

ՆՈՐ ՎԻՉՈՒՊԵՏԵՍ ՍԿԶՐՈՒՆԻՐՈՎ ՀԱՄԱՐՆԵՐ ԵՄԻՋԻՆ ԱՐԵՆԵԼԻՔԻ ՉԱՇՏՅԱՆՈՒԹՅԱՆ ՇՐՈՒՄԻՆ

Եկեալստի նոր դարձիւր աւելի հաշարար կ'ընեալ, համաձայն վերին տեղեկութեանց : Արտաքին նախարարութեան մէկ բարեբեր յայտարարեց թէ սկզբնական համաձայն են Մի - լին Արեւելք պաշտպանական զայիւրէր մէջ Ազգաժողովի շրջանակէ մէջ : Եւ աւելցուց — Ազգային ճակատը, որ կարծես իր վրայ է, պիտի ճշդ Եկեալստի դերը այս հարցին, ինչպէս եւ ուրիշ խնդիրներու մասին : Այն Մանչէր փաշայի տնտեսական կարծիքը այն է թէ երբ եկեալստի հարցին միւս մասերը զգալաւոր լուծում գտնեն, Եկեալստու քաղաքականութեան բարեհաճութեամբ պիտի ճշդ Միլին Արեւելք պաշտպանութեան մասնակցելու պարագայ : Այն Մանչէր փաշա երբոր տնտեսական մի ունեցաւ նախորդ վարչական Նախագահ փաշայի հետ, փոխարեւում, համար միացեալ ճակատի կամուրջները Յետոյ տանանք տնտեսական իր - ներ ունեցաւ Գահինքի ամերիկեան եւ բրիտան - կան դեսպաններուն հետ : Երկր պիտի տնտես - ական Քրանտիլիան եւ թրքական դեսպաններուն հետ :

Իրազեկներու կարծիքով, այս տնտեսա - րկանները սահմանուած են զիւրաքանչիւր քաղա - քականութեան վերաբերում արեւմտեան պետութեանց հետ, Միլին Արեւելք պաշտպանութեան ծրարի մասին : Մինչ այս մինչ այս, կառավարութիւնը կը շարունակէ իր ընդունալները շարքի որպէս ճի - ւորութեան մասին : Անդրկական տեղեկութեան շրջանակէ մասերը սահմանադրութեանը կը հարցորէ — Շատ քաղ. կառավարութեան կը թրջէ Բարդի ղեկ կառավարութեան լուծումները : Խոստովանեց ըր - րուած թանկերով եւ շուրս մեծ թաղարկներ փառեցին դիտողալիկէ վրայ : Միտուն թերման էին ճիւղի - ներիւր : Այնպէս տնտեսական մասեր կըցուն ժողովի նստիչ ղեկներ, ցուցարարներու պա - րուածք տալով, շարք ուղիներ շտապարկեցան միջին, վեր յարկերը եւ դաշնակառուցով, շտապարկեցան ղեկները : Երբ երբ եւ 2 արբեր վրայադրեցան Բ. յարկի պատուհաններին վար ցտակեան ստեղծ : Իսկ երբորը որ դաշնակառու ստեղծեցան, երբ փար է'իւրի Գ. յարկի պա - տուհանք էր, անորիցի անունները շտապարկեցին պար - թանք մը միջոցով : Միջին հիմա ինք տնտեսա - րկանները դաշնակցական փայտակարները մէջ : Մար - միններէն շուրս թողութիւն ճիւղեւորած էին :

Նոյն պարիսիւրէն համաձայն, ցուցարարները ոչնչացան են Գահինքի ղեկի թուր ինքնա - ները, զիւրաքանչիւր պատարարներ, ճաշակարներ եւ դիտողալիկէ : Իրեն հետեւեալ այս տեղեկու - ներով, 10 — 15000 հոգի անդործութեան դա - տապարարուած են : Այժմ հանդարտութիւն կը տրէ Գահինքի մէջ, թանկեր ընծած է թուր պիտուր դերերին : Դե - ր փորք ցոյց մը տրի ունեցան, համաձայն ղեկները մէջ, թայց դիտողները զայիցին : Հենեալ դիտողները կը պաշտպանեն բրիտանական դե - պարտուածը :

Իմաստիրիւր մէջ ճիւղարկուած 300 եկեա - րար տնտեսական եւ արտերի պայտ արտեւորե - ցան Ազգալիկներուն կողմէ, ինչ որ բարեհաճ էր համարուած :

Չարեւալիքի որ զրոյց չընեցաւ, թէ նոր ղեկարար արտուած են կամ պիտի սարգիսին Գահ - րին եւ Աղեհանդարի մէջ, թէ հետաձայնի կե - րորն հակարար է եւ : Շտաք յատուկներ ժողովի, թայց կառավարութիւնը անմիջապէ - ան հարց այս լուրերը :

Մանուկագիտութեան յանձնուիտա
ԹՈՒՆՈՒՅԻ ՆԵՐՆԻՆ

Մարգարեան Հոթելի օրոշած ըլլալով ոչ մէկ քաղաքական ձեռնարկի խոսքով միջնորդի մէջ, Թուրքիոյ պէլին պայտար փակ կը մտար Դե - օր : Վերջեալ, ան այցելեց պէլին, ընկերակցու - րեան որ հետեւեալներուն եւ յանձնի իր ծա - նուցութիւնը :

Վերջին օրերուն ոչ մէկ նոր դէպք Թուրք - ցութեան մէջ : Բաւիշ հարաւորակն մէջ մտաւ — պորտուրները կը շարունակեն : Դե. օր, արշա - օրին, ստիւքանալիքներ եւ քանդակեց ճիւղարկեցին Թուրքիական ձեռնարկները Գահինքի շր - անին մէջ : Մին ժամը ճիւղի ժողովը ղեկարար դե - րորն քանկան են Նախագահ փաշարարութիւն - ներ կառավարութեան են Սուրի եւ Թուրքիոյ ժողովը : Ընթացողը անցալի ղեկի կարգին են Գահ - րին ղեկարարութեան համաձայնութիւն վրայ : Կը ղեկարար թէ Թուրքիոյ քանդակեց քանդակա - րան կարծիքները թիւները 24 ժամուկն դործա - ղուց կը սարքան են արտը, արքայի : Վա Նախագահ

(Վախճան շտապարարները կորցուց Դ. էք)

Երբեք Ե. ՄԻՍԱԿԻԱՆ

Գաղթ. Օգիւններուն փակումը

Երբեք, 31 Յունուար, փակուեցաւ IRO Փա - րիքի դրամանակը (7 rue Copernic), որ կը նշանա - կէ ձաւե փակումը Գաղթ. Օգիւններուն, հակափակ, քուսակին, սպանիական են :

Այնպէս թէ քաղաքային թէ հաղորդար տար - րիքները անդործութեան մասնաւոր են, ծրարեա - րէ մէջ, սպասելով նոր կարգադրութեան : Այն հե - րան աշխատանքի, ծննդեան կամ ամուսնութեան փաշակեան ստանալ, ոչ ալ անցալիք : IRO եւ Օ - փանիքը միջին հիմա տնտես մը հիւստիտարար - րէն իրենց համար : Միտանալի տարադրերուն վերաբերում թուր արձանագրութեանը արտա - կէն նախարարութեան յանձնուած ըլլալով, կը սպասուի անոր կարգադրութեան, գրաւելու հա - մար հին եւ նոր պայմաններու դործերով :

Ինչպէս զրաժ են արդէն, քաղաքները (ուր - քայի, 1 փետրուար) սեղան իրաւասուն պաշտոն - եւ մը մը պիտի սպասէ Փարիսի Հայոց կեդրոն - քան 10-12, լուսարաններինը հաղորդու - րեանը դիտողներուն, (տանք որեւէ փակալիք յանձնուած) :

IRO (Տարադրերուն Միջնորդային կարգակե - րութեան) հաստատուեցաւ 1947ին, իրեն ալ — ժամանկ արձագանքներին, յարկերով UNRA-ին եւ իր դործը պիտի վերջանէր 1949ին, թայց պա - րամարտ երկարաժամկեան քանի մը անգամ : Վերջապէ 1952 Յունուար 4ին պաշտպանեց հա - ղորդարեան թէ դուռները պիտի փակէ Յունուար 31ին, երբ սպասէ 1951ին քուսակուած նախա - հաշուր :

Եւ, Եւ ճիւղերով կը ղեկ թէ կարգադրելու — րիւր զրաւած է աւելի քան մէկ միլիոն տարա - րիքներով, որոնց 400.000-ը կը քանկին արեւմտա - րեանցային մէջ : Երբ հարկեր հաշար կը հաշուեն ծրարեան ընկերութեան եւ հաշարի IRO-ն ապա - րան են, իրենց իրաւական պաշտպանութեան հա - մար :

Վերջին տեղեկութեանց համաձայն, միայն ժի - ւոր պայտանքները եւ երկու յոյեանային դա - տնակները քայց պիտի մնան (Գահինքի մէջ) ա - րաւ, վերջեան հաշուարարը կառուելու համար :

ՍԵՆԻ ՈՒՍԱԿԻՆԵՐՆԵՐՈՒՆ

Նախկին վերջիններն անորը որ Մէլէ նախա - րէն կը պատկանէ եւ իրենց պորտաւէրէն թուա - կան ստացած դերութեան տան, հաստատու պի - տի ստանան պիտ. քանկան : Կառավարութիւնը մէկ միլիոն Քրանիքի դաւար մը քուսակեց եւ ի - հաշիւ պայ միջնորդներուն, 1952ին համար : Գահ - րին համար 400 Քրանիք դերութեան իրաւունք չիւր — միայն համար : Միտանալի 1952ին վերջ — յորս տարիներու ընթացքին, երբ նոր վարկեր քուսակ - րեն կառավարութեան կողմէ : Սենի առաջակե - րիւրն ընկերակցութիւնը, որուն կեդրոնը կը գտնուի 46 rue Copernic, Paris (16), կը հարկեր թուր վերջները, անգամ ըլլան թէ ոչ, ներկայի - ւան Փարուար 15ին առաւ (վերջին պայտան - քան) լուսարարներին եւ որ անձանք ղեկարար : Կա - ղարարները : Գահինքիները քայց են անցին որ ծաւար 94 1230 եւ 1445 1930, քայց կերակուին : Սպանիան եւ երկնայինները համար տարեր կարգադրութեան պիտի ըլլայ :

Գ. ՊԱՆՈՒՍԻ ԿԻՆԻՆԵՆԵՆԻՆ Հորտեւի մի - րան տրի արձագանքները դիտարկեալապա՛ն ա - րտերին ներածած է Լիւքսեմբուրգի Քուսակները, ինչպէս կը հաղորդեն Պուլոյ Քիւրիքը :

ՔԻՄԻԱՆ ԵՆԻՐՈՒՄ Գիւրը թուրքացաւ 20 ա - րալիք : Նոր սակցուցին համաձայն, ցերեկեան սպասարկութիւնը պիտի ըլլայ համար 6.10 — 23, 50 Քրանի, 142 մէրկի կամ 40 երկնայինեան սպասան համար : Մի 285 մէրկի կամ մէկ վա - րկեան 20 երկնայինեան սպասան համար, 10 ֆր. կը գտնուի : Գիւրիքին սպասարկութիւնը համար 23 — 630, 50 ֆր. 86 մէրկի կամ 40 երկնայինեան քա - րամարտ համար : Իսկ 172 մէրկի կամ մէկ վա - րկեան 20 երկնայինեան սպասան համար 10 ֆր. կը գտնուի : Շտապարարները հակառակ ըլլալով նոր յա - ւանդներուն, քուրքի ցոյց մը սարքան են :

28րդ ՏՄԻՆ — 28 Année No. 6676-նոր շրջան Քիւ 2057

61 ՆՈՒՐԵ

ԻՐԵՆ ՏՈՒՆԻՔ ՈՐ ԳՈՐԾՆԵՆ

Այսօր, Ուրբաթ, 1 Փետրուար, կը բացուի Փր. Կապուրի Նաչի ԺԳ. Պատգմ. Ժողովը, Փա - րիքի մէջ :

Հակառակ ստատիկ միւս — ձրան, ամէն շրջան յանձն առած է քաղաքի զոհողութիւնները, իր պատգմարարները զրկելու համար : Այս առթիւ յիշեցնենք թէ Կապուրի Նաչը հապա ժողովրդական կարգակերպութեան մըն է : Ուրեմն իր անդամութիւններ այս համառ աշխա - տարութիւնը են, շարժելով ձեռնարկները :

Տիկին Ք. Օրբորդ, այդ անդամութիւնները լը - րորն կը հաստատն իրենց կողմին : Հետեւ — քար, սերգալուր կը կատարեն ամեն պարտական - ութիւն, հակառակ իրենց ամենաբար յորմու - րեանց :

Անա թէ ո՛ր է զարդները իր ծաւարներն եւ ժողովրդականացածն :

Միութեանը մասնակիւրեր ունի Փարիսի ա - մէլէն համառ արտադրանքի, ինչպէս զաւառի ամէնէն սակաւեթիւ համարները մէջ :

Անուշա ընտանեկան եւ քանդակապահ հոգե - րը, տնտեսական տաղանքի եւ ուրիշ տաղանք - ներ յանձն կ'արդեն այս կամ այն մասնակցելիքի վրայ : Որ կարգակերպութիւնը արտա է այդ մասնակցութիւններին :

Եւ սակայն, Կապուրի Նաչը միշտ ալ յանդու - ներ կ'արձանագրէ, անդամական թէ իրական : Գաղութը լուրի ուրիշ կամայի կարգակեր - քութիւնը մը արձան քաղաքական եւ դործով, որ - քանք Փր. Կ. Նաչը :

Գաղութը հաստատ թէ ԺԳ. պատգմ. Ժողովը նորոգելով եւ ընդլայնելով իր դործունեութեան ուղիները, պիտի դառնայ շատ աւելի ծաւարուն եւ արդիւնաւոր :

Այս կարգակերպութեան առաւելութիւնը ար - քէ է որ, ինչ սահմանափակութիւն աւանդական Կ. Նաչի նեղ պատկանքն մէջ :

Շատ աւելի քան իր ճորդները, իրեն հետե - ւեան քաղաքի պարագաներն : Այսպէս պիտի դառնար կարգադրեալ կամ դաւանարարային Մի - ութիւն մը :

Ամէն երկրի մէջ սարքեր անձնակեր դործա - ձեւով հանդերձ, Կապուրի Նաչը, որ 2.0 մ. կը կըրկի անդերեան կեդրոնի մէջ, ինչպէս կառու - նորոգել նորն հիմնական մասնակցութիւնները — րիւր առաւ երկրի ճիւղեւոր քաղաքական յարա - ձեան պայմաններին :

Ուրեմն, միայն արտադրարական դեռնի վրայ չէ որ կը դործէ, անձնարար եւ հիւանդներ ինձա - րուով, նպատակներ թաղելով :

Իր դիտարկ հոգեւոր մէլին է նոր սերունդին փրկութիւնը :

Իր քանկ անդերի մը նստել կեդրոնի քանձան կը թանկան վարկերին վրայ, չափուր համար այս ճակատին վրայ կատարուած աշխատանքին ար - ձեւը :

Մեր Կապուրի Նաչն այս դիւանաւորի դործու - նեւութիւն կը ցոյցեն, իր դաւարթանքներով եւ ժողովրդական : Գաղութ. Ժողովին առթիւ, իր քանկանները պիտի ունեն իր աւելի իտրեք, լրացուելու հա - մար այլապէս կ'արտադրարարները :

Օրինակ, սովորական ծաղիկներու վրայ կա - տարուած աշխատանքը պիտի մտար կիրական : Եւ անց կեդրոնական եւ տնտեսական ձեռնարկի մը : Ինչո՞ւ կարելի չ'ըլլայ ամուսնական պատարա - տեղի դաւանական զորքանքները մէջ, իսկ փարկերը կը մնայ կեան համար, ինչ ոչ բոլորովին անարժ - քան ինչպէս ամէն կարգակերպութեան, Կապուրի Նաչն ալ պարտաւոր է յաղորդել, ժողովագրու - ներ հապեցին : Նաեւ մասուր ունեն :

Չմոռանալ որ Միութեանը կուսուած է ոչ մի - այն հանդերձեան ծաւարները, այլեւ քուր յայտը իր անդամութիւններին Խնդրարարութեան : Գահ - ձեւիւր քանդակ պիտան ունեն հանդերձեան դոր - ձեռնակութեան համար :

Ամէն արտադրար մէջ, հանդերձեան կ'ըլլան : Թեւ ալ այս արտարարութեան կարգակերպու - րեան, որովպէս աւելի կատարէ :

Ուրիշն Պատգմ. Ժողովին :

Ամերիկա Կ'օգտագործե՞
Տարապիտերը

Դառախառնութիւն
Լ. Շանքի մասին

Մնացորդները, բեկորները այն հոն ու բար — գտաւ հայութեան, որ զարթել է վեր Կ'օգտեր Քուրթիքի ներքին զատաններուն մէջ եւ որ չկայ այսօր :

Անկի զան մէկ վիճակ հայութեան զարգացումը ու բուսցումը անապատները եւ նոյնքան եւ անկի վայրաբնակներ իր հայրենի հողերէն : Այս հողերը, զարաք ու գիւղ, անբակ եւ այսօր ու մտային շատ մը տեղեր, զարաքներ ամառակ, այդինքնը ճակատաբար, չենքեր փայծ, եկեղեցիներ թալանուած ու սքրապցուած, ճարտարապետ եղած, եկեղեցիներ՝ որոնք զարթելու դրոշմը ունեն իրենց վրայ : Դրոշմները խարխալած կամ անբակ, տաք հաստաւ — տոբիլները ամայի ու անգործածակն :

Գերեզմաններ իսկ չեն խնայուած ու քարերը կտորուած կամ փոխադրուած են այլուր : Մէկ խոսքով մարտուած է ամէն բան եւ հիւս — նայալովու կրճատւած :

Ե՞նք թալանուած պահուած ու օգտագործուած ըլլաւ : Ի՞նչ արդարեանք լեցուած ըլլալին Քուրթեք կամ շիրտը մանուկներով, փոխանակ Հայերու : Ե՞նք ամերիկեան կամ Փրանսիական զոյգաները Քուրթեքով լեցուած ըլլալին եւ Ե՞նք եկեղեցիները — ցրտուած ըլլալին երեւի իշտանակներու կամ սքրաքուած : Ե՞նք անգիտի ճատառած տարրերը թաղաւանութեան, յառաջանալիքեան տարրերը երաժ ըլլալին, անոնք Հայերու, անոնք ջարդուած լին ու տարադրուելէ ետքը, այն անոն, կերպով որ, կարելի էլլաւ քաղաքակրթ եւ լուի տիրող աներեւել, ամայութեան, ամօթին ու սքրապցում — թեան համար :

Անկիսի ձեռն : Այլ քեղահատու աւերածութեան մէջ պահ — ուսած եւ մնացորդներ այն Հայերուն, որոնք վայրաբնակ թալանուած, տարադրուած ու կտորուած են :

Գիտենք թէ հաջորաւոր Հայ մանուկներ իբրեւ ու պիտանակ միջնորդով թրջացուած են : Գիտենք նոյնպէս, որ հաջորաւոր Հայ կիներ ու տղիկները Քուրթեք տուններու եւ հարէմներու մաս կայածու են, բնօրին :

Այս բոլորէն զատ սակայն, կան զիս Հայեր, ինչպէս Եւ ժողովուրդներ, ինչպէս անհատներ, ինչպէս փրկուած բեկորներ, որոնք հոս հոն ծուռաւ — անհատներ կան Կ'օգտերի շուրջ ու սարապակէ մէջ, անհատներ կան ու անապատով Պատմահայն ճամ — րորներէն, որպէսզ Սիբիրէն ու Քիթանցիէն : Ինչո՞ւնք Գիտենք որ ցրտած Հայեր կան զիս մէջ ամէն տեղ : Ամերիկայէն մեր Հայրենակիցը չեղալով որ վկայ օր իր այցելած չըլծանալու եւ մէջ ալ կան Հայեր, որոնք խրախմած են եւ աւանդող վիճակի մէջ : Այսպէս Մարտին մէջ 70 հայ ընտանիքներ կ'ապրին, որոնք զրեթե՛ մտքով չուրթան կաթնովն ու Գան Հայեր, բողաքակալ կամ Հայ եկեղեցիի գաւառի, որոնք ոչ բոլորը ունին, ոչ ալ եկեղեցի ու եկեղեցական : Եւլոր Հայ — թերս ալ արարախոս են, Հայերիս գիտողները իբրեւ շատ զիս է : Կայ կողմերէն վարապետ մը միայն, որ տարիք մը է վեր կ'աշատի կաթնովին Հայերուն մէջ :

— Եւ վարապետը զիս առաջնորդը եկեղեցի եւ կարծի մը զիս ընտանիքներու մօտ : Ամէն տեղ տարրերէն, բաւ մը հայերէն չեն գիտեր : Խորուս — Թին մը պատմեց ինչ — արեւոք հաստատ — անք Հայեր են : Բայց բոլորդ ալ իր կրնն Հայու արտեր եւ մեծ հետաքրքրութիւն ցոյց կուտան արտասովորութեան մէջ արդող Հայերու հանդէպ :

Նոյնիս է պարագայն այլ չըլծանալու մէջ : Տիրանահայերէն մէջ կան 180 հայ ընտանիքներ : Քուրթեքի զառանգաւ զարգանքին հաւաստած — ինչ — երբուրեմի, Վանի, Մասունի, Բարքերի, Տիգրանահայերէն են : Անին ճատնայ թալան օչ զարդը, որովհետեւ Հայեր արտասովոր չեն դարձող ունենալու : Հայերը մեծագոյն մասով Քիթանցի են : Տոնապաշտ յաւ փնփնի չունին : Գէշ — է իրենց միջամբ, որովհետեւ տարբեր են Քուրթեքի բնիկ մը ունենալով իրենց արտերի մէջ : Եւ Քուրթեքը ճարի տարրի մէջ անգամ կ'ը հանդիպի իր Հայ բնիկները միասնապետութիւն ... շար գրապետին համար :

Ուրեմի, կողմադուր եւ շարունակուել մինչեւ այսօր ...

Մեր Հայրենակիցը Եւ շատ տիրող իրողութեան մը ըմբոսացած է Տիգրանահայերէն մէջ : Եւ Կ'անցնէ — Եւլոր Հայերն ալ փայտած իր — ինքն անուաններ : Արդեւ Քուրթեք, անուս մական — նուն Քուրթեք, բարբեր Քուրթեք, հաղաւոր Քուրթեք, Հայութեան յաղապարտ ոչ մէկ երկրորդ ու փաստ : Ուրեմի թէ միայն անուններն եւ մական — նունները թրջացած ըլլալին :

Գան բաղաճարի Հայեր, որոնք Քիթանցի — անտեսանալիք թալանիկի Քուրթեքը Եւս, Հետա — քարաք, թլտաւ : արտասովոր երեւակայ իսկ Հայ կինն ու տղիկն անապատով : Եւստանանիքը Հայ մայրքն եւ Հայ Հայերը իրենց աղբիկները տունին դուրս չեն հաներ, մինչեւ որ Հայ երեսա —

Բանի մը շարաքէն է վեր, նոր հակառակուել — թեան մը շարք տուած է Արեւելքի եւ Արեւմտեան լինելու : Գտնուող տարրերին կառավարութեան հիմնովինքը 1916 Վրաստանից Եփրատեքից տարաճութեան մ'օրէնքն է, որ երբ տրամադրէ Արախանիսի պաշտպանութեան օգտին ինքեթ — պէս անգաղակն եւ դիտորդական մարմինն — ըստ մէկ անունը Արեւելեան Եւրոպայի կարգ մը տարրերը, ըլլան անոնք տարադրել կամ երկես — րակս :

Ու Միւրեքիներ յարձակողական հանգանակ մը տալով այս օրէնքին, չզուցաւ բողոք բարձրացնելով, այլ Հայքը տարաւ ՄԱԿին :

Միւս կողմէ, խորհրդարանի արքանակ երկիր — ներք իրենց կարգին բողոքներն եւ մեծամասն ճա — րակեցին թէ՛ այդ օրէնքը իր նկատման ինքնատե — րակեան փորձ մը իրենց երկրի գործերուն :

Արեւելեան Եւրոպայի զարթկանութեան Հայքը, յիս պատերազմական անհասկնալիք եւ անհասկնալիք խնդիրներէն մէկը, յեղակաւ — րէն երբ դուրս դիտաւորախախտ սեղանի վրայ : Անտիկ ունենալով տեսակէտներու տարբերութիւ — նը, շատ զիս հաստակաւորութիւն կայ որ ինչիւրը լուծում գտնէ մօտեւ :

Անցնել 20 — 24 Եւրոպայի, նախանձնու — րեանք կըրծանալին եւ արեւելեան Եւրոպայի տարադրելու կողմադրութեանց, համաժա — րդ մը զգուստութեան Լոնտոնի մէջ, քննելու հա — մար շրջանային կրճատ Հայերին :

Արեւելի պատկերները առաջնորդէն անկի գա — րալին շար շարժում մը յառաջ բերաւ, մասնա — տարաքար Արեւելեան Եւրոպայի մէջ : Կամօթի կամ լուսն ուսով, միջինասիական թաղմութիւնները լեզերէն իրենց բոլորներ եւ խոր անկի, զիս զատ — նայով չէթերեան կամ քուլեկիկեան թոնկալու — րեան : 1945ին տեղահան թաղմութիւններուն թիւը կ'ը հաւուէին ութ միլիոն : Այս տարադրելու շարքեր վերադարձան իրենց երկրի, սիրբանակ շրջանին միջակութեանք արեւմտեան պիտու — րեաններուն, որոնք ամէն կերպով զիւրացուցին ան — ինքն Հայրենադարձը :

Այսուհետեւ, անկի զան մէկ միլիոն տա — րադրելու մերժում են վերադառնալու ևուսական քանակին կողմէ գրաւուած իրենց երկրները : Ան — ինքն համարեցին բարձրացաւ ան շարժում որ Մու — րալին ճնշումը կ'ը աստիճանաբար արքանակ կ'ը — կիրենքուն վրայ :

Հաղորդներուն առաջին մասնորոշութիւնը — ինչ — րէս ազգային կողմադրութիւն, Արեւմտեան կող — մէ ճանչցուած ներկայացուցիչներ մը ունենալու յոյսով : Ընտան ալ կարող ներկայացուցիչներ մը ունեն զարգէն, ինչպէս Փաթիւնի պիտուութիւն — րէն, որոնք իրենց երկրներին Ուսուցիչ կըրծու — րէն, կըրծած են Կիւստանտանուները եւ Գիւս — նադիական պատուականութիւնները պահել : Լե — ճիւր իրենց կարգին տարադրել կառավարութիւն մը ունեն լոնտոնի մէջ :

Միւս ազգային կողմէն պատկերող տարադրե — րն մեծ դժուարութիւններ կ'ը հանդիպուէ, ա — րեւմտեան պիտութեան կողմէ ճանչցուած ներ — կայացուցչութիւններ ունենալու համար :

Բանի եւ ստանալաւ ձգտումը Արեւելքի եւ Արեւմտեան միջեւ, ապա երկրներուն համա — նայալ կուտակութիւնները մեծ գործունեութիւն մը ցոյց կուտային : 1948ին Ամերիկայի մէջ շար — քում մը շարք տուաւ, այդ հինգերորդ դարաւն —

աղբի մը հետ ամուսնացան :

Նոյնիս է պարագայն թրջակա բոլոր միւս շը — րաներուն մէջ ալ :

Քուտանտիկան, անապատութիւն, զաւա — նափառութիւն, ա՛ն ու տարաք : Այս միջնորդութիւն մէջ է որ տարբեր Հայ մը, ծոնեւալով Պուր — քին մեր Հայրենակիցին արտասովոր աչքը — րով, ըսած է — Եւրեւ. տաք արտասանման մէջ կը յարկաներին :

Արդ, ինչ պիտու ընն արտասանման կը — քարներն : Ինչ է իրենց արտասանութիւնը : Ինչ կ'ը մասով մասնաւորապէս Պուլտայ Ազգային Գաղութարարները :

Արեւոք, մեր բոլորին պարզեւ, նախկին պարտականութիւն մէջ մասով անոնք մասն — անք մոլորողները նախկին նշխարներու մա — քն, որոնք պէտք է հաղացուին : Բուն բառով պէտք է փրկուին, կամ Պուլտայ փոխադրուելով, կամ, Ե՞նք հնար է — արտասանում :

Մեծ ուշադրութեան կը յանձնուի միայն փրկուցի այս փայտիկ խնդիրը համապատաս — խան մարմիններուն ու հաստատութիւններուն :

Մեր պարզեւն է մասունք եւ մեկը զրկուած քա — րեւր լրճունք իր խելութեան մէջ :

(Խմբագրական ՀԱՅՐԵՆԻԿԻ)

Յանուար 18ի երեկին նուիրուած էր տղաքա — նայ Լ. Շանքին : Կը նախապահէր Մ. Գարսում — նան, որ երկրորդը թաղմով, ներկայացուց շէնք Ստանուաններու Նիդիակի կեանքը, հանրային եւ զգալին զոյգ մարդերուն մէջ : Այսպիսով որ Լ. Շանքի զգալականութեան եւ կրթական գործուն — ճիւնութեան մասին ուրիշներ պիտու արտայայ — տուին, նախապահը ծանոթացաւ մասնաւորաբար Հայ Փայլանման ձեմարանի վրայ, որուն ալ — ինքն եւ անձնուր վարչիւր հանդիսացաւ Լ. Շանքի հիմնադրութեան մինչեւ իր մահը, շուրջ զան — եւերով տաքի :

Յետոյ խօսքը տուաւ Օր. Շաքի Տէր Մեկուն — նայ, որ երբեք ան ալ կ'ըրթան հաստատու — րեան եւ ապառ ըլլալով մասնաւոր Լ. Շանքի անկիական աղբիւրներուն տակ, շատ յուրէ՛ն եւ մտերմ ձեւով ներկայացուց զտառադարձը, հո — ղերան եւ մանկավարժը :

Երկրորդ խոսքով քը թանձաւորեւ Տիգրի Հու — րի իրեկեան, նոյնպէս ան ալ հաստատութեան, որ յաղող վերլուծումով մը ներկայացուց զիս — զիս եւ թառախորներ, ծանոթացուց այնքան հանրամասն շէնք Ստանուաններուն վրայ : Մա — րամասնորէն ներկայացնելով նախ թառախոր — րներ եւ դէմերը, կըրտացուց թէ այս թառա —

նին հակադրուելով զաղթականներու կազմակերպու — րեան : Եստ յոնցած հակադրուելու մէջ պիտու կրկնային զգալաւ երկրներուն հանրային կամբ — րին վրայ Հայ զոյգ աղբիւրներն մը բանցներ տարա — գիրենքուն միջոցաւ :

Յօր. Ալլանհանուրը, անցնալ Մարտ 12ին, դիւ — րան ուսուցիչ խորհրդակցի անկի կը շնորհէ հա — կարչունիկ տաղաքի հոսանքներին օգտագործու — րն անհրաժեշտութեան վրայ, Այդ պարագային արքանակ պիտուութիւններն Եւ Միւրեքան օչ — տակաբ ըլլաւ փոխարէն, խոսելի կէտ մը միայն կրկնային գոտաւ : Զօրաբար կը կարծիր թէ՛ սիրբանակ շրջանին հակադրութիւն տարադրել կողմադրութիւնները մեծ զիս մը պիտու չըր — նային կատարել, թալան քայն պատկերները երկու — րէն, այնքան ներգրծուելով պիտու ըլլալ իրենց գոր — ձունեւթիւնը հակառակորդը թանկանի համար : Այս տեսակէտն մեկնելով, Եփրատեքի մասնա — վորութեան հարգին 100 միլիոն տարաքի վարիւր յուրաբոլները : Նմանապէս, նկատու անտեսուալ տարաքները Առաջնահանգի պաշտպանողական օրհրդակ մէջ օղորդներուն խնդրել : Դիւս զիս — զուած է թէ անոնք պէ՛տք է ազգային զորաւ — րներն կազմեն թէ՛ պարզապէս կցուին ամերիկե — ան բանակին :

Այս կարգի բան մը կարելի չէր երեւակայել զանք մը տաքի ամառ : Հարկ էր ճիւղն թանձա — ը գտնել : Այսպէս է, որ 1949ի դարեան կողմուն — ցաւ Ազգայն Եւրոպայի ամերիկեան յանձնարար — վոր : Արեւիկ մասնաւոր կառավարութեան մը եր, ասանման հասցիներով եւ հետաքարաւ հա — տակաւորութիւն գործ յանդէս արտ մէջ : Բայց եւ այդպէս, սկսանալով դէմերը անոնք ուն անոր : Դիւս 1949ի Յունիսի, Տիգրի Հուրիւր կը զարադրել հաստատութիւնը եւ յայտնուէր այդ կողմադրութեան — րեան :

Այսօր, կողմադրութիւններ անկի զան երբեք կառավարական թորաքանակ ամբողջութիւնը կը վարչէն, ինքեական հակա արդիւրներ ուն եւ ոչ միայն կ'ոտարձակէ թորաքանակ դէմերուն, այլ եւ հարկաբար տարադրելու, ամական 300 — 500 տարաքով :

Երաւորները կը հաստատեն թէ Արեւելեան Եւ — րոպայի երկրներուն մէջ, հակառակ վարչանմիկ խոստութիւններուն, մոլորութիւր ճարտարապետիկ միջոցով կը հաղորդակցէ արաքանի աշխարհի հետ եւ կըրծանի շափ կը հակադրէ բուլեւիկ բո — նախապետութեան :

Ամերիկեան յանձնաժողովը անկի զան մէկ տարիքի է վեր, թանձալիկ կայաններ հաստատու — ր Եւրոպայի նահանգներուն մէջ, որոնք որոշ մա — մերուն լուրեր կը հաղորդեն խորհրդակցի երկիր — ներուն : Անոնք խոստանքներ են արեւելեան Եւր — օպային փախած տարադրելու, որոնք թարաքու — րներ մեծ դեր մը կը կատարէ պաղ պատերազ — րն մէջ :

Եստմանաժողով մօտ օրէն կը լրացնի կառու — ցումը ճարտարապետի հակա կայանք մը, 700.000 քիլոպալմէր տարաքութեան, որ Միւրեքանի խոսք պիտու ուղղէ Եւրոպայի արեւելեան եւ Հանգարիկ Ժողովրդներուն, մինչեւ որ լրանան ինչպան, անտեսանալին եւ պիտուարական օրադրութիւն — ները : Լոնտոնի, Փարիզի, Մատրիտի եւ Վատի — կանի մասնաժողովներն ալ անդադար լուրեր կը տարանեն արեւելեան Եւրոպայի մոլորութեան — րուն համար :

Թ. Ա. Թ.

Թուճուղի բնուկը

Տեղական թերթերը կը գրեն թէ Թուճուղի ձկնորսներն են, կուսակցութեանը սարսափ ընդէ, դրոշմագիր զորքադրոշմը 60 տն հա - թիւը համեմատութեամբ պաշտօններուն եւ բաժնետիրներու կողմէ:

Առ այժմ հանդիսարանին կը տիրէ զեղեղ - բուն եւ քաղաքական մէջ: Բայց քաղաքական շնորհի կրայ կարգութիւնը բարձր տալ է: Թուճուղի պաշտօնական շրմանակները չեն ծածկեր թէ Փր - քաշակալ կատարարութեան վերջին ծանուցուողը մեծ յայտը չենքընչեր հաշտարար ելքի մը հա - մար:

Կը թուի թէ Թուճուղի կատարարութեան ներ - կալքադրոշմները կ'ուզեն ժամանակ լաշիւ, օպո - ժեւով որ ՄԱԿը դիւրեւ ճշդ է:

Գործադրող պատճառ 300 Արաբներ ցոյց մը կատարողին Ֆրանսական մարդկային պաշտօն - ական աղիւն: Միջաբն մէջ ալ ցոյց մը սարքուած էր:

Կը կործանի թէ Թուճուղի պէնին պատժա - րանք Փարիզ պիտի ընէ մարդկային ինք, յա - տալիկալ շարքուն:

Սեղիւնի առ ծառանա

Աղիւնի արտաքին նախարարը, Գ. Իսաք, որ Փարիզ կը գտուի, երկարորեն խորհրդակցեցաւ Գ. Իսաքին Տումանի հետ, որուն հրատապ հար - թերու մասին:

Հրատապութեամբ տեղեկութեանց համաձայն, երկու նախարարներ որոշած են մեծիկ արեւմտեան Գերմանիայի աղաքակցութիւնը Առաջանա - նի դաշինքին: Գ. Տուման այս որոշումը Մ. Կա - ճանքներու արտաքին նախարարին հաղորդած է ունեւանք նամակով մը: Արդարեւ մէջ. Ծրան - ասիլ եւ Աղիւնի արտաքին նախարարներու, ինչ - դէպ եւ Տըթթ. Ապրեւնալի հետ ժողով գումարէր Փարիզ ար 13ին եւ 14ին, 15ունի մէջ:

Նոյն արդիւնքին համաձայն, Գ. Իսաք խոտա - ցած է նաեւ պաշտպանիկ Ֆրանսական տեսակէտը՝ Սարի արցնի մէջ:

Երկու նախարարներ ընծան են նաեւ Յելդ - տտի ինքնիկ եւ արէն հարցեր, քայքայ ծանրա - մասունք ինքնիկը դարձնել կը պահանջէ:

Արարթ Թ. արեւմտեան Գերմանիայի խորհր - քարանք իրաւունքներու համաձայն իրաւունքները ծրարելը, նոյն առնի կարգ մը յանձնարար - քներին ընելով կատարարութեանը, որոշեցին փո - խառնել եւ Ծրանասի կը որոշեցնուի թիւք Մարիմէ:

Մորիզորտարը կը ընդդէմ Ծրանասի թէ աշխարհի միջոցին ձեռք առած է, որոշեւ կը հա - կասն միջոցներին իրաւական կանոնադրութի - մ: Սարը, ինչպէս անցնելին մէջ, ներկայիս ալ կը մնայ Գերմանիայի մէջ հոգաւորաւ: Կը զանազան նաեւ թէ խօսքի, մասնակի եւ քաղաքական աղա - տալիքները վերցած են Սարի մէջ:

Բուհարիութեան համար, վարչապետը յայ - տարեւթ թէ Սարի արցնի մէջ, ձեռնարկ խախտել պիտան ժողովուրդին հաւատարմի իր քա - ճանքները իրաւունքներ մասին: Կարչապետը ինչոյ զանազանիս որ Սարի Ծրանասիան մարդկային զեպան ճշդ պիտուած է, ինչ որ կը հակառէ ար - քունը հաւատարմութեան:

ԳՐԱՆԻՐ ՏՐ ՏՈՒՄԻ

ԱՅՈՒՄԻՆՈՒՄԻՆԻ 24 ղէ 22 ծայրիկ եւ 18 ձեռն - պաշտօնական մեծիկի ի. Միւրիկան այն քանա - մանք որով իմովորին անցած միջոցներին 14 պի - տալիքներին (հինգը արաքսանկներ): Կանոնակ - քըր կը պահանջէ 2/3ի մեծամասնութիւն: Բուհար - կեպաշ Նաեւ արէն քալ առնեւ մը, 9ի ղէ 25 ղէ 24 մեծամասնութեամբ, որով ի. Միւրիկա - նը կը մեկտայրուի թէ խախտել է աղաքական Զինուանին հետ իրաւունք դաշնակցութեան (1945):

20Ի. ԱՅՈՒՄԻՆՈՒՄԻՆԻ 24 ղայնարիւն ճառ մը խօսողով, յայտարարեց թէ հաստատուն յաւակ - ղիւնով թշնմեր կատարուած են արեւմտեան եւ - րոպայի պաշտպանութեան զորքին հմէջ, քայքայ Առաջանալի կազմակերպութիւնը կ'ընդգրկէ միջ եւ տակալին. անհրաժեշտ է դառն օժտել կանոնե - րով մէ շնորհով, որպէսզի կ'անցար ըլլալ ար - իւրեւնադարձութիւնը: Հետեւաբար անհրա - ժեպ եւ նոր ար շարքներին:

ԹԻՂԻՔԻՆԻ կը հետադրեն թէ, վարչապետը զարմանք յայտնած է տաք մշակուիցի դա - տնեանկներու փախուծ մասին, տեղական պաշտո - նեանկներու թիւ իրաւունքներու մեծամասնութիւնը զան: ԸՐԻՔԵՐ ԳՐՈՒՄԻՆՈՒՄԻՆԻ 24 ղարքարթիկի դիւրե - շտու օրագրանքի մըցումը կը անցուց Սոյ վարչապետ մէջ: Իր Հարաւորորդը յայտարարեց անբնական կրա - քունքուն տեղեկանք համար երեսուսուոր: Հայր - քայքայ շարքիկցեալ եւ դատաւարը դառն փախուրդ - կեկով զարգեցնող պայտարը եւ յայտնական հոգա - ճիւր Գիտութեամբար Փափարելի է որ մեծ երբե - րեսուար թիւքին առնէ ճաշը միջ իրեն համապա - տարար յարկ: Կը կ'ընտանգան հաշտարարի մը Հետ, օպոժեպի իր իրական առէէքը յայտնուի:

Յ. Կ. Թայի Գազով. Ժողովին

Փակման առթիւ, Քլաշեկան, այս կերպիկ ծածք 21ին, Cercle Militaire մէջ: Կը քարհուրէր շրման թիւքները եւ ընկերակցութիւնը, համակեր - ները եւ քարհուրները: Մուտքը աղաւ է:

Մեծ ՏԵՐԻՆՈՅՈՐ ՊԱՐԱԼԱՆԻՄ ՊՈՐՏՈՅԻ ՄԵՋ

Այս կերպիկ կ'հոսրէ վերջ ծածք 230 — 8: Chambre Syndicale des employes de Commerce շաքի արաքին մէջ, 6 rue des Trois Conils:

Կախածեւութեամբ 2. Ե. Դ. ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԻԻ մասնակցութիւն:

Բացի երթողական օդերէն, պիտի ըլլան տե - կնկային, երջ, արտաւտուրիկն: Կը բնծա - քարի նաեւ Մոլիքի մէջ արտաւտուր ցաւելամը:

ՄԱՐԻՔԻԱԼ ԶԱՄԲՈՐԻՐ Ծախքերու մասնակցութիւն 50 Գրանք:

ՀԱՅԻՐԱՆԻՍ

Գ. Միսնի Օճանկան եւ զաւակները կը յայտ - նենք թէ այս կերպիկ առաւած ծածք 10ին, հոգե - ճանքներին պատարար արիւր ծառայողի Փարի - ղի Հայոց ինքնիկցին, 15 rue Jean Goussier, իրենի կնոջ կ'մօր, որդիցայալ ԱՂԱՄԻ Օճանկանի մա - տնա քառասունքին առթիւ: Կը հրաւիրուին ոչ - քայքային յիշատակը յարգողները:

ԵՐԻՐՈՐԻ ԱՆԿԱՍ ԸԼԼԱՆԱԿ Հայիկան հաւանք

Կախածեւութեամբ Մարտիկի Հայիկան ա - զատարարութիւնը միւրիկն:

Այս երկարաթիկ ծածք 20.30ին, Գոմեւ, Cinema Floral մէջ:

Երաժշտական 8 հոգիներ յարալին նուագա - խումբը, Հայիկան առմէկ լուրջապարին 8 հ - ղիկներ խումբը, Կոլիկանալ եւ արեւմտեան կենտ - րարի, խմբիկներ, ժենիքիկ, արտաւաւեւ - թիւններ, եւ զաւանթալ մասնակցներ:

Պիտի Լեռնիյապուրի մՈՒՅԼ. ՄԱՐՈՒՍԻԵՆ, (մէջ զորք. մէջ պատերի):

Այս համեմակին, առախին անգամ ըլլալով պի - տի երեսուն արժեքար որ արեւմտադէպերի, մա - նակցութեամբ յայտնի պարզ՝ Մ. ՆԱԶՈՒՅԵՆ ԵՆԼԻ:

ՎԱՐՍԱՄԱՍԵԱՆ

(ՀԻՔԵԱՅԻՆԻՐ ԵՒ ՊԱՏՄՈՒՄԻՐԻՆԻՐ)

Գործ Ե. ՆԱՐՈՒՍԻՆԻԻ, զիմ 500 ֆր: Լուրն - ի է գտնիլ:

ՄԱՐԱՍԵԱՆ — Մալաքիան, 3 Bld. Théodore Turner. ՎԱՄԱՆ — Արաքի Տէր Մարիքիան, 15 rue St. Jacques:

ԼԻՈՒՆ — Լապար Լապարեան, 56 rue Cuvier: ԵՐԵՒՆՈՒՄԻՆԻ — Սիւրաւ, 28bis, Cours Jean Jaurès: ՆՆՍԻ — Տ. Ջօզֆան, 3 rue Petit Paris:

ՏՐԱԿԻՆԵԱՆ — Հայկազ Ջօրեան, 6 rue de la Ré - publique:

ՎԻՔԻ — Կիւլպէնկ Սուքիսեան, 144 rue Serpaise: Ս. ԵԱՄԱՆ — Ընդրիկեան, 8 rue Jean - Dugas:

ՀԱՅԻՐԱՆԻՍ

ՄԱՐԱՍԵԱՆ — Այրի Տէիկ Սարգիսեան եւ զա - ւակները կը հրաւիրեն իրենց աղաքականները եւ քարհուրները, հոգեանակցութեան պատարարի ա - րարողութեանց, իրենց սիրելեալ մոտանոյն եւ քոր մասնաւ տարիկցին առթիւ, այս կերպիկ Ս. Յակոբ Մալաքան մէջ:

ԿԸ ՓՆՏՈՒՈՒՆ — Գոնիայի նահանգէն Էրե - լիքի Տէի. Էրեկան եւ վերթի(մեծաշամք)մէջ, Էրեկան, Շօրք անուր (Եակըր), կը փնտռ իր աղա - կանները ջառքքմէջ ընտանիքը, որոնցմէ լուր չ'ունեցած 1914ի պատերազմի վերջ: Կը կար - մուի թէ Ալեքիկա զաղմեծ են: Տեղեկացեալ Mme. Elezian, 11 Impasse Roland, Villefrance sur Saône, (Rn), France:

ԿԸ ՓՆՏՈՒՈՒՆ — Եր Մարի 24 ղայնան (պոլի - քը Մարիկ ջառքան) կը փնտռ իր Շօրքարը Էլեք: Տէիկը յայտնա ջառքան, Ժաւր Արա - կան (Էլեքարեւ), Շօր անուր Համար, Շօր ան - ւուր Շարքիւ, երթորի Շարքիւ, քորիկ Մալաքի: Հաւատարար Ալեքիկա կը գտնուի: Տեղեկացի կը Մուրի Զառքիան, 2 rue de Madrid, Allortville (Seine), France կամ Շարքիւ փարչալեան: Կը ինքնոր շաքարիկցին, Է Մա - կարեւոր են Էլեքիկանցին արտաւտուր:

ԿԸ ՓՆՏՈՒՈՒՆ — Փարչալ Քիւլպէնկեան կը փնտռ իր կնոջը՝ Կուլանք Քիւլպէնկեան, Գոր - ղայն Գալաք: 24-ին որդակցին արտաւտուր է Եւ - նաստան, 1923: 28-ին: Կը կործանի թէ Կը զա - տնի Շօրեան կամ Ալեքիկա: Մոնթեղի Ե. Քիւ - ղիկեանի 12. Chahab'sokak: Ferikcity-Istanbul:

ՍԵՐ ԲԱՃԱՆՈՐՈՂՆԵՐՈՒՆ

Տակալին շատեր կան որոնք չեն փակած է - րենք չեն հաշիւները: Սկսածք զաղքեցնիլ աղ - պիկներու թիւքները:

Նոր դատարանիցային առնեւ զառնուիլ Գո - մար, կը խորհուր փութացնիլ թէ չեն հաշիւները եւ թէ 1951 — 1952ի բաժնեկիցները:

ՎԱՐՁՈՒԹԻՐԻՆ

ԲԱՃԱՆԻՔ ԺՈՂՈՎ

2. Ե. Դ. Շարքիւ կ'ընդ. կոմիտէն քայքա - պիկ ընդէ. Ժողովի կը հրաւիրէ Փարիզի եւ քա - ճի լուր ընկերները, Le Cadet արժաւորի վերնա - յարկը, այս շարքիկ ծածք 20.30ին: Կարեւոր քա - կարք:

ՄԱՐԱՍԵԱՆ — 2. Ե. Դ. Շըր. Կոմիտէն ընդէ. Ժողովի կը հրաւիրէ:

ՄԱՐՈՒՍԻՆԻՐ յայտնալ այս կերպիկ ծածք 3ին: ԱՆԻԵՆ — ՊՈՒՄ ԳՈՒՄԳ — 2. Ե. Դ. Արա - մ եւ իրաւունքի ընդէ. Ժողովի այս հինգաթիկ, ծածք 21ին, ծանոթ հաւաքաւորանքի Կարեւոր ք - րակարք:

ՆԱԶԻՐ ՈՒՆԵԱՄ — 2. Ե. Դ. Նեղիկացի կո - միտէն մասնակցութեամբ լուր խումբերու կա - ճիւր Կուլպէնկ եւ Շօրքար 18: Գարեւոր 17ին, K. Bictet քաղաքապետարանի մեծ արահին մէջ: Մանրաւորանքիկներու ծածք օրէն:

ՄԱՐԱՍԵԱՆ ԱՅՈՒՄԻՆՈՒՄԻՆԻՆԻՐ արտաքին զաղա - քարի քայք Եւ անէն հինգաթիկ երկնիկներ ծածք 8ին 9, իսկ կերպիկ առաւածուն ծածք 10—12:

ՆԱԶԻՐ ՈՒՆԵԱՄ — Դարձարեւոր Տէիկանց զարգարանի յոբնիկան հաղեղը՝ Մալաք 4ին:

Պարիզի երկնիցայ կ'ընդունի զաղքիկ հա - ղէք՝ Մարա 9ին, կերպիկ, Ժան Կուստիկ արա - չին մէջ:

ԴԱՄԱՍՈՒՄԻՆԻՆԻՐ

Գ. Ա. Ջօզֆանի Փաւր. 7ին (Եւ.), ծածք 630 - ին, Միքի Երեւիլքիկեան, Լա Ուա. Տան մէջ, կը վերկուի իր հայրիկական զառնաւորութեանը - րը: Առախին զառնաւորութեան իրաւք պիտի ըլլալ ԿԻՐԿՈՐ ՆԱԲԵԱՄԻՆԻ: Այս զառնաւորութիւնները տեղի պիտի ունենան իրաւաւոր լուր անուր հինգաթիկ օրը, ծածք 630ին: (Բացի Յուլիո եւ Օրյաւտաւ ամիսներէ):

Գ. Ջօզֆանի պիտի կատարէ նաեւ, Աղ. Տո - մար (32 rue de Trévise), երեսուսարդութեան ծածք, հալի. Ժաղկիկ ինտրուած չարք մը զա - յառնաւորութիւնը իրաւաւորիկ անուր երկրորդ եւ յարողը շարքիկ օրը, ծածք 6ին: Մուտքը ա - ղաւ է: Առախին զառնաւորութիւնը ինտրուած պի - տի ըլլալ հայ աղիքը քանաւորութեան հետ - դրն ինքնիկներու, զոր պահպանած է Մոլիւն Մո - ռիկանցիկ:

ԵՂԱՄԱՍԻՆ ԱՐԵՆԱՓԱՅԻՆՈՒՆ ՊԱՐԱԼԱՆԻՄԻՆԻՐ

Կերպիկ 10 փաւրար, ծածք 165ն մինչեւ կէս ղիւր, Cercle Militaire շաքի արահներուն մէջ, Place St. Augustin:

Կազմակերպութեան 2. Բ. Բ. Մ. ՓԱՐԻՅԻ ՄԱ - ՆԻՆԻՆԻՐԻՆԻՐ:

Կախածեւութեամբ վԱՄԱՐ ՊԵՅ ՆՈՒՊԱՐԻ Ի Նապաս Միւրիկան զարգեցնուի:

Մանակցութեամբ ՌԻՔՈՒ ԳՈՒՄԻՐ ՊԱՅՏ փարիզին նշանաւոր օրգելաբիկ:

Ճանապահ հետաքրքրական Շաքարիկները, որոնց մանրամասնութիւնները յաւակիկային պի - տի ծանուցել:

Ճիւր պիւլքի եւ պատ: Չեք սեղանները արաւա - կեցեւ, դիմելով Provence 82-ին: Տոմարները կը գտնուին Գ. Արաւ Նաշիկի մօտ: Ճէպ — Էլեպի խմբարաւորներ, 9 rue Sallier, Փարիզ (9):

MORY et Co.

3 Rue St. Vincent de Paul, Paris (10) (Service VAUQUELIN) - Tél. TRU. 72-60

Poste 80 et 80, métro Poinsonnière, Gare du Nord Եւթի օր. քայիկիկութիւնը. 9ՇՈ 11:30 եւ 7:45 17.

Շաքար 9ՇՈ 11:30

ԺՈՒՐՆԵՐ ԶԱՅԱՍԱՆԻ ԶԱՄԱՐ

(COLIS-POSTAUX POUR L'ARMÉNIE)

Avec accusé de réception

Բոյր ծածքիկը կը վարչալին առաւորան պա - ճան, ծածքիկները կը յայտնուին առաւոր ընկ ծած - քի կամ ձեւակցութեան. արտաքին ծածք:

Imprimerie DER-AGOPIAN, 17 rue Damesme Paris (13) Le Gérant: A. NERCESSIAN

ՔՆԱԲԵՐ ԵՂԱՆԱԿ ՄԸ ԵՒՄ

Յառաջիկայ Ապրիլի 3ին Մոսկուայում բա-
ռւելու է Միջազգային Տնտեսական Խորհրդա-
ղով, նպատակ ունենալով — « Փնտռել կե-
բարյալման պայմանները՝ տարբեր երկրների
վարչականների խաղաղ պաշտասկզութեան և ու-
սումական կապերի զարգացման միջոցով »:

Խորհուրդները շուտ չեն խնայում՝ բազմ-
 մարդ եւ համալսարանյին դասընթացն այս նա-
 ջարիւր, յուսալից դարերն նրանից ճայալագ-
 րէն ընդհատեալով եւ ժամկէտը զենք ։
 « Բաւառացի անտիլ տանի տոն, Արեւմտե-
 ան յուսալից, Ամերիկայում, Հարաւորին եւ
 Եւրոպայի Ասիայում, պատրաստութիւններ
 տեսնուած պատմութիւններն ։ ուղարկ
 Մոսկուայի Խորհրդակցութիւնը ։

Շուկախայեցի մինչև. Զիւր, յառաջիկայ ան-
նական շփումը առեւտրա - արդիւնաբերա-
գործի մարդկանց՝ խորհրդային տնտեսական
գործընդեր հետ, արթնացրել է բուն հետաքրքր-
թիւն :

Գարգենք : Ստալինեան տեսարանները, գլխեննալով մեծագոյնը — Վարդան, մինչեւ միջերս պնդում էին, թէ 800 միլիոն մարդկային տարածութեան ահագործումից ապատուէ

ՀնորՀիւ. Ստալինի, մահացու հարուած է
դրամաստիրութեան, որ տպրելով յաւորդա
ճգնաժամեք, մէկը միւսից ծանր, ի վերջոյ թ
ուիւն. է եւ փառասնէկ տակ :

Որպեսզան վաղճարի պատերազմից ին նորը կարգադրեց Մարտիկ ծաղիկը – Արևու-
նեցապի ժրվելին համալսամթախական որո-
մեց – ին փութեց աննախկինաց մկրտա-
սու պարտապիտե շարադրականության ինն
հրաժարումը իրենց, թայց հայր ին անուն
անանում, որ իննց թարգմանած երկապիտ
հաղիք թերեզով հավալսամթախական թիքի, իրա-
սմանուն ին իրենց փութի։ Մայա նշան։ Ու
հուրերակին անսարժան ին փոխադրական
թարգմանի աշարհին հնո, թիլուց ուսույթ
յալով։ Մամանակը որ ամերկիկան ռազմա-
լիկիթին զանիկ իրադարձվել ին թեյց
որ սերմանները պատահականության ղեպի 6800 մի-
լիոն զորանուն։

Մեկնաբան վարդապետի այս կողմից ինչ էլ հիմնական իրերաճանաչողութեան ու իրաճամբարախօսեան հրաշքներ կարդացուն, կողմ լսող չի ինն — շննկերվարարեան ոստկանութիւնը խաղաղք է ամենինն

Բայց եթէ Մոսկուայում մի պահ զգարանքն իրենց կոկորտ հետեւն զգն ու հաս ու կարող դալլային ամոռնէ

ԼԵՒՈՆ ԶԱՆԹ

(P. br. v[er]g[e]l[is] u[bi]q[ue])

Պոսպելովի արտասանած ճառը թարգմանեցէ՛ք :
: մէջ էն խոսքած լեւելն Ստալինեան տե-
ստ ընթերցեն ու գործելահետա :

ՀԱՅԿ ՍԱՐԳՍԻԱՆ,

ՅՈՒԹԵՐՈՒՆ ՓՈԽՆԱՆ ԱՆ

Հայերի Ժուր. դարձու կեանքի

ՍՐՈՒՐԱՆ ՀԱՐՈՒՄԻՆ ՀԵՏ

Եռնդպից Դաս մը

(« ԴԱՄԱՆԱՆԵՐՈՒ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ »)

Ա.

ԴՈՒՐԻՆԻ ՅՈՒՇԱՅԱՐԱՆ

Մահը բնական, բանականը ցաւակ... Բայց աւելի ցաւակն այն է, որ նախ քան վերին ժամը հնչելը շնորհ վայելիք պէտք եղածին ժամ, լիքն ու երկար առանձն իրաւորել, հաղթելու գաղափարը... Բնական աստուածական հանգիւյրը...

Սրբին իտալէն, առանձն երկողք մը Ժառանգի ու դասն առնին նամակատարող ձեռքի...

Ինչպէ՞ս կրնան երեւակային թէ կէսօրէն վերջ պիտի կարգադրի գաւազն հնազանդը... Խուրճիկը մնաւ երէկ երեկոյն...

Մինչ եւ կը պալանի դէմ շարունակել մեր ընդհանուր խոսակցութիւնը, որ յառաջիկա օրերուն երբ ոչ երեսնային կամ Շահապալի դիւինի բաժանի մը առջին, զէջ Պառտիք մը ընդգլխակները բաժանի մէջ, նորէն կամ մը...

Եւ անցանկ յուշեր պիտի կայծկուին նախ մեզմ առաջադրուած բաժանի մը պարզ բաւերով, այսպէս հնազանդ տաքային ու բացառական նախադասութիւններ...

Երբեք իրաւորել իրաւորել լեւեակ խոսքերը զոնա - խոսք մը արագութեամբ... Երբ Մէն Քլուէ փողերի սենեակիդ պատերը շատ եղջ կողակցին երբեւնականութեան ճառագայթները տանելու, տիրեալ շաղկապի մը ինքնուրուի ու զայտարար վերջ... Մարտին, Արագածին մէջեւ Կանի կապալարը, Սիւրան ու Նեմրոսը, Մասունը ու Ս. Կարապետը... Ապա Քլուէ մը քան ժամադրով Կուսիքի արիւնքն մէջեւ Ժրեմիէ Beau Séjour :

Մ.

Քիչերուն արտաւան է լաւ, անուշ խոսակցի ըլլալու շնորհք... Դասական կըր Շալիկունը. ինքն մեծիկը կուգայ խորհուրդներ, առանց ճշման հնչանքներ, մտքի հնոցը, երեւակայութեան թէւերը պայք կ'առնեն ու մեծանք ինքնին շուրջ, համարին թէ հայտնական, անակալի յոյժ շուրջը մը կ'ընդունին երեւակայութեան հորիզոնը եւ ա՜ն յուշեր, յուշեր... Երբ քաղաքին իրեն մեծ ինքնոր տպուկութեան թանձրութեան կողմէն, կը փրկին ապրանք իրականութեանց սեպանք մայ - սեպ ու կը դարձնեն իր թափանչ հոգիներու մշու - լին մէջ...

Ինչպէ՞ս զիջի յուշերու զիջանքն մայրը...

Էջի՞վ ծովը ճեմարու կը պայծառի, արարածուր պայտանքը ներշնչանալ լին արին, թէ՛ հնձարու - ին պարտիկ շարունակական մարդերու լայն խորտուրքներ լիւրճանալ շարունակել կեանք տուր զիջներու երազուն խորհուրդներ... Ինչ զարուժ եւ ինչ պայտանք ժրեւն, առաջին հանդիպումով ձեմար - քան ընկերակցը՝ Համապատկալ անհնգիւն ա - փորել կ'ըն համարում ճիշդապէս խորագրա - տարին... Այն օրերուն, երբ խնդր ճիւղիկը կայ - ճիւղ կը ցայտակար ու դիտակցի թէ անկողնակց ձեմար կ'ընկերին ու կը լատին հարկանաբեր - Բնան կըրակով... Հայրենասիրութիւնը կը աստի - աննորն ունի, հայրենասիրութիւնը կը տեսնի ինքն ունի, հայրենասիրութիւնը կը գոյններ ու - ինքն...

Եւ օր մը դուն ալ կ'ընտրուի Արեան եր - կեր մանկ արեւուն միջուկունը...

1904ին Դուստան խորհրդին հետ անակալի փոր - ձէ մը վերջ, ահա՜մանքն կը կը դառնային ստույգ, արարածուր մտքի կ'ընտրածը... Երբ ճանա - պարճելու եւ ինչ պատար, գաւազն - զայն էր քնի զարգացումը թէ կ'ընտրուի մը քան տարի մը վերջ նորէն երկիր ծանուկն փորձը ըրեր, այս աղաքա՛ն մպտուած ձեմար...

Վասպուրականի թարմացուցիչ օրը քու ալ թորեր լեզուն այն օրերուն մեզմ տուր զայտարարականութեան արեւուն, եւ ուրիշներուն հետ դուն ալ արեւորուեցար Ժողովուրդներու եղ - բարաբար յեղափոխութեան սրբազան ու փրկա - յար կրակով...

Որովհետեւ, այն օրերուն՝ Վասպուրականի ընկերները, երբ զոյն Դաւանքութիւնը 14 տարե - կան էր, ընդի իմ իրենց ընկերադասին... Դաւան - քու ընդ իմարականութիւնները մայրի իմ իրա - կանականութեան անարգութեամբ մէջ եւ այդ անդր - յունիւնը դարձանցի իմ յարմար հանդարտութիւն մը, որ կը մերկայանար գերազայն հնաշատար - թիւն...

Իրեն. Արեւելիք Ժողովուրդը, մեր ճակատա - գիրը պէտք էր որ կայանէր արեւելիք Ժողովուրդ - ներու ճակատագրին:

Երես֊առաքելային արեւուն այն օրերուն ա - մէն ինչ ինչները ընդառաջութեան րոյնը 15 Ստե - ծերու պահանքը, նորիսկ ընկերային յեղափոխ - ան մայրիկ մէջ, անարեւմտաւորութեան մէջ էր: Եւր մարտերն արեւուն. ձգտումը՝ ճիւղնաւոր - կախեալ անարեւմտականութեան ուսումնասիրութեան վրա... Եւն կուտար մեր Համարականութեան, ուժ կուտար մեր շարունակութեան Երկիր եկող ընկեր - ները կ'ընդգլխէին, որոշ կապակց լինել զործու - ձեմութեան մը ունի: Դուն ալ արեւորուեցար... ու ասոր մը մեջն հետ ձեմակ վերջ, Վասպուրա -

Վերջին զարեւու հայ Ժողովուրդի դիմեմ կեանքին մէջ յառաջու կամ մեր հօժ-դարու կէտը 1850 - 60 տարիներու ընթացք:

Ի՞նչն հայրենի կերէին մէջ հայ Ժողովուրդը կ'այսին համեմատաբար խաղաղ ու անօրոր կեանք մը: Չկայ ուն համառարած հայաժանի կամ շարք: Հայ Ժողովուրդը զոտուրով այս բացառիկ պարագային՝ բուն թափով լուսան է մշակու - Թային այնպիսի աշխատանքներու, որոնք երկար զարեւու տղաւորութեան ու անկողնակցութեան թմ - ըրքը մայրիք Ժողովուրդի մը ուրախ զարթոյնքը կը մասնանշեն: Չկայ ժամանակակից հայ թերթ մը, որ կը կենդ զարգարած միշտ թարմ լուրերովը Հայաստանին կեանք ցնծալից անտուճներու թէ հոս նոր զարգար էր բացուցեալ, հոս նոր ընկեր - Թին մը կը կազմուի, այն ինչ զարգար կը խորի - կը սեփական ժամուրդ ունենալ, եւն, եւն:

Իսկ դրսէ հայաստան կըրդուններու մէջ հա - յունիւրը կը փայլի նաեւ պետական թարմ ու բարձրագոյն պաշտօններու եւ պարտական մէջ:

Պոլսի ընդերք լուսանով Սուլթանի մէջ - Ապալու Սէֆիտ - Հայերն անօրն են պետական փողորհանդի մը մաստաւարին: Կայսերական ճար - տաններու մարտնչութիւնը Հայոցն յանձնուած է: Թարմ պետական քորը յաւաքառ ու լինելու մէջ հայ պաշտաններին կան: Փարսի, Պելլիս, Վիկտորին, Հատիկ եւ Պոլսի լին զեպանաւոր - ներու կարեւոր պաշտօնները Հայերն են, որոնք - մէ անօրն նշնիւն ընդհանուր դեպքուն (Տէրան Կիրթանան - Պոլսի) եւ ընդհանուր հիւրա - տան (Կարապետ Կրէթի Տաւառան - Վիկտոր) տնտես կը կրնն:

Տարեք թէ Ռուսահայերու վիճակն այ, որ աղային կեանք մը ծիւ արժանալ է ամէն զի: Թիֆլիս եւ Սոփիա կ'ընդունեն են Հայկական ժառանգ կեանքը, մին կը ներշնչան զարթոյն - ձով, միայն կը ճեմարուն ու երկու տղանքն ալ կը թաւալի հայ մամուլը: Հոս ալ Հայը քրտան է ընդհանուր համարութիւն ու բարձրացած ալ - տակալ պատմականաւոր պայտանքներու ու պատ - մասնականութեան ի: Միայն հայ պարագայիսին տես թանակին մէջ, այնու ամենը նշնիւն նաեւ - պայտանք պայտանք կը փորն (Կորիս Միկրով - Կորս):

Յիւնիք ի վերջոյ Պարսկահայերն ալ, որ հայ Ժողովուրդի մէջ կ'ընդունի քաղաքականութիւն - ւարդուն օրերը կը ընդունի ի իր գաւառներին Պար - սի պետութեան իրաւա Միկրով Միկրա խոսք մը, Սերապ Տարեման խոսք մը, Դուրիթ խոսք մը:

Ուն ինքը երկուստեան թէւեր, որ արաւ - քին գործերու նախարարներ տալով՝ երկրին պե - տական զիջը մասամբ կը ձեռքն առած էր եւ կը

կանէն դուրս աւելի տուտպած աշխարհ մը ընտ - րեցիք քու երկտաւորութիւնը լուսան: Վաս - քալարական ընդանային Ժողովը ընդունեց քու թեկնածութիւնը Տարեք աշխարհ երկաւոր...

Եւ դուն զարցի Ստան - արեւելիքն քաղ - եր, Տարան - աստապալիք հնոցը, եւ վերջը, ա - ւա՛ղ նաեւաստուութեան արտանալ:

Մ.

Նամակը աղկան է: Լեւեր էիր որ ձեմար - ներուս մէջ դարձ որ կայ Գեորգ Չալուչի մայրիկ: Եր փոփախելը ծանօթանալ դործն ու հանդի - պարի օրը կ'ընտրէիր վերջնակով նամակը այս խոսքերով:

« Ես եր յաւամք թէ մենք միմեկն կը լինենք Սալարի (Գեորգ Չալուչի) հետ միասին: Հապար հայար տարեքն առաջ մեր նախա - հայրերը պատմական ժամանակակից զգայութեան, հերոսներու կեանքին աստապալական զոյններ են հիւան, ինչու՞ մենք ալ զիջեալները շառնոցներ մեր ապրանք օրերու. հերոսական գրաւազներն, ոչ միայն մեզի համար, այլեւ հապար հապար տարե - ներ վերջ կեղծ սերունդներուն համար: Տիկին Անայիկ Յուլիսուն մէջ կը կարգաւթ թէ Թաւա - քի բոքը է երեւ - « Մենք յեղափոխութիւնը ձեզնէ, Հայրենիք արեւելիքներ:

Ժողովուրդը կը հաստատուի, եւ լուր է, որ Գեորգ Չալուչի չէ մեռեր, այլ միայն վիրաւոր - ւաւած է եղել:

« Ճիշդ է, վայելցիք դուն, քանի քանի ան - զամ լուր տարածուեցաւ կուէն վերջ, թէ Գեորգ Չալուչի տարածուեցաւ, բայց քանի ամիսներ ետք, յանկաւր դուրս կ'ընկեր մեր Գեորգը:

Եւ ահա արդուն օրը, փողերի սենեակին մէջ: Տոն կը այդ օրը, Գեորգ Չալուչի կ'ընտրուի - ներուս կը, նաեւ Խուրճիկ յուշեր զարթոյն, ար - ցունքը պէս զուլու Պարտիք զինեմն ուսմը կը եւ կարգաւ Սալար, դուն ուշադրութիւն եւ դար - ձեր:

« Անեա, արի դուն ալ, կը կուէն խոստան - ուն արեւելք: Աւ կ'ընտրեք քոր:

« Ճիշդ է, վայելցիք դուն, քանի քանի ան - զամ լուր տարածուեցաւ կուէն վերջ, թէ Գեորգ Չալուչի տարածուեցաւ, բայց քանի ամիսներ ետք, յանկաւր դուրս կ'ընկեր մեր Գեորգը:

Եւ ահա արդուն օրը, փողերի սենեակին մէջ: Տոն կը այդ օրը, Գեորգ Չալուչի կ'ընտրուի - ներուս կը, նաեւ Խուրճիկ յուշեր զարթոյն, ար - ցունքը պէս զուլու Պարտիք զինեմն ուսմը կը եւ կարգաւ Սալար, դուն ուշադրութիւն եւ դար - ձեր:

« Անեա, արի դուն ալ, կը կուէն խոստան - ուն արեւելք: Աւ կ'ընտրեք քոր:

Փեղորուս Բին, Փարիզի պատմական Մեր - աստանին առին բացուեցաւ շնորհակց զատուա - րական մէջ, որ կը համարուի Բրազիլներալական թիւ 2 դասը:

Բուլնիկան բանակաւթեան դէմ պայքա - րող երեք դէմքեր, Ժորժ Տիմիթիով (պուլկար), Ներթա Տիմիթի (ուլկին) եւ Կան Գոպիսեւ - ըր (իւկ) դաս բացած են երկու Փրոստացի զոր - քաններ դէմ: Առաջինը՝ Ռիշո տը Ժուլիւն, 1949 Սկոտլանդի վերջ մը քաղաքական էր, «Լա - ւանտներու Միջազգային» (L'Internationale des Traites), Իսկ երկրորդը, Անտու Վուրման, դը - րուս է յառաջանալը: Դասակարգութիւնը պիտի աւել ետքը շարք, (երկու շիտա՛նք օրը ան - զամ մը):

Գիրքը, որ 200 էրկեր կը բաղկանայ, բուն լի - ցունք մը կը յարձակի սուսին, պարկար, հոն - դար, իւկ, չին եւ աղայն կարգ մը տարաբնակ - քան վրայ, որոնք բուլնիկան վարչամեծի հա - տատանմէն վերջ, խոյս տալով իրենց կերկինք - ան, երապալն ու հիւսիսային կամ հարաւային թեկնիկներուն մէջ կ'ընտրեն ընդդիմադիր շար - քաններ: Երկրից անցաւ արդէն գրաւականը մը - րը ապագային գործունէութեան, կը գրէ տը Ժուլիւն:

« Դասականներու Միջազգային, Սոսիալայի պայտանք ձեմով կը նկարագրի Պարսկանան եւ արե - լիստան կերկերուն: Գիրքի թիւերը, այսինքն - տարը եւրոպայ վարչակարգին ներս:

« Եւ ինչպէս ինչպէս հաստատու ըլլաւ, կը գրէ « Տիկնաթոյն մէջ աշխատակցի, այն որ կ'ընտրի - ժամաւ Սոսիալային կողմէ կը հայրենիքին բուն - քան զգուսան, կայապալին արժանի ցուսան մը է: Առանց ծեղքի մը... արար պատմի պիտի տոր - քան իր անուշ, Սիվալին ընկերակցութեան զատուա - ներուն կողմէ, թույլ փրոստին մէջ կան դաս - ան կան անկողնի, ուսմը պարտաւոր են ընդ - ան Բնան ընտրելու գաւառները եւ կ'ընտրեն պատմ անտրիկուն նախադասութիւններ: Ահա այս բունն է ու պայտանքի կը դառնայ այդ պարտնե - ըր (Ժուլիւն եւ Վուրման) »

Ձի պիտուի թէ ինչպէս համայնամար մը է թէ « Կայալք » մը բուն ինչպէս իրաւապար -

մայինքը բացալին առաւելութիւններ:

« Ի՞նչ պարտ ալ թուական իրաւամբ կրնա - ներառուի հայ Ժողովուրդի վերանաւորի փա - տալ օրը չընտր, որ Հայը ունի եւ թիւ (Ժուլիւն - լիւն), եւ մալուրը եւ բարձր կեանք:

Շ. ՆՈՐԱՆՈՒ ՊՈՐՈՍՆԱՆ

Եւ, շարունակ, խոսո՛յ: Ես կը կարգաւ, հնազանդ մթնոլորտ աւելի կը առաջալ, չես ձեւոր որ զարգանքներուն շունքն առնեմ, իւրաքան - չեւ արարել վերջ:

« Եւ, շարունակ, խոսո՛յ: Ես երրորդ արա - րեն, երբ Գեորգ Չալուչի հնազանդութիւն մահա - ղան վրայ վրայ մահա՛ւ՛ք՝ վերաբաւական զործն - ղուրենք մը վերջ կը դառնան, ինչու՞նք անցաւ, Սուլուրին կուր, վերաբաւական ու ամենորի - ւանքով կ'ընտրուի բաւեր միայն... « Ժիրա - ւար լուսան, Վուրի մայրը կը լսէ - Վուր, Վուր - պատ մը Վուր... կը կանչի զակտար:

Կը նայի, ի՞նչ անհնգիւն, աշխարհ արցունքով ընտրելու է, ան, աղաքան դալուս, այնքան ար - ան ճառագայթին անցնելն վերջ ու կը մտնիլն:

« Ծօ, լեւուր, այդ լիւն եւ քոր: Եւ երբ վերջնակով ընտրուեցաւ,

« Տոյն եւ քոր Պոլսը: Բարձր թեկնիկներ, իւրեւրող տուր անկարան: Տէ՛ր թալաւթը ք - նի էր Մեն յեղափոխութիւնը ձեռնէ Հայի - րեղ արեւելեանը:

Մ.

Վերջնակ, Համախան զիջանքը փրկուած են... Յեղափոխականները զիջանքներէն ապա - տան՝ Թաւառութեան դուրս կան, լինելն է ի - րան՝ մը կը կարծենք թէ ալ հասած է իսկական ըն - կարային յեղափոխութեան համար աշխատելու օրը:

Պոլս ենք, այդ տարօրինակութեան աշխարհա - րապարհ հայաստան ու հարաւոր ուսանելն մէջ: Մենք իրեն զիջանք յուշեր լուսան թուրքն - ներ մը յեղափոխական երազները աւելի ու աւել - ի կ'ընտրենք...

Հալիք քանի էր որ էր որ Պոլսը էինք հաւեր, եւ կայալիք Պելլիսիւր, դուն կ'ընտրի Կարի - նեւ, եւ ան մարտ Մար: Իրաւաբանութեան ընդ - ձուր է հայաթիւրքներ անոր զինուորները Բնայի Շիտակին վրայ հրաշաւազութեան մարտնչութեան կը կրնն:

ԶԵՆՈՒՄ ՄԵԼՈՅԵԱՆ

28րդ ՏԱՄԻ — 28⁻ Année N. 6681-տոր շրջան թիվ 2092

ՄԵՐ ՈՍՏԻՐԸ

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԱՄԵՐՈՐԵԱՅ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Փարիզի շրջանի ընկերները բացառիկ ժողովի մեջ հաշտություն էին շարափ օր, նախանշուհու — թիվներ 2. Թ. Դ. Արևմտ. Եւրոպայի Կեդր. Կոմիտեն:

Կարելի է ըսել թէ մեծ մասով վեր աղագծ շունչին օրակարգին:

Այնպէս որ, երբ սրահը լցուցեցաւ, բոլորն ալ ահա՜մարս կը պատկերն առնեալայտին յայտա — շարունակեան:

Երկուր յոսեւց պատմութիւն — Ընկերներ, Կեդր. Կոմիտէն որոշած է առ — յայտալ զլուրի հանել 2. Թ. Դ. Տան ծրագրի... Եւր չէր ծրագրիր, բայց կարգ մը պարագայ — ներ Հարկաւորած էին յետմղել:

Անցեալ ուշան, երբ աղագծ մը եւս կը բռն — նուէին ծրագրի մեջ ամբողջամտութիւնները, արժա — նագորեւեցան երկու ամիսխաբիւնի կորուստեւ — թիւներն եւ 1. Եւրթիթ:

Անուշառ ալս զգրաբանութեան չէին պատե — լուր ընկերները, փութիցաներու համար ծրագրին դործարկեան:

Բայց, ահա կոչերն եւ փոխան ծաղիկպա — կիները իրարու կը յանդգնեն, ի չեղանակ երկու տնտեսական պատկերանշաններուն:

Դաշնակցութեան ամէնէն համեստ խումբն ալ փութիթ ըր բաժինը բերել: Դաշնակցներ արա — մուղորեցին նաեւ Կապույտ Խաչը, դաշնակցն միւս — թիւներն եւ արքայա տնտեսներ:

Եթէ ուրիշ գրողներն ալ հաշուեն, մտաւո — թայպի զոյգացած պիտի ըլլայ կէս միլիոն ֆրանք:

Նոյեմբէս արտատու էր շարափ գիշերուան պատկերին:

Հաղիկ լրացած էին Կեդր. Կոմիտէն եւ Տան յանձնարարները ինքիկապուցելիներուն զիջելովու — ձեւեր, երբ քաղաքագիրը բացաւ արձանագորտ — թիւնց տնտեսը:

Չարխալիթի մեծամասնութեան աշխատանք — ներ էին յեղիւններ: Եւ տնտեսական չէրը լցուց — լուր հինգ, տասը, քսան, երեսուն Հարկաւորեցին — լուր: (Ընկեր մերն ալ Հարկաւոր կարող):

Եւ արդէն քան չէր մնացած, կէս միլիոնը յրաշխեւոր չուր: (Ամէնէն լայն տեղը կը բռնէին տասը Հարկաւորեցին):

Ահա թէ ինչու եւ ինչպէս կը յաղորդին Խաչ — նակցութեան մեծամասնութիւնը:

Արեւմտեան Եւրոպայի շրջանը բոլորովին ճանաչուն 2 է:

Փարիզիցի թալլ չեն տուած կեդրոն մը ու — նեալ Գարգի թալլաքին մէջ, բոլոր յարմա — տութիւններով: Բայց, կուսակցութիւնը ունի եր — կու սեփական չէներ, արտաբանութիւն մը մէջ, իր — բնի Թաղապարս եւ դիւանատուն: Երկու հաստա — տութիւններն ալ կը մտաւանք որոշ նպատակն — բու, տարիներն ի վեր:

Անուշառ ալս երկուրը բաւական չեն, լրացնե — լու համար օրուան պահանջները: Մասնաւոր որ, ճանաչուն վրայ չեն գտուիր:

Ուրեմն, ամբողջութիւն է բանուն հաստատ — թիւն մը քաղաքին կեդրոնը: Ժամադրակալը մը մտաւելն ամէնուն եւ օտարած կարելի յար — մարութիւններով:

Այդ ծրագրի գործարարութիւնն եւ Կիւրնի փութիթը հիւսակցութեան վարելն եւ օտարակ ժամբերելը:

Դաշնակցութիւնը սեփական տուններ կամ ա — կուսիներ ունի շարք գլխաւոր դպրութիւններուն մէջ, սեփական Զորաւ եւ Հարգաւ: Ամերիկաներէն, Ռեյն Նոյիկի Պէյրութի, Հայպի կամ Քէհրանի մէջ: Իսկ ճեմատարներն տունը առանձին պատմա — թիւն մը է իբրեւ պարծանք:

Անաւորակ մեր շրջան ալ գործի մեծարկած է, յաղորդու մեծամասնութեանը:

Ինչպէս ամէն տեղ, միայն Դաշնակցութեան աղագծներն են որ գոչուրթիւնները պիտի առանձ — նեն: Եւ միայն մեր գաղութներն վրայ չէնար ամ — բոլոր բնուր:

Կան թաղամասի եւսակիներն եւ բարեկամ — ծեր: Կան Հարեան երկրներն մեր ընկերներն ու չէրը Հարեաններն:

Առաջին թալլը առանձն է արդէն, ճամբուն կէս կորուրի համար:

Ո՞ն յոտալ է: Ե՞ր արտալ է: Ե՞

Վերելու ունեցանք երկու պերճախոս պատ — մութիւններ, հրապարակաւ, իսկ ահա՜մարս խոսելը լուսանշանը համարեց լուսին:

Ունեցե՜ ճանաչանք մը որ խելով եւ օտա — տութեան հարստութեան օտարներուն անդամ պիտի չուրեր կը վարցնէ եւ որ կը կոչուի նաեւ 5 տա Հարկաւոր:

Այս երեւելի պարբերական երկրներն կ'ունե — նայ: Միլիոններ արժող նուէրներ կ'ընեն այս կամ այն պիտուութեան կամ օտարապատեութեան միակ երբ զանազան դիմումներով յաղորդէ իրմէ՜ բան մը փրցելը հայ օրգովուրդին համար, կը սիրի առ — ճամբ կամ նստարկ միջոցով պայլամներու շարք էր խմարներ, ընկիւր կամ չնեկից նուէրներ ար — թէր տասն աղագծ պարիկներով:

Ուրիշէն մը հարստութեան թալլուան ալ տե — սանք: Կ'ընեն թէ 15 Հարգաւ ամէլ, յատկացուց — լու երեսուցանէի վանքին, եւ մնացածը բաժնին է անդլիսին եւ աղէի աղէի մտաւանդուն միջեւ: Կար — թէր իր շուքը, որուն օրգովուրդին համար ին — յուրից կաշառուներն մէջ յատուկ վրայ կը վար — ճուր: Իրմէ՜ առաջ մնում է, այլապէս կընար ա — նոր ալ բաժնին է ճանել:

Երբ յարցացած կը իտէիցից այդ մասին, մէ — կը բուս:

«Արթիք ըտէք որ Թուրք հաստատութեան մը չէ կապել, որովհետեւ կամ ալ ընդունակ են մեր հարստութեանը 5»:

Փանիք մը տարի առաջ, Ժամբի աղագին մը մե — ռուս, որուն համար կ'ընէին — Միւրք, շատ լաւ մարդ էր:

Այդ շատ լաւ մարդը, որ ամուրի էր, թէ 200 միլիոն հարստութիւնը արժողութիւնը իր — ղուց օտար կոնք մը որ քանիք ք մահա առաջ մի — յայն կը կիր զարմած էր, հարգող է:

Իր եղբայրն ալ այսօր, գրելով նոյն իսկ ի — բնները, 150 միլիոն ամենայն հարստութեան մը կը կապէ նոյն կոնք: Եւ այդ օտարութիւն 350 մի — լիոնի նշին օժտումով կ'ամբուսանայ իր աղա — կիցներէն երեսուցանալիք է ճնու:

Ինչպէս երկարիկ շարք, այլապէս պատմի — ղալց պատմութիւններով:

Եւ աստեղ կը պատկերեն այն ժողովուրդին որ զարդերն էր, դաւանանքի մը, զիբիք մը կարող — լու քաշ յաւան:

Կը պատկերեն ժողովուրդի մը, որ կալանին — ղու թիբիցն է քուրդի իրծիթներուն մէջ — շատ աղագծ — Էուրեն ու փոքրիկէն ըլլած —, փրք պատկանած ժողովուրդին փութիթ պատմութիւնը կը կերտէ վարդան համար:

Անիւր — թէ բանտանդով, երբ կը մոռնէ, «Եթէ քո փողից օգուտ կընէ Հայաստան, Բեկի եմ քեզի, փողիկ էլ վրայ»: ՍՍՍՍ

ՀԱՆՐԱՍԱՆ ԽՈՒՐԵՆ ԱՐԲ. ԴՊԱՐԲԱՆՆԻ

Ելմիամանի Հոգեւոր Խորհուրդէն Փարիզի Հա — յոց կեկեղեցոյ ընկերակցութեան ուղարկած Հե — տագիր էր համաձայն, Եւստուր 26ին վարձա — նած է Ռուբէն արք. Դրամբան:

Ամբիւնպէս ցաւակներու հեռագիր մը ուղ — ղուցեալ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին, որ օտա — ղարկած էր Հեռագիրը: Այս կիրակի հոգեհա — ղիստ — պատարագ պիտի մատուցուի Փարիզի Հա — յոց կեկեղեցի:

ՎՐԱՏԱՆԻ ՊԱՏՐԱՊԻՐԸ, Կալիստառտ արք. վարձանցիւս, կ'ընար օր: 86 արեւիկան էր, կը — իբրեւած խորհրդային ժողովուրդութեանց գլխաւոր:

Մ. ՆԱԶԱՐԵԻՆԸ կը խորհէ եւս կանչել Մա — ճարայ արքանեան երկրներու դեսպաններ: Այս առթիւ, մտաւեւ Ժողով մը պիտի զուարթուի Փա — յուրի մէջ, մտաւեւցութեան արեւելեան երկրի — ներս, ամերիկեան դեսպաններով:

ԻՐԱՆԻ կաթողարարութիւնը ապա արձակեց ճեմ — տուցորդ Իսապէտ կաթողարարութեան 32 արք. — ներք: Դաբիթը, Նաւաս Մաֆախի, բանտարկուած կը մնայ:

ՔՈՒՆԻՈՒՄ ԳԵՏԻՍ պատմաբանը յանձնեւ — ցաւ արագագին, որ Փարիզի պիտի բերէ: Կ'ընուր թէ պէր կատարեալ ինքնապարտութիւն կը սյն — ճաննէ:

ՃԻՆԱՆԱՅԻ ԱՆՐԻՒՆ ԱՌԳԻՐ

ԴԱԼԻՉԻԸ ՊԱՏԱՀԱՌԻՆԵԱՆ ԲՈՒԿ ՊԱՆԱՆՆԵՑ

Նախաբանական խորհուրդին որոշման համա — ձայն, վարչապետը վաստակութեան թուէ պահան — ղեց Գը. օր, տույնարկով տնտեսական քննիկ կառավարութեան օրինակով՝ աշխատավարձի եւ գիներու մօտին:

Բուշարիւթիւնը պիտի կատարուի այսօր, հինգշաբթի, կէս օրէն վերջը եւ կ'ընայ ճակատա — դրական հետեւեալ ունեցանք գաղիցին համար, որ արեւման գլխաւորութեանը կարգուեցաւ:

Վատարութեան թուէ պահանջը, ինչիւրը ճնշուեցաւ նախաբանական խորհուրդի քայքայիկ մէջ Իսապէտ մէջ, երկու պատմութիւններէ վերջ, Երկուքն ալ տեղի ունեցան Արք. Ժողովին աշխա — տանքը յանձնարարութեան առէն: Մովսիսառաք մաս — նաւոր նշանակութեան լուսին յանձնարարութեան քուէները, բայց այս աղագծ աշխատանքի յան — ճնարութիւնը քուէարկութիւնը քարոզարարաւ կը պարզի կուսակցութեանը շրջը: Այսպէս, ամէլ օրուան քուէարկութիւնն երեսուն կուս կը դաշն — ճին անդամակցող երեք դիւանը կուսակցութիւն — ներքէն երկուքն, ալ անկանխեր եւ արմատական — ներք պատարան են միմեանս: Համախմբարեւ — թուան Հեա, մերթիւրը համար կառավարութեան օ — րինախիթը՝ շարժական սակագոյնք մօտին է: Այս Հեաանկանխին առէն, վարչապետը որոշեց փորձի եմբարկել այն մեծամասնութեան Թիւրք որ զիբեր ինչու — նաւոր հարկ ըրաւ: Երեք շաբաթ առաջ:

Վատարութեան թուէ պահանջիցէ առաջ, Գ. Ժոռ քայքայեց Արք. Ժողովին թէ շատ մար, որ — հրամայէ իր գտնէ ինչիւրիւրը ճնշել աշխուրի ե — ղանակով մը որ կարելի ըլլայ մեծամասնութեան սպառնկոյ:

Իսապէտը կարգուեց առաջ, Գ. Ժոռ համաձա — յան էր Արք. Ժողովի բոլոր հասանքներուն Հեա — քայքի զօր: ար Կուր կուսակցութեան եւ համախա — լանքներն, թէ շարժական սակագոյնք օրինակովը նորէն պիտի խմարուրի եւ սոսկապարագ պիտի բնուր, երմատեան եւ տնտեսական ծրարիւրներն առաջ: Թէեւ ընկերակցարարները բոլորովին հա — մայանք չէին օրինակովն մէջ կատարուած փութ — արկութիւնները, բայց հաւանեան արկիցի նոր կառավարութեան, պայմանն: որ առաջին անգամ բնուր ի շարժական սակագոյնքի մը, Արք. Ժողո — վին աշխատանքը յանձնարարութեան առջի օր 16ի դէմ 17 ամսով մերթիւր յանձնարարութեան օրինակովն հիմնական մասը Մերթիւրին էին անկանխեր (փորձապիտի կուսակցիցներ) եւ արմատական — ներք: Երկուքն ալ դէմ քուէարկեցին, վասն զի Գիւրնի որ աշխատանքները յանձնուած կատարուի միայն արեւման երբ Գիւրնի քարձանան 10 տա — խորիւր, եւ ալ թէ կը 5 տա Հարկաւոր պէն: Կառ — վարութիւնը համաձայն չէ որ աշխատավարձի յանձնուած կատարուի Ժողով մերթիւրի մասնաւոր յանձն: Կարչապետը կը նուրիցի մասնաւոր յանձն — խումբ մը կալուրի որ կառավարութեան ուղարկու — թիւրի հարկի, կըր զիբեր շատ քարձանան, եւ արեւ տեւ Գալիցիք պիտի ճնշույ Գիւրնի ինչիւր, քան թէ աշխատանքները յանձնու արտօնել:

Գ. Ժոռ քայքայեց Արք. Ժողովին թէ շատ մար, որ — հրամայէ իր գտնէ ինչիւրիւրը ճնշել աշխուրի ե — ղանակով մը որ կարելի ըլլայ մեծամասնութեան սպառնկոյ:

Իսապէտը կարգուեց առաջ, Գ. Ժոռ համաձա — յան էր Արք. Ժողովի բոլոր հասանքներուն Հեա — քայքի զօր: ար Կուր կուսակցութեան եւ համախա — լանքներն, թէ շարժական սակագոյնք օրինակովը նորէն պիտի խմարուրի եւ սոսկապարագ պիտի բնուր, երմատեան եւ տնտեսական ծրարիւրներն առաջ: Թէեւ ընկերակցարարները բոլորովին հա — մայանք չէին օրինակովն մէջ կատարուած փութ — արկութիւնները, բայց հաւանեան արկիցի նոր կառավարութեան, պայմանն: որ առաջին անգամ բնուր ի շարժական սակագոյնքի մը, Արք. Ժողո — վին աշխատանքը յանձնարարութեան առջի օր 16ի դէմ 17 ամսով մերթիւր յանձնարարութեան օրինակովն հիմնական մասը Մերթիւրին էին անկանխեր (փորձապիտի կուսակցիցներ) եւ արմատական — ներք: Երկուքն ալ դէմ քուէարկեցին, վասն զի Գիւրնի որ աշխատանքները յանձնուած կատարուի միայն արեւման երբ Գիւրնի քարձանան 10 տա — խորիւր, եւ ալ թէ կը 5 տա Հարկաւոր պէն: Կառ — վարութիւնը համաձայն չէ որ աշխատավարձի յանձնուած կատարուի Ժողով մերթիւրի մասնաւոր յանձն: Կարչապետը կը նուրիցի մասնաւոր յանձն — խումբ մը կալուրի որ կառավարութեան ուղարկու — թիւրի հարկի, կըր զիբեր շատ քարձանան, եւ արեւ տեւ Գալիցիք պիտի ճնշույ Գիւրնի ինչիւր, քան թէ աշխատանքները յանձնու արտօնել:

Գ. Ժոռ քայքայեց Արք. Ժողովին թէ շատ մար, որ — հրամայէ իր գտնէ ինչիւրիւրը ճնշել աշխուրի ե — ղանակով մը որ կարելի ըլլայ մեծամասնութեան սպառնկոյ:

Իսապէտը կարգուեց առաջ, Գ. Ժոռ համաձա — յան էր Արք. Ժողովի բոլոր հասանքներուն Հեա — քայքի զօր: ար Կուր կուսակցութեան եւ համախա — լանքներն, թէ շարժական սակագոյնք օրինակովը նորէն պիտի խմարուրի եւ սոսկապարագ պիտի բնուր, երմատեան եւ տնտեսական ծրարիւրներն առաջ: Թէեւ ընկերակցարարները բոլորովին հա — մայանք չէին օրինակովն մէջ կատարուած փութ — արկութիւնները, բայց հաւանեան արկիցի նոր կառավարութեան, պայմանն: որ առաջին անգամ բնուր ի շարժական սակագոյնքի մը, Արք. Ժողո — վին աշխատանքը յանձնարարութեան առջի օր 16ի դէմ 17 ամսով մերթիւր յանձնարարութեան օրինակովն հիմնական մասը Մերթիւրին էին անկանխեր (փորձապիտի կուսակցիցներ) եւ արմատական — ներք: Երկուքն ալ դէմ քուէարկեցին, վասն զի Գիւրնի որ աշխատանքները յանձնուած կատարուի միայն արեւման երբ Գիւրնի քարձանան 10 տա — խորիւր, եւ ալ թէ կը 5 տա Հարկաւոր պէն: Կառ — վարութիւնը համաձայն չէ որ աշխատավարձի յանձնուած կատարուի Ժողով մերթիւրի մասնաւոր յանձն: Կարչապետը կը նուրիցի մասնաւոր յանձն — խումբ մը կալուրի որ կառավարութեան ուղարկու — թիւրի հարկի, կըր զիբեր շատ քարձանան, եւ արեւ տեւ Գալիցիք պիտի ճնշույ Գիւրնի ինչիւր, քան թէ աշխատանքները յանձնու արտօնել:

Գ. Ժոռ քայքայեց Արք. Ժողովին թէ շատ մար, որ — հրամայէ իր գտնէ ինչիւրիւրը ճնշել աշխուրի ե — ղանակով մը որ կարելի ըլլայ մեծամասնութեան սպառնկոյ:

Իսապէտը կարգուեց առաջ, Գ. Ժոռ համաձա — յան էր Արք. Ժողովի բոլոր հասանքներուն Հեա — քայքի զօր: ար Կուր կուսակցութեան եւ համախա — լանքներն, թէ շարժական սակագոյնք օրինակովը նորէն պիտի խմարուրի եւ սոսկապարագ պիտի բնուր, երմատեան եւ տնտեսական ծրարիւրներն առաջ: Թէեւ ընկերակցարարները բոլորովին հա — մայանք չէին օրինակովն մէջ կատարուած փութ — արկութիւնները, բայց հաւանեան արկիցի նոր կառավարութեան, պայմանն: որ առաջին անգամ բնուր ի շարժական սակագոյնքի մը, Արք. Ժողո — վին աշխատանքը յանձնարարութեան առջի օր 16ի դէմ 17 ամսով մերթիւր յանձնարարութեան օրինակովն հիմնական մասը Մերթիւրին էին անկանխեր (փորձապիտի կուսակցիցներ) եւ արմատական — ներք: Երկուքն ալ դէմ քուէարկեցին, վասն զի Գիւրնի որ աշխատանքները յանձնուած կատարուի միայն արեւման երբ Գիւրնի քարձանան 10 տա — խորիւր, եւ ալ թէ կը 5 տա Հարկաւոր պէն: Կառ — վարութիւնը համաձայն չէ որ աշխատավարձի յանձնուած կատարուի Ժողով մերթիւրի մասնաւոր յանձն: Կարչապետը կը նուրիցի մասնաւոր յանձն — խումբ մը կալուրի որ կառավարութեան ուղարկու — թիւրի հարկի, կըր զիբեր շատ քարձանան, եւ արեւ տեւ Գալիցիք պիտի ճնշույ Գիւրնի ինչիւր, քան թէ աշխատանքները յանձնու արտօնել:

Գ. Ժոռ քայքայեց Արք. Ժողովին թէ շատ մար, որ — հրամայէ իր գտնէ ինչիւրիւրը ճնշել աշխուրի ե — ղանակով մը որ կարելի ըլլայ մեծամասնութեան սպառնկոյ:

Իսապէտը կարգուեց առաջ, Գ. Ժոռ համաձա — յան էր Արք. Ժողովի բոլոր հասանքներուն Հեա — քայքի զօր: ար Կուր կուսակցութեան եւ համախա — լանքներն, թէ շարժական սակագոյնք օրինակովը նորէն պիտի խմարուրի եւ սոսկապարագ պիտի բնուր, երմատեան եւ տնտեսական ծրարիւրներն առաջ: Թէեւ ընկերակցարարները բոլորովին հա — մայանք չէին օրինակովն մէջ կատարուած փութ — արկութիւնները, բայց հաւանեան արկիցի նոր կառավարութեան, պայմանն: որ առաջին անգամ բնուր ի շարժական սակագոյնքի մը, Արք. Ժողո — վին աշխատանքը յանձնարարութեան առջի օր 16ի դէմ 17 ամսով մերթիւր յանձնարարութեան օրինակովն հիմնական մասը Մերթիւրին էին անկանխեր (փորձապիտի կուսակցիցներ) եւ արմատական — ներք: Երկուքն ալ դէմ քուէարկեցին, վասն զի Գիւրնի որ աշխատանքները յանձնուած կատարուի միայն արեւման երբ Գիւրնի քարձանան 10 տա — խորիւր, եւ ալ թէ կը 5 տա Հարկաւոր պէն: Կառ — վարութիւնը համաձայն չէ որ աշխատավարձի յանձնուած կատարուի Ժողով մերթիւրի մասնաւոր յանձն: Կարչապետը կը նուրիցի մասնաւոր յանձն — խումբ մը կալուրի որ կառավարութեան ուղարկու — թիւրի հարկի

Սուէկի ջրանցքին լըմանէն անցնող եղիպոսացիները լիտաւրիականացի Անգլիացիներուն հողէն ։ Անգլիացիները արտօնեցին իսկ աւելի մեծ քան իսկական բարիքը իրենց հողէն ։

Վր ճառարանին թէ իրանց ինքնուրոյն թանապարհները արդէն իսկ դրոշմէ եւ Լոնտոն եւ Փարիսէ ։ Իրանի արհիւրէ կը հարգուին թէ ծրարները հիսուսապա պատմաները կ'առաջարկէ, իսկ ժամանակ թիւն էր զայսցանելու ճամբար ։ 1. Պարսիկ Սուէկի ջրանցքը, պատմանով յայտնակնով իրաւաւոր ճամբանուններն ։ 2. Անգլիան եւ Եղիպոս միջոցներ պիտի խորհին պաշտպանելու ճամբար Սուէկի ջրանցին խորհրդները եւ օրա-վայանները ։ Անգլիան զէնք պիտի ճարէ եւ պիտի մարդէ եղիպոսական բանակը ։ 3. Ճամբարանութիւն Սիլիւն Արեւելի պաշտպանութեան ճամբար, ճամբարն արաբական պաշտպանութեան ղախիւրէ մը ։ 4. Սուսան ինք պիտի զննէ իր պաշտպանը ։ 5. Հարկին ճամբարէն կ'առաջանայ ։ Անգլիան եւ Ն-դիպոստ յանձն պիտի առնեն ճիշտ ջրանցքներ ։ Ճամբարը թաղարարը ցաւակներու հետ ։ Կիւր մը ուղեջն այս անտառայաններուն որոյն չէնքերը հրկիզուած էին, եւ հարկերն վերադարձնէին զոգոններն ։

Ազգամոտոյնի փակումը

Գր. օր, կէսօրի վերջ, ՄԱԿը փակեց իր ճրքը հաւաքողները ։ Երբ ժամէ պակաս ժամանակ մը միջոց մը մէջ, ընդհ. ժողովը լսեց վերջին ճառարանները, մարդկային իրաւունքի մասին, քուէարկեց անտեսանելի եւ քննարկեց յանձնարար-գրակներու հոգին ներկայացուած խօսք որոշումներ, ընկնելու շնորհակալութիւն տաւորները Քորէլիի հարցին մասին ։

ՄԱԿի ընդհ. զարտաւորը Գ. Ներկոյի յանձնեց խաղաղական մարտը, որով զիսկ իր առ-նակը իրաւաւորութեան յարաբերութիւնը հարկաւորութեան յարաբերութիւնը ճիշտացրէ ։ ՄԱԿի իր Մ. Նաճանգներու ներկայ-ցուցիչները շնորհակալութիւն յայտնեցին Քրան-սակին կառավարութեան եւ ժողովները որքն յաւելցան իրաւաւորութեան յարկութեան ճամբար ։ Ս. Միլիթան պատուիրակը, Մալիք ռաւ սփո-րութեան սարդուրէն աւանգուց զայնպիսին ը-րում զիմ ։ Այս հաւաքողներ չի կրնար յաղթ ճամբարով ։ Անգլիան իրենց խորհրդները վերադարձնէ անտառայաններու ղախարարները եւ ժամանակ վառնող զարտաւորութիւններով ։ 1. Լեւստանի պատուիրակը աչ դիտել տաւ ։ Թէ չէր այս պահուն սպայակոյտը պիտի որոշէր ժողովը իր դաժմանի Ուոլիսիթի մէջ, յարմար-ման ծրարները յալիկով միմաստի զիմ ։ Գ. Ռոնլի Շուսան ճառարանք թէ չարած-դիտութիւն կառարարեցան ի նպատակ խաղաղ-ութեան ։

Վիլիսի պահուն 5րդ դէմ 51 ձայնով ընդհար-կուեցաւ բանակէ մը, որ կը մարտի քննի Քու-րակի ինկովը ։ Նաւալըները սերեց 92 օր ։ Անգլիան վիճա-կապութեան ճամբարն 1, 10.720.000 լիտր ար-տաւանուած են 536 ինտոն մէջ, 8000 լիտր-բաղիւրներ հրաւարակուած, 40 միլիոն թուրքեր տալարուած ։

Գերմանական Թնճոնիւր

Արեւմտեան Գերմանիոյ վարչապետին, վեր-ջին յայտարարութիւնը, որով պայմաններ կ'առաջարկէ Դաւիթիկներուն, ծանր տալարու-թիւն կ'որոշած է Քալիքի եւ Լոնտոնի մէջ։Ս. Ա-րեւմտեան ճամբարն ճրարարութիւն տուած է, թանկով թէ սխալ ճամբարն են իր միջոցը, բայց Քալիքի մէջ իր լինելը ։ Սորազգայանքը առիթ օր ազ-դարարներին թէ ճառարաններ կրնայ ուշաւաճ, ե-թէ Գերմանիան պիտի անհաշիւ ճամբարն ճա-մար Եւրոպայի պաշտպանութեան դրոշմին եւ Գերմանի թէ միմաստի եւ Անգլիան վառած են չընդունին Գերմանիոյ առաջարկած պայմանները (կապարակ Սաթի խորհրդը եւ Գերմանիան իր-գունիկ Արեւմտեանի դիմադրութեան մէջ) ։ Եւ ի-կու երկիրներն աչ կը ընկնէ Մ. Նաճանգներուն վայր, որովպէս միջոց վարարուով չափաւրէ Գեր-մանիան ։ Նոյնիսկ ինչ ուղիք օր ճոթը Աւստրա-ուր ճամբարէ Լոնտոնի ժողովին ։

Վ. Անգլիոյ երեսօ. ժողովին մէջ, արտաքին նախարար, Գ. Ռոնլի, յայտարարեց թէ որոշում են գործադրել Եւրոպայի իրենց զիստաւոր ճամբարը ճամբարանութեան ղեմ նախարարը բարեկրի ճակատակ է որ յարմարեցնուած Զինուորական վայր, Քորէլի արտաքին լաւ վերաքննու-ած ճամբար ։

ԳԵՂԵՍ ԵՐ ՏԵՂԵՍ

ՈՂՈՂԱՄԵՐԵՐ Թնճոնացի են ճարու. Ծր-արարներ մէջ, ճամբարն վերջին տեղեկութեանց ։ Կայտնիները ծանր եւ տակաւին ճարու. Գոտուրի եւ արդի կարգ մը շրջաններու մէջ ։ Մեծանկերու թիւր խորհրդաւ 12րդ ։

“ՄԱՅԻՍ 28, Լ. ՓԱՐԻԶԻ ՄԵՂ”

ՄԱՅԻՍ 31, ԵՄԲԱՐ ԳԵՂԵՐ

Գ. իւսէճ ԶԵՆՈՒՄԻՆԵՐԵՐԸ ՄԱՐԻՍԵՂ. — Ծ. Կապ. իւսէճ Մէճ Լուի մա-նախորդի տարեկան ծնունդը, 16 Փետր. Եւ-ն թիւ ժամը 20.30ին, 66 Փոլսիւր Գիլիլի դեղերին արահի մէջ ։ Նոր Սերունդի Թատերախումբին կողմէ կը ներկայացուի ԱՆԽՈՂԻ ԴԱՏԱՍԱՆԸ

Ընտանեկան կեանքէ, յուլիճ որդերու թիւն մը, չորս արար ։

ԵՂԱՄԱԿԻ ԱՐԵՎԻԿԱՅԻՆ ՊԱՐԱՆԵՐԵՐԸ

Կերակի 10 Փետրուար, ժամը 16ին միջին կէս քէլեր, Cercle Militaireի շէնք արահներուն մէջ, Place St. Augustin ։

Կազմակերպուած Զ. Բ. Մ. ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍ ՆԵՄԻՏԻՂԻ ԿՈՂԵՐ

Նախաժամեւտներ ՎԱՐՔԱՎ ՊԵՏ ՆՈՒՊԱՐԻ ի նպատակ Միութեան դպրոցներուն ։ Մանուկներ թիւր ԹԻՐՈՒ ՊԱՆԻ փարիսեան նշանաւոր օրգաններին ։

Չանգան հետաքրքրական ճարտարութիւններ, որոնց մանրամասնութիւնները յառաջիկային պի-տի ծանուցուի ։ Ծով պիւժէ եւ պատ. Զեք սեղանները տպա-նկեցէ, դեղերով Provence 82.38 ։ Տոմարները կը դառնուի Գ. Արաճ Նալէյի Եւ Վէն-Վէն խմբարարուածը, 9 rue Saulnier, Փարիք (9) ։

ՆՈՒՐԵՆԵՐ

ՄԱՐԵՂ. — Ծր. Կ. իւսէճ Պոնտի մանուհի-ւր շնորհակալութիւն տալարուած է Լեւստանի ծր-էրներին ։ Գ. Գ. Հալի Պաշտպանութեան 1000, Տէր եւ Տիկին Յ. Տոլպային 1000, Գալիմանան եւ Քիւթիւնան 600սակ, ձինճան 500, Իսկ Տէր եւ Տիկին Քիւթիւնանին իրենց զուկին առու-ւ նոսքեան առիթը 2000, եւ արդիւն Լուիի մա-նուհի վեցերորդ տարեկան առիթը 1000 Փրանք ։ ԱՆԽՈՂԻՎԻՆ. — Ծ. Կ. իւսէճ վարուցիչներ լը-նարակութեան ժամը տալարու է հաղորդ Տէր Տիկին Բիլլար Իսիկիւնէ, 1000 Փր. աչ Տէր եւ Տիկին Արահանան ։

Մ. Գ. Գ. Պոնտիւրան 345 Փր. կը նստի Ծ. Կ. իւսէճ ։ Մտաւաճ Մտաւան ։

ԵՆԵՐԱՆՈՒՄ Ե

Լինի Ապտաւարութիւններ. խորհրդը, հիւան-դութեան պատճառով ։

4. ՄՈՒՆԵՄԱՆ ԴԱՐԱՆԱՆԵՐԸ

41 Quai de L'Horloge, Paris Métro Pont Neuf ՍՈՒՎԱՅԱՆԵՐԸ ԵՒ ԻՆԻՍՏԱՆԱՆԵՐԸ

9 Փետրուարին 23 Փետրուար ։ Քաղաքը շարք 9 Փետրուարին ժամը 3ին ։ Կարիքի եւ այցելի աճն ծր կէսօրէ վերջ, բացի Կիրակի ։

SALLE GAVEAU, ԿՐԱՐԻՍ 30 ՄԱՐՏ, ԺԱՄԸ 21ԻՆ

ՄԵՆ ՆՈՒՄԱՆԱՆԵՐԸ ՕՐԵՆԻՍ ՊԵՐՏԵՐԵՆԸ կը խորհրդի նկատի առնել այս թուականը ։

Այլի Տիկին Ե. Դանիւլեան, Գ. Այլիքի Դա-նիկեան, Տէր եւ Տիկին Պորոյ Դանիւլեան, Տէր եւ Տիկին Կարիկ Լուսարուան, Տէր եւ Տիկին Սերոյ Զերիպեան, Օր. Դ. Դանիւլեան եւ Սար-գիւ, Եւրոպ. եւ Յովսէփեան - Բլուս Սերունդն, ինչպէս նաեւ Տէրունդան, Լուսարուան, Թա-վաճեան, Գրիգորեան, Քէլիւնեան, Աւետիսեան, Թորոնդան, Դոնիկ եւ Զերիպեան բնակութիւնը, արտի խորհրդէ կոկիծով իր ծանուցանին իրենց ա-մառան, չոր, մեծ չոր, կղզի, զարմիկն եւ ազ-գայական ծաւր ։

Գ. ԵՂԵՆԻ ԴԱՆԻԼԵԱՆԸ

որ տեղի աճեցաւ Փետրուար 4ին, 70 տարեկա-նին, իր Թոքի բնակարանին մէջ ։

Յուշարարութեան իր կատարելի այսօր, հինգերորդ, ժամը 10.30ին ։ Հաւաքելի ուղեց-նային բնակարանը, 3, rue Adolphe Chéroux ։ Մար-մինը պիտի ամուսնանայ Իւրի Մուլիւնի դերե-ծ ճամբարուն ։

ԴԱՆԱՆԵՐԸ ՄԻՆԱՅԱՆԵՐԸ

Դաճաւ Դաճաւ պիւժ Դաճաւ Դաճաւ, հաղաւթ ամառանակի զուրկ չոր ճամբարաններուն ու-նայիկեանց ։ Այս ուղիք Դաճաւ Դաճաւ փոխ-նայիկեան ճամբարանին մէջ ։

ԵՈՒՇԱՆԵՐԸ

ԱՆԻՐ - ՊՈՒՄ ԳՈՒՄՈՒՄ ։ Զ. Ե. Դ. Արաճ եւ թաղարարներ ընդհ. ժողովը այս հինգերորդի, ժամը 21ին, Ծանօթ Հաւաքարարին Կարեւոր օ-րակարգ ։

ՓԱՐԻԶ. — Զ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Փարիքի Եւ Նախախմբի խումբի զաւաթանութիւնը այս հինգերորդի, ժամը 9ին, Այլ. Կառ. 32 rue de Trévise ։ Կը խորհ. ՎԱՆԸ ՕՇԱՅԱՆ ։ Ներքէն Եւս-րոպայիս ընդունումներ ։

Վիլի. — Զ. Ե. Դ. Եւրիկ կոմիտէն ընդհ. ժա-նովի կը հարգուի ընդդէմ ընկերները այս քաղաք ժամը 20.30ին լաւտ Ծանօթ Նախախմբի ակումբին մէջ ։ Կարեւոր օրակարգ ։ Բացակայները նկատի կ'առնուին ։

Զ. Ե. Դ. Ա. Ն. Ուսանողական Միութեան ժողո-րդ այս հինգերորդի ժամը 19.30ին, Ծովարական Հաւաքարարին ։

ՊՈՒՄ. — Զ. Ե. Դ. Զաւարան կոմիտէն ընդհ. ժողովը այս շաբաթ ժամը 20.30ին, իրենցան զար-րոյի արար ։

ՄԱՐԵՂ. — Զ. Ե. Դ. Մարտիկի ՇըՂ. կը միտնէ ընդհ. ժողովը կը հարգուի Զաւարան եւ Նախախմբի այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 4-ին, սովորական Հաւաքարարին ։ Ներկայ կ'ըլլան ՇըՂ. կոմիտէն ներառուցիկները ։

Սէնթ Եթիւն. — Աւաթը եւ Նախախմբի ընդհ. ժողովը այս կիրակի ժամը 3ին, ընկեր Ն. Արաճի խորհրդին բնակարար Կարեւոր օրակարգ ։

ՄԱՐԵՂ. — Զ. Ե. Դ. Այն Լու. Անխախմբի եւ Նախախմբի ժողովը այս շաբաթ ժամը 20.30-ին, սովորական Հաւաքարարին ։ Բոլոր ընկերնե-րու ներկայութիւնը պարտաւոր ։

ՀԱՄԱՆԱՐ. — Մարտիկի մանաւանդիկները, ժողովը այս կիրակի առաւոտ ժամը 9ին, 7 Պու-լսար առիթին, Պուս աչ Կրակ արահ ։

ՄԱՐԵՂ. — Մարտի Զորի Հաղոր. Միութեան ժողովը այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին, Պուլսար Սառու, Ս. Եւրոպ. երկրորդ արահի մէջ ։ Կը հարգուին ընդդէմ Նախախմբիները ։

ՎԱՐՔԱՎԱՆԸ ԼՈՒՐ. — Միութեան ընդհ. ժողովը այս օրաքաթ, ժամը 20.30ին, Բաւաթ ար-ճարանին վերապարկը ։ Կը խորհրդի միասին քե-րի անդամներուն եւ հարակիցները ։

ՆԱՄԻ ՈՒՆԵՂԱՆ. — Վապարակայանի լընք-սալարարը Կիրակի Մարտի 4ին ։

ՆԱՄԻ ՈՒՆԵՂԱՆ. — ՎՄուրտի Օրը, իս-րաւանութեան վՄուրտա Ուսանողարաց Փոն-տիւն, յուսին 7ին ։

ՆԱՄԻ ՈՒՆԵՂԱՆ. — Զ. Կ. իւսէճ Օրը, Մարտի (Փարիզեան Տիկ. Միութեան) Եւրոպայիս զար-ծունէութեան յորեկական հաղորդ, Մալիս 11-ին, Սորոյին մեծ արահին մէջ ։

ԶԱՄԱՆԵՐԸ

ԶԱՄԱՆԵՐԸ. — Զ. Կ. իւսէճ Մարտի Մարտիկի մանաւանդիկ խորհրդի ցաւակներին իր յայտնէ թիւլի Տիկիւնանի եւ սովորել ընտա-ւան առիթ ։

Մ. Տարոյ Մարտի Զորի Հաղոր. Միութեան իր ցաւակներին իր յայտնէ հարեկանի Տ. ՏԻՐ-ՄԱՐՏ, ՏԵՐՈՒՆԵՂԱՆԸ մաճաւան առիթ, իր տիկնոջ եւ պաշտպաններուն ։

Նոյնիսկ ցաւակներին կը յայտնէ Սարի Տի-կին Զաւաթը Պաշտպանութեան մաճաւան առիթ (Տիկին իր զաւակներուն Տէր եւ Տիկին Արաճ Պաշտպանութեան, Տէր եւ Տիկին Ռուրի Պաշտպանութեան եւ Տարոյ Պաշտպանութեան ։

ԿԸ ՓՆՏԱՌԻՆ

ԿԸ ՓՆՏԱՌԻՆ. — Գոնիայի նաճանգն Երեւ-նից Տիկ. Ելիկեան եւ Վերնի (Յուսիսային) Տիկին, չորս անոնք Յաղոր. կը փոստել իր ապա-կանները Յաղոր. թիւլիսին ընտաւ, որովպէս իւր-է իւրնայ 1914 պատերազմին վերջ ։ Կը կար-ծուի թէ Սերիկեան զաղթան են ։ Տիկիւնեան Mme. Elezian, 11 Impasse Roland, Villefranche sur Saône, (Rn.) France ։

ՈՒՐԱՅԻ ԼՈՒՐ

Հանդիմէն ընկնէ մեր հայրենակիցներու հաղորդիւրը ։

ՐԱԲԸ ՏՈՒՅՈՐ 45օՐԻ

Չալաքալիսի ընդունութեան ճաղարարած ՍԱՒԱԿԻՓԵՆԱՆ ընտրու Եւրոպայիս մը քա-լար Ե

Փարիքի եւ արտաքինութեան յաղորդի իր պարտաւանարութեան ժամ միայ պիտի գտնէ Կեղերապետը 8 Pavis de Chavaanes, MARSEILLE

ՈՒՐԱՅԻ ՏՈՒՅՈՐ 45 ։

Imprimerie DER AGOPIAN, 17 rue Damesme, Paris (13) Le Gérant : A. NERCESSIAN

ՅՈՒՇԵՐՈՒ ՓՈՒՆՋ ԱՆ

ԲՈՒՐԻՆԻ ԹԵՄԱՍԱՅԻՆ

(Գ. Վ. Կերթիճյան)

Ի դուր իմ փնտնած Տանիկի՝ Էփոթեցին՝ մէջ տեսարան մը որ աւելի ամբողջութիւն, աւելի արտա-
նային, աւելի ճշգրտային ըլլաւ, քան Տարբեր կը -
տարբեր ։

Որո՞նք են պատմութեան մէջ ամենաշատհե-
ւի ճեղքները... Հրէական հաւատանքները, մին -
կէն իսկ հետազոտողները թէ Էճնիւրու Արշա-
ւազը՝ Տանիկի կողմերէր զարուն Թուրքերուն
ոլորտ մը Բաբելոնի, Նաբաթի որբանոցա-
նային զուլիները ցնցեալ մտքը թէ աւելի վերը
Յոնիւրու հետաքոտները... Հէթիքի կողմի տե-
նակները, թէ մինչեւ մեղի հիմունքի մտքի Ամե-
րիկայի կողմէ մէջաջողութիւնը Եւրոպայի հի-
շակաւ ամբողջութիւնը, ամենապարզապէս եղա -
նախով վերջացելու համար պատահաբար իմ թիւն կը
թուի թէ այս օրերէն ճեղքը միայն կրնայ բաշ-
տատուի Տարբեր շարքին շնորհ ։

— Աղիւստ, կոյսի՞ք ես նշարաբեր, փորձե՞ր
ես գտնի, րայց կարճեմ Գլանիդի ցրտէն աւելի
պատմութեան մը որ ինքի տարուաւ ես աղբիւր...
Ինչ ա՞ն, ինչ կողով, ինչպէս էք դիմարդ տան -
զարմանքով տեսարաններուն, ինչպէս էք թա-
սեր այդ աղիւստը ճեղքիւ եւ ձեր աղիւստները թա-
ղանքի մը վաթիքը, եւ ձեր փոքրեւոր զարթը չէ
զարթը՝ ժեր Հաւաթի միջադեմները տուններուն
մէջ եւ ողբ ողբ կ'աղային զ...
X

Գլանիդի անցողութեանը վերադառնալու
Քիւրի կը պահանջէ յարկը եւ քաղաքիկութեան ու-
սումնասիրութիւնը։ Հարկաւորն անհրաժեշտ է, ինչ-
դէպ եւ անտեսանելի համարեցին կամ հայկա -
կանքի կողմէն, հրաւիրեցական լիարժեք կամ
անհրաժեշտ լրջանալով ճեղքները, շատ հեռու
կը մնան իրականութիւնը ճշմարտութիւնը ըմբռնելու
կարելիութիւնը։

— Միտ այ մեր ստացածը տարբեր է եղբի մեր
դասընէ։ Ինչ էք մեղքը, երբ քանն առի թեր
միտեմար պետութեան դատարարական նախա -
բարի լուծը, եւ ահա երկրորդ աւելի ծանր աւ -
բաստանութիւնը իմ վրէյ։ Կարճ ։

— Ես գիտե՞ր։ Գիտե՞ր որ պիտի ինքնուր կար -
տը։ Քիւրի որ պաշտօնատէրութիւնը ժողովուրդի պատ-
րաստական ճերտութեամբ դուրս էլ զոր։ Քիւր -
գի որ պաշտօնատէրութիւնը որ պահանջէ քարմա -
մարը վաթք քանակ է։ Քիւրի որ պաշտօնատէր -
ութիւնը դուրսէն թէ։ Իսկ ո՞ր էր մեր քարմա -
մարը վաթք քանակը, ո՞ր եւ է՞ր մենք տոբիւր
մեղք այդ անբարեկալ դուրսութիւնը։

Դիմքը մտայնեալ նորէն, լուրիները տիրեց
մեր երկրի վրէյ։ Արեւսանդարապոյի դաւ -
նաբեր էր որ երբ դատար մեր երկրիցի դուրս -
ներսէն մը...
X

Եւ եղաւ այն ինչ որ եղաւ։
— Մար իրեւ. Արեւիչի որդիտանալ Բողո -
ղ-մուրը մէկ քաղաքական միայն ունիւր, — այն կ'ա-
րտաւարտ որ եւրոպայի քաղաքակրթ աղբիւրը
քաղաքակրթ քաղաքականներ ունիւր։ Ահա թէ ինչ -
որ ցանկեղծները իտրթ կը համեմատեն իւ
ստացածին ։

Պէտք է որ երկիւր թշնամիները շարունակեն
մշակութեան թշնամները ու ստեղծութիւնը։
Աղբըս ճանախ, ինչ - տարիներ առաջ Վէնիպ
փաշան Փարիս այցելութեան, փախաբեր էր հիւր
ըլլալ թիւի ։

Ինչ, խոճաւարութեան տո՞ւրք էր միայն ։
Որքան կ'ուզէի մեր խոսակցութիւնը զորովուած
զանգի տալի մը վրայ։ Որքան յալեցի պիտի ըլ-
լար այսօր երկու հակադրողներուց օտար տը-
րաւարտութեան հաւելին մէջ անցնելի արեւ-
նոտ իրադրութեանը պատկերը դիտել։

— Մենք փնտնել Բողոլուրըն ենք, բերք էր
զեւր Վէնիպ փաշան, տարր համար այ իտար կը
հարկեին...
X

Փիլիսոփայական մասնո՞ւմ մը, թե՞ բնա -
խոսական իւր ճիւղարտութիւն մը՝ աղբիւր եւ Բող-
ղուրդներուն համարադրութիւնը լուսարանելու
ուղի։ Ինչպէ՞ս հայտնեցին աղբիւրու արիւնշիւ
պարզաբար թաղաքացիական կրօնները, ներքին յե-
ղափոխութիւններու նշխարն հաստատել ու մոր -
դին ցնցումները շնորհ ։

— Միեւնոն Բողոլուրըն ենք, ասոր համար
իտար կը քարոզեն ։

— Եւ ես հրամայեմ որ քարոզեն...
— Եւ դու հրամայեցիր որ քարոզեն...
Ա. հղաւ օր մը, որ երկու հրամանատարները
ջով ժողի նստած՝ հրամաններ կուտային երկու
Բողոլուրդներուն իտար քարոզելու...
Հակադրողական անխուսափելի ճեղքի մը
կոյր զործարարը, թէ մանկական անաւանդի
խոյր մը միայն, արեւմտաւոր դիմումութեան ար -
դե՛հները ։ — Եւ կոյր փորթի տարածութիւն մը -
րայց համեմատաբար միաստար Բողոլուրըն մը ։

Հայ. եկեղեցին եւ օտարները

ՅՈՐԱ ՆՈՒԵՐԷՆ

Ո՞ր շահ կը կարդայ

Մեր Բողոլուրդին շուրջ ստեղծուած Թուս-
տը միջոցութեան մէջ՝ պատասխանատուութիւն
զերծ էլ ծաւեւ Հայ. եկեղեցին։ Այս դարաբեր
Հաստատութիւնն այ կը մերթադրէ իրբեւ իս -
կատեմութիւնը, իրեւն տիրաւ զեպկատար Հայ պա-
շտաններու կեանքին մէջ ։

Անուշա, մեղք յունք Հայ. եկեղեցին, որ իր
ամբողջութեան մէջ կը պահէ իր աղբիւրն ու հո-
գարտը յետանկութիւնը։ Կը պահէ իր զերբ՝ աղ -
պապագանսն մեր պաշտօնին մէջ։ Միեւնո՞ւ Հայ
եկեղեցականութեանն է. աւելի ճիշդ մէջ քանի
եկեղեցականներու, որոնք անպատեւան կուգը
տարածուի Հայ եկեղեցին ու եկեղեցականու -
նութեան վրէյ։ Բայց, օտարներին քանի՞ հոգի բա-
րաւը վրէյն փնտնէ եւ համարեմութիւնը պիտի ու-
նենալ։ Իտե՞ր մտայն դիտելու եւ րուն յանգաւոր-
ները դուրսելու համար։

Չնայել առկա տեղեք այս պահուս Ե ինքիւ ի -
ճրա Տաճկաթիւ։ 1951 Դեկտեմբերի թիւը, որ
կայ ընդամենն ու քաղաքիկութեան օտարմարտ
բուժիւրն է՝ նուիրուած Ս. Միտեան կրօնական
քաղաքականութեան ։

Արտասանման շատ մը եկեղեցիներու կար -
դին, այս օտարմարտութեան մէջ տեղ գտած է
շահեւ Հայաստանիցայ եկեղեցին, որուն մասին ա -
հա եզրակացուց թիւը ։

— Ե Միլին Արեւիչի դատանքները շուրջ
3.200.000 Հեկտարներ ունին։ Այդ դատանքնե-
րին աւելին զտապաւորը՝ Հայոց Լուսաւորայ -
կան եկեղեցին է, որ Հայաստանի մէջ դուրսուր ի
Մայր Աթոռին կապիւր Հաստատած է քաղաքակրթ
Միլին Արեւիչի մէջ եւ դուրսուր դրած է ի պապ
սովորական կառավարութեան ։

Ճիշդ է այս վերադարձը. այս ցաւիկ եղ -
րակացութիւնը։ Իրա՞ւ Գլանիդի զարմած է զարմած
է Հայ. եկեղեցին։ Ոչ, անուշա։ Բայց, կապակ
չկայ որ Իրաւի յօդաւանդկը Հեկտան է լա -
մաւ օր Հայ. եկեղեցի զործարարն էն զոր -
միջոցները, քանի որ երկրակողմներու ընթաց -
քին։ Հեկտան է գործունէութեանը՝ Յունաստանի
առաջնորդ՝ Մայրիկան եպիսկոպոսը, որ ոչ
միայն պատակիւր կը քր կատարուէ է, այլեւ իր-
բեւ զործարարը կապակիւն տարբերուէ, եւ մին -
չեւ իր մար յամաւ թիւրհաբար Մովսիսական
օրիւնաքաղաքին, վարակաբար է յունահայ
դուրսը։ Տարակալ չկայ որ ծանօթ է Արտա-
ւաղը եպիսկոպոսը կապակիւն ու անխորհուրդ
գործունէութեան, անոր անբու կապակիւն Մովիսի
դեպատանսն կամ Նուիսիսի տարբերուէ
Հեկտ. Լիւսանիւն մինչեւ Փրանսա, որ իր կեան-
քի վերին օրերուն Եւրոպայի մարմաւ եւ վր -
տարանս արժանի...
X

Կարելի՞ է մտածել, որ յօդաւանդկը մա -
նթի։ յոյսը անուշադիկի տեղադր. Լիւիսիկան
լուսայ ու երկու փառաւորութեան՝ Մայր Աթոռի
եւ անոր գլանակիւն Եւրոպայի մէջ ու բազ -
մանքներուն։ Կիւրկիւր Կաթողիկոսի դործը -
նէն, Թեան եւ անոր եղբայր աղաքաբարեանք։ Լի -
սանսի կառավարութեան իսկ կողմէ։ Տարակալ
չկայ որ ծանօթ է ծաւեւ Եր. Երոբէ Լիւստին
եպիսկոպոսի ընախարհիկ անդիւրէն գրբին, որով
փորձ կ'ընէ Բիւստանութիւնը հաւանցելու հա-
մայնաբարեան Հեկտ. երկրակիլ գտնելով ա -
նոնք ընդհանուր նպատակներ... Անուշա այն-
քան երեւալակ, որքան պայլին ու դառնակիւն
խոստանալներն ու նպատակներ...
X

Գլանիդի անուշան տուրին, քանի որ Հայ
միայն, որոնք մայր կարելի է աւելցնել դեւ ու -
րիւնը, հոգ էլ թէ ճեղքի արժեքով, Փաթիւրի
մինչեւ Բաթիւրիսի, Եղեմ ։

Իսկ միւս աւելի ընդարձակ տարածութեան վրայ
ամալուսիւն եւ աւալուի... Երկրի մը, որու բա-
րաւորութեան համար մենք մեր երկաւաղաբարեան
աւելուր զրբեւ թ պապ։ Բայց աւա՞ղ...
X

Ե՞րբ եւ ո՞վ պիտի վերցնէ այն իտրդրուար
վարաղորդ որ կը ծանօթ մեր տեսողութեանն Հա-
յոսն ապապան ։

Իցի՞ն Ե՞րբ վերադարձը սերունդը, որդեւ ճաւ -
կապոր կաղիլի մը շառակի, ունենալ արշաւն
կամք եւ կորով, որ իր արժանաւոր անցնելի պա-
րարտ հոյան մէջ միջան՝ մարդկական այս
քաղաքաւոր շրջանին, դիմումը իմաստութեան յո-
ւով, ընկը իր քննութիւնը՝ մասնաւոր քաղա-
քաւարութիւնները մտքը իրականութեան ան-
թողութեան մէջ եւ իր արժեք նշարէ իրեւն դե -
բաղայն հարաւարութիւն... Եւ օր մը իրադար
ու կանա՞ ճիւղերը դեպի վեր, դեպի երկինք ցցը...
X

Թող այս Թուրքի յուշարու փորթիկ փութը
ընկերակալ ջու յիշատակի. ընկը Թուրքի, որ
մարտական յայ ցաւատակը Բողոլուրի փիւր -
ութեան, յիստի համար փնտնելու ճեղք միայն ։
ՆԵՒՐՆԻ ՄԵՆՈՅԵՆ

Երեւեպոսն վերբերա տեղեկագիր մը հրատա-
րակել, որուն համաձայն աշխարհի երկու միլիար
400 միլիոն բնակչութեան կըր տակալուն կարգա-
գրել իր գիտքը ։

Գլանիդիութեանը ցոյց կուտան Հեկտե -
կալ պատակիւր երկրադուրեղ զխաւոր մասերուն
անդադրեցողութեան մասին ։

Արեւիչի՝ 83 աւ հարբեր, Ասիա՝ 67 աւ հա -
բեր, Հար. Արեւիչի՝ 50 աւ հարբեր, Հիւսիսա-
բեր, Հար. Արեւիչի՝ 20 աւ հարբեր, Ովկիանիա՝ 13 աւ
հարբեր, Եւրոպա՝ 16 աւ հարբեր, Իսկ Փրանսա
անդադրեցողութեան թիւը 3 աւ հարբերէն վար կը
մնայ։ Ընդհանրապէս, անդադրեցողութեան համեմա-
տութիւնը աւելի բարձր է այն լրջաններուն մէջ,
ուր հարբերակցութեան միջոցները աւելի սահ -
մանալակ են։

Ովկիանիա, որուն համեմատներուն մէջ կ'էլ -
նան Ասորաքալի, ուր Չանսիսի եւ Հարաքալի
նապաղանդի կողմերը, ամենաշատ անդադրեցող-
ութիւն կը հաւալէ իր մէջ, րայց առակին գծին վրայ
կ'իյնայ թիւրքերու պատման տեսակետով (1000
քաղաքիւր յաջ 358 թիւրքի եւ դրբի դուրը)։ Ով -
կիանիան ամենաշատ առակին գծին վրայ կուգայ
քաղաքակրթ քաղաքներ թիւով, 1000 ընակչի
համար 140 քաղաք, ինչ որ առակելով Հանսի մը կը
ընկերայցնէ Հարաքալի Արեւիչիկի համեմատն
ութեան ։

Մամուլը, ճանաչափաւոր եւ արժանաւոր փա-
պակներու մարբերուն մէջ, Եւրոպա երրորդ կու
գայ, րայց կրթական տեսակետով երկրորդ կար-
դի կը դուրսէ ։

Անգլիոյ մէջ, 1000 ընակչի վրայ 600 հոգի
թիւրք էր դիւն։

Ոչ մէկ օրաթիւթ Թիւրքի մէջ։ Վերբեր
հիւսիսային Հոլիւստանին իրենց լեյուով դըր -
ուած ամալութիւնը փոխարեցին կապակով ։

Արեւիչիկի մէջ, իւրաքանչիւր բնակիչ տա -
րին 33 օրի թիւրք էր դիւ, Բանաստիւր մէջ՝ 22
օրի, Ասորաքալի մէջ՝ 16 օրի, Իւրաքալի մէջ
Անգլիայի 13 օրի, Իւրաքալի մէջ Չեկոսլաւի 14
օրի, իւրաքալի մէջ Չեկոսլաւի 10 օրի, վեր -
ջապէ Թրանսիլիան 6 օրի ։

Աւելին տուրին Ավստրալիոյ մամուլն է ։
Օտար օրաթիւթ Թիւրքի մէջ իր 130րդ ամակիւր
տունը վերբեր Միւնիչե հիմա հիշի իմբարապետ
փութան ։

1944-ի ի վեր Փրանսիայի 20 օրաթիւթը եւ
1000 չաթիւթիւթը անհետացան ճէ հրոսպառ
մէջ։ Փարիզի մամուլը անկախ մէջ է, անանա-
տեղով գլանակ թիւրքերուն Հեկտ. 1939-ին, Փարիզ
թիւը 64 օրաթիւթ, համարգումը 5.750.000 օրա-
պառնով։ 1951-ի Եւրոպային, Փարիզ 15 օրաթիւթ
միայն ունի, 3.600.000 փառաւորով։ Գլանու ։

Ըստ Հեկտեան, արժեք մը լուրն այս անուն -
ներու գործունէութիւնը։ Անոնք կախարած դըրքը,
Իւրաքալիէր կը հաւելուի, Երեւի որ օրոր -
մէլ զերեւ անդին լանցելը, ապագայաբար Բայց
իրենց անմոտեմութեան իսկ քաղական են աւ -
նուած այս ցաւիւրը, հայութիւնը Մովսիսական
եւ Հայոց եկեղեցին փառապաւոր զարմեցելու
համար ։

... Չեն գիտեր օտարները, թէ քանի որ արժե-
ւումը ու փառանքն եպիսկոպոսները Հայ. եկե-
ղեցին չեն ներկայացնել։ Կան հարբերաբար հոգե-
կանցութեանը, եպիսկոպոսներուն Հեկտ Խոսար -
եւ կեղեցականներ, որոնք Հայաստանեայց եկեղե -
ցին Հաստատուր պահած են հայութեան ու կը
պահեն այսպէս ։ Ինկեկոս վրայ չեն անուր, ոչ
այ դեպատանսներին ներս կը սլցական, րայց
գործով ու սրտով ապաստանել հայութեան Հեկտ
նա ։

Ոտքը ուրեմն, զանցառելի, — աղանալիկին
ցանկութեան մը մասին է, րայց առիկա բաւա-
րար մը արդուր միջոցներ եւ հարեալուն անհիշել, րայց
մեր Բողոլուրդին համար, Հայ. եկեղեցին
քաղաք աննապաս, փառապաւոր կարծի կապակի
Բաւակալն է՝ որ Հայ Բողոլուրդը փախեցուիւր ։
Հայ. եկեղեցին եւ ցանկը անցնի, ուրիշ ալ դե -
տար է դուրս դեղի ։

Պայաքը յանուն Հայաստանի, — Բող զուրկ
րայց այնպէս է՝ որ սիւրիւրի դէմ զրոտանալ ան -
Պայաքը ։ Ի պապականութիւն ինիկածնը, րայց
այս լաւ, րայց այնպիսի միջոցներով, որ Հայ
եկեղեցին վարաբարեկու ։

Դաւանդիւթեան գէշ պայաքաւ... րայց մա-
րուր միջոցներով, աւելի, քիչ մը աւելի դուրս -
փախուկան, արմին եւ Հեկտաւար՝ աւելի աղաւա -
ն ։

Չե՞ն կրնար արձանաւալ... ինչ դըրաբարեւ -
թիւն իրենց համար ։

Եւ ինչ ուրբերութիւն հայութեան համար...
(Խմբագրական ՆԱՅՐԱՆԻՒԿ)

ԹՈՒՐԻՔԻԱՆ ՄՏԱԿՈՂ

ՀԱՍՈ

Էկազի՞ք որ Լոզանոյ աշխատակիցներէն Փոք-
մի, որ մասնացեալ մը կը համարուի, արեւելեան
գործերուն, զանազոյ ներդրեցիկն արտադրուած -
մեան խնդրի, կ'ընթակցանք թէ՛ անհրեժեռ օ -
մտնադարձութիւն չէ՛ փառասած Թուրքիոյ մաս -
հողութիւնները:

Պատմական ահմարը ըր նետել զվեր իջելի
պատեհարմի միայն, յօդաւորագրի կը շարու -
նաիկ:

Մագանդիսական հարցը ներկայիս այլ նորից
կ'ըմայ, թէ՛ւ նաւային շէնքերէն յառաջիկ -
մաւերներ եւ օդատակաւոր երեւումը խոր յեղաշը-
րում մը յառաջ թերին վառանայ օդատակային խա-
րէխքը (այսժմ Սիւային) Պոլսէն մէկ ժամ միայն
հեռու է օդային ճանապարհով:

Ամերիկեան նւատարքը, մասնաւոր օդանա-
ւակիքը նստելու — որոնք ներկայիս ստեղծեալ ֆրան-
սական նւատարքին տեղը կը ըսենք — պէ՛տք է
խաբարի նետել արեւելք, կ'ընեն արագութեամբ
զէ՛մ դիւրեւ համար խորհրդակցել յարձակման մը:
Միջկրկնային ամերիկեան նւատարքը,
(ճոր), գաղական բովանդակներուն ճամաշայն չի
շարքը (միջկրկնային, ցամաքային սարգաւորում -
միջ, ամուրի թիւներն ևւայն): Ռուչոյ օդատակա-
ւանի կ'ընեն ժամանակ: Ամերիկայի հեռու -
աւոր նւատակագործներն կ'ընդ զոյգկապը — նա-
ւակիքը նւատարքը ինքնուրեք պէ՛տք ըլլալ արդ -
պահարկի կը զոհանանք: Դիւչոյ Միջկրկնային
նւատակագործները կատարումը պարզեցնելու
այցիկը ինքնինքնը նւատարքներն կը պարզեն
նախկին եւ քրտան թիւն: Արեւիկ ամերիկեան նա-
ւարքներէն շարժանքներ թիւն, սողա -
փութիւնով զիւրութիւն մը կ'ուտայ, որ ցաղ հե-
նաւած է՛ պատմութեան մէջ:

Ուրչէ՛ք, սակայն, որ պատարարով պարագա -
յին, տեղ մը պիտի ընտրուի, ուրիկ ամբողջ երկ-
րին մէջ պիտի թափուի ճրագային, օդանաւի -
թիւն եւ Նոյնիակ զօրացուցիկը: Ո՛ր պիտի լրջայ
ցամաքահանման խաբարիք: Վերջերս նւատար-
քին ճրագային արդ իրաւունք խաբարիք, որ վեր -
ջեր ճոր պարզած էր Պոլս, ամերիկեան անկիւնը -
թիւնով ամերիկեան հանդէպ մը յայտնած էր թէ՛
Իսպիլ տնտեսը պիտի ըլլալ մարդ իրար:

Երկրորդ աշխարհամարտի ընթացիկն, ալ -
պարզապարհական եւ դիւրեւարական կապաւորմանով,
Իսպիլ տնտեսը դարձած էր արտաքին անկախութե-
ղիւտումը մարման: Եւ ամերիկեան կապաւորման
թիւն թիւն մարման պիտի ընտրուի: Այն օրէն է
միջ, անկախական ընկերութիւն մը կ'ուտային
509 միլիոն երկրորդութեամբ արարական մը, դո-
ման կայան մը, միջկրկնային եւ յարակից սար-
գաւորութիւններ:

Ինքնակշիւր, ուրեմն, Թուրքիոյ այն միակ
նւատակագործն է՛, որ արեւելեան սարգաւորում
ըր ունի: Թուրքը եւ ամերիկեան ճարտարագործներն
նախկին անկախութեան կատարումն եւ, դիւրանայ
մը յիշուի համար: Մերգաւորած սարգաւորութեան
Թուրքիայի կ'ընենք պիտի տարածուին միջ-
եւ ծով, Հնդկական օդանաւոր, նորիկ ան-
համար օդանաւոր. համար: Իսպիլ տնտեսն
Պոլս տարածութիւնը — համեմատութիւն Սեւ Մու-
րիւր. ուտակական ճարտարական խաբարիքներն հեռ -
— դիւրան կարելի է՛ կարել մէկ հանգրուանով:
Վերջապէս, Ամերիկայիցներն արեւելքեան լը-
րեւարմ միայն է՛ ինքնակշիւր ամբողջ ցանց մը,
որ Իսպիլ տնտեսը կը կապէ արեւելք, արեւ -
մուտքն եւ Հիւսիսեան, Թուրքիոյ ուղարկութիւն
կարեւորագոյն կ'ընենք հեռ:

Սակայն, ծովակալ կարտորքի յօդաւորը մի-
եւնոր ատեն մտառագործութիւն կը պատմուի Թուր-
քիոյ, որովհետեւ կը յիշեցնէ երկու տարի առաջ -
ուսան ամերիկեան ծրարքը մը, որ յառաջիկէ Սի-
րիւս Արեւելիք պաշտպանութեան իրեն եւնակելու
կ'ընենք Իսպիլ տնտեսը, կարծես Պոլսի, փոքր
Արեւիկ եւ նոյնիկ Անգարան պատահականութեան
ճիւղով:

Մի՞ն յուզում յառաջ ընելու այն լուրը որ տա-
նին, յետոյ Թուրքիոյ այն ինքնակշիւրութիւն ու -
նեցան թէ Ուրչիկիցներն ամերիկեան խորհուրդը
վերջապէս թիւն ընտրուի է Միջկրկնային Արեւելիք
պաշտպանութեան ծրարքի:

Ներկայիս, կը ծովակալ կարտորքը միայն
Իսպիլ տնտեսի խորհրդէն կ'ընէ, արտաքին մտառ -
դութեան կը մտառէ Թուրքիոյ ծովակալը կը
յարձակման մէջ լըլա՛ծ էր նաեւ թէ՛ Երջ նւատար-
քին հեռ համարգործ 2000 զինուորներն կ'ընան օդ-
տարածութիւն ինքն ճրագայինը հեռ: Թէ՛ւ
համարներ յետապիլին պիտի տանայ, ըստ յոր
է՛ թէ՛ այս 2000 ճորտից զօրակալներ ինչպէս
սովորած ըլլալ արդիական ճիւղ ուղարկութիւնով,
սարակաւն է՛: Բարեբա՛ր մէջ, սպիւրական լրեւ -
մը, ք մար ծրարութիւն միջնաւորութիւն փորձ-
ցին, ըստ արդիակցը նպատակարար չեղաւ:

Արեւիկ — Սերիկ օր մը Տափաւանը զիւր
կ'ընենք, կը ընկերներով, կարգաւորական այլ -
խառանքներն համար: Դիւրանքներն տեսնելով
զինուած ֆրանսիկներ, կը սկսին զանազ շրջան-
տէ՛ւ եւ ճանձնացնել տեղի անտեղի հարցաւորութիւն:
Երբ Արեւիկ Սերիկը կը ծագաւորուի կը պարզ
զիւրակներուն, շատ շանցած կը տեսնուի որ
կ'ընէր ճահճանանքն միջեւ ժամկոչը, Է՛ւնէն
միջեւ զգիլը, մեծ ու պարզիկ, խաղաղաւոր -
թեանը կուտայ ու կ'հարանապարհին տարը զոր -
մին — յեղափոխութեան, եւ ինքն իրարարքն Եր-
ւիկներով զրթթէ կը զիւրակներն շրջանի ըստը
զիւր: Է:

Այլ միջնակն է, որ մէկը վարաւոր ճայլերով
կը մտնելու Արեւիկ — Սերիկին, կը արաւելին կը
հոսն ու կ'ընէ:

— Պ. Սերիկ, եւ կ'ընէր իրա երեկոյ իսկ Թու-
րքիւ արտքն ու մտքն, եւ արեւիկ ազգին զինուոր
Հառաջ ըլլալու անոր արարար տարը գործին:

Արեւիկ Սերիկ տեսնելով անոր անկեղծ ար -
տալայութիւնը կ'ընէր իրա արարքը, եւ ան -
միջապէս հին զէնք մը կ'ուտայ, հետեւեալ յայ -
տար իր թիւնով:

— Երբ այս հին զէնքով լաւ գործ մը կ'ուտա -
րեն, Երեւոյ ճանցած մը կ'ուտա, իսկ թէ՛ Բեր-
քան ճանցածն ան լաւ գործ մը կ'ուտարեն, այն
ատեն իսկ Կապանն կ'ընան ժամանակ արժեանքի լըլալու:
Արտահետ եւ անուշիկ պիտի ըլլալ Հառա, իսկ ա -
ւագործ անուշիկ պիտի կը ճնայ:

Հասած կը երրորդ արարքութիւնը կը կա -
տարէ Աւետարանի եւ զաշուրին միջալ, եւ կ'ըն -
տէ ազգին համար կուտի ու մտնել:

Հաշիւ քանի մը օր կ'անցնի, Արեւիկ Սերիկ
վաղարկութիւնն հասած պարի մը վաղաքոր նեմ-
րութիւն փոխարկումը համար:

Հասած այլ պարտութիւն պիտի չալէր, իսկ ֆի-
տային այլ պիտի ընկերանայ, պաշտպանութեան
համար:

Արեւորքներն կը տեսնեն, որ շիւրաւ — ճիւրաւ
մը, համարն ինքնով ուղարկել ինքն կուտի կու
դայ: Ճիւրաւ ճիւրաւ մը կ'ընէն եւ կ'ընէր, իսկ
Հասած կը ընտր պահելու համար անիմաւան զե -
տեղի կը նետէ եւ շոր ցարիք հառաքելով իրա կը
ընէն կը ծոնէ:

Բիւրաք կը հասնի, ու կը հարցնէ Հասոյին -
— Ծիւ, ընկելի ո՛ր է, իսկ ճաւ շարակից
ընտր ո՛ր պահելի:

Հասած կը պատասխանէ -
— Այա, եւ ընկել շունով, ան համարը մը
էր որ Սերիկը կ'ընէր, իսկ եւ ընտր շունի:
Ինչպէս կը տեսնեն ազգայն մարդ մը եւ զաւակ
ներուս պարտ մը տաք ապուր երկուս համար կ'ընան
եւ այս շոր ցարիք հառաքելու:

Բիւրաք չէ հառաքել, եւ ըստը թեմար կ'ընէ -
— Ծիւ, եւ ստաք որ զոն շարակից ընտր մը
ունի, զայն պահելից արտ տեղերը: Եւ կը սկսի
փոխել, ալ ու ճաւ ցարիքներն կը ճնայ:

Յանկեղ կը ցատկէ միջին, եւ ցարիքն տա -
կէն զուր ցարիքն արեւիկ, կը հարցնէ — Այս
ի՛նչ է:

— Այա, Այսպիսին աղ եւ դնած, վախճալ,
ստոր համար պահելի:

Բիւրաք երբ պարզը ցարիքն տակէն կը հա -
նէ, կ'ընէ -
— Եթէ աղ է, լաւ, կ'ընէր նորէն կը դնեմ:
Բայց Ծիւ, նորէն տալ կը խօսիմ, արդ այսքան
թեմար կ'ընալ:

Հարմանայն չէ որ նախկին նախարար եւ Աղ-
լաւի իմպարատրուս Նեմէճարին Սասաք դիւր
կուտայ միջամտում խորհրդակցութեամբ:
— Ծրարիկ կը տե՛ւ Երկրորդին ներկայ տալիս, կարելի
է՛ օգուտ ստանալ Սուլէյմ շրջանի անկախ-
կան քան հարցաւոր զօրացուցիկն: Այլ զինուոր-
ները լաւ գործ ունին տեղին վրայ եւ ինչ կ'ընաք
օգտաւորութիւն ուրիշ վայրերն: Մէջ — Հասոյն -
կան չէ որ արեւմտեան պետութիւնները այսօր
իսկ զինուոր արտաքին, Միջին Արեւելիք մէջ
գործածուի: Համար: Այնպէս որ, այլ շրջանին
մէջ, Թուրքիա տեղին եւ միայն որ պէ՛տք է հա-
ռաքել տեղին:

Աղլային պաշտպանութեան հարցը զիւրաւոր
մտառագործութեան կը կարճ յիշելու թուրք զինուոր-
ներուն: Երեւոյն տեղին եւ նոյնիկ ճարտարագործ
ուրիշ Անգարայի ժողովին, հարց տալով թէ՛ ծա-
փ-օգտաւորութիւն ունիք ըստական: Եւ արեւելք
երկրին ծովակալներուն պաշտպանութեան հա -
մար: Երեւոյն միջնաւորութիւններէ ետք, յայ -
տարարացումը թէ՛ կ'ընէր չէ՛ ճրագաւորի զին -
ուորական գաւառներն:

Երրորդին արանակի կ'ընենք կը կու -
տեն նաեւ « Վերջապիլ զօտ » ք, որովհետեւ ան-
հարց լուր մը տակ կ'ընենք անոր: Իրեւնիս
էն լուրը կը տեսնալ անոր վրայ արտա կ'ընալ
եւ փարաք, ալ կուտայ: Արեւելից լուր
տակ կը թափանչ ճան կը լուսարար: Է, կը քրէ
ստեղծական թիւթի մը մէջ Լ. Մըրքի որ շարա-
կէ տարի գտնուած է Վերջապիլ զօտին կը -
ուսն վայրեր:

Երեք տարի տալով Հովնադարձան տակալին ճա-
ղորդական ամսկարտութիւնն կը կուտայ: Հա-
մայնապար տալովորդները կ'ընենք օտար թիւն
կիցներուն թէ՛ Հովնադարձան տարբեր մը միւս հա-
մայնապար արքանակ երկրներն:

Հովնադարձան հարուստ է եւ Մամուրից թե-
տուած եւ ճանաչելի ըլլալով, անկէ ըստը կ'ընէ
էն ճան Երրորդին Արեւելիք մտառն մէջ դրա -
նուշով միւս արքանակ երկրներն:

Աւելի տառապանքին կար Հովնադարձան մէջ
կ'ընէ շարաւորութիւն սկսած էր Զեհուրդարձան
եւ Բուսանիլ մէջ: Փեշաւայն ինչ ուղարկաւ կ'ընալ
չաւորանք կ'ընէր եւ արեւիկ ինքն ինչ ճա -
շարանքներ եւ արտաքինները եւ Պաշտպանի կ'ընալ
ընալներուն վրայ կը շարաւորութիւն կ'ընալ վա-
լիկները:

Քանի որ տարի տալով, Դանուրի վրայ, մեծ
պարկի մը մէջ տեղի ունեցաւ նորամուտութեան
տաղաք մը, ցկեան խումբի մը կ'ընէն: Երբ -
մալ, զուրթիւր արդիւնեցաւ տարի մը միջը իրա
խառնարկներ եւ անկախային: Պարկի կու -
տար տալու անտեղիներն եւ խմիչ:

Բայց կ'ընաւ համալրարկներուն եւ կ'ըն-
դիւր: Դիւրաւ գտնաւորութիւնը, շարաւոր խա-
նութիւնը եւ անտեղական գործերուն ընտաք -

Եւ կը սկսի պարկին ընտաք ճալէն, կը հա-
ցաւով:

Հասած ըստը Հնդկներն կը փորձէ, արաւա-
քը ապաւորել համար, ըստ ի զոր: Ուտար պա-
րակ ցարիքներն տակէն կը հանէ, արտաք օդակ
մը կը ընէ: Բիւրաք կ'ընալ կ'ընալ միջը կ'ընէ -
ցնել եւ կը սկսի արեւիկ: Մէջ երկուս վայրիկանէ
Բիւրաք ինքն ինքն թիւ կը դուրս կ'ընէ, եւ արաւ
լաւարար ընտի կը զորի: Հասած խոր շուն մը
կը ճալէ, Բիւրաքն զիւրէ, ճնէ եւ պարկի կ'ընէ
եւ արաւ կը թափէ, պաշտպան, որ արեւը մարդ
մալ:

Իսկ ֆիտային (անուր չեմ ուղեր տալ) կ'ըն-
քալ նեմարք: Արեւիկն մտա կը պատմէ, թէ
փուր զինուած ճիւրաւ մը Հասած եւ արաւաք
ընէնք մը ծրարից մը կ'ընալ, չեմ զիւր ինչ պա-
տասնեցաւ:

Արեւիկ Սերիկ շարակից կը ըստընալ եւ
կ'ընէ — Իրեն պատիւ կ'ընէ ամա անդին պիտի
ուտա խումբին մէջ: Դուս արաւանակ մը ունի
միայն, պէ՛տք էր գործածել, եւ արաւաքը ազա-
մէլ, Դուս երկու շարկով կը վարանք: Բիւրաք
մը, ապա ինչ պիտի ընէնք եւ թէ՛ քանակներ զոն իմ
կամ օր միայն:

Վերջն ուտանած ենք մեռելի մը այս գործին մէջ,
որ մը տալով, ճանի մը տարի վերջ նոյն է մեռի:
Ան որ կը կ'ընալ կը արեւ, անկի լաւ է տոն
դաւալայ:

Ուտար կը հանգստանալ նեմարքի կողերուն
վրայ, հեռուս խումբուն զէնքերն: Մէջ: Պահալը
կ'ընալ լուր կուտայ թէ՛ ճիւրաւ մը զէնքի վեր
կ'ընէ, մալ թէ՛, չէ՛ կ'ընալ արաւանակ, Հայն է
թէ Բիւրա:

Արեւիկ վեր կը ցատկէ, պահալին հեռ կ'ըն-
նէն զէնք ճիւրաւ: Երբ այլեւս միւս տակ -
ներս ճարի կը լսեն, ճար կ'ուտան թէ՛ ո՛ր է -
Հասոն եւ, Արեւիկ — Լաւ, եթէ Հասոն եւ,
այս զինուորական նշանաւորքը կ'ընէ: Է — Լաւսին:
Կը մտառնէր կը տեսնէր որ Հասոն Բիւրաք
զիւրիկ ճիւր մէջ ըստ, վաղաք մը միւս կ'ընէ
կ'ընալ, ինչպէս այլ ճիւրն տալէն ճարակով կուտայ:
Եւ կը կ'ընալ պատմով անցուցաւ: Արեւիկ Սերիկ
Հասոյին ճարակով կը համարէր: Երբ մը արաւ
պատմէ ճարակով պիտի զրթն որ իսպ մը տան
թերի: Հասոն կ'ընէ — Ուայ չէ, բայց Վերջապէս
հարցած կը կ'ընալ:

Արեւիկ կը ծիծաղէ, եւ կ'ընէ — Դուս մտնի
հարցած կը արեւիկ եւ, հեռա կ'ընալ:

Պէն եւ Հասոն կ'ընալին կը զէնքի պահաւոր
դուրս որ արաւայ մը կը նեմարք թիւ կողերուն վրայ:
Արեւիկ զէնք մը դուրս կը հանէ ու կ'ուտայ,
տակցելով — Աւա թերի միւս մը, որ այս մտ -
քով մէջ փառաւորած է Գարսին: Կ'ընալին զէնք
պիտի թերի ու պաշտպանուի:

Տարիներ կ'անցնէին Հասոն ու իր մտառն Աղ -
լալի արաւական ընկերներ կ'ընալ, միջեւ 1899
Հոկտեմբեր 24ի շարաւորակութիւն օր...
ԱՄՍԵՆԱԿ ՅԱՆՈՒՆԵՆ

Գրադանախ վրայ է 16 էջոց զբոսիչ մը, որուն հեղինակը — ԲՐՈՒ ԶԵՐԵՆՈՅԱՆ — կը հաստատի թէ դասով է մարդկութիւնը հիշակալի փորձաքննի, ուր որ տեսակի պատկերացման հետ, պահելու միջոցը :

Իբրտ յանցանք Գրոյի թարգմանիչը. ոչ միայն ունի, ոչ ալ հարեւորներն: Կը շարունակ միայն Բանաստեղծ պահպանողին ամենին համարող միջոցը :

Վերջապէս, մեծերը ունին թէ չունեն, մենք ալ այս աշխարհին մաս կը կազմենք եւ հիշեալ — կան ուրիշներ կրնայ, որ մը, մեր գլխուս պայտքի, Ռոման, մենք ալ պէտք է մեր ինքնապատկերման մասին մտածենք :

Անաստիկ ինչեւ, ինչեւ կը պատէ այս նորերով փրկութիւն :

— Հիշեալս պատկերացում կանխորդ. համար պէտք է մենք անտեսի հետեւեալ միջոցները — նախ եւ որով պէտք է անմիջապէս եւ ամբողջովին ընկն զամբար որ բոլոր չարքերնորս արմատն է... Յետոյ, պէտք է վերջ ալ մարդկութեան... Մարդ արարածը մարդիկ չէ, այլ բուսական... Իր ստեղծողը՝ բուսականի արեւունն է... Մարդ արարածը կը խմէ կը խոզի անդեղեղները, ինչպէս բոլոր բուսականը սնունդեն... Մարդիկ կենդանի... Ինչո՞ք խմէ չին դոմեր... Մարդ արարածը կը խոզին չէ որ կը ջրոտի — ինչպէս մարդկանը — այլ կը մարկին ծակտարներէն... Հետեւաբար, մարդ ու արարած, բուսականը ըլլալով, պատկերացում էր սիրել... Երբ միւս ուսով, կը սիրէ պտերացում սիրել, ինչպէս մարդիկ անբանները...

ուսով, եւ Հանդարտ խորամը Արեւմտեայի հետ, ամեն քան փրկութիւն :

Պատկերացում մը այսպէս նկարարեց կը դրո՞ծին ապագայացումը —

— Աստուծո՛ր երկու հոգի ներս մտան, ցուցնել ինչեւ արուած իրականացնել եւ հրամայ — ինչո՞ք որ քանդակները խոզին յանձնով եւ մեկնիմ : Փեղքիլ զվիշ հիւսիս արեւելք Բոսորի մէջ արդիկապիտան կապան որ կալ ուր 40 տարի ա — ուսով ուսիկ հանքեր կը գտնուէին ընդ երկու միջոցէն անտեղեկ մէջ կ'ապրէին 600 հոգի, որոցք որք իրուն կ'աշխատին առանց զբաղական վար — մատուցեան :

Բաւականութեամբ մեծ մասը Սոցիալ Դիմոկրատիկ էին, խորհրդակցութիւն անդամներ, պայտեաններ եւս : Ոչ թերթ, ոչ ալ նամակ կը ստանային : Ստանդը լաւ չէր : Պատկերան ուսուցանութիւն 120 պատկեր կը հաշիւէ անոց վրայ : Անորոշութիւն մը կը կրէր բոլորը, թէ կուսակցութեան անդամներն եւ թէ մտողներն : Փեղքիլէն ինչ եւս զարդանքն մօտ 20 հարաբ հոգի հանուով ինչեւ տուներէն, զրուսած են ա — լիւր փորը դիւրեւ, զգիւ հիւսիս արեւելք : Անոցք անդամներ եւ ստացուածքը արուած են քանդակներու եւ պայտեաններու : Տարբերակները կը պատկերանէին նախկին մէկին եւ բարձր դասուն, զորքի մարդոց դասակարգին ենս :

«ՅԱՌԱՌԱՅԻ ԹԵՐԹՈՒԼ» (16)

ԿՐԱԿԻ ԳԻՏԵՐՈՒ ՎՐԱՅ

Ուրիշ հարցադրերու հետ՝ քա յա ինչպիսի վերաբեր : զերի : Բախտը զիւ նման զիւ փորձեր : Այսով մեր երկրի դրամունք է երկու յոյժանք բուսականութեւ կողմէ : Ինչի համար քննորոշելու չափ մէկին եւ միւսին հանդէպ : Բանականութիւն մը միշտ բնական է եւ սիրողը հարկադրաբար բնականը կը դառնայ :

— Չեղբարեմ, Ֆրանսուզ : Տառնեմ եւ մէկ ամիս պատկերան չլրան որ բոլորից վերջ՝ մեզմէ ասոր — ընդերքը տուն զրկելին եւ մայրականերու ալ անմայր զը ցուցնելի փշաթելներէ զուրս զալու համար : Մենք ինչեւ ճարտարապետ այս ճամբան, — քալաւ արշաւանորդ դառնալով միակ ճամբան ընդդէմէն : Ան, բոլորը : Ապառ միակամուրթի հողաշմարնող տարին երկու անգամ տուն կրնայի երկալ արաւ օրուս հարամով :

— Պատկերաններն օգտուելով, զգիւ... ոչ դրո՞շ, բայց, քան զդաս : Ոչ ստան ուսով, ոչ քանդակ, ոչ ապր ու ապագան... բոլորը բանդուած, ունեցաններու ամենը փայտակներու սակ թալ — ուսով ...

Վերադարձայ... վերադարձող տակտին պատկերաններուն օրերը չլիքընայած : Ինչ ընչին ինչ մնայ, որով համար մարդիկ... Ինչ ընչին էր հոն զիւ հրապարակելու համար : Քրտասանեմ —

« Յ Ա Ռ Ա Ջ »

Հանձնարող փրկութեան ուղեղին մէջ ուրիշ զոհարածը ալ կան :

— Մարդոց համարեւ որբան լառանք, — անց այնքան անկի արտաքին կ'ըլլայ զիւրս յուսուածք... Ինչո՞ք հասարակական կենդանի վար — մտած չենք... որովհետեւ միւս կ'ուսուէր... եւ միւս աստղ աստուածները մարտին չին կրնար ալ — րիւ... Արեւմտեայ, վարդեր, գլխիկ, բորեիք իրարու հետ զուրս չին կրնար լինի... — րովհետեւ բուսական չեն ...

Նշարկացումներն — հիշակալի պատկերացումին հիմնական եւ բնադասական պատճառը մարդոց մարդկութեանն է... Եթէ մարդիկ կ'ուզեն, միւսն զամբ ընդ մէջու փարաքով պատկերացում վարեն եւ հասակապատկերները, պէտք է հրամարին միւս ուսուող օտոգորութեանն եւ վարձուին... խառ ուսուող ...

Այս զգայացող յայտնուութեան ետք, հիմար արդէ կարելի է քայտարել թէ ինչու մենք — Մենք ինչպիսիք եմ Բանք Վարդանի արմատաւոր յալընդար — այս ստեղծան իրարու հետ կը զգուշ տինք... Որովհետեւ չաւ միւս կ'ուսուէր — կոխու եւ ինչպիսի միւս ... կամ Բարսեղ միւս ...

Հետեւաբար մեր ներքին վէճերը զարդեցնելու համար կ'արժէ որ հետեւեալ այս մեծ իմաստա — սերին խորհուրդին եւ ասիէ վերջ որ անշարժ թիւեր կըրդացնենք բանականութեան վրայ... Եթէ հեղինակին ուղեղը ըրտած չէ՝ կը տե — ստեղծել կրնան օգտուել նաեւ չաւ որ ամուս — նացած զոյգներ եւ բուսականութեան սիրել տալ — հարգանքի մասին մտածել անով ...

ԵՆՐՈՂԱՅԻ

ՄԱՐԶԱԿԱ ԿԵՆԵՐ

CRETEIL ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ 1—6

ԱՆՏՈՒՎԻՂ, 3 Յունուար — Անոն որ հետեւեացան մեր մարդկան անտեսելով, անտար — կու հաղորդակցելու Գրեյի կողմէ foraitով յալըն — տակունք մըրդուն որ ինչ որ ծանր հարուած մը եղաւ մ. Չ. Մ. Բ. Մ. համար :

Ան ալ յոյն խումբին ղեկ էր որ անցեալ կիրակի կատարուեցաւ արդեական մրցումն — ընդ 13րդ շարքը, ինչեւ ինչ զաւտին վրայ : Միւսերը անկի յայն երեք ջլապիղ եւ հա — խանձակիւղը, կը տեղափոխէին հախախորդին խաղարկութեան :

Առաջին կիսախաղին Անթոնիլի մարդկանը ոչ միայն վճարեց որ պարտութեան մասին իր դժբաղին, այլեւ ցոյց տալ արիւնք նուրս խաղար — կուցին մը որ անորով կշարակի ընթացքին էր տեսնուած : Եւ այս յանգեցաւ կէտերու առաւելու — թիւս, 4—1 եւ նպաստ մ. Չ. Մ. Բ. Մ. :

Երկրորդ կիսախաղը չաւ անկի հեղեղան եղաւ : Գրեյի կործանողը կը հասարակուողներին եւ չէր ամբարձակել յարմարականին զինքն, խորհելով որ պիտի վերադառնէ հաղթանք խումբին զիւրազամուսիւրին : Փոխադարձաբար Ալ — ֆորդիլի մ. Չ. Մ. Բ. Մ. համար զտեսնուող զոհանալ միայն երկու կեսերով :

Եւ այսպէս Գրեյի կ'օժտիլէին փոխաբն

կրեց անփութանակ պարտութեան մը 1—6, Անթո — լիլ Մարգարեան :

Պատիւ Արտիկ խումբին :

× Այս կիրակի քաղաքը զվիշ Stade Géo, 205 Route de Choisy, Apt. 183, Porte de Choisy-էն մ. Չ. Մ. Բ. Մ. ընդդէմ Nangis-էն :

× ՌԻՄԷԻ ԹԵԼԵՎԻՍ արդեական հայտնուած է զարմանք այս տարի Գրեյի Վճարակութեան, պարտութեան մասին իմ կը հախախորդը Տոբթ. Վէրիլին : Այս առթիւ ծաղկանալ մը ստացած է Գրեյ :

ՄԱՐՏԻ ԱՐՈՒՆԵՍԻ

ԵՐԳՈՒՆԻ ԼՈՒՍԻՆ ԱՄԲԱՆ, անտեղին հայ երգչուհին է որ ընդունուած է Մեքսիկոյի թիւ Գ փերայի (Նիւ Եորք) արուեստագէտներու շարք — զին մէջ : Մտադրեցանք կ'ըսեն թէ կը երգեց — արեւմտիկ յատկի եւ հիշեղ, յուր ու ինքնալա — տաւ : Տրամաբան օտարն է :

ԵՆԵՐ ԱՆՆԱՐԵՆՍԱՅԻՆԵՐ քաղաքին յարմարակ մը որ պարտաւորան է Վեպիսակ մեւ — նոցա : որ Լեքիայացուն է թէ հարկի մէջ : Պ. Զաւահան վարին է, Պ. Մեմիկ մանր, իսկ Պ. Վահէլ լուսնաբիլ — նկարահանողը : Ուրքը եւ երաժշտութիւնը դրած են երկու պարսիկ արուես — տագէտներ :

ՕՏԱՐԵՐԸ ԼՈՒՌԻ ՏՅԱՆԱՎԱՅԻՆ ՄԵՋ

Լուսի միջազգային Տոհմականութիւն մէջ, որ այս տարի տեղի կ'ունենայ Ապրիլ 19էն 28, առաջ պիտի զարկէ մասնաւորաբար օտարներու մա — նակցութեան նոր յանելումը :

Ամենին չաւ ներկայացուցիչներ պիտի ունե — նան Պեմանիակ, Անսարի, Պեմիս, Տարմար — զա, Սպարիւ, Միսցալ, Նաւանդիւր, Մենն Երի — տան Հունդարիւ, Իսապիւ, Զափու, Զոյա — տա, Փորթիկալ, Սաւ, Տոնու, Զալիքիւր, Չե — խուրդաբալ եւ Եւսիլուպիա :

Համաձայն Տոհմականութեան սկզբունքին, ցու — ցալորդները պիտի դասաւորուին ոչ թէ ըստ ազ — գութեան, այլ ըստ իրեն արհեստակցական խմ — բանցութեան, ինչեւ Ֆրանսուզ արհեստակցութեան հետ, ինչ որ կը զրոյացնէ դոմերներ զորքը :

Օտար ցուցադրութեան պիտի պատկն անա — վաճառիչ բոլոր մասերուն մէջ, զարք մասնաւոր — ընդունալու թիւս, յղարտի Նիւ Սթրա, զ'առա — կան զորքիներու, լուսնաբանութեան, գրաւե — լուսնաբանութեան, արուեստի զորքիներու, — զինքն մուսուլման եւ նպարեղին ճիւղերուն մէջ :

Բայց ամբիւ պիտի ըլլան նաեւ օտար ընդ — ներք : Տարմար չիկալ թէ յալըրը Foire de Lyon — անոր մը եւս պիտի հաստատուի կը միջազգային մեծ լուսնա հանդամանքը... Զ.

ՄԻՍԱՂ

ՄԵՆ ՆԱՅԻՐԸ — Օնի՞ն, ինչո՞ւ զիւր չբերի : ԱՄԲ — Մեծ հայրիկ, զիւրապանի վրայ դր — տած մը : Վեպիլին կարելի չընդարձար : Եւ դիտե — ր մենք միշտ երբորը կարգով կը համարեցին...

ԵՐԱՐ ԳՐԱՆ ԱՐԵՆՈՒ

Այս խորը ծարր զիստի մը եւ միայն բոյ, զարմանալ : Պատարածի փոխաբն ենք, ուղեղն ասիւն նախագա, զաւտիւր մը փառն, հոս մեր ալ ինքի հրամցուց : Լուսնաբանութեան համար բայն ծարրը : Ամբարձիւր, անոր մէջ դիտարկելու ինչ բոլորը՝ ինչ որ անարմատելի կը ազաւ քաղա — քաղի մը դառնալու համար :

Այս բոլորը ինչո՞ւ համար են, ծան :

— Այս բոլորը... եւ ձեռքը նպանող ցուցուց արեւմտեայ ճամբան : Յետոյ յրթունքին ասիւն թիւքն եւ սուլեց :

— Բայց ինչ գիտեմ եւ, ծան :

Զոնքը որ ասիւն ըսեմ : ՎՍ՝ ըսաւ : Հախոն կըմարտիլ կրաւոր անգամ, աշխարհ կապիւր վիւս անալ — Օ, աշխարհ միւսմա մի կարծե՞ք զի : Երբ սկսած ծախիւ մեր չորան, ինքն չա — մար քաղաքի չէր թէ որոշ արտապահի մը համար չէր... Դէ՛հ, ժամանակ է կորսնցնել, առ ասուք, հիւսիսանցին հիւս պարկիկին կողմից քաղաք զոնակ մը կալ, անոր մօտ մայրտեղան մէջ քանէ : Մեկ — նեկէ կը երկու որ ասով ինքն տեղեկացարէ մը... Եւ ասուով մը պէս անալուցաւ... Եւ ծարր ինքնամով փոթիլեց ինչ ուղեղան — ցոյ մանրին մասնաւոր անոր : Տոհմով անալու — ընդ մայրականութեան մէջ ու հաղթանակ քաղաք — ցալ սենեակին : Ուղեղան էր : Պատկերն անկումը չէր որ կ'ուսուէր : Վերին օրերս — յալարակներու արդէն կ'ուսուէր անոնքն էին, բայց, որով մարկն կ'ունեցին թէ եւ աշխարհ յանդուրեմ ծարրերուն կ'որոնային :

ՄԻՍԱՂ ՄԻՐՅԵ

(Պար.)

Սերունդներու պայտար

Համազգայինի հերթական հասարակ տեղի ունեցան Փիտերաուր 24 դէշեր Le Cadet սընարարի վերապայտարը :

Ներքէ դրուած էր հիմարանութեան ձեւով : (Սերունդներու յարեանքի իրենցը) :

Նոր Սերունդի կողմէ խաղեցաւ Վ. Օշական : Կամօր Սերունդը իր յայտանքը զարգացաւ : — Նոր Սերունդը իր կարգը կորած է պատմութեան հետ եւ նորին իր ձեւով, իսկ հինները իր պէտք պահել ներկան ու անցալը : Երեսուսարը կը հաստատուի ապագային ու յառաեսն է, իսկ հին սերունդը յառահեստ է ապագայի մասին, միշտ անցալը կիրթած է անով իր խաղաղամտութիւն, ձգտում չունի նորը ստեղծելու : Երեսուսարը մարդիկը բարձր իր գտնել, իսկ հինները բարձր մարդիկը չար իր տեսնել : Հինք իր ձգտութեամբացիլ անցալը եւ զորոգանութիւն չունի, 50 տարի առաջուան օրէնքերով իր գտնել նոր սերունդը : Նոր սերունդը ընդհակառակն իր կրտսր անցալը իր սերունդացիին, թայց ոչ այլ նորը կըցած է ստեղծել, որովհետեւ հասարակութիւն ունի, կը հաստատուի ունի, թայց այս ունի չի կրտսր օգտագործել : որովհետեւ կաշխատութիւն է հին սերունդին, Բազմազան գտնել միայն, երեսուսարը իր շարժիկ կրտսր իսկ տարբեր պահպանողական է : Հինք նորին հետ համահման է միայն իր ստացալին շարժումը մտանդի մէջ եւ : Ինչն է պատկերը մեր մշակութիւնի միակցած ինք երկուս. մեկը զբաղական — թիւն : Առող անհնգին տապալկանքով զբաղականութիւն, այսմ ունիք երկունքիկերու զգալանութեան : Փարիքի մէջ մասնագործարք երեսուսարը իր կան, թայց երեսուսարքի միջոց, ընկերային կեանքը զորոգան չունի : Չունիք մէկը, չունիք թիւնը, կապը եւ ընկերային միջոց ոչ ոք ածալալու է :

Տաճ. Կիլիկիոյ յանուն հին սերունդի խաղա տանով, զիսկ տեսաւ թէ Վ. Օշական կարտա-սայտար համալսարանի դիւրեւելու միայն հիմնուած եւ քնու նկատու շատ կը շարժալ ինքնաշարժով պայմաններին կրկնունք ու երեսուսարքի միջոց ունի եւ, իսկ հիններու համար իմաստութիւնը դիւրաւոր այս յան : Հայր անբնական պայման — չկրու մէջ ապագայ ժողովրդի եւ այլ պայտարյան խաղը չէ անգով, երեսուսարքի միջոց : Միջոց հիւ-նի անհնգին, ինչ ինչ հոտաւան կարգին կրտս-տի պայտար : Մեր ներստի չէ իրողեցնել երես-տապարքի միջոց, թայց որովհետեւ անորը կը զորոնել կրտսր, մենք խանութեան միջոց իր անսնամ-հարեք որովհետ յապալոյն զորոնանք այլ կրտս-ր, հետեւորարք մեր եւ իրենց մէջ անմիջապէս այն-քան այլ մեծ չէ :

Ա. խաղաղութեան — Գարեկ չէ խաղաղութեան դէպ խաղաղութեան շարքերու եւ ընդունումներու մէջ : հինք եւ նորը նոյնի իր մտածել, կենցաղը մէջ է միայն որ բացառական տարբերութիւն կայ : Բարոյական ընդունումներու մէջ այլ խաղաղութեան չկայ :

Միջոց — Հինք նոր սերունդի միայն միտա-ւ չու թիւն չունի, խնդիր իր նկատել գտնել, երեսու-

սարքն այլ կերպով կը շարժի, որով անխուսափելի կը գտնուի պայտարը :

Մ. Պարսպան — Նոր Սերունդը կ'ամբար-տանէ հինք թէ զինքը չի ճաշարներ : Սկսել է այս-պէս մտածել, հինք միշտ այլ հետադարձութեան է-րենքով, երբ անցնէ կըստ եւ ընդունակ եւ արտ-մաարի, փաստը այն է որ շատ մը հինքի մեծամեծ զանգովութիւնները բրած եւ Երուպա ուսանողները զրկելով ու ֆոնտեր արտադրած եւ նոր սերունդը պարտաւորուել համար :

Հ. Բալանան — Բացառականով նորը հինքի եւ միջինին հետ, կը գտնել որ նոր սերունդը ամենին բախտաւոր է : Միջին անցնող սերունդը շատ նեղ պայմաններու մէջ հասցնէ ինտեք փրաքուելութեան մէջ ու զիմպքին նստանք, հակառակ անոր արդէք մը իսկ նուիրող չեղաւ իրեն, ընդհակառակն նորը շատ լաւ պայմաններու մէջ է եւ հակառակ ասոր ղեկավարարք ղեկառնել չունի :

Թ. Գառնիկեան — Օշական ամալութիւն էր գտնէ Հայ իրաւունքութեան մէջ : Շատ մը ծնրեր կան որոնք երեսուսարք եւ միշտ, իսկ երեսու-սարքները կան որոնք ծնած օրէն իսկ չեղանք են : Քի՜մանած մը 90 տարեկանին կրակ ունէր աչքն — բուն մէջ :

Ս. Տեր Յովսէփան — Օշական իր յայտանք միտքերը իսկ ինք ինք, բուն զարգացալիքը յայտնէ, թայց լուծումը չառաւ : Նոր սերունդը իր խորխորաններով կ'ուզէ անցալը թօթալով, թայց իր խաղաղութիւնը կարծես պայտարնէ հինք : Օրինակ ամենքն մեղուել որ ամէն տարի կը մը-տարարել իր փիւրքի : Հինք տեղի կուտայ, թայց մեղուր մեղը է : Միջին հինքն մեղուր իր պատար-նան կողովանքու մէջ, իսկ զուգ էր պատարնաւ-թէ նոր մեկն տուիքներու մէջ :

Ա. Խաղաղութեան — Որք է ամենամեր հինքի եւ նորին : Ըստ իս չէ կ'ուրել այս օսմանքը դեմ է : Ինչպէ՞ր իս բունք է պատմութիւնը միտք, քանի որ ա՛յլ կա ու կ'որ միտայ, այս ընթացքով երեսու-սարքով միջոց զիսկ կործանում է կ'երթայ, երբ կ'արձաւտ կ'ուրել այն բարակ ինքն իր դիւրեւ կը կ'սկի հիմնութեան չունի :

Ելիմ Բիւզանով — Հինք եւ նորի պայտարը միշտ կայ, երեսուսարքը, իրեն ասա՛յ կանանքն իրարուց կը սորել եւ կը կարծի թէ ինք ամէն ինչ է, ան յաւանդու է, աշխարհ մէջ ոչինչ իր մեղել, այլ իր փոխուր, որով նորը չիկրտսր դիւ-րաւ գտնուել հինքին : Նորը պէտք է միշտ հինքն ամեն իր պայտար :

Ա. Խաղաղութեան — Հին սերունդը բերած է պտուս մը ճարտերիք, իսկ նոր սերունդը որ հոս ծը-նած լլլալով, պարտաւորուելու մէջ է : Արդեօք հին սերունդը փոխանցել իր զարգացալիքները նորին է : Այլ բարոյական, ասոր համար պատասխանատու է :

Ալեյն — Հայ երեսուսարքով միջոց երբ կը ձգտու իր կեանք իր անցնել, պէտք չէ մեծթէ հի-նքի ապցնելութիւն, ան հինքն պէտք է չեղանքի նորը կրտսրուել համարեւել նոր սերունդը չէ կա-ղապարտան, յայտնել հինքներու միայն կ'իմայն :

Վիճարանութիւնները տեսնել միջին ունի ոչ ոք — չեր : Նկատի անցնելու նիւթին չափանկանութիւնը շարունակութիւնը յետագադուրս յարող հուսա-գործիքն է :

ՇԵՂՈՒՆ ԹՂԹԱԿԻՏ

ԳՈՏԵՄ ԾԻՄԱԶ

ՆԻԻԹԻ ՆԵՂՈՒԹԻՔԻՆ ...

Ներքէ լկայ ոչ մէկ դէր — դրէն զորոնանքի համար :

Լկցուլ, աստու : Միջին միտքն իւրաքան իւրայ, սակնայ զրկել իրայ նստան է զորոնանքը :

Բրաւուր չունիք ապագային փրաքագործներու զպչելու : Բուրքն այլ իրենց կեանքը, զորքը, հո — դին — մարմնով ապցնէ որոնարան իմեղած են :

Ուրին, կունակ ընկէ այլ նիւթ :

Գրական տեսութիւն : Ճարտար քա՛նդող աստ-ուսար, անտես ըրած է դիւ այլ քանն եւ լաւ է ըրել :

Բուրքն այլ եւ կամ Կէ՛թէ կամ Շէլքովիք... Բազմազանի նիւթ : Բուրք երկրորդեւ, մէջ հիւր ենք այստը, ոչ մէկուն փրաքին կըրտսր — Է փրաքն քանի : Իրաւունք, արտունութեան չունիք : Լրել եւ թալել : Գնահատել եւ փառ ի բար — ձուս եղել :

Ապա թէ ոչ, եթէ այլ անդառանդ ենք զրէլ խաթն, ականջն ընկել յարմար ինչ պարանք — ներ կա :

« Լուկ եւ խաղա՛ », պիտիւրել Գուրնան Պա-րտիկին : Ինքնք : Գորք իր քանակն անուշիկ Հայ դարձելու մը ճշմարիտ կ'ընթեր թալուս համար : Ու կը լուկ եւ կը խաղա՛ր՝ այս աման կարա — պետ ապարեկն միայն ...

Հիմա, այս պայտարը զարով կը ծախուի, պէտք լկայ խաթնիկ կամ երեսու քաւակ յոյուր եւ խախուր : Հարկնելու ասոր պարտութիւն խնձոր մը փրցնելու պէն կ'անուն եւ անուշիկ իր զարնին ...

Ուրին, այս պարանքն այլ անսանցն է, եւ ու-նիք այնպէս ճարպիկ անդուլ աստանանք, որ, մարտաբաններ, իր գոնիք կ'առաջնորդեն դիւ — բունքիք ...

Այս բուրքը մեր դրէրը կ'նկարարին կ'ըրք կրտսրնիւր եւ քան պատելու իր ծիրին՝ ապա-լինել մէջ : Այս կերպով նիւթին պտըր կը կար — ճըլալ :

« Պէ՛ մարդ Աստուծոյ, բնաւ խեղ չունի՛ր », անցած որ Սիմոնայի կատարողութեան զպով էրք : Հոն 15 տուն Հայու թիւն ունեցել : Ինչու քիչ մը դրուելութիւն չունիք : Աղբալին նիւթ՝ կը պտի-տէ անհնգին լլլալով իրենց անքի ...

Ահա հոս մեր : Վաղը զրէ այս նիւթին միջ : շէնքն եւ կերտական արարողութիւնները չեն կրտսրնիք : Չենք զիսկ իր Ժողովուրդը չուլ — կարելի պիտի համար :

Անցած կրտսիկ ուչ հասալ տուն, երկինքները ճաւա՛ն էին : Արտուր միտքային լիքք չկան : Հին : Միջին եւ հասալ համար հոտը փրաքն էր : Այն — քան ցանցալը որ, ասած հարողութիւնը հաւ կա :

Ահա քեզի արտուր նիւթ : Ուրինքն այլ կը բե-րեմ քեզի :

Ձրլալ որ հետառաւ Հայկական ինդիկներու : ԳՅՏՈՒՇ

« ԵԱՄԱԶԳԱՅԻՆ » ԹԻՐԹՈՒՆԸ

(17)

ԿՐԱԿԻ ԳԻԾԵՐՈՒ ՎՐԱՑ

Խոր լուրիկն էր արեւը հիւսնդարտեցին մէջ : Լուտ էր նսեւ եւ, լուտ թայց աղքատն, ինչպէս այն միւս զէրկերն : Սակայն այս զէրկեր շատ մը բանիկով էր արտաբերէ այն միւս զէրկերները : Ա՛յ միւս զէրկերներ խաղաղ, ապրել, երազել էր միայն, իսկ այս զէրկն այլ բարւոր ինքնը լու-րտանէ համար էր : Ա՛յնք ինչ պատարելու էր, եթէ միջին հիւսն քրտան ու քրտն քրտարկերու զարկը չէին, անո, քրտանի ճամբար քայց իր ապրելու, կրտսի փորձել :

Օտար, թայց իրաւական ընկեր մը ճարք ինչ որ անհարգելու էին, ինքն, այն այլ ասանց իր — ճարտարութեան — Օ՛, Արա, եթէ զայն եւ, փորձ... Եւ երաւ աստուտ : Նախանգն, ճաւ, թիւիլի վէրքերու մարտութիւն են : Այլ բարւոր անցնել արտաբերել պէտ : Եւ երաւ երկրորդ : Մտաւոր երկարած ստանդերն անհնգապէս : Օրք միտքը : Հիւսնդանութիւն լուրեր վառացնել մանկ գտնելու փամբ հասաւ : Վար ինչպէս զգուշ — արարատիք : Կարծես թէ զգուրթեմ իմ մարտապայտարութեան կ'երթայի : Գտայ ճարք, հոն էր, էր տեղը :

- Այլ, քրտնապով զի կեց ?
- Կուտ ման, զինչ կուրթ ?
- Վերջական արդէմք :
- Վաղը իրկիւր, հաստաւ ...
- Վաղը իրկիւր — յարեք եւ եւ գրաքանէն

փորելի արտայնք էր չանցն : Սկսաւ ըլլալուել : Վաղը, կրտսիկ 12 չուրկներու ... Լուտ ուրեմն, եթէ դորքը յալող երթալ յալող կրտսիկն ապա, փրկելիներուց հետ կ'ան-քնեն :

— Աստուած ճարք լա՛ն հոն, լա՛ն կակաղովով !

— Փրաքուել, հիմակ անկէ լա՛ն մաղի ըրէ ինք : Վաղը երկիւր ժամը միջոց 23.45ին օդալի զին ճարպիկացի կ'անտեւ, Մարտութիւն Միջ, ար-քն էր փամէն հոն եւ : Միջ կը համարն աստուտն միջոցային : Այլապս միտակնի ճարպիկներին զի-նքը գտնել, զիկ ինքնովով մը կայարանին զուրա հանելու համար : Ուրեմն վաղը երկիւր ժամը միջոց 23 քաղաղոր անցած պէտք է պահած հարտաւորել չափեր եւ նոյն անցնել քան ինչ պարտալին զուրա ցտակուի : Եւ հոն զեղի կը պատմել :

Բա՛մոնեցանք : Գայե, տեսալ Փրա՛նապք բն-կանքն, յայտնելիք որոշումն : Յալողութիւն մայրեկն ու ողջաւորցնել զիս : Ճարպիկային, բուն ճարպիկային իր ունիք Օրք : Փրաքան տես-նելու : Անոր կարելիութեան անսնամ էի, անոր հազար բարեբերութիւն լայնակ էի, ան էր որ զի-նքն հոս պահէն : Այս ճանաչալու եթէ յայնք, որոշ յալով իրեն իր պարտով պատուութիւն : Ու ին — չէ՛ ծա՛նկել, ինքն իր միտքը, ապրելու քաղաւ : Եւ ինքն տակաւին իր խաղերը — Եւ եթէ ասողը ըլլալիք, եթէ հիւսնդանութեան տակալիք, եթէ չափանութեան ինքնապայտար, եւ զիկ ճարպիկային ճամբարներու կը յանձնել :

Ահա, եւ ան հակապատարն այլ ճամ — բանքը :

Մենեպի ետալ : Հնո Օթթո՛ս չկար հոն : Բա —

(Մարք...)

ՄԻՍԱԿ ՄԻՐԱԶ

Փերմանիս միջոց վերադարձ

Արևմտեան Գերմանիոյ խորհրդարանը որոշեց որ վերադարձուց եւրոպական քաղաքէ ծրար-գիրք, կարգը որ վերադարձուներով վարչապետը, ծրարք. Արեւմուտքը, այս առթիւ երկուր ճառ արկաւորով ազգարարից թէ Գերմանիոյ իր զորք-ներէն եւրոպական ճակատի առաջին դիմի վրայ եւ թէ ուսական վիճարի ուժ ար, որ ճամա-խորտից եւ իրարից արեւելեան տիր, կրնայ զկողի արեւմուտք յառաջանի 24 ժամէն, ինքն ծար-առախորդ արձակուի :

Այս ազգարարութենէն վերջէ եր որ բաւա-մէր ճուշդութեամբ 156ի ղէմ 204 ձայնով : Վեց հոգի ձեռնպահ ծայրէն : Բաւաձեղ կարողեւ որ վարչապետը շարունակէ բանակցութիւնները եւ չապական բանակի եւ հաշտութեան ճանաչքի ծախսի :

Տեսնելով որ շատեր Գերմանիոյ վերադարձեան ղէմէն, վարչապետը բացառեց թէ զերման զին-ւորները կիսապահ եւ պաշտպանութեան հա-մար, թէ Դաշակեցիներ չեն կրնար ամէն բան ի-նչ, եւ թէ ի. Միւրեմիւր 30 դարձաւ, 5000 ճառայլ եւ աւանդի ճանաչարքը զգաւաւ, առ-նի արեւելեան Գերմանիոյ մէջ :

Վարչապետի բանաձեւը ճուշդարեւելով հան-դեր, իր կուսակցիները ընդունին տուին հետեւ-նալ որոշումները :

1. Հաստատու ընկերակցութեան իրաւունք պա-հանել, մինչեւ որ արեւմտեան Գերմանիոյ ըն-դառնուի Արեւմտեանի զայլից բնէ 2. Փա-ղաքական ապստոյն թիւս Մարտի ճամբը, Համաձայն ՄԱԿԻ ուստի : 3. Արեւմտեան եւրոպայի պաշտպանութեան արտաքին լայնակի դուժար մը որ չլսանայ Գերմանիոյ իրերային եւ տնտե-սական կարգաւորումը : 4. Այստեղ արձակել իր-քեւ պատեղարկի ռեզորվու որ զստապարտուած Գերմանիոյ, կարող որ բացառուի իրերանից դուժ-5. Վերջ տալ դաժման, կատարելապէս վերահա-տառելով Գերմանիոյ վերապետական իրաւունք-ները :

ԲԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՀԻՆԻԿԱՆ ԱՌԻՄԲ ԿԱՐԱՐԱՐԵՆ.— Ամերի-կացի բնակչու Ռէյֆ Լեփ յորդանանով որ ղեկ թէ Միացեալ Նահանգներու առեկ զան ճարար հիշեա-կան ուսումի իմերը որ ունին, մինչ ի. Միւրեմի-ւրը առ առեկին ճարար իստ միայն ունին, ինու-ները որ մէջէն միշտ հինգ թուս ծանրութիւն ար-ունին : Ամերիկան կրնայ կործանել 50 շատ-հինգ : Մարտանութիւն ունեցող ճարար եւ : Ամե-րիկա զան իր տարի վերջ պիտի ունենայ իր ա-ռաջին հիշէ — երկուտեան կրնար : Կը յուսան միշտ : 1956 յաղթանք չիւլեալով զգաւանքու շինութեան :

ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱՆՈՒՄԻ ԿԸ որ կը սպասուի ԳՂ-որ, նախաձեռնութեամբ Արեւմտեանի Դաշակեցի-ութեան եւ Համայնապար կուսակցութեան : Միւս Միւրեմիները հակադաւնի :

ԱՄԿԱՌԻՍ ՔՈՒՄԻՏԵՆ ԶԱՐԳԻՆԵՒԻ զղևակը երթալով, բաւալ տուաւ զապար, վերջին անգա-ւ տեսնելու Համար ճորց գնիր : Ուրբաթ որ աճա-նար զայլով Համար իր փողոց Բախմի իր իրերիկա-պէթ Բ. ի զաւահալութիւն որ ծանոցանին շե-փորեցի եւ թնայնութեամբ :

ԻՐԱԿԻ կառավարութեանը նոր պայմանագրի մը կնիք Անդրիոյ հետ : 25 առ հարկը պիտի ըս-տաւայ Քիթրիէն եւ Մուսուրի նախագահութեւ ե-կամուտի, մէկ երրորդ Պարսկին :

ԱՄԿԱՌԻՍԻՍ ԸՆԴՀ. ճարտարագր, Թրիկ-իւ Լի, լաւատես յայտարարութիւն ըրաւ ընդհ. ժողովի փակում առթիւ : Իր կարծիքով, պատե-ղարկի փոխանը ինքնաձեւ եւ աւելի պիտի նուա-ցի, եթէ ամբողջ մարդկութիւնը անգաղանկից կապակցուի թիւսն :

ԳԱՀԻՆԻԻ ՀԵՐԿԻՆԵՐԵՆ ԱՌԹԻ Նոր ծանոս-ցալից որ ուղղեց բրիտանական դեսպանը, Հա-տուցով պահանջելով : Լեւոնուի ընթացիկ եւ ու-րիկ թերթեր իր թեւալիքին ամբողջապէս վերադիմի ըսանակցութիւնները, Համաձայնութեան եւ կրն-քելու Համար եղիպարուի հետ :

ԹՈՒՐԻՌՈՑ ԻՆ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ անդամակցու-թիւնը Այստանանի, դաշակեցի, վարչապետից Զորանայ ծերակտանի կողմէ, 18ի ղէմ (Համա-չապար) 296 ձայնով : Այս առթիւ ալ յուրեւեղաւ Քուեռուի եւ Մարցի ծանոցանութեան ինքիցը :

ԿԸ ՓԵՏԱՌԻՆ Միտաք եւ Արալ Թէկէք — ճանաչել, (Հոր անուն Մանուկ), Կեսարացի, որ ծառարարայն 25 տարի եւ որ բնակիլ Բաքիի կոմ արտաքինները : Ինչպիսի իրենց երբորդը ինքե-րան Գառնի եւ Հրատ Թաճաշկաններուն, 3 rue St. Barthe, Marseille :

Imprimerie DER AGOPIAN, 17 rue Damesse, Paris (13)
Le Gérant : A. NERCESSIAN

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԼԱՍՐԱՆ

Հերթական հասարակութիւն այս ուրբաթ (15 փե-տրուար) ժամը 21ին, Le Cadet արձանաթի վերա-յարկը :

Նիւթ.— ՍԵՐՈՒՆԵՐՆՈՒՆ ՊԱՅԹԱՐԸ (Ծար-վիճաքաւ ութիւնանց) :

ՓԵՏՐՈՒՄ 18Ը ՍԵՆ ՇԱՄՈՒՆ ՄԵՃ
Նախաձեռնութեամբ Հ. Ե. Դ. վարչական եւ-թալախի : 23 Փետրուար շաբաթ իրկեան ժա-մը ճին, Հայկական զարդոցի արձանի մէջ : Կը նախապէս՝ ընկեր ՄԵՆԱՅ ԶԱՊՈՒՐԻՆԵՆ
Կը խօսի ընկեր ԱՐՄ. ԳՈՐԾԱՆՈՒՄԵՆԸ
Գեղարուեստական բաժին : Առտա խմբից : Զա-նազան անակոթանքներ : Մուտքը ազատ է

Կ. ԽԱՄԻ ԶԵՆՈՒՄԿԵՐԸ
ՄԱՐՍԻՆ.— Զ. Կապ. Խաչ ՍԵՆ Լուի ժառ-նանկիցի տարական ձեռնարկը, 16 փետր. Ծա-նաթ ժամը 20.30ին, 66 Պուլուար Գիլդի զինչիցի քաղաքի մէջ : Նոր Սերունդի Թատրոնականութիւն կողմէ կը ներկայացուի :

ԱՇԱՌՆԻ ԴԱՍԱՍԱՆԸ
Ընտանեկան կեանք, յաղիչ ողորդութիւն մը, յորա արար :

ԴԱՍԱՍՈՍՈՒԹԻՒՆ
Փարիզայն Պատեղարկի ընդհ. Միւրեման զաւաստութիւնը այս կիրակի ժամը ճիւղ 17ին, 6 rue Férou, Paris (6) :

Կը խօսի ՎԱԼԷՆՈՒՄԸ Նիւթ՝ Պարսկեալ — Հայ վկայ ծանուց : Կը հրապարակ հայ Հասա-րակութիւնը :

Կ. ՄՈՐԾԱՆԻ ՆԱՐԱՆԿԻՄԸ
41 Quai de L'Honneur, Paris Métro Pont Neuf
ՄՈՎԱՐԿԱՐԻՆԻ ԵՒ ԳԻՆԻՆԿԱՐԻՆԻ
9 փետրուար 23 Փետրուարի ժամը 3ին : Կարելի է այցելել ամէն որ կէտի վերջ, բացի կիրակի :

Այրի Տիկին Միսմար ՄԵՆԻՆԵՆԵՆ եւ դուստ-րերը, Սեղալի Հեռիմի եւ Գառնի, Գ. Զարեհ Թորոսեան՝ Հորքարից (Ամերիկա), Այրի Տիկին Լիւսա Սուրբանեան եւ դուստիկները (Կիւրուպը) : Տէր եւ Տիկ. Ուրբի Գեհանեան եւ դուստր, Գ. Սեփի Բաքիլեան եւ դուստրները, Տէր եւ Տիկին Բաքիլեան Ինճարեան եւ դուստիկները, Գ. Գրիգոր Տէր Աւետիսեան եւ դուստիկները, Այրի Տիկին Զա-րեան թէ պայծառն եւ դուստիկները, Այրի Տիկին Թաշէ Երամեան եւ դուստիկները, Տէր եւ Տիկին Մարգրետ Սուրբանեան եւ դուստիկները (Տէրին) եւ ըն-կերները ու թաղիկները իրենց կեփիով կը ծա-նուցանին իրենց ամուսնուն, հօր, եղբոր տղան, բնուարկին եւ ազգականին
Գ. ԶԱՌԵՄ ՄԵՆԵՆՏԵՆԻՆ (Թորոսեան, Մամուճի) ժամը՝ որ տեղի ունեցաւ 51 տարեկան հասակին, 7 փետր. Bictre խանդակցը : Զարեհարարութիւնը պիտի կատարուի փայր, երկուշաբթի առտաւ ժամը ճիւղ 9.45ին Thiaisի գերեզմանատունը : Հաւաքուի զերեքուտեսանց դուրս :

Մամուար մահաց չառնողներն, կը խոն-րուի 'Եռուտա իր այն Խառնի :

ՕՅԱՆ ՏՈՒՐԵԱՆԻ

ՆՈՒՄԱՆԱՆԵՒԸ ԱՌԻՆ ԿԻՆ :

Մ. ԳԵՀԵՐԻՍԵԼԵԱՆ — Գ. Մ. ԱԼԵՄԱՆԸ
ՔԱՏԵՐԱՐԱՐԸ

Թաւաղանքով երկապաղով կառուցանելու Ս. ՄՈՒՐԱՆԵՆԸ վարձարկով ԱՇԱՌԵՆՆԵՐՆՈՒ 40ԼՄԸ : Կարելի 17 Փետրուար ժամը 16ին, 26 rue Troyen, Sèvres, méro Pont de Sèvres :

Բ. Մուս — ԱՐԱՐԱՐԻՍ 20ԿՈՒՄԸ վարդա-նանց յիշատակի (2. Յովնան Ապրի) :

Բ. Մուս — LES LUTINS DE CARNAC.
Գ. Մուս — UN CLINT SERIEUX.
Դ. Մուս — ԿԵՆՆ ՈՍՏԻԿԱՆԱՊԵՏԸ :

ԿԸ ՓԵՏԱՌԻՆ եղիպար ըրտալայ գիւղերէն, Գիւրեթիցի գիւղի Հարապիցի Ամերիկա մեկնող Նաւապու եւ վարձար Դրոքանան : Իրենց ջորը անուր Արեւ, ամուսնացած : Տեղեկաց-նել Տիկին Թառնուի Օրդուանիւն, 10 rue Me-zele, Tarare (Rhône), France :

ՅՈՒՇԱՏԵՏԻՐ

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ե. Դ. Եղիպարի կողմէն առեղարկական ժողովի կը հրապարկ Բրիտանիոյ, վաճառ իրերի եւ Փարիսի խումբերու բոլոր քն-կերները անկարել այս շրջաններէ ժամը 8.30ին, Café Régentի վերնասրահ : Ծառ կարեւոր օրա-կալը :

ՄԱՐՍԻՆ.— Հ. Ե. Դ. Մարցիլի ՇԵՂ. Կը — միւրեմ ընդհ. ժողովի կը հրապարկ Զաւարեան եւ-թալախի այս կիրակի կէտերն իմը ժամը 4 ին, առեղարկական Հաւաքանութեան Ներկայ կ'ըլլան ՇԵՂ. կամիկին ներապարկները :

ՍԵՆԻՆ ԻԹԻԻՆ.— Ամուսնոք ենթակոթիւնի ընդհ. ժողովը՝ այս կիրակի ժամը 3ին, ընկեր Ե. Այստապարկին բնակարանը : Գարեւոր օրակարգ : ԱՆԻՆԻ ՊՈՒՆ ԳՈՒՄԸ.— Հ. Ե. Դ. Արտա ենթակոթիւնի ընդհ. ժողովը այս հինգշաբթի ժա-մը 21ին, ծանոթ Հաւաքանութեան : Գարեւոր օրա-կալը :

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱՆ.— Հ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Աշտարեան խումբի պարանցիկ ցերեկուրը ԿԻ-ՐԱԿԻ 2 ՄՈՐԸ :

« ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԵՆԻ ՈՐ »-ը, կիրակի 6 Ապրիլ : Մամուսանու թիւները յաղորդ :

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԻ ՕՐԸ ՄԱՐՍԻՆԻ ՄԵՃ
12 Ապրիլ, շաբաթ կիրակի, Այսամարակի արհար : Իսկ Ապրիլ 27ին ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՄԿԱՍՏԸ : Կը խոչըրուի իկառի ունենալ :

21րդ արեւելեան ցերեկոր

Կառմանիպարտու Հայ Արեւիկայ Միութեամ Գառնի շրջակայ Արեւիկան եւ Արեւիկանու իրա-մէ : 2 Մարտ, կիրակի կէտեր վերջ 2.30ին, Salle de la Chimie, 28bis, Rue St. Dominique (métro Invalides) : Սկստուական ներկայացումներ, Հայ — կապակ պարեր եւ երգեր սկստուներուն եւ արե-նայիններուն կողմէ :

Գառն ցուցարարին տեսարաններ Առտորի ճամբարէն, որուն ժամանակեցան Հայ Արեւիկայ անցիկ ամառ :

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՅՈՒՄ. Արեւիկը եւ Արեւիկան զիտի ներկայացանքն մեն պատարա-տութեամբ, ՇԵՂԵՐԻԿԻՆ՝ ՎԱՃԱՌԱՌԱՆԸ (Հայերէն) :

Մուտք 300 եւ 200 փրմի :

ԲԱՐԵՆԻՆԱՆ ԶԱՆԴԱՅ (JOUR DU MARDI GRAS)
Կառմանիպարտու Գառնիպալ Տիկնան Մի-ութեամ, Որդար Օգմարեան Մարմնի իւրեմ :

26 Փետրուար, երեքշաբթի օր, ժամը 13—20, ժամը կուտանի օրակի մէջ, 6 rue Jean Goujon, Փա-րիզ (8) : Գառնակեան եւ ժամանակին իողոր եւ ճանկի անակոթանքներ : Զանազան ժպտանիքի ծանակ պող ճամբ : Մուտք եւ թէլապարկ 500 ֆր. : Տոմարեան Համար դիմել անուանուի տի-կիններու կամ Համաձայնի Ric. 92-60 :

ՄԱՐՁԱԿԱՆ ՄՈՐՈՒՄ.— Այս կիրակի Ա. Տ. Arménienne Baigneuxի ղէմ, L'Hay les Roses գաւառի փրայ, ժամը 2ին, Reserve, ժամը 3.30ին Ա.Ր., aut. Porte d'Italieին :

MORY et Co.

3 Rue St. Vincent de Paul, Paris (10)
(Service VAQUELIN) Tél. TRU. 72-60
Poste 89 et 80, méro Poissonnière, Gare du Nord
Աճեմ օր, բացի կիրակիէն, 9եմ 11-30 եւ 14եմ 17,
Շաբաթ 9եմ 11-30

ԾՐԱՐՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՄԱՐ

(COLIS POSTAUX POUR L'ARMÉNIE)
Avec accusé de réception

Բոլոր ծայրերը կը հիմարուի տեսանքն պա-հուն, ծայրերից կը յաճանքին տուցի սեղ ծայր-ից կամ Հանակարութեան, առաջարկ ճամբ :

ՈՒՐԱՐԻ ԼՈՒՐ ՍԸ

Հանդիմն ամիսի մեր հայրենակիցներուն հաղորդիւտ օր :

ԲԱՐԸ ՏՈՒՐԻՆԸ 450Լ
զտառ ըպալակի ընդունակութեամբ ծայրապարտ ՏԱՍԿԻՓԻՆԵՆԸ տուել ձաք մամոնիւր ղէ մա-ն ցաւ է :

ՓԱՐԻԶ HALLE AUX VINS ՄԵՃ
Տայալակիւմ իրենի տնօրէնութեամբ :

Փարիսի եւ արտաքիններու բաւարդ ձե-ր պարտաճանաչութեան ժառ միւր պիտի գտնէ Գերեզմանի 8 Puy de Chavannes, MARSEILLE
ԱՐԸԸ. ՏՈՒՐԸ 45 Ե :

Մեծ Հայաստան. և անկախ Գեորգիան

ԽՄԲ. — Պոլսոյ «Զաման» թերթը կը գրէ, ինչպէս Պոլսոյ ստորագրութեամբ իր այս խոսք — զինքնակը (29 Յունիսը) —

— Միջին Արեւելքի Հարեան երկիրներուն մէջ, դպրոցն չբոլորով իրենցին կը պարտաւորեն Քուրթոյն դէմ, անոց զորքեր կ'ըլլան Հայերը, քիւրտները եւ համայնականները, որոնք վերջին աշխարհամարտէն ետք լայնօրէն կ'օգտուին ու կը թաղարկուին Սովետներու կողմէ: Թուրք թէր- նամի աշխարհաբեր Մոսկուայի նոր եւ հմայելիտա- տաններէն չլացած են, եւ դժբախտաբար կարգ- քը Մարտին այլ մասնակցութիւն են տնոց:

Միջին Արեւելքի մէջ երեւ կապուող ինդիւիներ կան, որոնք Թուրքոյ պաշտպանութեան եւ Հոյոս — ին մարդոյութեան հետ կապ ունին եւ կը լաւա- ղագրեն Սովետները — Առաջին Հայկական Հնոց երկրորդ — քրտական խնդիր, երրորդ — Համայնաւ աշ- խարհիկն է:

Միջին Արեւելքի մէջ շարունակեալ ցոյնու — քը, չենք իսկ մեղի դէմ, եւ այս նպատակով մեղի դէմ կը դրացուին Հայերը, Գիւրջուրն ու համալ — նոյնականները: Խ. Միւրիթիւն այլ չարագանջ մտածու- դուար նպատակն էր կ'ենտացնէր, ալ եւ աւելի ընտրեալ Հայաստանի մը եւ Սովետ նոր Գիւր — անտանն ու կարգիկն էր. Թուրքոյն ու Բանիկ Բրա- յուրդ արտօնող Միջին Արեւելքի եւ արաբական աշ- խարհիկ մէջ:

Դժբախտաբար Միջին Արեւելքի ինդիւիներ մէջ Անկերտ, Անկիւր եւ Յրանաւ անդրիւք կը շար- քեն, երեք մեծերու միջեւ քաղաքական եւ անտե- րական ընդդէմութիւններ կան տակաւին, ինչ որ սովիկ թերութեւ հազիւ իւր զայ:

Սովետական դպրոցն դորձուցուց իրենցին Միջին Արեւելքի մէջ, պէտք է մեղ գնին ամօր — ջապիկ տակէ չիմանալու միջոցներ ձեռք առնելու: Մոսկուայի ժաշտպապաշտանները թաղարկ մէջ տեղ- ցրուած են մեծ Հայաստանի եւ անկախ Գիւրջուրն- անի ինդիւիներին:

Հայկական Հարցը այժմ որդ ղիմակցի մը ըս- տացած է — Անգլոսոյ մէջ մտաւոր տառճ էր Պիւրիքի սիւնաճողութիւն ընդ յոյսանով, Հայերը չէին որ միջնադարէն դրսն մը տառճ էին անոր այլ ցարական Թուրքիան եւ առաջին աշխարհա- մարտէն ետք իրենցին ինդիւիները: Թուրքիան բաժնիկ- ուղղով մեծ տրտուիթիւնները: Նոր սերունդը պաշտպանա- րէ իրենք թէ այս ինդիւր ինչ արիւնտա փութիւր տեղաւ, մեծ պետութիւնները ինդիւիներ դրսն մը տառէ անոր: Հայերը իրենց կէտ նպատակի ունին Թուրքիայ մարդոյութիւնը եւ հոյոսայի նոր դատ մը կը յարուցանեն, Սովետներուն ապախիւնով: Այս դատը միաժամանակ Մոսկուայի դատն է: Պիւրիքի մէջ տեսող մեղի դէմ գրուած յոյսան- քն եւ զարուսէ մը, որ կը ներկայացնէր իմացէ զպահանջուած Հոյոսը: Հայերը կը սնդեն թէ Կար- սին եւ Մուստաֆայի դատ, Տրապիզոն, Էլզորդ, Պիլիքին եւ Վաճ Հայկական հաւանդներն են, եւ ոչ թէ Քիւրդական: 22 յունիսը 1920ին, Ռուքոյն ու- ռուլովով այդ հաւանդները Հայոց աղաւած էին: Հայերը ինչ մտացած այս պարագան եւ հարուստ —

ՋԱՅՆԵՐ ԳՆԱՌԱԿԻ

ԳԵՐԵՆԵՐՈՒ ԵՐԵՎԱՆԻՔԻ

ՄԱՐՄԱՐԳԷ — Վերջին պատերազմի ուղարկու- րէնքը կարգաւորած էլայ Արտատարութիւնը: Մի- ութեան անդառնիկ ձեռնարկ, արժանացաւ Զեմ- րուպանիկութեան:

Մէջ շարքի առաջ շարքի լաւագոյն որս — Նեքեն Սայ Մարքոսն ինչ կարգը թաղարկութեան: Զատեք ոտքի վրայ մացին կամ վերադարձան: Նոյն երկիրները միւսեւն յայտագրով ներկա — յայտուցաւ Պոմոն, Ճորջայ սինէմային մէջ, նոյնպէս է ներկայութեան խաւսն թաղարկութեան: Յայտագիրը կը թաղարկաւ չորս մասերէ — Ա. Եւրալիյն նուագախումբ — Բ. Տոմայիյն պարեր — Կ. Երգ: Դ. Կատակոմիլիան մը եւ զանա- ղան առակներին:

Վարդապետի բացումն առաւ, իրենց վարդ- ներէն Գ. Պարսի Մուսայեան զանի մը խաղով պարքի միւսեւն յայտուցաւ եւ կատարեցին աշ- խատանքները: Եթեմարտ պատահանքերու բերու- ցով մենք այլ զարմանք տարալիւրներ եւ մաս կը կարգեն Սիւրիւքի Հայութեան: Միւրեթին մե- ճաստակով կ'ողովներ մը այլապատիւք թաղարկ- քները աղագապաշտանն նուագախումբ զորքին, մի- եւնոյն առնէ մը երեսօտախումբական պարքիւք հաստացանքին հանդիպ ծրարանքի եւ մասնախում- քիէ Մարտիլի Հայերուն, որոնք լիպցանք իրենց նիւթեան եւ թաղարկան ապացուիքներ: Ձեռի- քն իրենց եւ իրենց հետ ալ թաղարկուար մը պիտի վերադարձանք մայր Հայերիկները:

Հանդիպ թաղարկուց ԷՄԻՐՈՅԷՆԷՐ շալ — լիքով մարդոյութիւնք մը կողմէ, որ Նեյնոց նա- ղան զանի ժողովրդային երեսօտներ, արժանա — ղալով լնքմ ծափերէ: Խումբ մը մանուկներ եւ անկիւնիկ կատարեցին զանի մը խաղապար: Փղերիկը Անայի «Ճամբորդներ» եւ Աշխարհա- ղի կողմական պարեր խնդին երկարաւոր. Ծա- փեր: Գ. Հարչիկ Սիւրիկան արտասանեց Ե. Թու- ղարկան Չափիկ մը միջոցը, այնքան ընկաւ եւ հարապաւ: Տեղի ունեցան զանի մը մենապարեր տիկին Խ. Գաղաթիւնսէ եւ Օր. Կաշիկաւանի կողմէ: Կրկնութեան արժանացան պարները Փ. Գալուխանի եւ Գ. Կարապետանի առական եւ կիպական պարերը ղեկավարութեամբ Համոյի եւ ընկերները (նուալ): Տիկին Սիւրան Շամբու- րան այս անգամ այլ մեծ խաղապարութեան տեղ- ձեղ, զանի մը ժողովրդային երեքով:

Համոյի անկնձեղ պարք մար կը կարգ- քեն իր տունիկ պարեր, 8 Հոյնից երկեւ պա- րախումբ մը կողմէ, դիւտարութեամբ Գ. Անե- րիկ Նաճարապետի: Այս տղան երեսօտի մէջ հե- տեւելով պարչիկ. զարնիւքից դարձան էր — րական խաղարկ մը, իւրացուցած մը ժողովր- քային պարերու թուրք երրորդութիւնը: Խումբը անկնձիկ ծափերու տակ չէր կրնար հեռանալ բե — մէջէ: Համոյի զանի մը մանուկները կուշու ու կուս ինդուպիյն ներկաները: Անոց իրաւոյցէ մար կը կարգէր զերանալ ինդիկ պարը:

Տեղի չէր զոյգներ ոչ թաղարկան չեն նկատու, այլ քր — տակներ: Մէկ խաղով Հայերն ու Գիւրջուրն իրենց միջեւ բաժանէ են Արեւելեան Անատոլիոյ մըր հո- ղերը:

Ներկայացուցաւ ծիծաղալարք դուեւա մը ժողով անտեւորք մասնակցութեամբ Տէր եւ Տի — կին Կիլիքի եւ Գ. Ա. Արքանահանի:

Տնորակութիւն եւ նորագործ միւրեթան վա — րիւններ, իրենց կատարած աշխատանքի համար: Կը յայտարարէ թէ Հայերիկի դուակներուն թաղ- քայնք այսին նպատակ վառ պահելու աղալիկն ու- ղին եւ ինքնապաշտպանութեան թաղարկ —

ՅՈՒԶ. ՏԵՐԱՐԻՏԵԱՆ
ԼՐԱՍՈՒ ԱՐՈՒԵՍՏ

LA TABLE AUX CREVESH ԱՐՈՒԻԻ
Henri Verneuil (Արտ Մալաքեան) վերջին ծաղուէնք որ Փնդարուց Լէն կը ներկայացուի, Norgandier եւ Rexe որսահարուն մէջ, լաւագոյն ընկերակութեան դատ: Փրճանակի մասովն մէջ:

Դ'Autore դաճահանով թերմանելի լաւագոյն խաղարկութիւններն են, եւ զոյգ — Henri Ver- neuil, նոր թեմարիկ մը, La Table aux Crevesh վերջ կը խոստայ այլ լալալ մէկը անոնցէ: Գրուե- լանմար պիտի թուիք — ժամ ապալինք Henri Ver- neuil ծաղուէնք մը ինչ:

Figaro, ծանօթ ցնդապաւ Louis Chauvet առ — ղով շարժապարկ մասին խաւսի վերջ լիւրիւք մասնախումբայն անոր թեմարիկը կը շեւտէ — Henri Verneuil թեմարիկները յայտն եւ կեւ- տակ: Եթէ այս շարժանկարը յաւելի դործող մը չէ, Փրճանակն ծաղուէնք մը եւ աւելի զան պատ- արկներ:

Le Monde. — Մանեան պարզեւրով այն դժուա — րութիւնները որոնք միւր կը մուկն առնէ անգամ որ շարժանկար կը պատաստուի վիզի մը ներ- ղուելով, կ'ընթ կ'ընթ լալալ կը տեսնուի Գ. Verneuil ծաղուէնք: Եկայ մալալէն այլ կապա- ցուցանք թէ Փրճանակն մէկ կան քաղալիք որ — հետապնդանք որոնք կ'ալալալալալ ծաղուէնք մնա — կաղեկներ. պարտադիրք մը:

Carrefour. — Henri Verneuil ստացին ծաղա — կը կը ցուցադրուի երկու մեծ արժանեւոր մէջ: Անոնք է երկրորդ մը: Անկերտայ կը պարզուի թէ հաստատան արժանապատիւական դպրոցով մը իրենց արդը կը կրնայ յայտնալ զայ զոյգ զոյգ — զան ծալ մը որ զան տարուսն մէջ Voile Bleu մը ծալ Roi des Resquilleux որ պարտաւոր է մ — ալքն ի հարկէ իմ ծախքն մէջ ծախքին լաւ կը շեւտուի զաւա անի լալ: Ծախքով ծաղուէնք մը ծախք, Ծալ կը դաճահան անոր թեմարիկին տա- րար:

France Soir. — Մարտի խիւի երրորդ զորքն է որ ծաղուէնք կը վերանուի: Այս նոր շարժանկար ոճ մը ունի, որուն արժանիք կը պատկերի թեմարիկը Henri Verneuil եւ dialoguesներ հեղ — անի: Թաղարկ: Երկուսն այլ, հանրապետ ղեկավար- թիւններուն, միայն զրական հանդամարտը չէ որ տառած են իրենց ծաղուէնքին, այլ պատասխան յանձնած են ինչ որ վիզին ինքնապաշտպան կը: Ենայ մը կայ, քանտանտանութիւն մը եւ լաւա- ցայն արժանութիւն մը այս ղեկավար պատուե — թեան մէջ, երեսօտան եւ դուակներն, ինչ որ պատկը կը թեր Henri Verneuil կը իր խալեր:

Տեղապալ թեմարիկը կը գրեն թէ Գ. Մա- յարանի կը պարտաւոր նոր ծաղուէնք մը, մըր — Նանիլիյն հետ, Ժոսէ Սիմօնի «Lettre à mon Juge» ձէն:

«ԵՐԱՆԱՅ» ԹԱՐԺՈՒՐ (18) ԿՐԱԿԵ ԳԻԾԵՐՈՒՄ ՎՐԱՅ

Սերունք հըրապարի այն տանի երբ երեկին՝ եւ փախուտի վերջին վայրկեանները մտաբերէի: Երես երկուկ:

Ժամերն ու վայրկեանները կը համբի: Ամէն կի, պարտաւոր են, եւ իբրեւ, այ ընկերակով չկար: Ինձի կը թուէր թէ ամէն ինչ կ'ընթանար յարկը եւ փախուտը: Ետա կ'ստանայ անեւտա թաղարկ — ցայ եւ անկողինս մտայ, աղալիքս եւս կը հանդ- չէի, եւ լեռայ, ուշադրութիւն չէին դարձներ իմ վրայ:

Ստա զան ձեւանալովը, կ'իկուած՝ փերան — կիտ տակ վայրկեանները կը հալուէին: Անանկ յարտան զորսի պարտաւորութիւն մեծ մամայցոյցին կը ուղարկուէ...

Հոս Օթթուն կուս: Զեւ չխանդարկուեալ համար ոտքին մասնակցութիւն վրայ քայլեւ եւ շուտով անկող- քին տառնա: Ես արտադիր կը պատկեր եւ չիւանդա- ղացիկ դուրս կ'ելլայի համար կը ոտիկ մտցուի մէջ: Անուշաւտ անհեղձութիւն կը կեղտնիք դռնէն դուրս կ'ելլայ: Վարը, իմանցեւոր մը պէտք կը դառ- նալ եւ անոր ծովի մէջ եւ պարագա արձար մտիկի, որուն մեծ պատահանքները քայլ էին եւ զոյգի մէջէն ղեկավար երկարած ծաղարկալարն էր: Իւրեւրը Աշխարհակն ծաղարկոյցը հնչեց կէս:

Ուրեկին տառնեկէ: Հանդարտի սերունք իմ, կէս ծալ եւս... Ես ահա, մամը տառնեկէ: Կարծես պարտաւորութիւն մամայցոյց չէ որ կը զարնէր, այլ տառնեկիկ ձայնաւոր, ուժգին հարուստներն որ — արեւ վրայ:

Ելիք, Արս... Ահա, նոր ղեկավարին մը նա- րապալի, որդականք մը որ կամ թեղ կը հանցէ երազով անկարգած պատահանքի, եւ կամ — մէկ անգամէն կը փչուի յոյսերով ոսկնիւս

Վարդապետի ամենեւեւ: Ամէն ինչ լուս, Հոս Օթթուն կը խոլայ, վար կ'ընեն անդիւնիքն, որ ահմի ղեկավար դուրս չալ զոյգ: Կը հետեւիլ մտքին մէջ զգած մարտա, որ դիւ տառնի ղեկ- արարութեան ծրարիւս մոտ կը հանցնէ: Մէկ վայր- կեանք մէջ կը ղարմիկ հիւանդանոցն ղեկավար- անք, ու կը հանցնիլ Ծանի նուիրանքներ: Աս — տառ մը քայլիկ պատկն եւ ահա ղեկավարին դուրս եմ արգէն:

Հոն է Ծանի, սկստապալան ինքուն պալտալի մը կուսիկ:

— Այո, Ֆրանսուզ, կեց կուտ

— Ծալի, Ծան, այր կեց կուտ...

— Աս, ահապալան առ ամսակը կ'է, առ պա — ղալակին մէջ պէտք կուտ թանկերն են: Ես ղեկ- կալարեւորով միւսեւն, կայարան, համարակն ղեկ- կը մարտն, եւ, թիւ 3 ղիւր կ'երթան: Վանդանե- րուն վրայ արդէն գրուած է:

Մենք սկստուի յայտարարել: Ծանը կը ղարկը տրեւիւս մը անոր կը հեւեւիկ տառ — զան թալի հեւեւիկ: Ինչի՞ կը նմանէի եւ այս նոր տարալար վրա: Ձեմ կ'ընար նկարագրել, վաճաղի, մուրքն

մէջ զան չէի տեսնել:

Մուրքին մէջ Ֆրանսուզ կը նաեւ մեծ զարդ — քը: Մուրքին ցուցակները եւ հրապարակութիւնը Անէի կողմ ապալիկները ներկուած են զորք կամ կայարան զոյգները՝ ներքը փառած լոյսերուն թափալանքով արդիւնու համար:

Հաստեք կայարան: Ժիւր, աղմուկ, հոլով — արք, զարմալ մուրքին մէջ կայարանին տակ, մեծ հրապարակին վրայ: Բաղմուքեան մէջ, մեծ մասով փնդուներ: Բարեկամ... Մանք կը պարտ- քը կատարած մարդու հոգնախանութեամբ մտնե- ցան ինձի, քանեք ձեռքեր: ԱՄՔ փխրուցի, ծը — րաւոր: Իր աշխարհ մէջ ղեկավար արդիւնիք ինչու կը թիւրիւն... ԱՄՔ փխրուցի ճան, մայն լալով պարտաւոր: Իմ աշխարհ ոչ թիւրեւն: Զաւա- ցալովով թալալակից, պատուութիւններով համա- ղանալ, աղալիքներով զարմալ թալալակից...

— Ծան, Ծան, ինչպէս յայտնեմ երախալի- տութիւն:

— Անչին, կ'ընէ համախալութիւն ու ծաղուէնք, մարդկային պարտաւորութիւններն մը կը որ կատա- րուի: Մայն ինձի երախալութիւն լալուի, պէտք չունի, ուրիշ մըն ալ կայ որ ղեկի համար մտա- ձեղ: Եւ շատ քալապանցաւ: Միւսին հոս հանդիլ ինձի տակն անոր կը պարտուի...

— Ի՞նչ է, ո՞ր է այս միւրք, հարցուցի այ — ղայն:

— Աս որ առաջին օրէն իսկ ինձանց, ան որ այս բոլորը պարտաւոր, այս բոլորը ծաղիք եւ ինձի-յանեց, ղեկի տակու համար:

ՄԻՍԻՔ ՄԻՐԶԷ
(Զար.)

ՄԵՐ ԴԱՏԵ

Հնկերարին ապամոլորիներ

Ցրամայի մէջ

(Ի. և Վերին մաս)

Ցրամայի ժողովուրդին 40 առ. հարկեր կ'ըջառէին ներքին ապամոլորիներէն դուրսէն ինչ որ ցոյց կուտայ թէ լայնորէն տարածուած է առ: Տակաւին զոտ մը արհեստանոցներ: Առ: ժողովուրդին իրենց սեփական ապամոլորիներէն դուրսէն ունին եւ յին մասով ընդհանուր ծրարէն մէջ:

Ամէն օտարական որ իրեն պայտօնեայ կամ դործարար կ'աշխատէր Ցրամայի մէջ, կրնայ ընկերային ապամոլորիներէն մաս կազմել որեւէ քանակացիին պէջ: Կան համայնքին մէջ հաստատուել որ իրենց սեփական ընկերային ապամոլորիներէն ծրարէնը ունին, ինչպէս անգամները պատկառ թաղանթներուն — Օփերա, Օփերա-Բուֆօնը, Գովէտի Ժամանակ — լրացողները որոնք հանդատուէն տուն մը բացած են զորեւէ ճաշուտն լրացողներուն եւ ուսուցիչներուն համար: Անոնք կազմակերպած են աղքատիկ հում դաստան տուններ եւ հիւանդանոցներ իրենց անդամներուն համար:

Երբ ապամոլորիները մէկը հիւանդ է, ինչ կը վարէր թէկնին եւ զոգին, իսկ յետոյ կը ստանայ արքեւին մէկ մասը եւ կամ ամբողջը: Վերադարձուած դուռները առ հասարակ 80 աղ. հարկեր է: Բայց եթէ հիւանդութիւնը լուրջ է եւ վերադարձուած ինքնը անհրաժեշտ, 100 առ. հարկեր կը վճարուի:

Ապամոլորիները անհին կէտը եւ գաւակներն ալ երաւուտն ունին ընկերային խնամքը, ձոր եւ կամ մասով վճարուած, համաժամը, հիւանդներէն լրջութիւն: Ապամոլորիները անոր կրնայ, եթէ ուզէ, մասնաւոր հիւանդանոց մը ստնել եւ կրնայ իր դուռը եւս ստանալ եթէ հաստատուելով ընդունուած է ընկերային ապամոլորիներէն կազմակերպութիւնէն:

Ասիկ զատ աշխատանքները վատուող հաստուցում կը ստանան երբ հիւանդութիւնն պատճառով դործի յերթան: Այս դուռներ կ'ունեն իր աշխատանքները եւ կրնայ երկուր կողմէն թաղ: Ժամանակ եթէ երեւ կամ անկի գաւակները ունին:

ԸՆԿԱՆՈՒՆԵՆ ԴԱՏԱՄ — Ասիկ թաղը ու պատին է Ցրամայի ընկերային ապամոլորիներէն կազմակերպութիւն: Ընդ. ապամոլորիները կը վճարէ ոչ միայն զոգութիւն, ծնունդներու լրջութիւն, այլեւ նախաժամանակն ինքնորին համար, որ պէտք ծնունդները մայրը չտա չցոյցին: Եթէ մայրը ինքն է որ կը դիմեցնէ մանկիկը, կ'ըջառուի մասնաւոր շնորհք: Եթէ ոչ մայրն ունի կամ իր տղան զոգանար:

Ցրամայի մէջ մանուկին ծնունդը կը նպատարէր ծնողը, ծնունդն առնել: Անպակաս երպարան մըն ալ ունին մեծցնելու: Համար մանուկը մեծնել որ վերջնային դպրոցը եւ շահի սկիւն յուսադուրին աշխատանքները մը:

Տրուած դուռները շուկային կեանքում եր կը կազմէ, եթէ քանի որ մանուկներ կան տան մը մէջ: Ասիկ զատ անոնք որ երկու կամ անկի գաւակներ ունին եւ վարձակալ են, իրենց կը շնոր...

անոր Դատին մասին: Ինչպէս մտածէ ապամոլորիներն ու ապամոլորիներէն մասին:

Իր Դատը իր գոյութիւնն է: Կարելու իր հետադուրսութիւնը:

Սերմը, Հայ Դատի եւ հայկական երաւուտներու պաշտպանութիւնն ու հետադուրսին աշխատանքները համար ոչ մէկ նշանադրութիւն կրնան ունենալ: Մ. Միտիկան մէջ գրեալուած Հայ գաւակները, ինչպէս նաեւ: Հայաստանի մէջ ծուարած հայութիւնը:

Իր ժողովուրդը, իր շուրջ մէկ միլիոն հայութիւնը, որ աղաքին Բանկերուն արքեւք մըն է, ոչ միայն իրենք թէ, այլեւ երբեք կազմակերպուած միութիւն, իր նշանակութիւնը շնորհութիւնը, որ աղաքին իշխանութիւնները, իր կառավարութիւնները, կրնանք ու մշակութային կազմակերպութիւններու ցանցով: Իր կենդանութիւնը ու կենդանակամեցումը, իր քրտակութիւնը ու մշակութիւնը: Այս բոլորին հետ խօսելու, գործելու եւ կազմակերպելու իր ապամոլորիները: Աղաքին արքեւք մը, որ ոչ միայն կրնայ իր տունին խօսիլ, այլեւ կրնայ խօսիլ իր ապամոլորիներէն երեսներուն, երկրորդ վարչարարին եւ տեւ: Բանաւորուած Հայ գաւակներուն առաջնութիւնը:

Սիփերը հայութեան պարտքն է Հայ Դատի հետադուրսը: Նուիրական պարտաւորութիւնն է, որ պատմական առաւելութիւն կը փութուի թէ օգրուած:

ԽՐԱՄԱՐՈՒՄ ԵՎ ՄԱՐԿԱՆԵՐ

Հուլիսի 24 ամսին կամ անկի պնակաւ տարեկան ընկերային ապամոլորիները կը վճարէ նաեւ:

Ընկերային ապամոլորիները կը վճարէ նաեւ ընտանիքի անդամներին բարեկամանք ծախքին 50 առ. հարկեր, եւ կամ երբ մէկը անկի լու ընտանիքին մը փոխարէն: Երբ միայն իր համար պարգև: Կը տար 40.000 Փրանք:

Ամէն 24 ամսին կամ անկի պնակաւ տարեկան ընկերային ապամոլորիները կը վճարէ նաեւ ընտանիքի անդամներին բարեկամանք ծախքին 50 առ. հարկեր, եւ կամ երբ մէկը անկի լու ընտանիքին մը փոխարէն: Երբ միայն իր համար պարգև: Կը տար 40.000 Փրանք:

Ընտանիքի անդամները նպատակ մը կը վճարուի անկի ապամոլորիներէն ընտանիքի որ երկու կամ անկի երեսակ ունին: Երկուրը երեսակին համար աշխատանքները 20 առ. հարկեր կը վճարուի, իսկ 30 առ. հարկեր երրորդին եւ յայտնորներուն համար: Ասիկ զատ, եթէ անդամները ուրիշ կեանքում չունեն եւ կրնան իր աշխատանքի մասնաւոր դուռները մը կը վճարուի: Ան անակաւ նպատակ մը որ կը կոչուի փոխ-աշխատանքները նպատակ, կը տրուի անուրիշ երեսակին ծնած անունին, եւ 20 առ. հարկերն է աշխատանքները: Երկու, երեսակներուն համար 40 հարկեր է, իսկ երրորդին 60 առ. հարկեր: Այսպէս, երեք երեսակները ընտանիք մը որուն մայրը վճարուած դործ չունի եւ որուն հարկը միայն վճարուած աշխատանք մըն է, կը ստանայ իր աշխատանքները 100 առ. հարկեր:

ՄԵՐՈՒԹԻՒՆ ԿԵՆՈՒՄԱՐՈՒՄ սովորաբար կը սկսի 60 տարեկանին, թէն որոշ դպրաւորները համար, ինչպէս համարին աշխատանք, երկուրից, անկի շուկա ունին: Բնական զուտում կը կարծուի ունի տարեկանին թէն, երբ երկուր ապամոլորիները կը ընդհանուր 20 առ. հարկեր է իր վերջին 10 տարեկան աշխատանքները: Երբ աշխատանքները ընդհանուր չափումը կը կարծուի եւ, համաժամանակ յաւանք մը կը կոչուի նաեւ Բնական զուտում: Մերութեան Բնականութիւնը, անոնց կենդանի եւ մանուկները թէկնային ձոր ինքնը կ'ըջառուի, ճիշդ նոյն մեծով ինչպէս ապամոլորիներու գործարար մը:

ԱՄԱՐԱՆԵՐՈՒ ՄԱՐԿԱՆԵՐ ՍԵՐՈՒՄՈՒՄԻՆԵՐ — Ամէն թէկնային ինքնը որ կը տրուի արքաներուն համար, իր գործի միջոցին պատահած արքանին համար, ձոր է: Արքանները ինչ կրնայ ծնունդը իր թէկնը եւ հիւանդանոցը, եթէ ընկերային ապամոլորիներէն վարչարարը համաժամը ըլլաւ: Ասիկ զատ արքան վճարում մը կը տրուի իրենց զոգութեանը, որ իր օրակին շահունին կ'ունեն եւ, որ կ'աւանդուի երկու երրորդը 29 օր անտարու թէն մէկը:

Եթէ աշխատար մը արքանը մը հետեւանք ունի ոչ միայն իր կրնայ աշխատել, այլ պէտք ընդ զոգութեանը, հանդուարեան Բնական իր աշխատանքները քանակութեան է: Եթէ զուտում, Հայտնի 350 հարկեր: Փրանքը: 350 հարկեր Փրանքն ունի ինքն համար իր շուկան մէկ երրորդը կ'աւանդուի իր Բնական զուտում: Ընդհանուր Բնական պատահած կ'աւանդուի 40 առ. հարկեր, որ պէտք իրեն օգրուին պէտքերուն ալ կարելի ըլլայ հանելու:

Ընկերային ապամոլորիներէն Ցրամայի դուռները կը զոգանալը, ըսողք միայն երկրորդները դուրսիցը անով որ առ կ'աշխատէր պատահական ծախքները, մայրերուն եւ մանուկներուն առողջութիւնը:

Իւրը անոնք որ աշխատանք են Ապամոլորիները, անոնք են հիւանդ: Արքանները ընտանիքները, որոնք հաստատուած են քանակները համար: Սերմը աշխատանք իր թէկնային ծնունդները վեր կապակցելու առողջութիւնը եւ իր զոգութեանը, իրենց ինքնը ինքնը ընտանիքի ընտանիքի մը մէջ:

Ընկերային ապամոլորիներէն կազմակերպութիւնը կը զոգնէ հարաւորութեանը հաստատութիւնները եւ ապամոլորիները կը ընէ ապամոլորիներն եւ առողջութեանը հիւանդները — թէկնային եւ մեծանակները երեսներուն տունական ուսումնարարութեան մէջ են: Երկուրից օտարակալութիւն կ'ըլլայ նաեւ: Ժամանակ մարմինները որոնք կ'աշխատեն առողջութիւնը պարտաւորու համար:

Ուսուցիչներէն արքանին են նաեւ զարգացանները: Օգրուիչներէն կայանները, որոնք կը կազմակերպուին քանի, համարները մէջ: Ոչ մէկ մանուկ, որքան ալ աղաքում ըլլայ, չէ կրնուի:

Գաւակները վերադարձութիւնն է մեր մանկակալ մանկը, թաղակալ մանկը եւ ընդհանուր քանի մանկը: Ինչ ինչն է: Փարիկի շրջանին մէջ մանկը անտարու մանկը: Թիւր 91, Երկուր ծնունդը յուլ 1945ին, ինչ 35 1950ին:

Ունին զի ու զրաւակներէն, թեմ ու մամուլը, դպրոց ու կենդանի, կ'ընկերային ալ միասին, Ամենայն Հայոց Հայրապետը...

Ուժ կրնայ ընդունի սակայն օգրուիչները: Երբ կ'աղաքին եւ շարքներին հայութիւնը, որ ոչ մէկ կ'առ մեծ Սիփերը հայութեան հետ: Չորեք միկնել, իսկ նաեւ զոգութեան երաւուտները: Իր զոգնալ, կրնայ զոգնել, եթէ միայն զոգնէ Հայաստանի օգն ու իւրը, երբն ու երկրիցը, արտն ու ապրին, յետմահով: Ինչ ու Հանձնարարալ ինչ զոգնը ու փութարարութիւնը:

Այս պատմաններուն մէջ, մեր հայրենիքի ժողովուրդը ինչպէս մտածէ Հայոց հայրենիքին ու

Եւրոպական բանակի մը ստեղծումը, բայց ապա-
տուքեան փրկութիւնը կ'որոշարարէր զայնք։

Սարի մասին ալ խօսելով, Պ. Եւսեփեան քաջա-
տեղք թէ մարգարտութիւնը զեպանականներէն
շեղանկու կարգադրութիւնը զանաւորած էր երկու
տարի տառել եւ երբեք չէր վաճառք տուածակի
կատարուող աւ ժամեր, Գերմանիոյ հաղթութեան
զարաւարդը ստորագրուած տանէ։ Այլ առթիւ, գո-
րակառ շատամարտիկները պիտի ընկալուին Սա-
րի ժողովուրդէն հասանելեան։ Այստեղ ընտրու-
թիւններ պիտի կատարուին յառաջիկայ Սեպտեմ-
բերին։

Եզրակացնելով, Արտաքին նախարարը յաշ-
տաւարեց։

— «Հանդարտորէն խորհեցէ։ Մեր ընկիւր
ընտրութիւնը քայտութիւն եւ գոհողութիւն կը պա-
հանէ։ Կ'ընտրուի եւ կը յարգուի ձեր տարրիկա-
նները։ Բայց, չէք կրնար պատակաւոր եւ միկու-
ստեղծ լինել։ Աճ կրնար վտանգել Աստուծոան
Դակընքը։ Փառազիւտական խնդիր մը չէ այս։
Երբ ամբողջ Եւրոպականութիւնն է որ կը յա-
ժուրէ։

Պ. Եւսեփեան հաջիկ նստած էր, երբ ոտքի ելան
ընդհանրապէր ճառասիրները, — շատքոյնով
հարկ, ուղիղները, զոր տը Կալի կառակները,
սակալներ։

Այլ վերջիններէն Սմբան վտանգարը կը դա-
նէ Գերմանիոյ վերադարձը։ «Գերմանիոյ աղա-
քի բանակին անհետացումն վերջը ինչպէս պի-
տի պահպանենք մեր վտանգուած անկախութիւ-
նը։ Այս ծրարը, ինչպէս անուիկ եւ պողպատի
ճարարարործութեանց միացումը կը վտանգ
էր իրենի զինդիւնականութիւնը։ Այլ ծրարը մեզ գե-
րկի պիտի զարմեծ Գերմանիոյ, եւրոպական գա-
ղութիւնի քաղիկ տակ։ Եւրոպական բանակն որ
ստեղծուած ոչ թէ պիտի խափանէ, այլ պիտի
մերկացնէ դերմանական բանակը։

Նախկին նախարար մը, Անտու Մոնթիէ, ան-
հոգ ժողովուրդական հասարկին Պ. Եւսեփեան
Եւսեփեան եւ Պիտո, քայտարք թէ ծրարելու անկ
չտու ամբերեան, քան թէ եւրոպականն է։ «Բանա-
ւար է եւրոպական բանակ կը կայքիկ երբ եւրո-
պական դուրսէն չունի։ Մի գիտի զի՞նք ապա ճա-
նալին դործանքներն իրենք։ Գերմանիա, որ զեր-
թէն կը սկսէ, ամէն բան պիտի շարէ։ Յրաժա-
պիտի կորստեղք իր զիտարական ինքնադար-
ժութիւնը Սմեմ բերանակող կը մերժէ մասնակցի։

Նախկին Բարապետ մը, Գ. Տարապի, նոր-
պէս հայախալ է ծրարելու։ Ան վտանգարը կը
դուի Գերմանիոյ պահպաններ եւ ի. Միտեմե
ղիւրը։ Այս ծրարելը կամ Գերմանիոյ վերա-
դարձն պիտի առաւորել, եւ կամ պիտի վերջա-
պէս կորստարել։

Զարարած մը ալ, Միտապի, վտանգարը
կը դուի քրահալը բաժնիկ աղկնէ։ Համարեա-
վարեանքն խափանը ծրարելու մերժեց ըստ
բանախօսութեան մը։ Բացարքայ թէ կ'ըսեն
վերակալելու դերմանական նախկին բանակը, շին-
ելու կը սպաւնայ։ Յրաժապի ապահովութեան եւ
կաւելցնէ օրտաւարալի վտանգները։

ԳՆԱԻՍ ԵՐ ՏՈՂՈՎ

Թէ՛ ԵՐԵՒԱՆ կը հնարեն թէ իր խաղա-
թիւններ ծաղկան հիշողութիւն օր։ Հարաք հա-
մայնալիս եւ ընդհանրապէր օտարները կուտե-
ցան ընթերցել եւ քարտիկ, անհրկեան շտէիկն
առնել։ Ան նուազ 15 հոգի վերադարձեցան,
Զարք ծանրաբեկ — Միշկուրիոյ դրամատուրգ
հինգ հոգիով յանձնարումը մը հաւու։ Թէ՛ Երան,
քարտիկ մասին բանակցելու համար։

19 ՀՈԳԻ ՄԵՐԱՆ վիթխարի ճիւղակոյտի մը
տակ թաղուելով Կուրապիւրի մէջ (Աւստրա)։
Ապաստանութիւնը 19 քաղաքացան, իսկ 10 հոգի
ալ վերադարձեցան։ Զոհերէն երեք Աւստրալացի
եւ իսկ մնացեալը դերման երկուստարները, հինգը
աղկիկ։ Հիւպակի մը մէջ քնացած էին, երբ ճիւ-
նալիս թաղուելու։

ՊԵՆՏԱՅԻ ժողովրդային յանձնաժողովոյ ու-
րդումով, այսօր հասնէ Սթալին եւ Տոլուպինի փո-
ղովը։ Ինչպէս նաեւ Կաթոլիկ Բանկից պողո-
տան պիտի կաշուի Մակեդոնիան։ Նախկին Մար-
տիկներ եւ Յեւալուսիակ Տոլուպին։

33 ՀՈԳԻ ԶՈՒ ՊԱՅԻՆ օգնականային արկածի
մը, իւն ձորքի մէջ (Մ. Նաւակցի)։ Պա-
տար յայնախաղաղաւ նուազային անտարքի եւ
նուազ յայնախաղաղ փլույ։ 68 ուղեւորներէն 28-ը եւ
տեղեկներէն հինգ հոգի մեռան։ Երրորդ արկածն
է այս նմա զաղաքի մէջ, երբ իսկ անտուան ըն-
թացելու, Զոհուր ըրէ՛. «Թիւր» 119։

ՈՒՆԻՆ. ՆՈՐԻՆ խաղաղացաւ ասիո օր։ Զայն
օրին կ'որոշուր 612,000 (նախաւոր 604,000)։ Նա-
խաւորը 4650 (4530), դուրեք տարի 4410 (4320),
Սիւրիւրը 5540 (5420)։ Թիւրաբար տարար 463
(ապառ չուկա), Սիւրիւրը 1030, դուրեք. Գրաբար
105,50 ֆրանք։ Նոյն օր 1,015,000 ֆրանքի
դործանութիւններ տեղեկ անցանք Փարիզ օտ-
արանքի մէջ (Արթուր օր) 610 ժիւլին)։

ԹԵՅԱՆԴԱՆ-ԻՆԶՈՅԲ
ՓԵՏՐՈՒՄ 18- ԱՌՈՒԻՆ

Հայտնաւորութեան Զ. Բ. Գ. Փարիզի Եզրակացի
Կոմիտէի եւ մասնակցութեանը բոլոր խաղաքա-
րաւ կիսակի կէտքով վերջ ծամը 4իւ, Krimlin
Bicêtre Փաղարայնախաղաղին շինք առաքի մէջ,
5, Rue Pierre Brosselette, K-Bicêtre, Métro Porte
d'Italie, Autobus 125 — Ինչիկ Mairie։
Հաւաքան անակիւկներ։ Կը մասնակցին
Թաղաւ ՊԱՐԵՖԻՆ եւ ԲԵՆՈ։

Մտաւոր ազաւ է։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական հաւաքայիւր այս ուրբաթ (15 փե-
տրուր) ժամը 21իւ, Le Cadet սրճարանի վերնա-
խորիւր։

Եւթ. — ՍԵՐՈՒՆԵՐՆԵՐՈՒ ՊԱՅԿԱՐԸ (Շար.
վերնախորիւր)։

Կ. ՈՍԻՆԻ ԶԵՆՈՒՄԿԵՐԸ
ՄԱՐԿԵՆ — Յ. Կապ. ինչիկ Սէն Լուի ժառ-
նակիցին տարրական ձեռնարկը, 16 փետր. Եա-
րաթ ժամը 20,30իւ, 66 Պուլուար Գիւլէի գերեցիկ
դարձի մէջ։ Նոր Սերունդը Թատերախումբին
կողմէ կը ներկայարարէ։

ՄԵՐԱՆԻ ՂԱՏԱՍԱՆԸ

Հնտանկեան կնակցէ, յուլիէ ողբերգութիւն
մը, չորս արար։

«ԿՈՍԻՏԱՍԻ ՕՐ»

Կիրակի 24 Փետրար, ժամը 15իւ
Սուրպիւն մէջ Ամիլիո-տտորինի մէջ
Խաղաղահաշտութեան Գ. GUY DE LIONCOURTի,
տնօրէն César Franck երաժշտ. քարթաղոյն վար-
մարտի։

ՄԵՆ ԼԱՄԵՐԳ ՓԱՌԻՐԻ ՀԱՅԳԱՅԱՆ ԵՐԳՅԱՆ
ԻՆՍՏԻԿ (60 էջիկ), ամբողջութեանը նուրբ-
ուած կ'ընտալի գործերուն (50 կտոր մէկ յաշ-
տարքի մէջ)։

Կիկաւարութեանը ՄԱՍ ՊԱՐԹԵՆԵԱՆԻ
կիկաւարի մասին կը բանախօսէ Գ. FELIX
RAUGEL, Նախկին հրաշտարանութեան ֆրանս.
ընկերակի։

Կը մասնակցին Օրիորդներ Թարսեան, Պիլ-
պիւնամ, Զաւաղեան, Գ. Թալալեան, Նշա-
մաւ եւ Pierre Labadie (Թալուսիէ) Garde Répub-
licaine։

Տոնաւորու համար դիմել — Հայ դրամատիկ-
ներ, Եկեղեցւոյ դիւանատունը, Գ. Պարթեանի,
14 rue Petit, Bot. 99-22 եւ երկէջ անգլալեանքն։
Գինեքը՝ 150, 250, 350 եւ 500 ֆրանք։

Մամօր զարանիւսարանի
ՕՐ. ԳՆԱՐԻՆ ՂԱՏԱՐՈՍԵՆԻ
նուազանկալոր (programme bien tempéré)
22 Վարդի երկիւցիւն
Ecole Normale de Musique մէջ

Մ. ՊԵՆԻՍԻՍԵՆԸ — Գ. Մ. ԱՆԻՍԵՆԸ
ԹԱՆԵՐԱՐԱՆԸ

Թաւաղակներ իրկիւյացում կազմակերպուած
Ս. ՄԱՐԿԵՆԸ ՎԱՐԴԱՐԱՆԸ ԱՆՆԵՐՏԵՐՆԵՐՈՒ
ԿՈՒՐԸ։ Կիրակի 17 Փետրար ժամը 16իւ, 26 rue
Troyen, Sévres, métré Pont de Sévres։
Ա. Մաա — ԱՌԱՐԻՍԻ ՆՍՈՒՄԸ Վարդա-
նայի յիւսակներ (Հ. Յովսէփ Աղբը)։
Բ. Մաա — LES LUTINS DE CARNAC.
Գ. Մաա — UN CLIENT SÉRIEUX.
Դ. Մաա — ԿԵՆԻՐ ՈՍՏԻԿԱՆԱԳԵՏԸ։

ՀԱՐԱՆԵՐԻՆ ԵՐԳՅԱՆՈՒՄԸ

Կը հիմարութեան 20րդ տարեկանը հանդիս-
ութեանը շարքին Քարկիւնային առթիւ կազմա-
կերպած է տարապարս եւ դիւանալոր մեծ Փա-
րահալիս մը, 23 փետրար, յարաթ գինի ժա-
ր 10Է մինչեւ յոյս, ALHAMBRAի շքեղ սրահնե-
րուն մէջ, 349 Bd Chatea, Murselle, մասնակցու-
թեանը զոյլ նուազախումբերու։

ԲԱՐԵՆԵՐԱՆԸ ՆԱԽԻՂ (JOUR DU MARDI GRAS)
Կազմակերպուած Փարիզիւնոյ Տիկնայի Մի-
արքեան, Որբար Օգնեմեա Մամքի կազմ։

26 Փետրար, երեք արթիկ օր, ժամը 15—20,
ժառի հուժեղի դարձի մէջ, 8 rue Jean Goujon, Փա-
րիզ (8)։ Պատանկեան եւ մանկական խոյրի եւ
հանգիստ անակիւկներ։ Չաւառք միջնակիկներ
ճպրտիկ տարք համար Մուրեկ եւ թէյաւանք 500
ֆր.։ Տոնաւորու համար դիմել անգլալեանքի ախ-
ԿԵՆԻՍԵՆ կամ Հնտանային Ric. 92,60։

Ն. Թ. ՎԱՆԱՍ. — Կը սպաններ ձեր կորա-
դրութեան։

ՅՈՒՇԱՏԵՏԻՐ

Հ. Ե. Դ. ԱՐԻՆԻ. Երթակութիւն ընդհ. ժա-
ղալը այս Ուրբաթ ժամը 21իւ, 17, Rue Ampère,
Cachan։ Բաղակները Նիւորի Կառնալին։
ՇԱՂԱԻ. — Հ. Ե. Դ. Արքութեան խաղաղ ժա-
ղալը այս յարաթ ժամը 21իւ, ընդ. Մուլտիւ-
րեանային ժամը 6 Sente de Mouchet.

ՓԱՐԻԶ. — Հ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի Ան-
տարական խաղաղին ընդհ. ժաղալը այս
հինգշաբթի, Ազգ. Տան մէջ, 32, Rue de Trévise,
Paris Cadet. Երգ, նուազ, արտասանութիւն։
Հաւաքով ժամը 20իւ։

ՓԱՐԻԶ. — Հ. Ե. Դ. Աղբը-Սերբ եւ Միկ-
տիւ Երթակութեան խաղաղ ընդհ. ժաղալը այս
Շաբաթ ժամը 20,30իւ, սովորական հաւաքալոր-
նէ։ Կարեւոր օրնակալ։ Բոլոր ընկերներու ներ-
կայութիւնը պարտաւորել։ Գը զատախօսէ Ընդ-
Ա. Խաւաքիւր (Շար. նախորդ դատախաւս-
ութեան)։

ԱՌՆՈՒՎԻՆ-ՍԱՐԱՆԻ. — Հ. Ե. Դ. Վարդա-
նային խաղաղութեան ընդհ. ժաղալը այս Շաբաթ,
ժամը 20,30իւ, Անտալիկի ճաճօթ հաւաքալորին։
Ներկայալալ ճիւղ ժամուն, անդաւատները։
Որտա կարեւոր օրնակալ։

ՓԱՐԻԶ. — Հ. Ե. Դ. Եկեղեցուցի կաթնէն
սովորական ժաղալի կը հրաչիւր Բերնաւալը,
վաճան ինչիկ եւ Փարթիկ խաղաղութեան ընդհ.
ընկերներ սովորալ այս յերեղեղի ժամը 8,30իւ,
Café Régente վերնախորիւր։ Ետա կարեւոր օրն-
ակալ։

ՎԱՆԱՍ. — Հ. Ե. Դ. Երբ, Կոմիտէին ընդհ.
ժաղալը այս յարաթ ժամը 20,30իւ, Ա. Ախարն-
եան քաղալ։ Որտա կարեւոր օրնակալ։

ՄԻՍԻ. — Հ. Ե. Դ. Վաղարշական Կոմիտէին
ընդհ. ժաղալը այս Ուրբաթ, ժամը 20,30իւ, 78,
Rue Baudry, Կարդիկի արահը։ Կարեւոր օրն-
ակալ։ Ներկայալալ անդաւատները։

ՆԵՐԻՆ ՊՈՒՍ ԳՈՒՐՈՒԳ. — Հ. Ե. Դ. Արած
ներկայութեան ընդհ. ժաղալը այս հինգշաբթի ժա-
մը 21իւ, ծանօթ հաւաքալորին։ Կարեւոր օրն-
ակալ։

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱՆ. — Հ. Ե. Դ. Նոր Սերունդի
ձեւապատկեր խաղաղ պարանկիցի ընդհ. ժաղալը Կի-
րակի 2 ՄԱՐՏ։

ՀԱՐ ՍԵՐՈՒՆԵՐՆԵՐՈՒ ՕՐ ՁԸ. ԿԵՐԱԿԻ 6 Աղբը։
Մամօր անտարական խաղաղութեան յարդարում
ԱՐԵՆՈՒՄԸ ՂԱՏԱՐԱՆԸ. Հերթական հաւա-
քալոր այս Շաբաթարքին երկիւր, Գաղտն օրնա-
լորն վերնախորիւր։ Գիտի խօսք Գ. Թ. ԳԱՐԻՆԻ,
Երթ. ձեղալորու ժառակութիւնը եւ հայկական
սովակաւութիւնը։

21րդ արեւելան ցերեկոր

Կազմակերպուած Հայ Արիւնիւր Միարքեան
Փարիզի յուլանի Արիւնիւր եւ Արեւնայիւրն կազ-
մէ։ 2 Մարտ, Կերակի կէտքով վերջ մը 2,30իւ,
Salle de la Chimie, 28bis, Rue St. Dominique (métré
Invalides)։ Միտաւորու Ներկայալալներ, Հայ-
կական պարի եւ երգեր սիւտաւորուն եւ արե-
նայիկներ կողմէ։

Գիտի քաղաքալորն անտարական Աւստրալի-
անարքի, որուն մասնակցեան Հայ Արիւնիւր
անցալ տար։

ԹԱՆԵՐԱՐԱՆԸ ՆԵՐԳՅԱՆՈՒՄԸ. Արիւնիւր եւ
Արեւնայիւր պիտի ներկայացնեն մեծ պատար-
անութեան, Երթակիկ վԵՆԵՏԻԱԿ ՂԱՏԱՐԱՆԸ
(Կարեւոր)։
Մտաւ 300 եւ 200 ֆրանք։

ՓԱՐԻԶ-ՆԱՆԱՅ ԹԱՐՏՐՈՆ (1923 — 1952)
THEATRE D'ENNA, 10 Ave. d'Enna
Մաճօթ դրամատիկ ՏՐԻՄՏԸ ճիւ ՍԵՐՈՒՆԸ
ՆԵՆԻՆԸ, մասնակցութեանը լաւագործ ուժե-
րու։ 19 Աղբը, յարաթ գինի 20,45իւ, Ա. ան-
հոգ լալալով կը ներկայացնեն Տարալալալալիկ.
Փարիզի Պրամալիկ

ԲՈՒՅԳՏԱՅՈՐ
ՈՒՆԵՐՈՒ

Հայկալոր տարմ 3 արար, Թաղմ. եւ ընտ-
ղութիւն. Ս. Ե. ՆԵՆԻՆԸ։

Յետ ներկայացնող յարալալ ընդ ճեմն-
նուն Թաւաղալը ողորացալ ԼԵՆԻՆԸ ՇԱՆԻՔԻ յի-
շտալորին։

Կախեալ ապահովի տարք Հայ դրամատիկ-
ընէ եւ D. Nichanianի 29 rue de Fricéecourt, Paris (20),
Tél. Men. 67-71 (C.C. Paris 5539-24).

Բ. Ներկայալալ 25 Մարտի կիրակի կարեւոր վերջ
ծամը 15իւ Օրիւլ, ԵՂԱԿԻԻ, 5 արար։

Imprimerie DER AGOPIAN, 17 rue Damesme, Paris (13)
Le Gérant : A. NERCESSIAN

չափանքի՝ եր. արեւելեան, հողերը: Այն ասան ի՞նչ գծաւորութիւններ պիտի ստեղծէ այս ան-
բաժանակ, եւրոպայի գլխուն: Բայց եւ այդպէս,
հոգաւոր այս աշխատանքիս, պէտք է ամբ-
արեւելեան, մեղաւորները չամար փարոսները-
ման հազարամեակներէ: Նմանեմք ինչ տակ-
ուոր: Կարելի չէ եւրոպայ ըմբռնել ստանդը ին-
տերից: Եւ ուր որ ընդունինք զայն, կարելի չէ ըն-
տերից ստանդ իրաւունքներու հաստատութիւն: Առկէ ինչ հետեւեր թէ այս իրաւունք ունի մեր ըն-
կերթիկըր զանազան, ամէն տեղը:

Դասնայով բուն հարցին, Գ. Ժոյ Մոց առա-
ջադրել Գերմանիոյ մասնակցութեան, հետեւ-
աբար եւրոպական բանակի ծրարներ մէկի չզնել,
այլ յետագին միջին յունիս 1, որպէսզի զինա-
թափութեան յանձնուելով կարենայ զայլ մը
առնել խաղաղութեան ճամբուն վրայ:

Արժաւորեալ նախարար մը, Գ. Իմօ Տէյպը,
համաձայն չէ Գերմանիոյ մասնակցութեան: Ուրիշ
շտեմ մը երևաւորաններն ալ թեր արտայայտուե-
ցան:

Այդ պահուն խաղաղականներու օգնութեամբ
ընել արգելադրեալ չափանշան երեւոյթներ մը
(արքմաւորի), որ Փոլսիցիւրը ապրտուած է
պատմաւորի ասան: Եւ յայտարարել:

— Շնորհաւոր արտաքին ընթացիկի, տե-
տից զինքն թուրք ընկերներու մասը: Որք մի-
ջողները ուղեւոր ինչ թուլ շտալ որ վերանին
զինքան զինաթափութեան: Հակառակ անկողնի
տարտուած, ահաւորեալ թուրք կը խոսին Գերմա-
նիոյ վերաբերեալ մասին: Անոնցմէ է ստանալու-
կուսին պարտադրել այդ վերադառնալ: Ժամ զի
Գերմանիա միշտ պիտի յաղդի թիֆափի զբուռ-
պաշտնները: Եւ մասնաւոր դատապարտուած
մարդ մը ինչ: Եւ պիտի մտնենք կտած զար-
բանքներու հետեւեալներ: Չմտ ուղիք որ իմ զա-
ւակներս եւ թուրքիս ծառային զինքան դիմա-
նեւոր դաւաճներուն հետ: Եր պայտաւոր. զորւա-
ցէր Գերմանիայէն:

Մ. Լաւանիներու արտաքին նախարար,
Գ. Էլշնը, երկէ Լոնտոն մեկնելու օրաւորում,
Երեւոյրու ժողովին մասնակցելու համար: Յետոյ
պիտի երթայ Լիզպոն: Եր զիստալ զորքը պի-
տի ըլլալ չափերի արեւմտեան պիտութեանը մի-
նի: Ծաղակ վէճերն եւ փութալեցին վերադառնալ,
այսպէս ինչ վարկերով որ ամերիկեան Խորհրդա-
րանը կը համաձայն օգնութեան վարկեր:

ԱՐԻՄԱՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՄՆԵՐ

Ինչպէս որոշեց ինչ երկէ, Արեւմտեան Դաւ-
աղիցիական արքան — Դորապալուր ձախողեց,
երեւոյթներ մը: Միայն իրենց զորքանքին աս-
նէ ծանր դպիւք որ պատահեցան: Բանդոյրներ
երկու պատահեցին չիման ինչ ինչ Չալա փողո-
ցէ մէջ, որպէսզի բանտարանները ներս յմտնեն:
Ոստիկանները միջնուտեցին, եւ բաւով եկաւ ա-
ռաւելին բախտով: Յետեւ հողի ձերբակալուեցան:
Շուրս պատահեց իմացան ոստիկաններուն եւ
բունցիկի փողոցին երկու կողմերը: Բանդոյրներ
տարեմբերը քարծարան եւ սկսան ոստիկաննե-
րու վրայ մտնել ճարձի եւ աղիւղի կտորները:
Ոստիկանները չգիտարեցին: Օղտակեան ստեղծ
դատարան կը սպասեին հաստատութեան յուրիշ,
ի հարկին միջնուտեան համար: Բազմաթիւ զոր-
քաւորները կը հետեւէին անցուղաւորին:

Ժամ ինչ, գիտակցութեան տարաքին տակ պի-
տի ճաշակել վերը, ոստիկանական ուժերը նորէն
կտար կը դռնէին, բայց այս անգամ սակի բուն
կողմից կը հանդիպեցին, Կէս Ժամ ետք, ցուցա-
բարեկեր սկսան ոստիկաններուն վրայ նետել ա-
ռիւտ չիկեր, երկվանք եւ կըր դռնուր: Բայց
ստիկանները համաձայն իրենց ստացած հրա-
հանքներուն, զորքաւորներն ներս յմտան, այլ ը-
կանաւ տարեմբին վրայ բանթոյրներուն վրայ կրա-
կել: Խոստ մը բաւեալուր չըլլեցին բունակաւ:
մը: Ժամը 2ին հանդիպութեան վերահաստա-
ուեցան, լաւ մը բանթոյրներ. զորքաւորներ վերա-
դարձով: Բազմաթիւ վերադարձներ կան երկու
կողմէն ալ:

— Տեղու հարկեր հողի ձերբակալուեցան, այս
չէկարեւոր հետեւեալներ:

Նորի օր Սուպոյի բակին մէջ ալ ընդհարում
մը տարեմբեցա 300 համալրալոր տեսողութե-
րու, եւ դըք: Եւր Կիւլ կուսակցիներուն միջին:
Կուրի պատարանները մէկեկէս զգուի պղծ մը կը կա-
ռուէն էին:

ԱՆԳՈՒՅՑ Թաղաւորին մարմինը Լոնտոն,
Ռեւոլուցիոնը դաշկիւր փոխադրուած ըլլալով,
ամէն Ժամ 5,000 անգլիոններ կը ընդունան: Ան-
ցի օրը 300,000 կը համարել աշխրանքներ թիւը:
Կարգի պատարանները մէկեկէս զգուի պղծ մը կը կա-
ռուէն էին:

ՊԵՏԻՅՈՒՆ Դաշկիւր փոխադրանքի բուն ստացաւ,
մտան զի Թաղաւոր փոխադրանք անձամբ Լոնտոն
կը թափու, ծանց Զ. Ի. Կուրապուրութեան աս-
թիկ, իրեն երկրապետը շնորհակալ էր 18
տարեկան ներքուր: Վարչապետը մերժեց հրա-
ժարի: Ասոր վրայ ընկերակցութիւնները, հա-
մախալարները եւ. հետեւեալ Խորհրդարանին:

ԹԵՏԻՄԱՆԱՆ-ՆՆԱՅԻՐ
ՓԵՏԻՄԱՆԱՆ 18Ի ԱՊՐԻՐԻ
Նախանձանքները 2-Յ. Դ. Փարիզի երկրապետի
կոմիտէն է մասնակցութեան թուրք խոսնակը
այս կիրակի Կէտըր փողոց մարդ Գիմ, Krenalin
Bicêtre, Բագրիւնաւարակով Գիմ արաւին մէջ,
5, Rue Pierre Brossette, K-Bicêtre, Métro Porte
d'Italie. Autobus 125 — Ինչին Mairie:

Հանգանք անակցիւղներ: Կը մասնակցին
Թաթաւ ԳԱՐԻԳԻՆ: Եւ ինչ: Սուտէր աղաւ է:

ՓԵՏԻՄԱՆԱՆ 18Ի ՏԱՐԵԴԱՐԱՐԸ
Խաիկ 2-Յ. Դ. Հաւաքումը Կոմիտէն կը տունէ
Փետր. 24ին, Խորիման արաւք նախապաշա-
թեամբ ընէ: ՀԱՅԿ ՍԱԼԻՍԵԱՆԻ

ՓԵՏԻՄԱՆԱՆ 18Ի ՅՈՒՇԱՐԵԴԱՐԸ
ՄԱՐՍԵՅԻՆ ՄԵՋ
ՍԵՋ Կարապետանքները կը տունէ այս Եարաթ
երկրակին Ժամը 8ին միջին 1 Պար Երեւոյրնա-
նի արաւք, 230, Chemin de la Madrague.

Հովանաւորութեանը 2-Յ. Դ. ՆԱՐ ՍԵՐՈՒՆԻՆԻ
Շուր. Վարչապետը եւ նախանձանքները 2-Յ. Դ.
Ն. Սեր. Պալ. Ստոնի խախտում խոսնակ
Կը նախապաշէ Ընդ. Ա. ԲԵՐԵՆԵԱՆ, կը խոսի
Ընդ. Ա. ՄԱՐԿՈՍԵԱՆ
Գերաւորեալական խոսնակում բաժին, ճոր պի-
ֆէ՝ դիրքաւորել զինքով: Սուտէր աղաւ է:

ՓԵՏԻՄԱՆԱՆ 18Ը ՄԵՋ ԵԱՐԱՐԻՆ ՄԵՋ
Նախանձանքները 2-Յ. Դ. Վարչապետ եւ
Թաթաւորներ: 23 Փետրուար Եարաթ Երեւոյն Ժա-
մը 8ին, հայկական դպրոցի խորհուրդէ մէջ:
Կը նախապաշէ ընդ. ՄԱՆԱՆ ՀԱՊՈՒՐԵԱՆ
կը խոսի ընդ. ՄԱՐ. ԳՈՐԾՈՒՄՅԱՆ
Գերաւորեալական բաժին: Առաւ խորհը: Չա-
նաղան անակցիւղներ: Սուտէր աղաւ է:

ՀԱՍԱԶԳԱՅԻՆ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական հաւաքումը այս ուրբաթ (15 փե-
տրուար) Ժամը 2ին, Le Cadet սրահային վերնա-
արարէ:

Նիթ. — ՍԵՐՈՒՆԻՆԵՐՈՒ ՊԱՅԲԱՐԸ (Ետր.
վիճաւորութեան)

Կ. ԽԱՅԻ ԶԵՆՈՒՄԿԵՆԵՐԸ
ՄԱՐԱԲԵՐ — Ծ. Կայս. Խաչի Ան Լուի Ժա-
նաւորելի տարեկան ծննդաւոր, 16 փետր. Ետ-
րաթ Ժամը 20,30ին, 66 Պուլվար Գիդիկ զեղեցիկ
արաւք մէջ: Նոր Սերուպի Թատրապետներն
կողմէ կը ներկայացան:

ՄԵՐԱՐԻ ԴԱՏԱՍԱՆԸ
Ընտանեկան կեանքի, յուրիշ ողբերգութիւն
մը, չորս արար:

Մամբո զոյնիկալուր
ՕՐ. ԳՈՒՄԱՐԻ ՎԱՅԱՐԱՆՆԵՐԻ
նուազանքով (programme bien tempéré)
22 Մարտի երկուշաբթի
Ecole Normale de Musique մէջ

Մ. ԳԵՆԵՐԱՅԵՆԵԱՆ — Գ. Մ. ԱՆԻՄԵԱՆ
ՔԱՏԵՐԱՐԱՐԸ
Թաթաւորական երկրապետը կողմակիւրարած
Մ. ՄԱՐԻՍԵԱՆԱՆ ՎԱՐՃԱՐԱՆԻ ԱՇԽԱՐԻՏՆԵՐՈՒ
ԿՈՒՄԻ: Կերակը 17 Փետրուար Ժամը 16ին, 26 rue
Troyon, Sévres, métré Point de Sévres:

Ա. Մաւա — ՄԱՐԻՍԵԱՆԻ ՀԱՊՈՒՐԸ Վարչա-
նաղ յիւտաւոր (2-Յ. Մարտի Արար):
Բ. Մաւ — LES LUTINS DE CARNAC.
Գ. Մաւ — UN CLIENT SERIEUX.
Դ. Մաւ — ԿԵՆԴ ՈՍԻԳԱՆԱԳԵՏԸ:

ՆՈՒՐԻ — Գ. Յովհանն Զըբըբեան ուր-
բաղայ ՅԱՐԱՆԻՏԵԱՆԻ մասնաւոր ասթիկ
ցուակցութեան յայտնով այրի Տիկին Միւսանի
եւ զաւակներուն 2000 Փարս կը խոսի Երեւոյն
Եւ Վաւորի վարժարանին, փոխան ծաղկեպաւի:

ՅԱՆԱՅՈՒՄԻՐԻՆ — 2-Յ. Դ. Արարի-Սեր-
ուր Ե. Մ. Երեւոյրնաւոր խոսնակում կողմից
կողպար ընդ. ՅԱՐԱՆ ՄԵՆԵՏԵԱՆԻ մասը եւ իր
ցուակցութեան կը յայտն Տիկին Մ. ՄԵՆԵՏԵ-
ԱՆԻՆ, զաւակներուն եւ թուրք պարագայներուն:

ԿԸ ՓԵՏԻՄԱՆԻ Նախաւոր ըրեալայ դերերով,
Գլխավոր զգուի Հարաւորին Ամերիկա մեկնող
Հաւաքում եւ Վարժար Հարաւորները (Երեւոյ
թուր անձամբ Անիւ, անուստացալ): Տիկնկա-
ցել Տիկին Թաղաւոր Օղտակաւոր, 10 rue Me-
zelle, Latere (Rhône), Franco:

ՄԱՐԱԲԵՐ — Ծ. Կայս. Խաչի Ան Լուի Ժա-
նաւորելի տարեկան ծննդաւոր, 16 փետր. Ետ-
րաթ Ժամը 20,30ին, 66 Պուլվար Գիդիկ զեղեցիկ
արաւք մէջ: Նոր Սերուպի Թատրապետներն
կողմէ կը ներկայացան:

Փետրուարի տեղի կ'ունենան սովորական հա-
ւաքումներ, մասնակցութեամբ Երբ. Կոմիտէի
ներկայացուցիչներուն:
ՊԵՏԻՄԱՆ 2-Յ. Դ. Ռուստոմ խոսնակ ընդ.
ժողովը այս կերակի առաւ Ժամը 10ին, սովո-
րական հաւաքումներին:
ԻՍԻ. — 2-Յ. Դ. Հաւաքում եւ Ներկայութեան
բացառիկ ընդ. Ժողովը այս Եարաթ Ժամը 20,30-
ին, Խորիման արաւք: Բոլոր ընկերներու ներկա-
յութեան պարտաւորել է:
ՅՐ. ԿԱՊՈՏ ԽԱՅԻ Փարիզի մասնակցի
ընդ. Ժողովը այս երկուշաբթի Ժամը 3ին, Café
Régent.

ՍԵՆ-ԵԱՐԱՐԻ — 2-Յ. Դ. Վարչապետ եւ Ներ-
կայութեան ընդ. Ժողովը, այս կերակի կէտար Ժա-
մը 3ին, սովորական հաւաքումներին: Պարտա-
ւորել ներկայութեան:
ԱՅՈՒՄԻՐԻ. — 2-Յ. Դ. Մ. Միւսանի եւ Ներ-
կայութեան ընդ. Ժողովը կը հարկել Վուրքեան,
Տօրապետանակ եւ Տարաւորանք խոսնակը:
Այս Հինգշաբթի իրիկուն, սովորական հաւաք-
ումներ: Կը ինդորի ճշտապաւ ըլլալ: Կարեւոր
օրակար:

2-Յ. Դ. ՍԵՐՈՒՆԻ Ներկայութեան ընդ. Ժա-
ղովը այս Ուրբաթ Ժամը 21ին, 17, Rue Ampère,
Cachan: Բացառականը կտարի կ'ունենան:
ՏԱՊԻՐ. — 2-Յ. Դ. Արարեալեան խոսնակ Ժա-
ղովը այս Եարաթ Ժամը 21ին, ընդ. Մոլեւի
ընկերարան, 6, Sente de Mouchet.
ՊԱՐԻՐ. — 2-Յ. Դ. Արարի-Սերուր եւ ՄԿը-
սիլ Երեւոյրնալեան խոսնակ ընդ. Ժողովը այս
Եարաթ Ժամը 20,30ին, սովորական հաւաքում-
ներին: Կարեւոր օրակար: Բոլոր ընկերներու ներ-
կայութեան պարտաւորել: Կը զաւաքում Ընդ.
Ա. Խաւանքներ: (Ետր. նախարար դատապարտե-
րան):

ԱՌՈՒՄԻՐԻ-ՍԱՐԱՆԻ. — 2-Յ. Դ. Վարչա-
պետ եւ Ներկայութեան ընդ. Ժողովը այս Եարաթ
Ժամը 20,30ին, Անուիլի մասթ հաւաքումներին:
Ներկայացալ ճիւղ Ժամուն, անդամանարներով:
Խիտ կարեւոր օրակար:

ՎԱՄԱՆ. — 2-Յ. Դ. Երբ. Կոմիտէին ընդ.
Ժողովը այս Եարաթ Ժամը 20,30ին, Ա. Անարի-
նալ արար:

ԼՈՒՆ. — 2-Յ. Դ. Վարչապետ եւ Ներկայութեան
ընդ. Ժողովը այս Ուրբաթ, Ժամը 20,30ին, 78,
rue Basseville, դպրոցին արաւք: Կարեւոր օրա-
կար: Ներկայացալ անգամանարներով:

ԱՆԻՐԻ ՊՈՒՄ ԳՈՒՄԻՐ. — 2-Յ. Դ. Արար
եւ Ներկայութեան ընդ. Ժողովը այս Հինգշաբթի Ժա-
մը 21ին, ծանօթ հաւաքումներին: Կարեւոր օր-
ակար:

ՆԱՄԻՆ ՈՒՆԵՆԱՆ. — 2-Յ. Դ. Ներկայութեան
եւ Ներկայութեան խոսնակ ընդ. Ժողովը կը խո-
սնակ ընդ. ՄԱՐԱՆ 2 ՄԱՐԱ:

ԵՆՐ ՍԵՐՈՒՆԻՆԵՐ ՕՐ ԶԸ, կերակի 6 Արարի:
Մանրամասնութիւններ յաղորդով:

ՊԱՐՆՈՒՄ ԵՎ ԿԱԼԸՐԻ

Ամէն տեսակ ինքնաշարժ եւ Բալիփոնի համար
Պարմուր եւ Կարմիր պէտք ունեցողներ պիտի
դռնեն իրենց ուղարկ փախարխալներն զինով:
MAISON VELMO - AUTO
14, Rue Louis-Blanc - Paris (10),
184, Quai de Jemmapes.

ՎԱՐՆԵՆԻՆ ԵՐԳՈՒՄԻՐԸ
Կը հիմնադրուեան 20րդ տարեկարքի հանդիս-
անակ շարքին Բարեկեանին ասթիկ կազմա-
կերպում եւ տարապետ եւ զինակալ միջ Գա-
րապետին մը 23 փետրուար, Եարաթ զինք Ժա-
մը 10ին միջին լոյս, ALHAMBRA շէղք արաւնե-
րուն մէջ, 340 Bd Chave, Marceille, մասնակցու-
թեամբ զոյլ նուազալուսներուն:

Imprimerie DER AGOPIAN, 17 rue Damesse, Paris (13)
Le Cadeau: A. RICHARD
17 rue Damesse, Paris (13)

28րդ ՏԱԻՐ-28e Année No 6688 Դուր շրջան բիւ. 2099

ՄԵՐ ԽՈՒՄԲԸ

30.000 և 362

Այսօր, երբորդ Իհնի վրայ պիտի կարգադրեցին պարտական գեկոյց մը՝ Փարիզի Հայոց Ներդրուցին։

Այդ զեկոյցին համաձայն, 1951 թ. կրթական տարեշրջանի սկսած են ինը դպրոցներ, համաժամար 362 աշակերտներով (149 տղայի, 213 զմայր)։

Դարձած, 1946ին մինչև 1951 թ. վերջը երեք-չեղին իր դպրոցներուն յառաջացած է 2,816 երեք-Քյանք, զիսկ միմիայն 1952 տարեշրջանին համաժամար նախադասները է 1,250,000 ֆր. ծախք մը։ Այս թուականները բան մը կը խոսին ձեռքի, պատանաբան հայրիկներ եւ մայրիկներ։

Առաջիմ յետազոտվող ծախսումը զուտարեներու եւ նախաստեղծ վարկերու քննութիւնը, նկատի առնելով միայն աշակերտ-աշակերտութիւններու թիւը։

Ուրեմն, ծրարանայ շեղանակը մայրաքաղաքին մէջ, ուր առ նուազ 30,000 Հայեր կ'ապրին ապաստ եւ բարգաւաճ, միայն 362 մանչեւ եւ տղ-Նիկներ հայկական դպրոց կը յաճախեն։

Ուրիկ խոսողով, հազիւ աղքատ հայրիկներ եւ մայրիկներ կը հետաքրքրուին իրենց զաւակներուն աղապիտ դաստիարակութեամբ։

Մնաց որ, իրականին մէջ դպրոցներ ալ չեն կ'ապրեն, ալ շարաքական դասընթացներ։ Մէկ հինգ-ըսկիւն միւսը, երբ տեղական դպրոցները փակ են։

Եւ տուական կը խոսենք աղապիտութեան, երեք-չեղանակութեան, հայրենասիրութեան եւ ուրիկ առաքելութեան մասին։

Այդ քուր առաքելութիւններէն եթէ միայն պատմապատուութեան դասընթացը մնացած ըլլար 362 աշակերտներու թիւը առ նուազ չին ձեռ-դարձ բարձրացած կ'ըլլար։

Այդ դեռ չին ձեռք հազար մանչեւներ աղբիկներ հայրիկներ սորովս կ'ըլլային, իրենց իսկ բարեբեկ համար։

Իսկ եթէ զիշ-լատ շախհասաններն ալ արթն-նային — ուշ չէ տակալին — առ նուազ տասը հազար մանուկներ, պատանիներ եւ երիտասարդ-ներ պատրաստուած կ'ըլլային վաղուան համար։ Դժբախտաբար, վաղն Փարիզը չէ որ այս ար-տաստեղծ խելահեղութիւնը կը ներկայացնէ։

Թող Մարտիկ չլինայ ալ վիճակագրութիւն մը չըստարեց, որ Արդ. Մանդրոյարարանով, կապտոյ ինչով եւ Բարեգործականութեւ, եւ աշխե-տան աշխե պիտի պարզորդ նոյն ողբերգութիւնը։ Տակալին չին խոսի Կեդրոնական ծրարանի մասին, որ հայկական գործունէութեան երրորդ հակասար կը կարգէ։

Գործակալն Թորգոյնովի համար. հասնո ինչ-րայց թուականներուն կը մօտենանք՝ երբ առե-կուցի հոտ առնենք։

Հանքային խեղճի մէջ, դժուար կ'ըլլունենք թիւներն իմաստով։

Այդ է պատճառը որ, ոչ մեր իսկական մար-դաստաբար դիտենք, ոչ ալ կը հետաքրքրուինք։ Արդի պատմութեան մը կ'արենք Փարիզի Հայոց Ներդրուցով զեկոյցին մէջ արձանագործած թուականներուն։

Նշադրանքներ թուականի փուշ մըն է որ աշ-գին արտին կ'ընթան, եթէ ուզենք բարեբեկ։ Երբ երեսուն հազարը բարձրութիւն մը կ'ա-ղիւ. 360 աշակերտ կ'ընայ ճարտ. շարաքական մաթիմատիկներու համար, ալ եւ ինչու՞ թիւմիներ կը փնտնենք մեր բոլորները։

Թիւմիներ ուղարկ-դարձի կ'ուստուտէ ձեռք դրած աւան, ձեռք բոլորները, փրկելովը բոլոր հայկական կապերը երկիւրսուն եւ այսօրուան մի-թիւն։

Թիւմիներ — աշխատեցող — արդեն իր ցան-ցին մէջ աւան է ձեռք գտակները, ձեռ իսկ մեղ-տակութեամբ։ Եւ կը սպաւնայ անճանաչիկ դարձնել սերունդը։

Ամէն որ ձեռ աշխե տունը կը պարզուին օ-տարաքան տեսարաններ, որոնք սիրտ կ'ըրկուին։

Հարիւր մը կը սպասէ, շարիք զոյն առ-մանապիտան համար։

Աղբար ժամկոչ կամ անտես սպարները որդէ ձեռ տանք, որպէս զի բարեհաճեք հայրիկն սորիկները ձեռ դառակերուն։

Իմպրէ-Ե. ՄԻՆԱՔԻԱՆ

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՄԻՇԵ ՆԻՆ ԵՆ ՄԻՇԵ ՆՈՐ

Ամէն անգամ որ զեկոյց թույլներ կը թղթա-տեն, զգալալուցանց նորութեան մը կը հանդե-պին։

Անցեալ օր յուշատարի մը մէկ էջին վրայ կ'արգելէր հետեւեալ տարեր։

— Ե՛րէն է այսօրուան Հայ երիտասարդութիւ-նը։ Չորս դեռեր նայեցէք զի մը։

— Այս ուսանողները։ Տճօրն, անճատաւ հայերն։ Հասարակ որպէս զեկոյցը։ Դպրոց կ'ը-նան, բան կը սորին։ Կը ժպտին, կ'երեքտակ-ն։ Բնութեան կ'ընեն։

Ոչ մէկ խոսելուս ու անկեղծ երեւի, ոչ մէկ վեր ու շեղանակ նայող աշգի կը հանդիպի, ոչ մէկ կրակոյ, սրտաւիրող մայն կը լսեն։ Մի-տակ ու տիրական իտակ ալ ունին, դիմորդն առնել, զորքի մը, զիջքի մը տիրապիտ, զքամ շահի, հանդիստ ապրիւ... դիւրին եւ զգլիկ փառապիտութիւն։

Ե՛րբ դրուած են այս խոսքերը։ Մ'ըր։ Որո՞ւ հեռովը։

Հոնմ անմիջապէս — ճիշտ յիսուն տարի ա-ռաջ, Մայիս 15ին, Լոնտոնի շնոր Կենտրոն պարբե-րականին մէջ, որ կը հրատարակուէր Ա. Արիֆ-թիւնի եւ Լ. Բաշաշեանի կողմէ (Դ. տարի, թիւ 10)։

Գործ — նոյն ինչն Արիֆարեան։

Ի՞նչ շատ աւելի ծանր պարագանով, մասնա-տարալիս Հարուստ տղաքանի մասին, զոր կը կուչէ զվաղուած մենծ պայանները։

— Երբ Հազարին, կը դուրսն, մազերուն կ'ըն-նի իր խեղճին։ Թարգոյն կ'ընեն։ Ե՛րբիկ զինքն պատակաւոր զբաժնորդներու հետ Ամէն զան-գիտն Արեւմտեան եւ զարականութիւն կը հասկեն։ Վերջին ումումը չին փայլեցող միւր։ Միմիայն չին ի Ռուսիոյ վրայ կ'արեք եւ յայտնեմ եւ աղ-թար օժիւրներով վարդապետներու ծախուելը կ'ը-նան իրարուն, ճիշտ (ժ, որպի) Բարիկ շեղանակներուն պէս։

Համաձայնութիւն — աւելի զամանորէն-թան իրենց տղիւս հայրերը — չանաւէր ու չեմք՝ կը դուրս-նի իրենց չոգին ու զրոյսած բոլոր հանքային զա-ղապարական տարիներուն։ Եւ այս ամենքեցն-ները զերազանցորդ անկիւնիլը կը գտնեն աղա-պին դործերու հետեւեալին։

Քիչ մը շուն առէք, ուրիկ բաներ ալ կ'ըն-տաք վաղը։

Տարագիրներու համար Ճառակական կոմիտէ մը

Իրաւաւոր շրջանակէ մը մեզի կը հաղորդեն երեսունգլ ցնիլը։ —

Տարագիրներու. Միջազգային Կարգակերպու-թիւնը (IRO), ինչպէս եւ Գաղթ. Օժիւնները, ո-րոնք տնոր կցուած են իրենց գործունէութիւնը զարգեցողին 1952 Յունուար 31ին։

Խորհրդարանը տակալին որոշում տուած չը-լուով պաշտպանութեան շարիքը օրկանին հա-տատան մասին, ծրարական կարեւոր ընկերա-կալական մը, որուն կը նախագահէ Եւրոպի նա-խարար Louis Marin, անդիտն է Տարագիրներու Գաղապարական Կեդր. Կոմիտէն (Comité Central Français de protection des réfugiés), որուն զբա-նակները առաժապէս կը գործեն Փարիզ, 4, Rue Casimir Fener, ամէն օր ժամը 10—12։

Տարագիրներու պաշտպանութեան ծրարա-կան Կեդր. Կոմիտէին նախապէս է օգնէլ զարթ-նանքները ծրարակալ փայլական իշխանութեանց ժող զիմունքին կարասած աւան եւ ճարտ. այն մասնագիրները որոյն պէտք կ'ընան ունենալ ի-րենց վիճակին քննութեան համար։

ՏՈՐԻԳԵՐՈՒ ՄԱՆԱԿԱՆՈՒՄԻՆ փերքին պա-րձանաճան է այսօր, 15 փութ։ Թերացողները 10% տուիկ պիտի վճարեն։

ԱՆԴՆՈՅ Թաղապարկ յուշարկաւորութիւնը կը հարգուի այսօր, ուրբար, արտակարգ հան-դիսարկութեամբ։ Հան-սպաւնութեան նախապ-ր Լոնտոն հասաւ երկէ ամիս։ Այնպէր չորս կողմերէն սարձանը եւ ուրիկ երեսնիներ պիտի մասնակցին արտարկութեան։

Վեց րականումն Եւրոպական րականի մասին

ԱՄԵՐԻԿԱՆԻՆԵՐԸ 1946ին ԳԻՏԻ
ՊԱՆՊԵՆԻՆ ԵՆԴՈՒՄԸ...

Այդ. Թորգոյնը շրեքարքի զեկոյն ուշ առնե-վեցալուց եւրոպական րականի կ'ընթացողով վի-ճարտաւորութեանը։ Վեց րականումն յանձնեմ են եւ վարչական կ'ընեն յիսունութեան խո-զիք պիտի շարունակեն։ Այդ պարագային զաւի-ճը նոր տառապի մը պիտի մատուցի։ Խորհրդա-կութիւնները կը կուտարեցին, միմիկ համալ մը գտնելու համար։

Բացի համալուցաներու բաժանելէն, որ պարզապէս կ'առաջարկէ, մերթէ Դիմանիլով վի-ճարդաւոր, ինչ ձեւով ալ ըլլայ, միտ չինող Խ-տարուն կը նմանին, — կ'ընտանին Եւրոպայի աղ-թարին ուսմանը մերժման հարգալարը, մէկը ըլլալով զերմանական թորքը։ Տարբերութիւնը կը կայանայ առաջարկուած զարգալան եւ մասնա-գիտական պատմաններուն մէջ։ Ընկերակարակա-ններուն րականները կ'առաջարկէ յետազոտի վեր-ջինական որոշում, մինչեւ որ Արդարողովին զիմ-նապարկական յանձնարարքը ներկայացնէ իր տե-ղեկալուց յաւաքովի Յունիան, հասկալու. հա-մար թէ չարիկ չող մը մնացած է ի ինչոյր թա-ղարկութեան։ Յետայն կը պատմուի արդիկ բա-լարովին ինքնալուց զերմանական զարգացողները, վերակալութիւնը եւ վերակիկ րական կրիմա-ններ Մեծին Բրիտանիոյ հետ, որպէս զի մասնա-կցին Եւրոպական րականին։

Ձախարկներու րականները կը յանձնարարէ կուտ. փարսիկ մը, ինչիկները պատմանով Աղ-թարիւն եւ Մ. Նաշաններէն, եթէ անդամներէն մէկը իտէ կամ իտալէ գտնուողներ։

× Չորեքարքի օրուն վիճարկութեանց ընթացքին, ծրարանի աղ. պաշտպանութեան յախիկն նախարարներէն փէլն Թէթէն, որ Կե-տարկին հետազոտութեանն իտալական եւ Դի-մալական ճախարկին մնացած էր 1944ին, իր-տա կարեւոր դարտիկով եւ երեսուն հանգի։

Գաղապարկով եւրոպական րականի ծրարիքը, յախիկն նախարար աղապարները թէ տնոր մե-թաժմ պիտի զարկուէ Մ. Նաշաններուն մեկու-սացումն կուտակիչները։ Միմիկ անցած կը վախ-նայ օր Ամերիկայիկները զարկին Եւրոպային։

Այս արթիւ պատմեց որ երբ ինչ աղ. պաշ-պանութեան նախարարը էր 1946ին, ձեռքը տակ-նիցը Թէթնարը մը որուն համաժամար Ամերի-կայիկները ծրարած էին միայն տասը օր լուսիկ Եւրոպայի մէջ, մասնակի շախիկ եւ իրենց 400 հալար զինուորները պարպիլու համար։ Շեղա-րակ զանի մը տարի պիտի պատակէր պաշտպա-նութեան, կըր միայն աւերակներ եւ զերմաններ մնացած պիտի ըլլային։

Թէթնիկ քայտարք թէ այդ ծրարիքը զորքին չունէլ տարք, քայց կ'ընայ ինչպիսի-ն զանալու. եթէ եւրոպական րականը ծրարիքը չուր լկայ։ Հասանական է նաեւ որ Միմիկները արժատալեւ կորէ իր երմական օգնութիւնը եւ կ'ընաժմ իր զիմունքական յանձնարարութիւնը, եթէ րականութեան պատուութիւնները արտաքու-նակ չառն Եւրոպայի պաշտպանութեան ծրա-րին։ Եթէնք այսօր ունիք 50 յորաբարկներու, ամբարկելու համար մեր ապակութիւնը։ Մ'ը պիտի գտնենք այդ ուսմը, եթէ եւրոպական րակա-նը չունենան։ Եթէ մեծեւ եւրոպական րակա-նը, Մ. Նաշանները կ'ընան փոխել իրենց ուղ-թարկան ծրարիքը, լիկ Եւրոպայի եւ յետոյ իս-տա առնել չիւլիական օտարով՝ կ'ընէ՞ր եւրե-պայի աշտարկին, գործողութեան մը անտիկ հե-տապիւնները։ Եւրոպական րականը դուրս ցնորք է ամէն բան։

Չոր. Թուականի (համալուցար) հալապիտ է եւրոպական րականի ծրարիքը, օր Մ. Նաշան-ներու տար լեղնին պիտի վերածէ եւրոպական րականին։

Չոր. ար Կոյի կուտակութեան ներկայացու-թիւնը, զիսկ տուակ թէ եւրոպական րականի Գիտմանիլայ ալն տալարութիւնը պիտի փոխ թէ ինչ անձնաճառ ու մ մըն է, թէ կ'ընայ եւս առնել արեւելեան նաշանները եւս։

ՊԱՆԱԿԱՆՈՒՄԻՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՆՆԵՐԸ

Ինչոնեւրան ինքսին մէջ, վարչալարը խո-զ տակնով, պաշտպանիկ եւրոպական րականի ծր-րարիքը, որ մէկ մասն է ընդհանուր զարգալա-նութեան։ Երբ ցալին որ Մեծին Բրիտանիան ներ-կայ չէ Եւրոպայի կուտակման այս գործի, մէջ։ Բայց չինք կ'ընայ միմիկները կուտակման ճիւղ, սպաւնով Անգլիոյ։ Մեծը միշտ անհրաժեշտ կը նկատուի իր մասնակցութիւնը եւ երեք մալէ չինք անցնելը Անգլիոյ վրայ զգիլ պատասխա-տաւորութիւն, եթէ ծրարիքը ձախողէ։

Միմիկով Գիտ. րականներուն լուրաբերութեանց, Գ. Նոն քայտարք թէ ինչ է ինչ հաւասար որ մի-

(Լուրեր շարունակուիլով կարդալ Գ. էք)

ԿԷՍԷՆ ԱԻԵԼԻՆ ԲԱՆԱԿԻՆ

(Թուրքիոյ ռազմական ծախֆերը եւ... բաժանարար)

ጥላጋጠኑ፡፡ ጥላጋጠኑ፡፡

հանդիս վառարանները կը վերականգնեմք մեկնուրիս կողմ-
նուրիս: Ենս կը կարծեմ թէ պիտի մնայ Գրեյս-Վալենտին
քաղաքը զեջիկ Արևելքը պիտի ձգտի, եթէ վե-
րադիմանքը:

Եղեղաբնակը, Գ. Թոր թեպետե՞ր ար կու-
տանք Գրեյս-Վալենտինը համաժամութեամբ կը
ք ժողովին, յանուն ծրարատեան պատշաճութեան:

« ԵՃՂԻ Մէյր »-ը որք թէ Մ. Կոստանդնու-
ք. Արտաքին նախարարը, Գ. Էյնթեր, անձնական
նամակ մը գրելով Ֆրանսայի վարչապետին, խն-
դեմ է որ կուտանք Գրեյս-Վալենտինը մէկդի զիս անցեալ
դէպքերն եւ իր ուշադրութիւնը կերպարանէ ա-
րեւմտեան եւրոպայի վերադիմանքի մասը, ընդդէմ
բարեկեցիկեան վտանգին: Անմակն մէկ պատմեցի
յամանաւան է Անգլիոյ Արտաքին նախարարին:
Ֆրանսայի մէկ լարեան ուշադրութեամբ կը
հետեւին Ֆրանսայի Ազգ. Ժողովին վիճարանու-
թեան: Մ. Կոստանդնուքը մէկ որոշ յոռետեսու-
թեան հը պիտի:

Փաղուքիւնը Եգիպտոսի սէջ

Գահիրէի Վեպարը էլ եօմ թերթը կը շարու-
նակէ ամառատեանը Եգիպտոսի նախորդ զահիրէին
անդադրելով, Յունեպար Չէփ զէպարուն առթիւ,
մասնաւորապէս մասնունշովը ներքին նախարար-
ը, Սերափիմայի վապա: Թերթը ապագայի կը
կարգադրուի սեկ միկուն որ հերթը իր մեղանդութե-
անը:

Պաշտօնական զահիրէին կուտանքութիւնը,
վաղաքով, զոգտիկ նման մը գումարեց առիթ օր,
մասնաւորութեամբ առիթ քան երկու հարիւր ե-
րեփոխաններու եւ ծերակուտականներու եւ նա-
խագահութեամբ նաժան փայտի: Երկու խորհր-
դակցութեան մը վերջ որոշուեցաւ. ուժ տալ Ալի
Մահմեդ փաշայի զահիրէին, հետեւեալ վերադա-
նութեամբ: « Բաժնորդ արկունքութիւնը պիտի շա-
րունակուի առ այժմ, ապա՛նով որ կարգութիւնը
պարզուի: »

Պարզարարին խմբակցութեան ալ, որ սեփա-
նանութիւն կը կարգէ, որոշեց յամանարարել
կուտանքութեան: —

1. Կարելի մեղտութեամբ դործարարել տալար-
անք միմեկին օրհներ, մասնաւորապէս մասնակի
հանդէպ, — 2. Քրոն ձեռնդիկ փառապիլ ար օ-
րհներն դէմ որ կարելի գործակից ետապր դո-
շին եւ մասնաւորապէս թոյլ չապ որ եղիպարի
քաղաքները մասնէ Սուէէր շրջանը, վերադադ-
նեամբ աշխատանքը բրիտանական դորակարանն-
քաւ մէջ:

Միւսմ երբարդներու դերակցութիւնը տալար-
ար, Հասան էլ Հոսիդի պէյ, հետեւեալ յայտա-
բարութիւնին բրտ, երկարապիս մասնակի: —
Երաւար Հիմնովին հիւանդակ է համախաղարու-
թեան: —

Հասան պէյ այս յայտարարութեանն բրտ,
հերթեալ Հասան իր ընկերակցութեան վարիչնե-
րուն դէմ նորմ ամառատեանութիւնը: Միկնունք
ստան զաւ. յայտնեալ որ Ընկերակցութեան Սուրե-
նի վարիչը եւ քաղաքարար տակաւին քաղաք-
կուտն կը ման, ճէրտ այն պատճառ երբ եղիպ-
ար կը յայտն թէ Սուրահի պիտի արկացի իր
ազգային պաշտարին:

ԹՈՒՆՈՒՋ ԼՈՒՐԷ ԿԸ ՈՒՐՏԻ

Արտաքինութեան վերականգնման թուանդի մէջ:
Տեղ-տեղ հետամնի դիմել կարուան, զոգեկան
դիմներուն վրայ փառապարտութիւններ դո-
շուան եւ զանազան ցոյցի կատարուած են: Ա-
րաքական թաղի մը մէջ, երկու տեղացիներ հրա-
նիւթի երկու բոցափառ շինքը ձեռնեցին Հանրա-
կառն իր վրայ: Երկու պատմունքներու մեղքերն
եւ երեսները արցնաւ:

Թեպետե՞ր մէկ մասնակի դործարար մը
տեղի ունեցաւ: Շողեկարի կամարիլը բոցառ-
ները ուժանդատ օդը հանեցին: Թոյլակից հա-
մայնապար ըլլելին նախագահը մերթափառեցան:
Միտաք մէջ: Տունէն գտան շարունակ զնայցի
մը, մտաւեցի հրացանի մը եւ փառիկ տներ:

Ցայիցի կերեւի թէ Տեմբուրի մարդիկը կը
հրիկ անապահով մթնոլորտ մը տանելին:

Ձիւրորդական իշխանութեան ներկայացուցի-
չը յայտարարեց թէ 960 Թունուցիները մասեր
դատել պիտի թաղան: Հարցադրութեան եւ ըս-
տադրման Համար վար բրտուած տեղացիներուն
թիւը առիթ մեծ պիտի ըլլայ: Ուսիկանութիւնը
խուզարարութեան ընթացիկն երեսուն հազար 420
պատճառ վերցնել: Թունուցի դատարարն ապա
տարմանը ազգայնական կիներու Միութեան նա-
խագահութիւն: Ար Գրեյս-Վալենտին կերպարանի
նիստը:

Հարիկ եւ Լորսի Խումար

Վեյք օրուան կեանքէն. — քրեթ Մ. Իճման
Ինիւն ճեպարան: Գին 500 Բթ. Բըքթաթարի
ծախարդ՝ 550:

ԹԵՅԱՆԱՆԻՆ-ԽԵՂՈՅԻ

ԳԵՆԵՐԱՐ 18Ի ԱՌԻՍԻԻ

Նախանձնութեամբ Հ. Յ. Գ. Փարիզի եղիպարացի
Կոստանդնուքի եւ մասնակցութեամբ բոլոր խմբակցու-
նայ կիսակի կիսով վերջ մտնը հին, Krenalin
Bicêtre, 4 rue Pierre Broisselle, 3-Bicêtre, Métro Porte
d'Italie. Autobus 125 — Բընէլ: Mairie:
Հանապաւն տնակակցութիւնը: Կը մասնակցին
Թաղապար ԳՐԵՅԻՆԵ Ե ԲԵՆՈՒ:
Մտնորդ ապաւ է:

×

ՓԵՏՐՈՒՆԱՐ 18Ի ՏԱՐԵԴՄԱՐԸ
Խիթի Հ. Յ. Գ. Զաւարեան կուտնով կը տոնէ
Փետր. 24ին, իր թիման արահի նախագահու-
թեամբ ընկ. ՀԱՅԱ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆԻ:

×

ՓԵՏՐՈՒՆԱՐ 18Ի ՅԱՐԵԴՄԱՐԸ
ՄԱՐՏԻ Ե ՅԻ Լ ՄԵՂ

Մեծ պատարասութեամբ կը տոնեն այս Եւրոպ
երեկոցին տամը Յին միկն, 1 Պար Երեկոցիմաս-
նայ արահի, 230, Chemin de la Madrague.
Հովառասութեամբ Հ. Յ. Գ. ԿՈՐ ՍԵՐՈՒՆԻՆԻ
Շըյ, վարչապետն եւ նախանձնութեամբ Հ. Յ. Գ.
Ն. Ար. Փոյ. Օստոի խաղախմով խումբ
Կը նախագահէ Ընկ. Ա. ԲԻՍՏԵԱՆԸ, կը խօսի
Ընկ. Ա. ՄԱՐՏԻՍԵԱՆԸ:
Փեղարուտակային ինստիտու թաժին, ճոյ պի-
նէ՝ դերաւարտիկն Կիկերով: Մտնորդ ապաւ է:

×

ՓԵՏՐՈՒՆԱՐ 18Ը ՄԵՂ ՇԱՄՈՒՆ ՄԵՂ

Նախանձնութեամբ Հ. Յ. Գ. Վարանան եւ-
թակցութիւն: 23 Փետրապ. շաբաթ իրիկուն Ժա-
մը Յին, Հայկական դարբնի արահին մէջ:
Կը նախագահէ՝ Ընկ. ՄԵՂԱՆ ՃԱՐՈՒՐԵԱՆ
Կը խօսի ընկեր ՄԱՐ. ԳՈՐԵՆՈՒՄԵԱՆԸ:
Փեղարուտակային թաժին: Ատառ խիթէ: Զա-
նայոր անակակցութիւնը: Մտնորդ ապաւ է:

ՄԵՂՈՐԸ

Այրի Տիկին Մաքրուհի Քիլպարեան եւ զաւակ-
ները՝ Օրիգորներ Արաք եւ Շուշան, Տէր եւ Տի-
կին Թովմաս Սեւիզեան եւ զաւակները (Գահի-
ճէ), Տէր եւ Տիկին Վարդապետ Քիլպարեան եւ
զաւակները, Այրի Տիկին Հայկանուշ Նիկոնեան եւ
զաւակները, Այր Ստանի Քիլպարեան, Տէր եւ Տի-
կին Մարգրէ Պարսեան եւ զաւակները, Տէր եւ
Տիկին Գառնի Տիկրիկեան (Նի-Երթ), Տէր եւ
Տիկին Հայկ-Երթ Պարսեան եւ զաւակները (Տիւրանիկ), եւ համայն Քիլպարեան, Հիւսիս-
եան, Պարսեան, Դերմանեան Սեւիզեան, Պի-
թոնի, Տեղիկեան եւ Պարսեան ընտանիքները
վաղով կը մտնուցանեն իրենց անունային Տօր,
Էլթօր, Տօրեղթօր, մօրեղթօր, զարմիկն եւ ազ-
գակներն:

ՀԱՅԱ-ԱՐԱՐ ԲԻՊԱՐԵԱՆԸ

զանազան ժամը որ տեղի ունեցաւ 11 Փետրապ-
ար, արտօտեան տամը 4ին, յետ երկարատեան հի-
ւանդութեան:

Յուզարկարարութեամբ կը կատարուի շաբաթ,
16 Փետր. տամը 2ին (Գ. մ.), Փարիզի Հայոց Մ.
Յովհաննէ Մկրտիկ եկեղեցին մէջ, 15. Rue Jean
Goujon: Թաղարար Եղիպիկի դերմանատեան մէջ:
Մտնորդ. — Մտնար մահազդ զրկուած ըլ-
լալով, կը ինդրուի ներկայս իր արք նկատել:

ՆԵՐՈՒՆԱՎԱԼԻԻ. — Այրի Տիկին Միւսան
Միւսանեան եւ զաւակները, ինչպէս նաեւ բոլոր
ազգակները իրենց խորի նորակալութիւնը
կը յայտնեն բոլոր անոնք օրեւ անմար, դա-
ւար, ծաղիկներով կամ նոյնքառութեամբ
ցաւակներին յայտնեն իրենց որդայեալ ա-
մուտներ, հօր եւ ազգականին, տարաբախ
ՅԱՊԻՄ ՄԵՂԵՆՏԵԱՆԻ (Մամանցի)

Մամանցի:

ՀԱՅԱ-ԱՐԱՐԻՍ ՆԻՍԻ ՄԵՂ

Նախանձնութեամբ Հ. Յ. Գ. Գեղոր Չափու-
խումբ: Ի յիշատակ Հայ մարդ երկու մեծ տի-
նաններուն: ՌՈՒՐԷ ՏԵՐ ՄԵՂԱՆԵԱՆԸ
Ե ԼԵՆՈՒ ՇԱՄԻՆԸ, այս կերպիկ առտու տամը 10ին,
Նիւր Հայոց եկեղեցւոյ մէջ, Bd de la Madeleine:
Կը հրաւիրեն Նիւր եւ չըմանք բոլոր ազ-
գակները: Կը հրաւիրեն Նիւր եւ չըմանք բոլոր ազ-
գակները:

ՀԱՅԱ-ԱՐԱՐԻՍ. — Ապալին վաղեմի դո-
շէլ Գեղամ Կոստանդնուքի մահառան քաղաքու-
տեան տեղի, այս կերպիկ հոգեմահառան յա-
տակ պատան Կիկի կատարուի Փարիզի Հայոց
եկեղեցին: Կը հրաւիրեն բարեկամները եւ իր
իշխանը յարգակցները:

ԵՈՒՆԱՆԵՐ

ՄԱՐՏԵԱՆ. — Հ. Յ. Գ. Շըյ. Կոմիտէն ընկ.
ընդ. Ժողովի կը հրահանք այս Եւրոպ տամը
20.30ին վաղաքով խիթի: Այս Կերպիկ կէս-
ովը տամը 4ին Նիկով Գաւման խիթի: Այս Կ-
րակի կէսովը կը խիթի տամը 4ին վաղաքով
խիթի:

Մտնորդ խիթի, այս շաբաթ տամը 20.30ին:
Երկուշաբթի տամը 20.30ին խիթի: Ժողովներ
տեղի կ'ունենան տոյրտոյր հա-
ւաքանդին, մասնակցութեամբ Շըյ. Կոմիտէի
ներկայացուցիչներին:

ԳԼԿԻՆԸ. — Հ. Յ. Գ. Խոստում խիթի ընդ.՝
Ժողովը, այս Կերպիկ առտու տամը 10ին, տոյ-
րական հաւաքատեղի: —

ԻՍԻ. — Հ. Յ. Գ. Զաւարեան եւ թաղապարի
քաղաքի ընդ.՝ Ժողովը այս Եւրոպ տամը 20.30-
ին, իրիման արահի: Բոլոր ընկերներու ներկա-
յութիւնը պարտաւորել է:

ՅՐ. ԿԱՊՈՏ ՈՒՍՅՐ. Փարիզի մասնահիւր
ընդ.՝ Ժողովը, այս երկուշաբթի տամը 3ին, Café
Regent.

ԱՌՆԻՎԻԼԻ-ԱՐԱՐԵԱՆ. — Հ. Յ. Գ. Պարան
եւ թաղապարի ընդ.՝ Ժողովը, այս Եւրոպ
տամը 20.30ին, Անտուիլի ծանօթ հաւաքատեղի:
Ներկայաւոր ճիշդ Ժաման, անդամատեղիով:
Խիտ կարեւոր օրակարգ:

ՓԱՐԻՋ. — Հ. Յ. Գ. Արքիւր-Արքիւր եւ Միւր-
տի Երթերայրեան խումբի ընդ.՝ Ժողովը, այս
Եւրոպ տամը 20.30ին, տոյրական հաւաքատե-
ղի: Կարեւոր օրակարգ: Բոլոր ընկերներու ներ-
կայութիւնը պարտաւորել է: Կը զաւարեան Ընկ.
Ա. Մաւանդեան: (Եւր. նախորդ զաւարեան
թեան):

Հ. Յ. Գ. ՐԱՅԻՆԻ խումբի ընդ.՝ Ժողովը
այսօր, Ուրաք տամը 20.45ին, Chope du Nord:
Կարեւոր օրակարգ:

ՇԱՎԻ. — Հ. Յ. Գ. Արքիւրեան խումբի Ժո-
ղովը, այս Եւրոպ տամը 21ին, ընկ. Մուսիկ
ընկերանը, 6 Sente de Mouchet.

ՎԱՄԱՆ. — Հ. Յ. Գ. Շըյ. Կոմիտէն ընդ.՝
Ժողովը, այս շաբաթ տամը 20.30ին, Ա. Անարա-
նայ արահի: Խիտ կարեւոր օրակարգ:

ՍՈՒՆ. — Հ. Յ. Գ. Վարանեան Կոմիտէն
ընդ.՝ Ժողովը, այս Ուրաք, տամը 20.30ին, 78,
Կի Ռալուր: Կարեւոր օրակարգ: Կարեւոր օրա-
կարգ: Ներկայաւոր անդամատեղիով:

ԱՆԿԻՆ. — Յր. Կապույտ խիթի մասնահիւր
Ժողովը՝ 16 փետ. շաբաթ իրիկուն տամը 9ին
Salle Municipale արահի մէջ, 9, Rue du Marché:
Կը հրաւիրեն բոլոր ընկերակցները: Կարեւոր
օրակարգ: Չկարեւոր Գաղաք. Ժողովը եւ ըն-
տանիկն վաղաքեան:

ՅՐ. ԿԱՊՈՏ ԻՍՅՐ. Փարիզի մասնահիւր
պարսեանցի, որ տեղի պիտի ունենա Գրեյս-
Վալենտին, յետանդառն է ՄԱՐՏ 23ին:

ՀՈՒՄԱԿԱՌՈՐ «ԺՐԱԿ 52-Ը

Օգիկ տեսակը բոլոր ծաղկոցներէ փնտռու-
ն զմանապատ, ամէն տեսակի անմարտիչ ըն-
տակի խաղախմ է «ԵՐԱԿ 52»-ը: Հայաստանի
փառապետ անմարտի անմարտ կենտու, Շիւր-
պի շնեղ փայլող կողմ պիտակով: Համառամով
«ԵՐԱԿ 52» վաճառանքով 45 տոյրտոյր այս տա-
նակար ընկերին թէ՛ քաղաք եւ թէ՛ գաւառ խիթ-
նակով՝ կը պարզեն Արեւելի խաղախմ օգիկ
նայլով եւ երկարապարտ:

Dépot Central. — Grande Distillerie du Parc, 1—3,
Bld. Oufroy, Marseille. Tél. Prado 82.93, 83.50.
Dépot pour la Région Lyonnaise. — D. BAH
DOURIAN, 246, Rue Vendôme, Lyon. Tél. M. 11.84:

ՈՒՐԱՆ ԼՈՒՐ ՍԸ

Հաճութիւն ունիմք մեր կայրեանկցներուն
կարգելու օր

ՐԱԿ ՏԻՆՅԵՆ 450ԻՆ

գտած քաղաքի ընդունակութիւնը քաղաքաւոր
ՏԱՎԻՈՒՓԵՆԱՆ տալու մեր ամառանքը մը քա-
սաւ է:

ՓԱՐԻՋ HALLE AUX VINS, ՄԵՂ
Տալաքիւրեան Ռաիկի անօրէնքաւոր:

Փարիզի եւ արքաներուն շաղաքի իր
պարտաւորանքներու մօտ միշտ պիտի գտնե-
րեք իրանիկը 8 Pavis de Chavannes, MARSEILLE
ՈՒՐԱՆ ՏԻՆՅԵՂ 45,

Imprimerie DER AGOPIAN, 17 rue Damesme, Paris (13)
Le Gérant: A. NERCESSIAN

Հիփոթեկ Վարդանեան (Հիփո)

Եր նաեւ Ս. Բարթոլոմէոս վարէն քէ հետ գտնուող այն խողը, ճերմակ եւ անաչ ջարկի մայր, որ իբրեւ շրթի դրամս էր 1896ին Աղայի մէջ կոտորեալ Վարդանաշանցի նահատակներու անիւնները ամփոփող բլրակի դամբին:

«Անտիսեան» անունը, Պետոս ու Մարտիրոս առաքելական հերոսներու մեծութեամբ եւ բաւութեամբ ամէն օր իր պատկերասրահին երեւակայութեան մէջ եւ ամէն անգամ մեր գաղտնիները զկէպ այդ կողմը իր տանէի, յատկապէս այդ բերն վրայ նստելու եւ նայ հերոսներու մասին թատերու խամբը:

Կը մտածէի թէ ի՞նչ միջոցներով եւ ուր կ'ընամ զէջ ունենալ, կ'ուր մշել, հերոս գտնալ: Այս խողը, ճերմակ ցարը, զինչ չլրացատող յորաց թուիմը, զիցին, անհասարակ ծաղիկներ հետզհետէ աշխարհ սիրելի անգամ ինձի, որ արտա լուսնուած ասեաններ անգամ գաղտնիները չէր իր զէլի:

Արդէն պատահի էի, երբ տեղափոխուեցաւ Սոփաւան, ուր ես բախտ ունեցաւ տեսնելու, ճանաչուաւ ինչ յերգիականներու ընտրանին, խելու անոնց մարտաշուք զարդները եւ դաստիարակութիւն անոնց շուէրով:

Մահամ զիպի տաղբանի զարդիկ կ'ըրթող դասարանի դասընթացը ստանալու վերջ, սխալ զիկին ինքնախառնութեան եւ զանդիմբերելու փոխարինելին ձեւները, Վարդանեան, Վերջապէս եւ նման գիբեր եւ ընթերցի:

Յիպիականական մայրան խնամակալ Սոփաւան էր: Նուազ չէ կ'ընամ նաեւ. Մարիոն Մարտանանիկն ազդելու ինձի վրայ:»

Այդանք միայն իր պատմէր մեր ողորջանքները, որուն կ'անար իր էր հերոսական արեւաշաղկապութեան եւ օրինակելի դրաւականով:

Հարկեմի նուիրական հողին ստացում էր հօր օղին, մարտնչելու անպապ կորովը, բաշտիկները, անորինակ յաղթողները, անձուրդիկները եւ այն բոլոր առաքելութիւնները, որոնք մասնաւորապէս յատուկ էն Ն. Յ. Դաշնակցական Տաքուղիկին:

Հայ հերոսներու արեւմտ ռոտալու հողը, եղբայրական ինքնամար խորհրդանշող անուր, անուշ շրթիքը կ'ընէ իր օրբայան ներշնչաբար, ուխտաւորու ու Յայնաւաւաւը:

Ստալին անդամ տեսալ ինքի Ղարաբաղի մեր զինագործարանին մէջ, ուր կ'ընէ իր զինացի ընկերներու զիններու նորոգութեան խամբը:

Վերթմանը, ըսաւ, եւ մասնէ Ն. Յ. Դաշնակցական զորանոցը: Թէն պետական զորանոցներու հակա չէնթերուն հետ արշալանակող զինչ էր, բայց ինչ բնակող զանի փնտրանքը շատ ասելի ինքնաշարժ էին, յանդուր, զով եւ անձուրդը քան պետական զաւարաւոր զինուորները:

Այս էր պատճառը որ Ստալին Մարդիկի եւ Սոթ խանի, Թամբի Գանդիի ցեղաբուծները, որոնք օր ցեղեկով իր կողմնակի թուգ-պարտականի զինքը, իր յարձակելի օմանան Էստոնապետութեան զինուորին, զուեղներու վրայ, իր կողմնակի եւ իր կողմնակի, ինչպէս հաշուի կ'առնէ իր երկու երեք տասնակի մարտնչները եւ ինչն քարեկամութիւնը կ'առաջարկէ շէմալի ընթիմի Կոմիտէի քանակին, Սոփաւան:

Ջիբոյի համբան ալ տարածուած էր ալ՝ աւերիկներուն մէջ:

Ան կ'աղաղանք իր ընկերագորութեան մասին լայն մը, ալը տալին, զարմանիկ դասախօսութիւններ, բանախօսութիւններ:

Վարդանի այդ մասը մեղի համար չէ դրաման, կ'ընէ, միշտ պիտի օր պարտքներով իր զէմքին վրայ: Իր թիւ մէջ ընթանի Սուլթան Համիտի էր, թիւ երկուսը՝ ցարը:

Ունէր համոզել լեզու, պատկերաւոր, ըմբռնելով, նաեւ քաղաքան պայքար երկրորդական քաղաքէն ըր բաք, բայց իր իտալապէր լայնա: Կարձակեղանիկ շնորհ, հնարաւորութեան ալ ունէր, բայց ամէնէն ասելի իր սթէր զէմքի լեզուն չէ՝ Նուրոյի ու ճայնաւոր իր քաղաքներ Մոսկին, տասնորդ մասերու զինք եւ անոր պաշտպանութեան միջոցները:

Իր խօսքի լայն նշանաւորութեան պայմաններու մասին, հետաւորութիւնները ազգով չափուու. Կրտուի գիտելիներու մասին:

Այս բոլորն ասլ, Փետրուարեան ապուրտումը իր իրեւելու եւ երկուրեւնի անտաւան հերոսական պայքար ունի իր պետական իտալու Ալը յերգիական արեւմտի ինքնաշարժով: Հայ ժողովուրդը զինհաստեղծ իր անկախ պետականութիւնը:

Ս. ԹՈՐՈՍՆԱՆ

Կարունակութիւն Լեւոնապատանի մէջ:

Գաղթախորհի մամուլը տարիներու ընթացքին կ'արժանանէ Հայ ժողովուրդի հերոսական մէջ պայքարի դրաւար, 1921 Փետրուարեան ըմբռնութեան պատմութեան:

Գիտեմք արդէն, որ պատմական երեւոյթ մը էր եւ ոչ ալ վաւոր մը գաղափարներու զորք էր հայ ժամանակագրական ընդլայնումը, որ պատմութեան մէջ արձանագրուած է Փետրուար 18Ի տեսնելով:

Հայաստանի խորհրդայնացումն վերջ, բոլոր չեղեկեան զաղաքակրթութիւնը ան վր է պարտ տանէր զէպի զինելու ապստամբութիւն: Բոլոր պատմութիւններու շնորհ, համապարտ իրողությունը, բնագաղաւթը, անոնց զաղաքացիներու կամալական ձերբակալութիւնները, հայ օտաւորականութեան ընթերցան ապաւնալիքը, հայ ասպաններ ամադրի քաղաք զէպի Ռուսոյի խորհրդի՝ այս բոլոր չէին կարող անպայման անցնել մեր երկրի ընդերք իշխանաւորներուն համար:

Ստեղծութեան գիտարկին կրակալագործ վրայ տեղացաւ հայ ժողովուրդի խոր հիւսիսափումը:

ՁԻ՛ր բուլեւհիկները իր խոտառակին ընդարձակել Հայաստանի ասանաններ եւ հնազանդ թրքական վտանգը: Տեղի ունեցաւ ճիշդ իշխանաւոր: Եւ նոր կառավարութիւնը կ'որոշէր հնազանդ խորհրդային ընդհանուր զաղաքականութեան, հրապրեցական բոլոր չափական պայմանները, եւ քաղաքացիական յարաբերութիւններ մշակեց լեզուականութեան թուգեղի հետ:

Հայ ժողովուրդի պատմականը եղաւ հռոմէոս, արաբ եւ յալթիան:

Խորհրդային Ռուսիայ մէջ առաջինը եղաւ հայ ժողովուրդը, որ ճամաղային չափանքով ընդհանրաւ ընտանի իշխանութեան զէմ յանուն ազատութեան եւ անկախութեան:

Փետրուարեան ապստամբութիւնը զուգործեցաւ Կրտստաւոր Նախաճերմու ապստամբութեան, որ նորիպա տեղի ունեցաւ փետրուար 18ին: Այսպէսով մէկ օրեան մէջ Խորհրդային Միութեան ծայրալեզին ճիւղերն ու ծայրալեզին հարաբեր միասնական ծառայանք բուլեւհիկան տիրակալութեան զէմ:

Մեր ժողովուրդը երբեք իր ուսերը չէ խնայալ Կրտստութեան պայքարին համար: Փետրուարեան ապստամբութիւնն ալ օրհասական պայքար էր իր խնդիր ապստամբութիւն՝ անհատի, հասարակի, հայրենիքի պիտութեան, խօսքի հիւսիսով, եւայլ: Փետրուար 18Ի մէջ խորացաւ հայ ժողովուրդին մշտնջենական ապստամբան տեղը:

Այսօր մենք կ'ուզէինք յատկապէս ընդգծել տեղի պայքարը մը եւս: Փետրուար 18Ի վերահաստատեց Հայաստանի պետական անկախութիւնը: Այն օրերուն կարողեան Վարդանեանցի Փոլոնիական կոմիտէն, վերջին վարչապետ ընկ. Ս. Վաղեանի նախաձեռնութեամբ իր անկախութիւնը վերահաստատեց Հայաստանի կառավարութիւնը եւ Գէորգի չէ մոտանալ որ, Հայաստանի խորհրդայնացումը վերջին պահուն, խաղաղ պայմաններու մէջ, առանց կռուի, իբրեւ հետեւեալ Հայաստանի կառավարութեան եւ Խորհրդային Ռուսիայ ներկայաւորացել Լեզուրքի միջին ճիւղական դաշնակցութեան:

Անտարաբայ այդ դաշնակցութիւն փաստորէն պարտաւորեցին միմեկին Ռուսիայ կողմէ: Մեր յարկներով ամենից անընդհան կուտուող երկու ճակատներու վրայ, արեւմտեւ եղած էր: Անհատի էր արտաւանակի պայքարը եւ Հայաստանի կառավարութիւնը ընտրել յարկներուն փորձաքուրը Անգլի: Հայ օրդելիները մտնելով Երեւան, փաստորէն պատեանքին այդ դաշնակցութեան անոր օր մէկ կէտը երազանելու ինչ արձան, բայց եւ անպահ զինքնապէս պատմական փաստ մըն էր, ըստ որու Հայաստան կամօրին, առանց ըր պայքար, ընդունեց խորհրդային վարչապետը եւ ուրան հետեւեալով, համապիկ դաշնակցութիւն մէկ մասնաւոր կ'ընէր այն տրամադրութեան, մեր երկրէր իրտնցործ իր պետական անկախութիւնը:

Հայ ժողովուրդը շատ չուտով անասաւ, եւ իր մարիկն վրայ դրաց բուլեւհիկներու խաբարայութիւնը:

Փետրուարեան ապստամբութեան միջոցով ան դուրս նեանց երկրին ընդարձակել քանակը եւ օտար իշխանութիւնը, նորեն տեղ կ'աղանակող իր հիւսիսայինական իրաւունքներուն, օրդէր իր բոլին Մայիս 28Ի:

Այլեւս խորհրդայնացման զաշնակցութիւն վերջապէս կորսնցուց իր ուսը: Հայաստան խորհրդայնացաւ երկրորդ անգամ, արդէն արեւմտիկ կոմիտէին վերջ միայն: Այսպէսով մեր երկիրը նորեն կուտուաւ եւ Ռուսիայ, Կապան քաղաքում, անհատական եւ հերոսական պայքարէ վերջ միայն, որ տեղեւ ծառ երկուրեւնի ամիս:

Այսօրեան Հայաստանի վարչապետը եւ Ռուսիան տիրապետութիւնը հետեւեալին է հարգող չեղեկեան պատերազմի, որ տեղի ունեցաւ. Փետրուար 18Ին մէջին Ապրիլ 2Ի չկառուելով պաշարի

Վատահիկ, կարգապահ եւ զինող էր կառավարական կենսից մէջ, իսկ դուրսը՝ արտաքին աշխատանքներու ասեան բոլորովին ուրիշ մարդ էր:

Անձնական զորքի, աշխատանքի մէջ ձեռնդրեւ եւ միշտ յաջող, թէն եւ միշտ ալ հարկաւորանք անփական, հաստատուն տնտեսութեան կարգաւորում կամ բոլորովին կորսնցնելու, ի նպաստ կուտուեցան իրեն, բոլոր էն եւ իրեն նախնանքները: Անպայային սուրբ գործին:

Մահէն չէր փախտար. ճերմակ շրթերը որ մեր արեւմտեւ պիտի օրհասները յանուն մեր կուսակցութեան եւ մեր ժողովուրդի ապստամբութեան, իր կրկնէր երբ վարանտ, երկուտ անձնուր. իր հնազդեպէր:

Միջնաժողով, քարեճեւ, կրակոտ աչքերով: Կառավարատ եւ միշտ լուսնաւոր. Ջիբոն անձնական փոփաւք կամ իտալ լուսնէ: Իր իտալեր ընդհանրական էր, մահուան երբումով սկսած եւ մահով վերանալիքը:

Եւ անհամբը իր պապէր հերոսական մահուան:

Մահացած էր Պարսիկատանի սահմանադրական կուլեւերուն եւ իր քաղաքեան ծանոթ էին երբ դաստաններ Պարսիկները, Բուրբերը, Ասորիները եւ Քիւրտները:

Մահացած էր զէջերու փոխարութեանց: Մահացածն անդադական անարեւելի էր, որով իր ստակային ապագայականութիւնը:

Իր բուլեւհիք Նախիվանց Հանի Թ. . . րուսկար, որ կառավարէ պատմական արձան մը քանի մը տասնակի պարիկի, հայ եւ ասորի զինուորներ համար եւ որ արաբական մը ձիւրոր զինուորներով իր պատմը:

Ջիբոն միշտ իր զինաթափեց ու պատմեց երեք հայ ուղարկորները, որոնք Հաթիթականց Սեղաւարտ Քիօր-Ուլին, Կրտեւ եւ Թրքական ուղեղն ապստամբ իրեն որդեկը ճիշդ տարիկան աղջնակը պայանած էին, վասն անձնային եւ անյայտաւոր էին:

Մահուիկները, Թրքական լուսնուրի ճորդան էր եւ իր դուր էր օր մահանակային թուրք չէպատաններէ մէկը հարկեր զեղուն ուղի խոտապան էր Ջիբոն ապստամբ կամ թուանապարդին: Անորապատանի հերոսամարտի նախօրեւորէր, Ջիբոն զինուորական ամառին եւ անդադութեանը, մեծ հնարամտութեան եւ յանդուրեւեան զինաթափումը Ճարաթ-Խանէի ռուսական լըբու զինաթափութեանցումն տրագամ Նախիվանցի արիւնքում թափարները եւ մեծապահ զինագործ խելով:

1917 Նոյեմբերին մինչեւ 1918 Մայիս ան մահացած էր արդէն քամոյթեւ ընդհարումներու եւ յաղորդութեամբ դուրս հանած իրեն յանձնած գործերը:

1918 Մայիսի ծանրագիտ փրկարուցեան, երբ օրհասական կուր իր մղուէր Թրքական բաշտաւաղար բանակին զէմ:

Գիտակցի էր մտաւորաւ մահուան: Ձեր տըրտմանը յուսալարութեան ոչ մէկ նշան, երբ իր զինքն ցուցել էր մեղմանային, իր խօսքի իր կատակներ եւ իր յուսալեզին իրեն այցելողները:

Տանող արժանաւորի միշտ քովն էր՝ մաւոր, կուրած եւ իր զերգործին հանգից էր օրը քանի մը անգամ զիտի իր սիրելի տասնեղի:

Վերջին օրերը զինք փոխադրած էին Խոսրովայ, ասորական զինքի հիւանդանոցը:

Նահալիլ միջոցին ինտանային անկարգաւորաւոր զինուորներ լայն էին իրաւունքներ, ի յարս օրոց նաեւ մեր անդադական Ջիբոն:

Բայց մահէն առաջ, իր սիրտուն տասնեղ իր թանկ ծախած էր իր տեղով կանգը:

Ա.Զ.ԻՆ

ԿԱՅՈՒՐԻՒՆԸ ԵՎ ԳՏՈՒՄԻ ՄԵՋ

Մեր ինքնին նախադարձ ամիս օր անուղղակի ամառապանեց համապատասխան, Յունուար 26Ի զէպերուն ամիսը — Վեդիպատիս սեւ յարաբեր:

Մամուլի առուելի մը արթին, ըսաւ որ կառավարութիւնը իր պաշարէր համաշխարհներուն զէմ, քործըր դաւադրութեամբ իր գործին եւ մեծազգամար դրամ ունի: Նախապատր գործաւանդ իր փորձին սարքիլ Նիկալանի բոլոր դասակարգներուն մէջ: Ընկերային բարեկարգութիւն է միակ պատասխար Նախապատրութեան զէմ: Մեր ներկին օրհնեղը՝ բաւական չէ, պաշարներու համար համապատասխանութեան զէմ:

Նախադարձ զիտիկ տուաւ. թէ Յունուար 26Ի զէպին հեղինակները շարմախ լուրեր եւ արեւմտեւ, իտալացի ստեղծուեց համար: Յետոյ հաստատեց թէ դրամները իր իրաւունքները եւ իրաւունքները պիտի ընդունէ եւ թէ օտար իրաւունքները կ'ընան արտասահման զինքի Դաշնակի զէպերուն լուսնաւորները:

Մ. Նահանգներում միջև: Երկու առաջիններն ալ մերթնեցան: Ի վերջոյ 276թ դէմ 327 ժառնգ որդուցանա: առկայարար ընկել ծաղիկը:

✕ Կարել է շրջաններու կարծեցով եւրոպական քանակի ծրարերը դատարարութեան է: Ուրիշներ կը քանան թէ եւս մը պիտի գտանուի:

✕ Երեք արտաքին նախարարներ կիրակի օր սկսան: Իրենց նախկցութիւնները Լոնտոնի մէջ է: Հարկերում է խառն Գրեանտոյ արտաքին նախարարը:

✕ Աղբորմայի Ժողովոյն առթիւ, որ պիտի դուստարի շրջերեւոյթի օր, Լոնտոնի թերթերը հաստատար կը գտնեն որ Եւրոպայի վերադիման վարկերը զիջուին 25% համեմատութեամբ:

Նոյն արդիւնքն համաձայն, թուում են ելիւրքն պնդան են որ անդրեւամերկան եւրոյստարութիւն մը արտէր Թրանսպի, որպէս զի Եւրոքը Հինգու եւրոպական քանակի ծրարերը:

ԱՅԻՆՔԻ ԼՐՏԱՅԱԿԱՆ ԴԱՏԱ

Աթենքի մէջ կը շարունակուի զոգայտի անթելով ուղծող լրտեսներու գաղտը:

Աթենքի օրէն, սեպտեմբի վրայ դրուած էին ամբաստանութեան փաստերը, — անթիկի դըր — ճիշդեմբ լրտեսողի մասերով, երկու արտաքինան էին: Երբ նախարարը հարցաշնեց զիստար ամբաստանեալը, Պիւրյանիկ, այս դրոքի մը մէջ թայտումս՝ պատասխանեց, — Այս դրոքը զի հետաքրքրեց զիս: Կը նախըտրեմ անդլական քանասանեմութիւնը ևսուտնասիրը:

Քանան իր ամբաստանեաններէն չաւտը փաստարան յունեանով, կատարեալութիւնը ինչ նշանակած է: Ամբաստանի վանեմի մէկը, զոր Երկուրուր, որ պիտի է զինուորական տնտիւրական օգիւտին, խտտորէն ձորիկը ամբաստանեալները, իրերու զիստար քորիքը համայնալար զաղտիկ կարծանկարութեան: Եւ քան թէ այս զաղտը կը հետաքրքրէ մը իման Յունաստանի, այլ եւ ամբողջ արտասա աշխարհին ազգ. պայտապանութիւնը: Ամբաստանալարը կ'ընէ թէ անթելով զաղտին տնտիւրեմիւնեան հաղորդան են Թուրքիոյ մէջ ինքնամտ ամբողքեան ծային: Միւս կողմէ, Տիւրքիոյ Տիւրքիոյ, որ Բաղիկը իր քանակի, հաղտը հնչուած ունի յանձնած է զորմայալի մը որ կը զանտի ամբաստանեաններուն մէջ:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԵՊԻԳՏՈՍԻ մարչապետը ծախսալիւտով հառ մը ուղղուի Մ. Նահանգներու Ժողովուրդին, յայտարարեց թէ պարտաւտ են դրոմանկեղծ միջոցալիկ խաղաղութեան քաներուն, շրջանային պայտապանութեան զանալար մը կ'ընելով: — Լոնտոնի երկուրուրեան զիստարը կ'այտարար յարմարութեան մը գտնել, վերսիսելու: Համար անդլական իրադատեան քանակութիւններէն: Քանիքի թիւը, անասանի զիստան ալ կ'աշխատի հարկին քանակութեան ծամբան: Երկուրուր ներքին նախարարին հրամանով ձերբակալուցանա իմային — լալիք տնտիւրեմութեան վերաւտնուելը, զոր: Այստէ ինքիս պէջ:

✕ Վարչապետը առաջարկեց կրկնորի ծախքեր նշանակուի որ 25 միլիոն իւրիկ քանց մը ունեն: Այս առթիւ քանս, թէ պետական պայտապաններուն թիւը, որ 40,000 էր 1941ին, 102,000ի բարձրանալի էր 1950ին: Միայն 1951ին 43,000 զորմանկաներ նշանակուած են: Թուրքիոյնու դուստրը, որ 22 միլիոն ունի էր 1951ին, 30 միլիոն էր նախատեսուի 1952ի համար:

ԱՆՎԻՍՏՈՆ ինձան Հիւլիական տաղիկի ուռնըր այս տարի պիտի փորձուի: Աւարտանք մէջ, համաձայն պայտապանի զիկողմի մը:

ԹԻՆԴԱՆԻ կը հետադրեն թէ մարչապետը խաղան էր իր քանակութեանները Միջազգային դրոմանան հետ, շարիկի ինդիկը կարողարկուր: Համար: Վերջին պատմին Տուրք եւ կարց օր ծեղակալականները միմիւրեքեան, կը կարելի եղաւ մար զնիլ դրամանան ներկայացուցիչները, որունք միմիւրեքի կը պարտաւտնեմին:

ՄԱՐՈՒՐԻ Քարդալուպեան զաղտիքն մէջ ըսուած ջոյդերի տնդի ունեցան: Ճիստանի դէմ, երբ Եւրոպացիներն պատուիրակներէն 17 Հոգի զննական պատրուի էր կատարէին: Ճիստանական տասիկաներէն ջրուցեց 5000 ցուցարարներ որունք համալորքութեան էին մարզպետութեան պալատին առջև:

ՁԻՒՆ-ՁԻՒՆԸ աւաղին աւերակը կը զործել Ծրանայի եւ Կերք: Եւրոպայի մէջ: Հաղորդակցութիւնը խորած են Աւստրիան եւ Եւրոպայի լիւն միջին: Ձիւնալիտայի կը խաղանին համարները եւ երթեւեկը Ալպան շրջաններուն մէջ: Արեւելեան ճեղքները չկրցան համարն շարունակել եւ վիզնաւ վերադարձան: Հարկը տարիքի ի մեր աշխարհ մէկն տեղացած չէր Կերք: Եւրոպայի մէջ:

Հաղի եւ Լոյսի Խոտեր

Վէջ օրդան կանգնէ: — քրքց՝ Մ. ԻՆՏԱՆ. Դիւնի Եւստաթի: Գին 500 Փր. Թղթատարի ծախքով՝ 550:

ՓԵՏՐՈՒՐ 18Ի ՏԱՐԵԴԱՐԸ կը տօնէ Իսիկ 2. Գ. Ի: Զատարեմ Կոստանէ կը տօնէ Ժուրք. 2ՅԻ, Խրիմեան քրտէր՝ նախաշարունակամբ ընկ: ՀԱՅԻ ՍԱՐԳԻՍԱՆԻ:

ՓԵՏՐՈՒՐ 16Ը ՄԵՆ ՇԱՄՈՒՐ ՄԵՃ

Նախատեսանութեամբ 2. Գ. Ի. Վարունան ենթակայութիւն 23 Փետրուար տարբի իրկուած Ժամբ Յիւ, հայկական զորքով քրտէրէն մէջ: Գր. Նախարարէն՝ ԵՊԻՐ ՄԻՒՍԱ ՃԱՌՈՒՐԵԱՆ Կը խաղի ընկեր՝ ՄՊՐ. ԳՈՒՅՈՒՄ ՃԱՆԱ:

Փեդրուրեւտեանի քամին: Աւտոմ խիւք: Զա-Իազան անտիկները: Մատնը ապաւ է:

ՎԱՐՈՒՆԱՆԸ ՓԱՐԻՑԻ ՄԵՃ

Փարիքի Հայոց Ենկեղեցւոյ Հոգաբարձութիւնը կը ծառնուան թէ այս հինգալարի 21 Փետր. Վարչապետին տօնին առթիւ պիտի պատարալէ եւ քարգի նորոմայա ՊԱՐԵՐԻ ճէյ: ՄԵՐԱՆԻՒՆՎԱՆ: Պատարալէն վիզը պիտի կարգադրեն Վարչապետը, եւ պիտի երգուին Վերահաղորդ եւ հարկանույն երգիք մեծ եւ փոքր զապոց դասերուն կողմէ: Հարկանուան են Փարիքի եւ լըման բոլոր զորմաները եւ ուսուցչական կազմը: Կը հրահանքը նաեւ մեր Ժողովուրդը:

«ԿՈՍՏԱՍԻ ՉՐ»

Կիրակի 24 Փետրուար, ժամը 15ին Սարգսի մեծ Ամփիթատրոնին մէջ Նախագահութեան Պ. GUY DE LIONCOURT, տնօրէն César Franck երաժշտ. բարձրադրին վարձարան:

ՄԵՆ ՀԱՄԵՐՈՎ ՓԱՐԻՑԻ ՀԱՅՈՒՆԱՆ ԵՐԿՐԵԱՆ ԽՈՒՄԻՐԻ (60 երգէլ), ամբողջութեամբ Նուրի — օսան Կոստանի զորմերուն (50 կառը մէկ յայ — տալը մէկ):

ՂԵԿԱՅԱՐԵՍԵՄԸ ԱՐԱ ՊԱՐԵՆԻՍԱՆԻ Կոստանի ժամին կը քանախաղէ Պ. FELIX RAUGEL, նախագահ երաժշտարանութեան Փրանս. ինկերութեան:

Կը ժամանակի Օրիորդներ թորանեմ, Պիւլ — պիւլեմ, Զաւալեմ, Պ. Գ. Խալաւեմ, Երանեմ եւ Pierre Labadie (Քաւուրեմ) Garde République:

Տոնորին համար զինել — Հայ դրամաները, Կերկեղեցւոյ դրամաները, Պ. Պարիքի, 14 rue Petit. — Bot. 99-22 եւ երկի անդաներուն: Գինը՝ 150, 250, 350 եւ 500 Փրանք:

ՀՐԱՆԻՐ ԵՐԿՐՈՂԵՐՈՒ

Հայ Ուսանողական Ընդհ. Միութեան երբեք խաղալը պիտի մասնակցի Օնամ Տոնքանի նուաշարանը:

Միութիւնը կոչ կ'ընէ բոլոր երբողներուն որ իրենց մասնակցութեամբ աշակցին այս անդանին յաղորդեման:

Ներկայալար ամէն կիրակի ժամը 11ին Cité Universitaire, Fondation des États-Unis, 15, Bd Jourdan Paris 14th կամ զարա՞ր՝ Պ. Միւնասանի 55 Bd. Jourdan, Paris 14th, սենեակ թիւ 49:

ՆՈՒՐԱՏՈՒՆԻՈՒԹԻՒՆ, ՏԵՄԵՆ. — Պ. Եովհաննէս Հաղարանի եւ Օր. Միլիքի Ապրիլեանի անուանութեան առթիւ, Ճը. Կարպաշ Խոյի դպրոցի կրթ. Մարմինը շնորհակալութեամբ տուցած է 1000 Փր. Հանքերը Պ. Սարգիս Զօղալեանի (Վարան), իսկ 500 Փր. ալ Հանքերը Պ. Արքաւան Որիմեանի (Պոսն):

ԿՈՉ ՍԱՄԱՐԻՍԵՐՆԵՐՈՒ

Նպասակ ունեցողով մօտ տասնէն քնանակեան հաշուարթ կը կազմակերպուի մեր Քաղցրեմունքի միջին, կը խնդրուի բոլոր ամբաստանեմիկն արքունահան ղարդիկ թէ իրենց եւ թէ իրենց ծառիք Քաղցրեմունքն հաշուեմ:

Հաւաք. — M. J. Papazian, 16 Cité Trévis, Paris 9e. Tél.: PRO 41-40:

ՈՒՐՈՒՆ ԼՈՒՐ ՄԸ

Հանդիմն մանքի միւր կայքիմակցեմերուն հաղորդիլու ար

ՐԱԲԸ ՏԻՒՐԻՆ 45օմ զաւած քաղաքի ընդունութիւնն քաղաքեւտան ՏԱՒԱԽԻՓԵՆԻՆ տնօրն ար մամնեմիլը մը քոս — ցած է:

ՓԱՐԻՑ ՀԱԼԼԵ ԱՒՄ ՎԻՆՏԻ ՄԵՃ Տօլալիփեմա Ուրիկի տնօրնութեամբ:

Փարիքի եւ արքունահանութեան քաղաքիկը եւ Կարճահասարակութեան մօտ միւր պիտի զործել Կարճահանի 8 Pavé de Chavannes, MARSEILLE ԲՈՒՐԸ ԴԻՒՐԸ 45:

ՄԱՍԿԵՆ. — Հ. Թ. Դ. ԵՐԸ. Կոստանէ ընկ.

Ընդհ. Ժողովի կը հրահանք: Հինգալարի ժամը 21ին, Ալմանի Խոտըր, Ուրքար ժամը 21ին Ընկեր Կարօ Խոտըր:

ՏԵՄԵՆ. — Ճը. Կարպաշ Խոյի մասնակցի ընդհ. Ժողովը այս շաբաթ (23 Փետր.) կ'եսոր վերջ ժամը 4ին 2. Գ. Ի. Տան մէջ, ներկայալար անդանտնտնորդով: Ներկայեմունք Թիւր մեծահասակութեան պիտի համարուի:

ԱՆԻՒՆ-ՊՈՒՍ ԳՈՒՍՄՈՒ 2. Գ. Ի. Արամ ենթակայութեան ընդհ. Ժողովը՝ այս հինգալարի ժամը 20.30ին ծառնէ հաւաքանկին: Խիստ կարեւոր օրակարը: Բացակայները նշատի կ'ընտնուին:

ԱՍՓՈՐԱՆ. — 2. Գ. Ի. Ս. Միւնասան ենթակայութեան ընդհ. Ժողովի կը հրահանք բոլոր ընկերները այս շաբաթեակի երկուսն, ամբողջ — կան հաւաքանկի: Կը խնդրուի հշտապաւ ըլ — լալ: Կարեւոր օրակարը:

2. Հ. Դ. ՆՈՒՄԵՐՈՒՆԻՒ Փարիքի մասնակցի ընդհ. Ժողովը՝ այս հինգալարի ժամը 21ին Ազգ. Տան մէջ, 32, rue de Trévis, Cadet. Կարեւոր օրակարը:

2. Գ. Ի. ԵՐԻՊՏԱՆԻ Կոստանէ ընդհ. Ժողովի կը հրահանք Գրիստափոր, Վասան Որիմէի եւ Փարիքի Խոտըրեան բոլոր անդաները, յործարարի ժամը 20.30, Café Régent: Ծառ կարեւոր օրակարը:

ՓԱՐԻՑ. — 2. Գ. Ի. ԲՎՓՖԻՔ Խոտըրի Ժո — դովը՝ այս երեքալարի ժամը 20.30ին Chope du Nord: (Ծառ. նախորդ Ժողովի):

ԱՆԵՐՈՒՆԻՔԻ ԼԱՐԱՆԻՆ Հերթեման հաւաքողթըր այս Յորհաղորդի երկուր, Բասան արձադանին վերալարուր: Կը խաղի Տոնք. Լ. Համարը ծառնեմ, ինքի ունեցողով շաղկապեմ Դասիկի մասին 1917—22 Փարիքի մէջ տարւած աշխատանքները: Մուտքը ապաւ է:

ԿԱՍԻ ՈՒՆԵՆԱՆԱՆ. — Պաննի-Քալանի Խոր Սերանդի հանդէպ Մարտ 15ին (շաբաթ) Biccetը մէջ:

ԿԱՍԻ ՈՒՆԵՆԱՆԱՆ. — Մարտ 16ին Ամէլե — Պաւ Գոյօզով 2. Գ. Ի. Արամ ենթակայութեան կը տօնէ իր հինգալարին 25անակը:

ԿԱՍԻ ՈՒՆԵՆԱՆԱՆ. — Լիւնի Ճը. Կարպաշ Խոյի տնտիւրեան քարահանդէպ 15 մարտ Berriet-Millier (Place Bellcour) շրջի արահանքն մեծ: Մանքամանութիւնները մօտ օրէն:

ՏՆՈՐԱԿԱՒԱՐՈՒԹԻՒՆ. — Պ. Գալանի Խոր

Սերանդի մասնակցի շնորհակալութեան կը յայտնէ բոլոր նուիրատուներուն, ինչպէս նաեւ Տիկ. Մ. Պեյաձէի որ 500 Փր. նուիրեց մասնակցի:

ՓԱՐԻՑԱՆ ԹԱՄՐՈՆ (1923 — 1952)

THEATRE D'IEA, 10 Ave. d'Iéna Մանիք զերաւանի ՏՐԻՍԱՆ ԵՒ ՄԻՐՈՒՆԻ ՆԵՄԱՆԱՆ, մասնակցութեամբ քաղաքին ուժե — րուն: 19 Ապրիլ, շաբաթ զինը 20.45ին, Մ. Եւ — զամ լրալով իր ներկայալարին Տարեարալքի Տիկ. Բարկի Պրամոնի:

ԲՈՕՖԵՍՏՈՐ

ԳԼԵՆՈՎ

Հոյակապ օրտար 3 արար, թաղած. եւ թեմարութեան՝ Ս. Ե. ՆԵՄԱՆԱՆ: Կանխապաւանդուի տեղերը՝ հայ դրամաներ — րէն եւ D. Nicheanin 29 rue Pixerécourt, Paris (20), Tél. Men. 67-71 (C.C. Paris 5539.24):

Բ. Ներկայալար 25 Մայիս կիրակի կ'եսոր վերջ ժամը 15ին ՕՐԻՒՂ, Շէյքալիկ, 5 արար:

MORY et Co.

3 Rue St. Vincent de Paul, Paris (10)

(Service VAUQUELIN) Tél. TRU. 72-60

Poste 89 et 80, méro Poissonnière, Gare du Nord Ամէմ օր, քաղի կիրակի, 9ՅԻ 11.30 եւ 14.15

Շաբաթ 9ՅԻ 11.30

ԾՐԱՐԵՐԻ ԶԱՅԱՄԱՅԱՆԻ ԶԱՄԱՐ

(COLIS POSTAUX POUR L'ARMÉNIE)

Avec accm de réception

Բոլոր ծախքերը կը մարանիկ տաւանքն մարան, ծախքերը կը յանձնուին տաւանքն ունէ կամ կամ ծախքերով, տաւանքն համար:

Imprimerie DER AGOPIAN, 17 rue Damesme, Paris (13)

Լու Գլում: A. NERCESSIAN

ՀԻՂ ԵՐԸ ԵՆ ՆՈՐԵՐԸ

ՕՐՈՒՈՒՆ ԵԱՐՁՈՒՄՆԵ ԼՈՏ

Աղբ. շարժումը Մարտի 1916

Առէ՛ք ժամանակ ևս առէ՛ն աղբի մէջ ետանք եւ կայ միայն աղբարէ՛ Ընկերութիւնը եւ նորեւն. Հին եւ նոր սերունդները միմեւ:

Հայերը չեն հաւանք իրենց դատակները: Եւրոպայի երկրները չեն հաւանք իրենց հայերին, այսինքն՝ անոնց դատարանը եւ զարգացումները: Համալսի կրեւոր՝ բոլորին համար, բնական ըլլալու առաճան:

Կր փոխել ժամանակները, կր փոխել բաղադրական, գիտական, քննարկային պայմանները: Կր փոխել առուեստի ու իմաստասիրութեան դաստիարակները, դաստիարակականները՝ քանի մը տասնեակ տարիներու ընթացքին, եւ քանի մը տասնամեակը բաւական է, որ անբնական լայնանալ սերունդներուն միջին: Հետեան իտարէ եւ նոյն իսկ չհասնան դիրքը. կամ չափ չէ հասնան:

Հայ կենսեր այս տեսակէն՝ շատ աւելի յատկանշական է, որոնք ըլլալով արագ յեղաշրջումը մեր պայմաններուն:

Հին սերունդը ո՛րեք երկրէ մէջ՝ գործն է նոր սերունդին, կենսից բոլոր մարտիկն նոսր: Մի-սերունդները չափ են եւ բարձրակողմանի:

Նոր սերունդը, Ընկերութիւնը կարծած, չի հետաքրքրուի Հայ կենսով. ազգային նպատակներով ու դրոշմներով: Նպատակներին չի տար, պէտք ունի շարժուի, ազգային արժեքներուն: Մեր պատմութեան ու պարագր, մեր ինքն ու որակն ու թիւը, օրինակ, սրբութիւններն են Ընկերութիւնը համար. բայց անոր կր թուի մարգ, անփայլ ու անդիմադրելի նորեւն աչքին:

Մեր ազգային կր գեղերը, թողութեւն չեն պատմութիւնը, նոր պատմութեան գեղերը, չեն օգտուի նորերը: Կր մնա անմահով, յայտն համար արժանաւորանալ: Անորմութիւնը անոնց դրոշմն հանդէպ՝ դիտարկ պատմաւորներէ մէջն է անուշա, բայց կարելի չէ ժխտել նաեւ արհամարհանի ու յատկանշական դասարանը՝ նորեւն մաս, հոգ չէ թէ նոյ զլնականի մը մէջ ըլլալ ան:

Ձեռք առելի քան երկու տասնամեակ առաջ՝ դրոշմներ իմաստի մը, որ կարծիք թէ Զօրացումն ու Զարգացումն, իրենց դրոշմներով թեքել կր ինչեւի, քան իրենցով մէկու կամ միւսին առողջութիւնը կամ մէկ հատար... Սկսած յատկանշանքները — բարեխաղաղութիւնը թիւն չիէ — որոշք փոխել կր նախի չհնկնուի միայն, թէ արեւիք աւելանալ անոնք: Նորեր, որոյ ու արեւտապէս, նկարիչ ու երաժիշտ, յաճախ, Ընկերութիւնը միայն կր ինչին արեւիք ինչպէս երկրաւորութիւնը աղբի մը՝ Հին դրոշմը մը փայլ...

Կրկնապէս, Հին սերունդը գործն է, որ նոր սերունդը աւելի չափ մարելի ետեւէ է. միայն ի փառք ետեւէ, եւ իմէ չի ծնդարիք փայլ, չափ ալ կարեւորութիւնն չի տար Հին սերունդին գործերուն, արժէքներուն, գաղափարականներուն եւ միջին իսկ փորձառութիւններուն:

Նորերը... — անոնք ալ ունին իրենց գործունքը: Անոնք ալ ունին մեղադրանքներ, արատաւորութեան հանձնող տառիւն: Հինքը յաղաքանք առաջադրաւ են. չեն քալիք ժամանակին հետ, չեն փոխուի, մինչ այսպէս փոխուել եւ կր փոխուի ինչպիսի թափով: Ձեռք գրադարան, յաշնառն չեն. չունին թափ ու թոյլը: Հետեւաբար, չեն ըմբռնի իրենց այսպիսի, Հոյն, Հոյնական զատաւորներ, Հայաբի, առէն թան: Հինքերը դիմաւորաբար, Հայի զուլի են, մինչ այսպիսի, հետեւաբար իրենք նոր, առէն թանով, գիտով ու մտով, սրտով ու նպատակներով:

Գիր ու գրականութիւն, Հին գործերն ու գործիչներն, այլ՝ ունենալ են արժէք մը, բայց զերեւել ժամանակից միայն: Անպէս է կենսից հոսանքը, որ կր չէլ եւ որ առաջ ետեւ ժամանակիցից, նորի, նորագոյն, աւելի կեղծակց ու առողջ, աւելի հարաւոր ապրուած կենսիցն. — ալ է հարեւորը:

Այս պայմաններով նորերուն՝ Ընկերութիւնը հանդէպ, որեւէ կը մեծութիւն, չընտել համար որ կ'ուրացուի:

Անուշա, չինք կրեւոր մէկ կամ միւս սերունդին կողքին կենալ, հաւատալ անոր որ կր հաւատանք նոր սերունդն եւ կենսի ու գիտութեան, գիտականութեան ու քաղաքիք նոր արժէքներուն, անդամագործական նոր նուաճումներուն: Անք կրեւոր շարժանք ընդունի, որոշակեան. ճիւղաւորութեան քաճիկն որ կայ ընդ սերունդներուն մաս ալ — անոնց գործունքութիւններուն եւ պատմաւորաբանութիւններուն մէջ:

Իրաւեւ ունին Հինքը, եւր կր գեղարհիւ, որ նորերը աւելի չափ կենսից փայլուն երեւոյթն ունենան են. յատկանշան են, անփոք, եւ ունին իսկ կարծիք՝ թէ առէն թան իրենցով կր սկսի, նորիսկ այսպիսի պատմութիւնը...

Անրաւ, չեն նորերը, եւր կը մեղադրեն իրենց հայրերը եւ մայրերը, իրենց երէցները՝ թէ չափ

Տեղական թերթի մը այնպիսով, որ վերջերս Մարտը այցելած էր, գրաւորչի կը գտնէ երկրին տեսական կիսակը 1951 հունիսը ընդհանրապէս լաւ է, իսկ ան կէտը կը մնայ առեւտրական հաշուկէրին քայքայ ծանրացումը:

Գտնէ երեւութապէս հանդարտութիւն կը տեսնէ Մարտը մէջ: Բայց եւ արդիւս քննիչները խորաւոր ու զարգացողութեան կը հետեւին երկրաւոր եւ Մարտի գեղարհիւ:

Մարտից աղբաշնականները, թէեւ տակնեակ փորքայիս եւ պատմական, եւ իսկ կեցած իրենց պիտուի նպատակին, որ ուրիշ բան չէ իմէլէ մի քանիսն հետաքրքիր երկրին: Անոնք չափ խելով կր շարժին եւ իրենց զարգացումը այսպիսի մեծութիւն կը մարեն, որ թէ՛ Մարտի աղբիցի շրջանակներուն եւ թէ ՄԱԿԻ նրբանցներուն մէջ համակարգի մեղմույթն կը ստեղծեն:

Ընդհանրապէս այն կարծիքը կը տեսնէ թէ մարտից աղբաշնական պատասխար մըն է համարձակութեան գէ՛մ: Իրենցիններու կարծիքով, ան իրենց կարծիքի կը ծառայէ: Անկեղծ, փորձաքննի մըն է, որ Մարտի հայրին լաւանք բաշխան ու թէ բուն երկրին, ալլ փարիկ եւ Ուսմանիցի մէջ կը գտնուի:

Միայն եւ արեւել, աղբաշնականութիւնը դեմին կը շարժ Մարտի մէջ: Անոր զուլի կը դատուին այն մը քրոնիքունաճ անգարիներ, լաճակ դուրս ետեւ քրոնիքունաճ անգարիներէ, որոնք ո՛ր մէկ կայ ունին լաճ անգարուններուն հետ: Բայց իրենց գործունքին լաճակ շրջանակը տարածուել համար, անոնք ստանդարտից կը դործանեն իրաւունքները հոր աղբալի:

Մարտը տառապէս արաւական երկիր մը չէ: Բուն թեքումները՝ կը կարդին Պետականներ, որոնք ճիշտակ զննել կը պատկանին: Սկսեալ իտալէ թէ իտալեան են նուաճող Արարեւորներ հետ, ինչպէս նաեւ գիրի քերտուս Խափիկներուն հետ, բայց, դատաւորներն մէջ, մասնաւոր լեռնիքներն մնալ, Պէրպէրի արեւոր գրեթէ նուազար ծառայ:

Պետականներ իրաւապէս են արտաքրոնիքներ: Իրենցին կողմէ: Այս երեւոյթանքներով կը արտաքր իմէին եւ Պետիկ ինքնաշարժներուն դատաւոր կրեւորն լառաբի, կոպապառութեան հետաքրքիր երեւան հանդիս: Համար:

Իրաւոր մէկ մարդին կը կարգէ Արարին հետ, որովհետեւ ալլ ինքնով դրուած է Քուրքին, հետեւաբար թէ հետեւանութեան տառապիքներ:

են աւանդապաշտ. զարգացած, եւ չունին նոր ժամանակներ, թոյլը, օգին:

Ձեռք անդարձաւորապէս սակայն ընտրաւ որ կենսից՝ կր մակերկր շարժումներուն մէջ չէ, իրականութիւնը կեղծել մէջ չէ, այլ աւելի խոր, ինչպէս ծովը՝ կր մակերկրապէս են տեղաւորութեան մէջ չէ միայն, այլեւ կը ծառայէ ու խորունկ հանդարտութեան մէջ, կր լաւանաճախութեան մէջ:

Հինքը պիտի ընտրուի որ նորերը, թէեւ երկրաւորն ու անփոք, բայց միայն արեւելից՝ որ նոր են, այլեւ զգալու, մասնաւոր. եղանակով: Նոր աչք են մեր նորերը, արտաւանքով: Եւ անդամագործելու ուրոյն միջոցներով: Ապաւոր, ապաւան անոնք է, իսկ իրենց պարզութիւնը աւանդութիւնը գտնուի: պատմաբանով փայլուն:

Իսկ նորերը իրենց կարգին պիտի լարեն Հինքին որովհետեւ ինքն որ իրենց գտնուի ու պիտի գործան Հինքին գիտածն են մէկ շարժով մարտին դիմաւորութիւն, կը ծանցան կենսին ու մարտից, այսպէս, գաղափարներն ու անոնց արժէքը: ոչ միայն կենսից փայլն ու կեղծել, այլեւ միջուկը, մութը, ու լույսը:

Ճիւղաւոր, որ բոլոր գիտութիւններն եւ բոլոր գիրքերը մէկ թափի միայն կը ձգտեն — ճանշնալ կարծիք: Հինքը կը ծանցան զայն, ոչ թէ գիրքներն, այլ աղբիցի զայն:

Պիտէ շարժանկութիւն սերունդներու այս խաղը, չընտել համար պարզութիւն: Ժառանգ եւ ուրացում, զնաւորութիւն ու դուրսաբանել, իրարու խառնուած: Գտնուի այն երկրէ համարեւոր մէջէն: Կենսից սակայն, ոչ թէ մէկ կամ միւս ծառայը:

Հինքը պիտի գուրդուան նորերուն միայն, տարաբնուցով գտնուի: Ծանոթացնելով անոնց ճիւղաւոր արժէքները՝ նորերը պիտի փնտնեն նոր արժէքները, բայց Հինքը ճանշնալ, զնաւորութիւնը:

Ճիւղաւոր արժէքները, մարտիք ըլլան թէ անոնց դրոշմը, ինչ են ժամանակից. ժամանակի ու միջոցի պայմաններով:

ԽՄԿԱՊԿԱՅԱՆ ՀԱՅԿԵՆԻՔԻՆ

Թեւեւ զուգընթաց՝ կը քալէ արտաքաղաքական հետ:

Մարտիցիներէ կարեւոր մասն էր կործանէ Պէրպէրի ինչուն, առկան ալլ: Բարբարոս, զէն կայութեան մը մասնաւոր է: Նախ, անոր համար որ թաղաքները զատաւորաբանները կը թաղաքներ: Յետոյ արտաքին գոյութեան չունին եւ լառա: Յետոյ միայն հիմնուած է:

Այնպէս որ, իմէ Պէրպէրի մը ուղի նուազապէս կը թեքումները մը տեսան, պէտք է արտաքին սորիկ եւ բոլորներն խառնուան: Թաղաքը (ուստի) համալսի գործակալ մըն է Պէրպէրներու երկրէ մտնելու համար:

Ճրմանական դատաւորն աւալ, այս թափանցումը գեղարհ արեւելներու կը հանդիպուի, անաւորութեան եւ փոխադրական միջոցներու զգուրութեան պատճառով: Բայց երբ հոգաւոր իշխանութիւնը կարգ ու կանոն հաստատուի, ճամբաներ եւ շրջակայիցի ինքն, ուսուցչին գործը ճիշտակ գիրաւոր:

Աղբաշնականները նախադի լառապի օգտուր քաղին ուսուցչին փայտից դրեթէ, ու արաւաքման եւ նոյն տակն զարգացական աշխատանքն անաւորութիւն գործին էր:

Այսու հանդէպ, ընդդէմադրութեան մըն ալ դրոշմներն ունի, դիտարկութեան կարգին: Պէրպէրի զնախաւորները կը զգան արաւաքման քաղաքական փայտից, որ կուշայ երկրաւորն եւ թեքման տակն հետեւէ (Մարտապիք):

Յոյսաւաճարքը հետեւի տեսակետները կը լարուն, այս աղբիք — զրաւան հիմ կ'անդադրաւորապէս այն փայլին, որ դրոշմը պայտից Սուլթանը աւերակի թեքել շարժումը, ինչ որ խառնապէս ցնեղ Պէրպէրի զնախաւորներէն: Ինչ է թէ Սուլթանը շարաւոր գործանքը հոգաւոր իշխանութեան փոխաւորութիւնը, բայց ի թաց լառապի Արաւաքին զնախաւորութեան քաղ Փարիկի կատարմար թեքել դրոշմանք. միջադրային համար իսկ կարեւորն է իմէ թեքումը:

Գնա կարեւոր է հանդիպում — Այն, այնուշա, միջինը որոյն աւանան մը: Նորերէ է ձերքալալի աղբաշնական մարտիկներ, փոխել աւաքական ինքնով հրապարակուած թերթեր, որոնց յօդուածները ապաւանութեան ճիւղաւոր գործն են:

Միւսանով կարելի է նշանաւոր: Ցանկանալու ալլի գործունքն, օճակ աղբիցի ինքնով թաղաքն արաւաքման մը, արաւ մարտիկին հետեւի թաղաքական հարաւան միայնութիւն:

Բայց այս կարեւոր ճիւղաւոր գործանքը թաղաքական չէ: Պատաճէ է նկատի առնել տեղացիներն ունենալու ծառայունքը, — ծառայունք անաւոր կամ արաւ, — որոնք որոյ գործադրման մը համարել իմէլ, իրենց ծանոթութեանց օգտագործման հետաքրքիրութիւնը չեն գտնուի:

Գտնաւորն հաղորդ թաղաքական պայմանաւորներ կան Մարտի մէջ, եւ աստ մը ստորադատ պայմանաւորներ: Այս պայմանները կարելի էր տեղացիներուն լաւանքն: Ինչեւորութեան ալ աստակ կը պատճէլ, որովհետեւ, հեղինակաւոր գործն մը տեւ դրածման Մարտիցի չիկնար ապաւ մնայ կը միջոցներին ծանր փոխաւորութիւններէ: Կարելի չէ՞ քաճիք երկրէն արաւաք միայնակ Մարտիցիներ, — որոնք թէեւ թեւ չեն կարգիք, — օգտագործել մարտ երեւին կամ թաղաքական գաղափարներուն մէջ: Իսկի օգտուրը: պիտի չըլլա՞ Մարտի եւ Ցրմանակի կարեւոր արաւաքներու համար: նոյն տակն Մարտիցիք անդադր անաւորութեան գիտաւորն տալու համար, ի հարկին լառաք պայմաններով ինչի կը փայլաներ:

Կարելի է ուրիշ նորութիւններն ալ մտածել, միայն նկատի առնելով որ չափ մը արաւաքականներ իրենց նկնչիւնները կը ստանան կատարելի պրոբերներ: Միւս կողմէ, այնպիսի որ Մարտը արաւորն բարեկրկն է: Թեւաբիւթեան նախկին ձեւը այլեւս չի կրնայ չէ:

Մարտին մէջ, բացի քանի մը Հին գործիչներէ եւ զնախաւորներէ, չեն պակսիք թաղաքական տաղաքականութեան, որոնք կայութեան մասին յատկ գաղափար մը ունեն: Բայց, միջինական լառաքման, ինչպիսի կամ կործանարար, կը պատմանի Փարիկը:

Այս է յօդուածագրին եզրակացութիւնը:

Թ. Ա. Թ.

ԾԱՌԵՂ

ՆՈՐ ՀԱՐՈՒՄ — Գաղափարաբան առաջին ճառի մէկ յանգրութիւնը մը եղաւ:

ՀԱՐ ՀԱՐՈՒՄ — Իրականութեան աղբիք:

ՆՈՐ ՀԱՐՈՒՄ — Այն, արեւտալ անմիջապէս փայլել եւ խառնարանէի մը փայլել...

X

Ա. — Այս տառու մարդ մը տեսայ որ ընդի կը նմանէ:

Բ. — Չըլլայ թէ իրեն վճարած ըլլաւ այն Հինգ սակին զոր ինչի կը պարտան:

ԴՐՈՒԿՆԳ ՍԵ Լ. ՁԱՆՔԻ ԿԵՆՏՐԵՆ

(ՇԱՐՔ, ԱՐՏԱՇԵՍ ԳՐԱՌԻՆ ԵՒ ՕՐ. ԱՂԱՅԻՆ
ՈՒՅՆԱՐԱՐՈՅՆ ՄԵՋ)

ԳՐԲԼԻՆ, 14 փետր. (Յառաջ) — Շանթի մահ-
ւորանքը չէր չէր, ինչպես ինքի արժեքը
մէջ. յուշեր՝ կարգաւ Շանթի, Արտաշէս Գրու-
նի և Օրիգոր Աղաւնի ուսուցչական շրջանին և
Բոստոնցի չափական կեանքին շուրջ:

1894ին ապրէլ է կոպտ ըլլալ, երբ եւ Նադի-
առնիստի տարեկան աղիքի մըն էր եւ կը յաճա-
խէր մեր զաւարին Ս. Յովնանեան բարձրագոյն
Նախկինթաւան: Այն տարին չափաւ՝ Գրիգոր Մե-
ծեմեան Բագաւ. Ժողովի անդամ էր եւ Ժողի-
շարքը՝ Անդրանիկ Մեծերեան եւ Նոյն գերազա-
տանէն Մկրտի Մեծերեան զարդին Նադարա-
նուհներն էին: Այս վերջինները Պոլսէն իրենց հետ
բերած էին իրենց պէս երեսօտաւոր, զաւարտա-
կան Շանթիը բերելու զարդին անորէն եւ անոր
ընկերները՝ Արտաշէսը, Գրուհին եւ Օր. Աղաւնին
իբրեւ ուսուցիչներ:

Շանթի ինչը շատ դասոր չէր ստանձաւ, այլ
իբրեւ ուսուցիչ՝ ուսուցչական կարգին մանկավար-
ժական նոր մեթոտներու ճարտարները կուտային:
Մեքէ աշակերտներն կը գրայինք ամէն օր անոր
ողին խնայող ունէր յաճ չէր: Հարկը աշակերտ

Շանթի ստաղին օրէն յաճախ էր թէ՛ աշակերտ-
ներուն, թէ՛ ուսուցիչներուն եւ թէ՛ մեր քնուա-
րանած զաւարտակներուն սիրոր: Անոնցման աշ-
խարհով եւ քննադէմ անցնողով, որուն մէջ զովին
կուտային Կոլորադ, կը զարդարնաւորանային
Համբար, Շանթիէ քաջադիմ անորէն իբր Հա-
մարտեան մեթոտը օր անցնածն էր կը յաշխարհ
Իր ուսանողները՝ ինչպէս Շարիկերապաւնէն եւ
Մարտիկ Բոգոյն արդէն Կարտասանուէին զար-
ցական հանդէսներուն մէջ:

Անգամանք էին իրենց Արտաշէս եւ Գրու-
նին՝ ետեւին երեսօտաւոր, աշխույժ եւ վառախա-
ռու ուսուցիչներ: Արտաշէս միջակասակ էր եւ հա-
յրեւի, պատմութեան եւ երգի գասեր կ'աւան-
դէր, իսկ Գրուհին թուաբանութեան եւ մաթըմաթի
ուսուցիչն էր:

Մարգարէի դասերը անոր կ'ունենային Ս.
Բագարը երեկոցեան րոտի, չէն լիանալի ստեղծ
Գրուհին փառնէր քաւին երկու դուռները զոգել
կուտար եւ երկուքնաւ ձողով եւ կ'աւանդէր ինչ-
պէս երկուս աշակերտութեան կը սորովեցին յոյն-
տալան մաթըմաթ եւ փայտաւ ձողովով գիշերու-
քական կեցուածք եւ զարդարութիւն:

Օր. Աղաւնին լուրջ էր համակրելի ուսուց-
չուհի մը, աղիքիներուն ձեռնարդութիւն աստեղ
ուտար: Իր պատկանքը այս երեսօտաւորն էր: Պա-
ստաւորական Բոստոնցիի մէջ աչքի կը դարձեր
արտաքին քննարկումներ եւ կը փախաւին թէ
Մարտիկը անոր միայ միայ ունէր:

Ես այն ատեն չաւ երկուս մարդիս անէին եւ
հիտար կերպարներ մէջէն այս օր: Շանթի շատ
Համար մարեկտի րը քաշէր կրկնելով — Էրուս
այս աղիքի պիտի ըլլայ...: Ես այս քաջատիկ
ժողովուրդներ անէի կուտար օր, Շանթի, Արտա-
շէս եւ Գրուհին յաճախ, յարաբեր անուանել
եւ ինչ անցում, չէր կ'ըլլային իրենց մտերիմ ընկե-
րով՝ Ժողովուրդ, Անդրանիկ Մեծերեանին՝ որ
գիտաւ կը անսեմին, քանի որ մեծ մայրս գիտաւ
կը զովը ունենայ կ'ուրէջ:

Ուսուցիչներու այս երեսօտաւորներն կը բնակէր
ըրուս հայկական Ս. Բագարը Քաղին մայրաւա-
ստը, գերեզմանէն ընդի մով անորը գաղտնիկ
դուռով: Բերեստեանեաններ. ծովահաւաք աստե
մէջ: (Տարիներ վերջ զիպուածով մանուկն 1915ի
աշտարը ողբն օր եւսեր բնակեցանք միմեան 1915ի
աշտարը): Օր. Աղաւնի կը բնակէր ՔՔԻՄԻՍԻՄԻ
ճիւղի տղարարին ետեւի փողոցը՝ Պապկեաննե-
րուն (Յաւոյն) աստի:

Նոր կեանք, նոր շարժում բերած էին այդ
ուսուցիչները մեր զաւարը:

×

Օր մը ալ հետեւեալ կը պատահէր:
Հայրս, որ ինչպէս րոտի Բագաւ. Ժողովի
անդամ էր, զարդեր կ'իմաստէր թէ՛ թուրք ոստի-
կանները նոյն օրը կամ ամէնէն թէ՛ յարկը օրը
զարդոցն մէջ խուլարարութիւն տիրի կուտար եւ
զրեւել լիցիվարական ուսուցիչները պիտի ձեր-
քաւանէր, քանի որ անոր գիտելական մարդոցն
ուկ կուտային աշակերտներու...:

Հայրս իսկեւ կը փախ ժողովուրդը՝ Կնիշու-
նիկին րոտի եւ Մկրտի Մեծերեանի մէջ՝ Անդրանիկ
կ'ուրէջէ փայտեղի փառաբան ուսուցիչները:
Անիկաւոր լուր կը զրկէր Շանթին, Արտաշէսին,
Գրուհին եւ Օր. Աղաւնին օր զգուստան եւ ի-
րենց ստեղծող լիան, փոխադարձ թուրքերն աշ-
րին եւ պատարան զանուէր նոյն գիշերն իսկ մեկ-
նալու: Իրենց որոտուն էր զինքնազդ քանակ փա-
խարը Գրուհին-Մարտիկը աշտարը եւ անէի
աշտարաւորանով Պոլսէ:

ԴՐՈՒՄԱՆՈՒՆԵՐՈՒ ԴԱՍՔ

Երկուշաբթի օր, հաղի Նիստը բացուած, Նա-
խարարը արտոնութիւն կուտայ իրաւագոյն Նորա-
մանի օր Նարաբանէ լից գաղտնիք Պոլսեցիներն,
Հարեւանով լրտնիք էր հակաօրինական դրոշմ-
նէութեան մասին:

Նորուման — 1939ին Գրուհին զարգէր, այն-
պէս չէ: Ինչ կ'ընէր չէր իրենց արշաւանքին
ժամանակ:

Գնդապետը լազուրիք իրեն դէմ եղած վե-
րադրումներէն, կը փախ դէրեւու լրտնիքու-
թենէն եւ կը պատասխանէ:

— Զինուորական ստաբլուիթին մը լուր
հանէի ինչ միջոցին: Երկրին հարաւային կողմը,
զարգի ստաբլուիթ զրկուս մը, ուր փորձեցին վերա-
խմել մեր ունէր եւ վերականգնել հակաբան: Այն
ատեն էր որ, Մ. Խաւան — ձեր բարեկամ,
փարսիկ, — յեղափոխութիւն յարձակման անցնե-
լով, խորտակեց մեր աղ կողմը: Կըր համար ա-
ղետ մեծ էր: Մահացու հարաւոր կուտար Միա-
լիկէն:

Նորուման՝ կը կարգին անուշ մը կը փախ,
բայց կը հարցութեան դիմ չէ լրտնագրութիւն: Հիմա
զինքն հետադարձող զնդապետին դրոշմնէութե-
անէն է, Լիզպոյնայի մէջ: Պատասխանը կը հա-
յր եղողին:

— Հակաօրինական ցանց կը կարգեցի Փոր-
թիկայի մէջ: Ես անմար աղիթն ունեցայ տե-
նուհիկը գերման զինուորական կողողներու հետ,
որոնց ասանց աշխույժ յայտարարեցին — Միտի
կը մնայ խորտակող ապ մեզի որ կարելի եղածին
լուր լուտով հարկադարձել ենք: Այսուհանդերձ, շատ
մը գերման զորավարներ Գնդապետներուն հետ
փոխ մէջ մտնելու միջոցներ կը փնտռէին: Կը
իբրեւն թէ զիկտաւորին դէմ եղած մահաւորներ
բաւական էր կը փաստէ թէ ան միայն բարեկամ-
ներն չունէր...:

Երբ համայնաբար փախաւորներ կը նստի, այն
ուսուորանքներն կը իւրեք րոտոր թէ հարցութեան
մը վերջ դասն է: Բայց, ասու Ռոտո թու ժողով-
նէի պատասխանը նորէն կը քաղարկէր: Կը սուր
ձայնը: Մէջ կը մտնէ Վերմուր եւ... լուծողա-
կան կ'ուտային:

Իրաւագոյն կուտար կ'ընդունաւոր ուսուորից
լիզուով էր, որ զիտուր թիւնը կը խախտէ հակա-
ուսուորանքներուն մասին:

— Պ. Նախարար, կը ինքընք օր թուր յառա-
ջ Վերմուրի խառնուի այս միջնաւորութեան:
Թող ընչ էր ինք ունենայ:

Վերմուրն կը զարմանաւ որ լից ղիմարա-
կաններուն պետեր կը ինքնուրուր ծածկելու հա-
մար երեսուն ծածկանունը դրոշմաւէն է:
— Լից ղիմարական շարժումը, կը պատաս-
խանէ զնդապետը, հիւսիսային հանքերին մայր
ուտած է...:

Անցնին լուրջ հարցերուն, մէջ կը մտնէ
նորէն Նորուման: Մեր ղիմարական ցանցը լըր

Գրաւան-Մուրաւ քուտած տներ ընդարձակ
և բերել ապարակ մըն է (Չիֆթիկ), Բոստոն-
նէն միւր կարգով մեղեկուս ժամ հնուս, զգալի
հարաւ: Այս աշտարակին վարչութիւնը անկէ քան
ուսուորանքի ստաբլուիթ է վեր յանձնաւոր էր մեծ
հարս՝ Մեծերեան Գրաւապետ աղային: Գրեթէ ա-
մէն անաւ որ ընտանիքն հնի կերթար օգա-
փութութեան: Հոն կարին միայն քանի որ ուտուէր
եւ զիպուրիկ տնտեսութեան չէրէքը, որոնք քաղաք
պատնէլով օր քաճուտին ինչ բաց դաշտերէն եւ
ծառաւանդաներէն: Մեծ չիտութեան կը (դուս) ու-
նէր, որուն աղիւն քաղէ եօթը ստաբլուիթ մէջ լուր
կը փար: Անդրայի կը քանուէր ձողակէ օր
մէջ: Եթէ քաղարք ժամ մը կը զգալ անկեղծ քաղ-
անալիք, կը հասնի իր քաճուտին կը միայ եւ
հոն աշխէր անկեւ կը պարզուի Մարմար ծո-
փած ամրող զիպուրիկներ: Այս քաճուտներն
ստաբլու ծոփակն էր:

Այն արտոն մեծ հարս նոր մեռած էր եւ մեծ
մայրս ուղարկ էր այս տարի անկէ փախի հետա-
քաղարքն եւ երկայ Մարմար-Մարտիկ, ժա-
նար օր մտնուի: Համար կը թանկալին կորուստը:
Ես ալ, ինչպէս միւր, կ'ընկերանայի իրեն:

Մուր, ինչպէս ասանց զարգէր գիշեր մըն էր
Կեւ ղիկեր անցած էր կը հնուէն հայրենի եր-
գի ձայնը լսեցինք. իսկեւ պատուհանները քա-
ցեցին ճիւղերը: Համար մայրս: Այս՝ հայրենի երգ
մըն էր. խառնով կերպէին...:

... Կառնիք երկիմէն կը մտնէր արտաքուստ
հարաւ...:

Կարծես երեկ եղած ըլլար: այնպէս կը չնէ
դիւս անկեւիս աշտար ամրող իմերը:
Երբ կարգը կեցուս քաւին մէջ, դուրս ցոա-

տնեկու համար, դրած ստապաթ թէ ոչ: Զփո-
քեցի տնեկութիւնները զարկ լուտունի, փարկի
եւ Սիւլէի միջին ստեղծ ունեցած հարդրակցու-
թեանց մասին:

Գնդ. Բոլալներն կը ղիմարել պատասխանել
այս հարցումին եւ կը լիանայ համառոտակի պատ-
մար կը դրոշմնէութիւնը:

— Միւր գործին կը նպատակ Դաշնակիցնե-
րուն: Անոնց եւ իմ երեսօտաւոր հայրենակիցնե-
րուն միջին, ես կուտար ապահովեցի: Ուսուորա-
կից Մեծարար Արեւիկէն հետադարձ գործողու-
թեանց լիզաւորանքի մասնակցութեան մէջ ծրարե-
լիք, լիանայ հիմնիկ անդիլներ լիզուով խմադ-
րուած հանդէս է:

— Այդպէս, դուք Նորուման, հաւանաբար
սերբիկով կամ տարաբան, որովհետեւ դուք...
իւրեղ զաղխական մեծ էիք միայն:

— Օ՛հ, կը պատասխանէ, ընդլիմախոսեց փա-
տապան Դարս, իսպեցիք ձեր Նուլախար զաղխ-
կանին՝ Բուրգի մասին:

Արտաւորանքներու պաշտպանները այն ա-
տեն հանդիմարաւորապէս կը ծանուցանին թէ ալ
հարցում լուրին: Նախարարը կ'ընդհատէ զառա-
գաւորութիւնը:

Նիստը վերաբացուած ատեն, մայրը մը ներս
կը մտն պատուականով մը եւ զատական ատակներն
աղիւն կը փառաբանէ արատաւանայ ժողովուրդը:
Ըստ իրեն, զատաբաններու վիտանքն Ռեփա-
ւան զաղխականութիւնով ողբերգուած է:

Նոր փայն՝ Կապուս Երեւ, հանդատան կոչ-
ուած անդկալից ծովային ապալ մըն է, լիւր հա-
մակիր խորհրդարանի ժողովրդասիրութեանց: Բա-
րար այդ երկիրներն ան կ'անձ է, տեսած է կար-
մը քաւանը, որ իրեն ճանդիխառանք ներկայ
էր Չիտալապարից մէջ:

— Պուլխարից քնտրութեանց ատեն, կ'ըսէ
փայն, Սիւլային քանիները ներկայ էին, սակայն
անտեսանիլ:

Նախկին սպան, որ կը լուսնիկ անդկալից
հայրենաբար ներկայացնէր, կը հաստատէ թէ Զը-
րէի գաւառանց Ռուսիոյ, պատերազմը ընթաց-
ելին:

— Անէ՛ք ձեր, դաւանանք մը ալ, վրայ կը
րեւէ Տիֆթիկի փառաբանք:

Օտախար իրաւագոյն Ռաւոյիլիք, ամառա-
կանաւորներ վիտանքն, նախ ասանմարտական
իրաւաւորութեան զարկեցող մը կը փորձէ, յե-
տա կը իրմամբ հանդիմէ թէ՛ ինչպէս ինքնա-
կալ երկիրներուն մէջ ինչպէս փնտրէր կը ընկ
ժողովուրդն, եւ թէ ամէն կարգափոխութիւն ի-
րաւունք ունի արտաքուստ լուր. կատարելով ապա-
տուութեան: Այս կերպով կ'ընտրուի զիպուս-
տաւորներ, բայց քնտրողներուն Միլիկ մէջ
միայն կը ներկայացուին...:

— Բանի՛ք ընդկալիքներ երեսօտաւոր կայ խոր-
հարարանք մէջ: Կը հարցնեն իրաւաւորական
հարապարակն այս երեսօտաւոր անդամը:

Փայն կը շորթարաւ ալ ու ձախ եւ փախ մը
լիւրիկ ղեկմար լիւր, կը պատասխանէ...:

— Այս հարցումը ծիծաղելի կը թուի մեզի
համար:

— Զրեւնորներ զիպալ քուտուցներ իր գործ
չնէ՛ք դուրս, կը հարցնեն յորէն Ռաւոյիլիք:

— Անհնիկ, կը պատասխանէ փայն, անոր

կեցին Շանթի, Արտաշէս, Գրուհին, Գրուհին, Օր. Աղա-
ւնին եւ Անդրանիկն եւ Մկրտի Մեծերեանները:
Անդրայի գիշերը քանուցնէր ուրախ իտալացու-
թեան: Մեծ մայրս նախաճաշ պատարաւոր տը-
ւաւ եւ համարողական դարաւ:

Դիւ լուր լրացուած, ապամտութիւն զարձ-
քացանք ժամակալ զաղխիկներ եւ ինքն ծովու
մէջ: Հոն կեցած էր մեծ ստապատաւաւ մը եւ
չիլի-միջ հողի ապարակին արտազմած մեծերի-
կանք ձեռքէ ձեռն ընդողով նաւը կը բեռնեցին:

Անդրանիկ Մեծերեանի իբրեւ աշտարակ
գործակալներ յանձնարարեց Նախարարին որ
իւր այս քաճակները ապահով հասցնէ Պոլսէ:
Կեցած էինք քաճակներ լիւր եւ երկար կը
հաշիւեալ տապաւանաւոր, կը յարմար հողով ա-
րաբորը կը հնուարար զգալի Պոլսէ:

Յաղարք կը ստեղծուի իրենց խաղաղեցիկ
զարդեր եւ զիպուրից այս ուսուցիչներու ընկա-
լանքներ: Այն մէջ հնուց քանի զանալ: Բայց վե-
րուստիս անմարին ոչ մէկը զիպեր անմար յաղար
փախաւոր:

Ետա ցանցած տնեկ ունեցան Սիւլայիլից ղեկ-
ար, որուն գոյ զարկն Արտաշէս եւ Գրուհին:
Լսեցինք որ Շանթի եւ Օր. Աղաւնին անցած են
արտաւանդան եւ ապաւանուած: Այս վերջինը յե-
տալ ամուսնացած էր — Եթէ չէր սխալիք — Հրաշ
Քիլիքաներն էին:

Անոն Շանթի կեանքին այս գրուալը գրե-
տի փրկելու համար զայն մտադրուէ:

Եթէ յաղարք շրջար փոխական այս փա-
խաւոր, համարաբար Շանթի կեանքը քաղարկի
տարբեր դատարարում ունեցանք լիւր:

ԱՆՆԻՑԱՆ ԶՈՒՆԱՆԵԱՆ

է ամէն դրոշմաւ, ինչպէս յայտարարուեալ
 թերթերու մէջ: Անոնք, համաձայն իրենց ուղե-
 դիրն դնու պարտն ունենան 4ամենի՝ եւ օգտակար
 ճեմարկներ, միշտ՝ ի նպատակ եկեղեցւոյն ֆոնդին
 եւ յայդուրթեանը աջմէն կարելի է գտառել:

ՕՐ՝ ՆՈՒԱՐԻ ՓԵՇՏԻՄԱՆ ՀՅՆԱՆ
 Պ. ԳՐԱՐԵՐ ԳՐԱԳՄԱՆ ՀՅՆԱՆ
 ԱՐՄԱՆԱՆԱՆԳԱԾ
 16 փետր. 1952 Bois Colombes

ՕՐ՝ MIREILLE Վ. ՀԱՐԱՐԵՐԶՈՒՄԵՆԱՆ
 H. M. SWINSON
 ԱՐՄԱՆԱՆԱՆԳԱԾ
 20 փետր. 1952 Alger

ՅՈՒՇԱՍԵՐ

ՓԵՏՐՈՒՄԸ ԼՈՒ ՏԱՐԵԴՊԱԸԸ
ԻՌԻԻ Հ. Յ. Դ. ԶԱՆԻՄԻՆ ԿԱՐԻՈՒՄԸ ԵՐ ԽՈՏԷ
ՓԽԱՐ. ՀԻՔԻ, ՓԱՆԸ ԳԻՒ, ԽԵՐԻՔԱՆ ՍԽԱՐՀ
ՆԱԽԱԳԻՏՈՒՄԸ ԸՆԴ. ՀԱՅԻ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆԻ
ՀԱՆԳԼԱՆԻ ԿԵՐ ԽԵՐԵԸ:
ՄԵՐ ՄԵՆ ՄԵՆԵԼՆԵՐՈՒ ՅԻՇԱՍԱԿԻ

ՄԱՐՍԷԼ. — Հ. Յ. Դ. Ակնունի ենթակոմիտեի նախաձեռնութեամբ պատարագ — հոգհանալ

Կոմս պիտի կատարեին այս իրական առաջադեմ խնդիրը Ս. Գորգը մտադրաբէ՛ր էր իշխանակէ Հեղեկայ ընկերութեան։ — Մ. Վարդանան, Ա. Առաւման, Ա. Խառնիքան, Ա. Գիլիսեան, Ա. Քառնիքան, Լ. Օնգիլեան, Ե. Արսլան, Լ. Շանք, Ի. Տէր-Միսնան։ Մարտի լիբի ընկերութեան՝ Պ. Հիւսնան, Գ. Շանիանան, Վ. Չազարեան, Ա. Կարփեան, Ա. Արքաւանան, Լ. Գոյունի եւ քոյրը այն զոյնակցական համեմատելիութեւն որոնք ինչպէս պատեմ էին վրայ։ Կարելի է իշխանակէ ներքակտիւթեան ինչո՞ւնը քննարկել։ Վերջը, մտաւ Ա ընկերութեան, որոնք կատարեցին իրենց պատգամաւորութեան ճանաչել մեր ժողովուրդին։ (Այս վերջին մասը առանձին յայտարարուեցաւ)։

Հրով): Մասնաւոր հրաւերագիր չկաւ:

Երկն օրը ամբողջ շաբաթ անց մը դեպքի St. Pierre
դերևը մտնատունը, թնկերներու հողաթուփերուն
վրայ դեռեղելու համար իսկնց մը ծագիկ, ոգե-
կոչելով իրենց յիշատակը: — Վարչաթիւն:

ՀԱՍՆԱԶԳԱՅԻՆ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական հաւաքութիւն բազմաթիւ ան-
երբեմնութիւն 26 փետր. ժամը 21-ին, Le Cadet
սրահարանի վերին սրահը:

Եւթիւն Ռ. ՊԵՂՊԵՐԻԱՆ
(ձեռնարկ հարկերականի առթիւ)

Կը խօսի Գ. ԳՐԱՐԻԿՅԱՆ: Մասնաւորաբար
կը հարմարին չհարկաւորան վարձարան աշա-
հարները: Մտաւոր ազատ է:

Հ. Բ. Բ. ի պատահանդես
Ապրիլ 6/ին, Cercle Militaire, մեջ: Ժամը 4 է
կէս շիշեր:

[illegible]

Հեն շահած եթիւ 8/ (Յուշապատում ԺԸ), և 5/Ը (Եւրոպայի Կ. Գ.-ին զերբին Գրոտտարակուծիւնընթե 60ամեակի առթիւ): Մտանալու Համար դիմեմ ընկ. Թ. Ալվադեանի 194, Rue Vendôme, Lyon.

Անգլիա եւ Իգիպտոս

ԳՈՐԾԱԻՐՆԵՐ ԿՈՒՋՈՒՐՆ
 Կնոջ քայտոյի Համար, վարժ գլխածաղիկներ
 կ'ուզուի: Եռյայնեբոյ՝ իմի
TISBLAT 17, Rue l'Equichier Paris. Métro : Stras-
bourg - St. Denis կամ Bonnes Nouvelles:

ԲԱՐԵԿԵԼԻՔԻ շԱՆԻՍ (JOUR DU MARDI GRAS)
Կազմակերպում Գաթգահայ Տիկնայի Մի-
ութեան, Որբերու Օգնութեան Մարմնի կողմէ :
26 փետրուար երեսնամեկ օր տեւէ 15 20

Ժամ. Գրութեանը քաղաքն է՝ 8 rue Jean Goujon, ֆրանկի (8)։ Գատանեկան եւ ժանկալան խաղեր եւ ճանելի անկնկալներ։ Չանապան մրցասակները միտարար տուց ճամբար։ Մուտք եւ թէյսանդան 500 ԺԿԻ։ Տոմսերու ճամբար դիմել անդա՛նուհ տի-կրններու կամ հեռագրայնել Ric. 92-60։

ՇԵՆՐԱՅԱՆԻՐ. — Գրեւոր եւ Պետրոս Պու-
ռմեճեան եղբայրները, ինչպէս եւ Էլիէնան եւ
Գառնատեան թատրոնի ինքնը իրենց խորհրդով շնոր-
հաբարով ինչը թր յայտնեն թուրք տնայն, մա-
նուկապահս Վաշտիթի Հայ Մարգարեան Միու-
թեան, որոնք անմահ եւ դաւաճող իրենց զերբի
յարգանքը մատուցին

ԱՅՐԻ ՏԵԿԻՆ. ԱՂԴԻՆԻ ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆԻ.

[Faint handwritten notes or bleed-through from the reverse side of the page.]

ՊԵ.

Տէր եւ Տիկին Պարոնեան, ինչպէս նաեւ Զա-
ւարճեան եւ Տաղաւարեան ընտանիքները կը յայտ-
ենն թէ այս կերակի (փետր. 24) Փարիզի Հայոց
հեղեղեցիին մէջ հողահանգիտը, պիտի կատարուի
իրենց եղբոր՝

ՆՈՒՆԵՐ

ՄԱԶԱԿԱՆԵՆ (Մարոֆ) Պ. Ղուկասեանի մահ-
ունան առթիւ կարգ ձգ հայրենակիցներու զինամե-
ծադկեալութիւն տարամաշարուած 10,000 Ֆրանքը, ոչ
ստանալուէ Կոստէ. Տիգրի. Թ. ՂԱԿԱՆԵԱՆԻ.

✕ ԱՅՐԻ ՏՈՒՆ ԱՂԱՆԻ ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ
ժանրաբն առթիւ Վալդիսի Հայ Մարդական Մե-
ռութիւնը հազար Քրոնք կը նուիրէ Այնճարի «Յա-
ռաջ» փարտաբանին:

Le Gérant : A. NERCESSIAN
Imprimerie DER AGOPIAN, 17, rue Damesse, Paris (13)

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՕՐԱԿԵՐ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE
HARATCH Fondé en 1925 R.C.S. 376.286
Directeur : SCH. MISSAKIAN
17, Rue Damesse — PARIS (13e) Métro : TOLBIAC
télégrammes : 1100 ԳՐ., Supr. 2200, Արա. 3000 ԳՐ.
Tél. GOB. 15-70 Գիծ 10 ԳՐ. C.C.P. Paris 1678-63
Dimanche 24 Février 1952 կիրակի 24 ՓԵՏՐՈՒՐ

ԵՐԱՊԱՅԱՆ ԲԱՆԻՍԻ ԺՐԱԳԻՐ ՎԻՄԱՆՈՒՅՆ ՎԱՆՈՒՅՈՒՆԵՂԱՆ

ՖԵՐԱՄԱ ՊԻՏԻ ՏՐԱՄԱՐԻՔ 12 ԶՈՐԱՐԱԺԻՆ,
ՓՈՒՆԱԼԱՎ 141

Արախտանի ինքնուրույն ձևական ճալ մը
տառա Ուրբաթ օր, 22 փետր, կազմակերպելու
համար միացելու երրորդն է

Այդ օրը Մեծ Բեթանիա, Մ. Նահանգները,
Ճրտանք և Արախտանի Դաշնակցության 11 ան-
դամներ միասնականաբար վանկարացուցելու եր-
պակի քանակի մը կազմութեան ծրագրից Գ. Գ.
Իսթի (Անգլիա), Շուման (Ճրտանք) և Փերքը
(Քալիֆորնիա) անկախ այս լուրը, պատմական
համաձայնութիւն մը կ'ընկնէ տրուած որոշու-
մը մասունքի ստույգի մէջ ԵՂԵՂԵՐԸ ժխտել յա-
տարարներն թէ այս համաձայնութիւնը կը չա-
նայի ընդ ընդին մը արշալոյսը եւրոպայի
պատմութեան մէջ:

Եւրոպական բանակի մասնակցող ապրիլ
ամիսնայեւ զորքի պիտի ձեռնարկեն, երբ ինչը
Խորհրդարանները վանկարացուցելու համաձայնութիւ-
նը Իրազիկին կը կարգեն թէ, առ նուազը վեց
ամիսէն կ'ընտան լրակալ վանկարացուցուցին:

Համաձայնութիւնը կը պարունակէ հետեւեալ
տրամադրութիւնները.

1. Որ եւ զինքն յարաբերում որ կ'աւտոր-
ուր եւրոպական բանակի մասնակցող վեց ամի-
սի մը եւ մէկուսէ զի կամ այս ապրիլու, որքանի,
ժողովարաններն կամ օգտատիրոջն ինչ, պիտի
մատարուի յարաբերում Արախտանի լուրջ տու-
նուցող ղեկ: Փոխարքարաբար, եթէ Արախտանի
ընկերներ անգործակալ ապրիլ յարաբերում կ'ընեն,
կ'ընդունուի բանակի մասնակցող ապրիլ պէտք
է զայն ձեռնած յարաբերում ինչուս զիստ եւ օգ-
նութեան համար:

2. Եւրոպական բանակը սերտորէն կ'աւտոր-
ուր ըլլայ Հիւս. Արախտանի կազմակերպու-
թեան (NATO) ունեւոր, կ'ընդունուի տնտես-
քառ: Եթէ ստիպողական պարագայ մը ծագի եւ-
րոպական բանակի վեց ամիսէն կամ Արախտանի
կամ անկախութեան անգործակալ երկրներէն
մէկը մէկուն համար, միացեալ ինքու պիտի զու-
մարեն Արախտանի եւ եւրոպական բանակի կազ-
մակերպութիւնները, տալապարք քննելու համար:

3. ԵՂԵՂԵՐԸ (Արախտանի կազմակերպ-
ութեան) կամ Եւրոպական բանակի կողմէն
ոնեւ մէկը ճաշուցի, վանկարացուցում պայմանագիր
ստորագրող եւրոպական կողմ իրաւունք ունի
զղարկելու իր յանձնարարութիւնները:

Դրոպիկները կը հաստատեն թէ պայմանագիրը
արդէն մը իմրակարած է օր, թէ կ'արդէն կը
կը պարունակէ Ճրտանայի համար, յանուն 14 աղ-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարգով Գ. 13)

ՀԱՆՐԱՊԵՏ ԳՐԻԳՈՐ Ծ. Վ. ՇԱՀԱՄԱՆԻ

ԿԵՂԵՆԻ պատմին խորին զատի կ'ընտանք
Գրիգոր Ծ. Վ. Շահամանի մասը, որ անկի ու-
նեցած է Շիւթիկաբոյ մէջ, փետր. 20ին:

Ինչի Արաքիւնցի, որքանցալ մարդկային
անցեալ տարի իմրակարածան աշխուշտ տանէ հը-
պարտութեան կը պարզանայ թէ 60 տարեկան
է. Իրենի կը մտնի 81 տարեկան, Կ. Մանգի կը պա-
րաստուի Բալթիկային երկրներու:

Գրիգոր Ծ. Վ. հայկական զորքերին վերջ,
բարձրագոյն կրթութեան տալուց է Գրեմարիոյ
մէջ: Դասընկերի կը որքանցալ Արաքի Ճաշուցի-
նէ: Այստեղանկութեան ընտան Դաշնակցական
էր: Բալթիկային զորք, պայմանագրութեան է բար-
ձրագոյն աղք. վարձարաններու մէջ: Երաւ է նաեւ
կրթական տեսող Պոլսոյ զորքերներուն: Գրեմ-
արտանքներն կ'ընեն, աղուց կամ անտիպ:

ԿԵՂԵՆԻ արտագրութիւն է վեր հոգեւոր հովիւ
թէ Գրեմարիոյ զորքերին:

Ինչ կը խառնի թէ մասին:

Միջ ջառանգութիւնները կը ընտանեկան պա-
րապանութեան:

Ինչ, երաւ տեղականներ Սուսանա Շահա-
ման, Երաւանի եւ ուրիշներ:

Տարիներ շարունակ բանտարկու տ արտոր-
նում տանդիներ կ'անտանայ Հը. Անտանի,
գրեմարտներ: Հ. Գրեմարտներ, Կ. Միկի-
Օճանգիւններ, բանտարտներ Ս. Վ. Կոտեւին,
Ս. Տարտեյն կը շատ ուրիշներ:

Անտանիոյ ու Քուստանիոյ վերջին վերջին
որդանայած շարքան թիւրիկին, ճարտարու-
պետներ, տալուցներն եւ այլն զարապարա-
կան զորքերին շարաբոյ:

ԿՈՒՄԵՍԱՐ ՕՐԸ, ԱՅՏՈՐ, ԿԻՐԱԿԻ
Սարգիս մէջ, հայաձեռնութեան Գրիգի
Հայկ. երգչականի: Վարդապետ մայրն զիտ
խառն տալանկար երգչական մը,
Գ. Felix Raugel.

28րդ ՏԱՐԻՆ՝ 28e Année No 6695 Իմր շրջան Իմր 2107

ՄԵՐ ԽՈՍՊԸ

Իմր Ե. ՄԻՍԱԿԻԱՆ

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԶԻՐՈՅ ԱՆՏՈՐԻՒՄ ՄԸ ՀԵՏ

— Երբ իմաստ ունի բողոքել 10—15 տարի
առաջ կատարուած բռնութեանց զէմ:

— Կարելի էր բողոքել միւս ժամանակին: Բա-
ցարուր զամեն պարագայի մը տակ: Եւ կամ
ընդհանրապէս, իբրեւ տարրական պարտականու-
թիւն:

— Երբ իսկ եթէ ժամանակին կատարուած
ըլլար, ի՞նչ օգուտ: Անցած դարձած քանիք...

— Ինչպէս կ'ընենք, մեր համար նշանա-
կութեան չունի անորոշ սերունդի մը որդեգրու-
մը: Զարգանալով, իրաւարի իտլանդութեան-
քով: Ան նուազն երկու հարիւր վաստակաւոր
զուրկներ, ճառան կամ շարունակ տաղանդներ,
հայկական զգուշիկ յուրեւաններ, հանքային եւ
գիտական ղէկեր գնդակահարուած, ագտործն
կամ քանդակուած... Ոչ մէկէն որեւէ լուր, տա-
րեկներ է վեր... Այս բոլորը շուրջ ժամ ի կուրան
մերի:

— Ձեռ արդարացներ: Բայց ի՞նչ կը շահի
բողոքելով: Փարպային չկարողանա իրեն պատմա-
նայ զորք ըլլանք:

— Ինչու ալ մտադիրութիւնը չէ ունեւոր
տարեր պարագաներու մէջ: Ուրիշին տալուոր-
թեան մէջ չի հասարակել: Բարբարոս իշխանու-
թիւն մը, ափ մը Բեքիւն եւ խնայողութիւն անե-
տեք, զիտանք եւ ժողովրդի մը մատուցակա-
նութիւնը, (տառած հաշուելու քանտորներն ու
զիւրկներն):

Անտիկ զոհերուն անունները յիշեն իսկ օ-
հրէ եւ ճառապատ կ'որոշան պատն երեսին, թիւն
պատերն անպալ պարտական լինէ: Ինչ է հայ
մարդուն, մասնակցող քրոջ-քրոջին պարտակա-
նութիւնը, այսքան եղբարեան պարտակա-
նութիւնը, միւս միւս ձեռնակ, իշխանական զիւ-
րկութեան համար: Փարպային անտար իրական-
ութիւնը, թէ զարկելու եւ համակրութիւնը աղա-
ղակ մը քարձարանի:

— Այնտան ինչիւր քաղաքական պարագի
մէ, կ'ընեն:

— Ընդհանրապէս, այն տանն Երեսանի մէջ
այ կը հակադէմ թէ հայկական Արախտանի
քաղաքի կեցած զուրկներն եւ կամկարներն չի բաղ-
կանար, այլ ունի խելը եւ սիրտ: Ունի որդեգր-
ան. ճակատ: Եւ փորէ չարկին իր ցաւունը ա-
ղաղակի կրքն իմրեցալ ճակատ: Անտիկ զու-
մարք, սեռի կամ տարիի խաղութեան:

— Ինչպէս ալ բարաբար, իրականութիւն մէջ
քաղաքական ջոյջ մը պիտի դառնայ:

— Միշտ ունի մտադիրութիւն: Ինչու
մարդկային կեցածութիւն, եւ երաւական համա-
կարծի շարժանք մը, արեւմտաւոր. բռնութեանց
զէմ կատարուած արդար բողոք մը չիտիլի քա-
ղաքական ջոյջի մը ձեռն: Ձեռ մերկայ զիւրկող
կրքն զոհերն ու եւ մէկուն երեսը շալի (Ե-
թէ ողջ մնացած ըլլայ...):

— Գիտե՞ք որ մեր ժողովրդը զեռ շատ
պէտք ունի քաղաքական պիտիւններուն:

— Ժողովուրդը յայտարար է եւ լիտիլի
քաղաքական պիտիւնը: Այս տեսակ պարտա-
կանութիւնները ինտերքարաբ, բնադրութիւն կը
կատարուեն: Իր քաղ. մը մատուցակա կ'ընտան
զաւոր ընտան իր բնական կուրան: Դժբարեան
քաղաք մէջ է որ կ'ընդունէ, ամէնեւ առաջ ինչ-
քիւր ժողովրդականի: Կան բարձրանք այ ք-
րոք չիտիլի անտարութիւններ եւ հաստատութիւններ
կը չիտիլեն անտարտանակ ժամակարգութեան
ձեռն:

— Այս պարագային ալ սկզբունքի ինչիւր մըն է
որ կը զարգեցնէ մեզ: —

— Հայկական Արախտանի մը վերջին պիտի
ունենալ իր յոտակ, իրաւան հայաձեռնութեան
ունենալները: Դժբարեան հայերուն մասին:
Փիւր քաղաքի՞ ալ այս կամ ոչ քան, հարկը պա-
տանայ տանն:

— Փիւր պիտե՞ք արտապաշտի կը համարու-
նենք:

— Ինչ անիլն... պիտի ստի՞լ անտարք տեք
կաղաքի կը զարար ժամանակին, կարգի հարա-
բելով զոնորդն զիւրկներն եւ փերեկներն:

ԵՐՐ ՕՏԱՐՈՒ ԱԿ ԳՆԱՀԱՍԵ

Իմր աստացի Cahiers du Sud ԿԵՂԵՆԻ ԹԵՐԸ,
որ Կարեկացի կը փառարանուի, մտա ճառատան
է լուսնակարութեանը եւ ասորիւն քարտէս-
նութեանը:

Մեր զարգաց աշխատանքը, Կ. Փոլստան,
Կիւր-Անտի Մուսթիկ այս օրը եւ միմարթէ
վերջնութեան կը չիտիլիս յայտարարութիւն
մը, որուն առաջինը կ'ընենք այսօր:

Անիւրկան ինչիւն անցնելով, հրապարակա-
կը հարցնեն:

Բանի՞ հարիւր օրինակ պիտի սպառէ Գրեմ-
արտէն այս առաջնակարգ անտարքն, որ ան մէկ
տարի է ի վեր անդունահակ աշխատանք մը կը
կատարէ, մանօթեանը: Համար հայկական ժա-
կարի:

Թերեւ շատ արժեքաւորն է — տախակ — է
այս հարցումը: Բայց, պատմանքն ունի ալ
քննալու զորքանիւն:

Կը յիշէ անտիւն... — անցեալ տարի համա-
կարծի ջոյջի կատարուցան, փառարան սեղան
մըն ալ տարեկան: Փարպային մէջ, ի պատիւ պա-
րքարարի հրատարակչին եւ թանտանիւնը աշխ-
տանքին:

Այս առիթի, մասնաւոր յանձնարարութիւն մը
խառնուած անիւրկան զուրկը հաւաքել, հայ-
կական մշակութի յուրեւանը հատուր մը հրատա-
րակելու համար, յայտնաւորութեան Cahiers du
Sud:

Արդալ պիտե՞ք զորքը կ'ըն համարն փառած է:
Անտիւն ոչ ի պատիւ թանտանիւններն կամ զա-
րքարի:

Կարք մը ժամանակութիւններ կը վերապա-
նեն առ արք:

Անա թէ ինչու՞ նորին կը հարցնեն... Գրե-
մարք հարիւր օրինակ պիտի սպառէ այս քաղաքի
իմրին:

Զի բարեւ զինք: Պէտք է նաեւ տարանի:
Անիւն եւ բանեցէ մեր Փրախտի քարե-
կաններուն:

Կամ կարգաւորեցէ մեր իսկ զաւանդներուն,
որեքն հայերեւ ժխտ պիտի-հարի համար կը
զորքանին, իսկ օրն ի բուն քրտաններն կը ճը-
նաղեն:

ՎԱՅԵ

ԻՆՉ ԵՂԱՆ, Ո՞Ր ԿՈՒՐԱՆԻ

ԻՍՐ. — Այս տեղեկութիւններն կը բազմի
Շարքարտի շարքարտին շարքարտերէն, որ
կը իրաւարարուի խախիլն ազգագրիկներու կողմ-
էն (16 փետր. 1952):

— Շարքարտերի 31 տարուայ տիրապետու-
թեան ընդունումը Հայաստանում տարեկան, քն-
դակահարուած կամ անհետացած են:

Գրեմարի Նիշէ Քարեւել, Անիւր Բաղնիցը,
Վանա Սիփոնցը, Վ. Երեւել, Վահագն Արա-
քան, Սիփոն, Արեւել, Զալիշ Երաւանի,
Գրեմարի Շարքարտ, Արաքի Վարդանան, Մ.
Երեւելներ, Անտարտան, Կարապետ Սիփոն,
Միւրիկ Զառան, Վ. Անտարտան, Գ. Մանգի
եւ լուր ուրիշներ:

Բնապատեան ու զրաւանագետներ՝ Գրեմարի
Վանալիցներ, Սարգիս Դաւաղան, Վահագն
Սարգսեան, Գրեմ. Սիփոն Բաղնիցներ, Գրեմ-
արքի Սիփոններն եւ լուր ուրիշներ:

Գրաւորութիւն՝ Զաւակարտներ, Զարքար-
տան երկու եղբայրներ, ՏԵՐ-Անտանի ինչ եղ-
բայրներ, Գրեմ. Բեկեւելներ, Դրաւանա ՏԵՐ
Սիփոններ, Բակ. Զօրան, Զեմեր, Գրեմարի
Երեւելներ, Անտարտան, Զաւակարտներ, Ա-
զարկիւն երաւաններ, Երեւելներ, Բ. Կա-
րապետ, Ս. Մարիկներ, Ա. Բաղնիցներ, Ա.
Անտան, Զաւակարտի տնտեսներ, Զաւակար-
տաններ, Անտարտան Անտարտաններ եւ քաղա-
քի ուրիշներ:

Ճարտարագետներ՝ Մ. Մարքաններ, Ան-
տարտաններ, Գ. Բաղնից եւ քաղաքի ուրիշ-
ներ:

Կրթական յայտարարներ՝ Լ. Արեւան, Ե.
Սիփոններ, Զ. Արաքաններ, Ա. Վարդապետ-

Ե.

ԳԻՐԳՈՐ ՆԱՐԵԿԱՅԻ

ԳՈՂԱՐՆԵՐ ԻՌԻՍՍ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՆ... ԳՐԱԶԱԼ
(Les Cahiers du Sud)

Luc André Marcel
միջ Յոյ Իրիմ տարիս
Ա.

Ղերբին տարին Հաղարամեակն էր հայ թերթադատ հանձարի մեծագույն գեներալ Գրիգոր Նարեկացին:

Յուսպի է հաստատել թէ մենք Հայերն, արժանապալել չուզող շտմեցնելն այս մեծ թուականը: Չընձայեցինք այն պատերի որուն արժանի էր: Վարդապետն այնպէս իրեն թէ սովորական մէկը եղած ըլլար: Ան որ արժանի էր բացմելու աշխարհի մեծագույն թերթադատներէ կողքին: Ան, որ կը կարգէ անհասկան, հանդեր հայրենական ամէնէն շնորհի անկերպի մէկ փառքը:

Գոհունեցան գաղութները, որ լիբրանցիան նոյն իսկ Համեստ հաւատարմութիւն արարելն այս արժանի: Ինչ որ թերթը ունի հազար տարի առաջ գրեւորած անոր դործը, մեզի նման ԱՄԸ փողովուրդի մը Համար... Այսօր, լինել ունիք խանդավառութիւն անհասկանալի զորակոյն ու կենսատու արդիւնքներ: Ո՛վ փամայեալ ունի այդպիսի յնչի՞նք բանտից դարձողը:

Ի պատիւ Յատաշինի, պէտք է բռնի թէ ան էր որ ամէնէն շատ զարգացան այս խնդրելի և խնդրելի բացալ: Իր արձանները երկար յորտես ծառայութեան, որուն լիստը արտասպառական քանի- խոյս ըլլար Հայ թերթերէն, Ամերիկայէ մինչեւ Պարսիս եւ Եփրատներ:

Պետք է յիշատակել նաեւ Փարիզի Վալարը, որ Իր Փրամատիկն էինք միայն նոյնպէս ցոյց տուաւ Հետադարձութիւն, չորսէն, կ'ենթադրած, Գ. Հայի Պէրպէրեանը:

Այս պատիւին պէտք է բաժնի մը այս հանել Մարտիկ Հայ գաղութին: Արտաքին Հոն էր որ, հաղարամեակի տանակառարութիւնը ստացաւ Իր արժանի մեծագույն Հանդարման մը: Ներկայ Հոն թարգմանիչը հնձուեցաւ աստատանալով դերեմանի ճանտին — Ա. Չոպանեան, Ե. Նարդունի, փորձի, խոյրիկան — Ինչպէս նաեւ Ալեքիսան երդա- խումբին եկեղեցական խոյրիկայ խմբակներէն, ղեկավարութեան Գ. Վ. Մարգարեանի:

Ինչէնք մեծ պատիւ արձան կ'ենթադրէ Les Cahiers du Sudին: Մարտիկ Հաղարամեակն այս մեծարժեքի զրական հանդէսն էր որ կատարեալ ա- մէնէն միտուն ու Հիմունական աշխատանքը այս մտորին մէջ:

Կանխորդ նոյնինքն մեր, 1950ի տարին իսկ, տն Ներքոյայից տպուի նուիրեց Նարեկացիին, մեր միջնադարեան աշուղտներէ միայն կատարեալ ու- ռանապատեմութեան մը մէջ, որուն կրտսն էր նաեւ Քարգմանութիւնները: Այդ դժանդատի աշ- խատանքը կատարող Փրամատիկ երիտասարդ բա- ճանապարհը — Luc-André Marcel, տուաւ նաեւ աստատանութեան մը Մարտիկի մէջ, որ քստոյ կրի- լիքն Փարիզ եւ Ժնիւն:

Յի յիշեցնիմ այս պարագաները, որովհետեւ պէտք ունի ունենալ անոր, յորտեսիս միջինի մասին մէջ:

Les Cahiers du Sud մերի կը խոտանաւ անիկ

ընդարձակ ուսումնասիրութիւն մը նուիրել, ՎԼԻ- ճին Կարտի մեծագույն Բերքադիմ, անոր հաղարա- մեակին տալիս: Եւ հաւ կը բացէ իր խոսքը: 1951ի վերջին թիւը (309) կը քստոյ արդաւն Գ. Նարեկացիով: Անոր ճակատար կը կարգաւ:

Millénaire de Grégoire de Narek.
Այս րնդարձակ կը խորթափանց ուսումնա- սիրութիւն մը Նարեկացիի գործին: Տասնեկու էին մէջ Luc-André Marcel կրճենք մեր մեծ թերթ- դին Հոն հաղարալ խոր հարցերը, Ներքալար, թերթադատ լույսն ինքու, ո՞ն: Կը քննէ տնայինի ճանտանութեան, տնայինի խոր վերլուծումով մը, որ մարք տի Ի բերան էր մայս: Ո՞ն էր Նարե- կացիի ճանտն ինչ րամս մարտն խոր, մ'այսան մէջ, մ'այսան վերցնելի րամսեր:

Պէի վերջ գարգաւ մը պիտի ստան իր քննու- թեան եղանակին մասին:

Այս գրական Հայտալի վերլուծումին կը յա- ջորէ քանակէն: Էջ թարգմանութիւն, մ'ա- միայն Նարեկացիին, արձան եւ ուսումնար:

Աստ էր ինչ կը գրէ թերթի խմբագրութիւնը այդ թարգմանութեան մասին:

— Հետաքննել Հրատարակեցինք Հայ միջնա- դարու աշուղտներ խորթափանց րամս, պատ խաղ- ճանտն թիւններն նաեւ Նարեկացիին: Հայ նախա- ւոր րամսանտներ եւ Սուրբ: Հաստատար իր խոտ- տանին մեր թերթը որ արդէ ճանտնադատուց մը Միջին Կարտի տանտանմ Բերքադի: Ենթէ այսօր անոր ընտանի այն պատեր, զոր Արեւ- մուտը պարտաւան էր իրեն:

Յանդեր տպուեան մէջ Կրտսի նաեւ թէ այս նոր թարգմանութիւնները կատարեալ են րուն ընտանի, գրաւոր, ո՞չ աւանց մեծ գիտարար թիւններու: Ուղղակի անոր Ներքալարեան Հարկ եղած Հարտատնութեան եւ Ենդարտութեան գրաւա- կանները, թարգմանիկ դիմած է Հայ րամսաւերի մ' Գ. Հայի Պէրպէրեանի:

Եւ այս ներկայ եղած նմ այս տարօրեակ Բերքադիմայանի հաղարգմաններն Երկրորդին, իրեն Հեթ եւ ունեցիր:

Կ'արժէ որ պատմած ինչ որ տեսան ու լսեցի Հոն: Արտիկ ար, Անթը Մարտիկ եւ Հայի Պէր- պէրեան թարգմանի միայն էին Նարեկացիի ա- մէնէն խորթին տպուեցին մէջը: Մերք մամ մայրիկ պարբերութեան մը միայն: Տարօրեակ եւ օտար- իկ յաւ մը ինչ ունի որ զարմանող պարզել: Պէրպէրեան թարգմանի ըլլալ նոր եւ հին Հայ րա- մսաները: Ո՞չ մէկ Հայ: Դիմեց արտ ինքու- ներուն, պարբերութեան, յաղարակներն: Ենթէ ինչ տնայիկ զոտու արարակներն մէջ: Անցած էին երե- տանի, րայց պարբերութիւնը Հիմա պարզ էր ալ, ու Բարգմանուեցաւ:

Յանդեր ար, տարօրեակ թարգմանիկ վերջ րամի մը էլ, անոր հասան տղ մը, որ զարման Հարկ եղաւ: Կանտ ինչին: Երկրորդ պարբերութիւն մը էր Բեանտնութեան տպուեցին մէջ, ուր խոսքը կ'ըլլար Յորդանան զանի... անոր յուրեմը:

Համար այդ տունը մտորող առանց մեծարուելու, զոնք, առանց մի գաւաթ սեւ սուրճ խմելու դռնին դուրս պիտի չարք:

Ներկայիս Համար նախանձելի ընտանիք: Աստուած չար պէտէ պաշէ:

Չգիտեմ թիւալով, անձնաւոր օղն էր պատմա- ուր: Թէ դիմելը տեսած ու մտացած միայն մի ե- րաջ՝ այլ առատու տիկին Վարդի տարօրեակ- թիւնը յաւ էր: Գործը ճանտող էր գիտնէ: Անու, փառաւորի անկեր կ'էնցած, աշը, Համարի, Կիլիսիայի միայն, յոտես: Կ'արի թարգմանողը, թողիկ որ յորիկ կ'իմայայն ու փառաւոր ազատե- լով: Վար դիմել ձեռք պատուաւորը: Հակաժող- ճացիներն էր տապալում (ձեռանդ): Վերջից թայ ընդուն, իրցած թիւններ կ'արի: Կոտ- մար, եւ Ենթ միտող ինքնուր համար արտիմը թարգմանի:

Ամա՛ն, Հիմիկուր մայրիկ կը յիշա- ղեն երեխաներ: ամէն դռաները պիտի կատա- րեն: Մէկը սուրբը կ'ընդուն կ'ընէ, մէկը՝ ա- առանց կ'արի: մէկը Հակիթան Հայ կ'ընէ, մէկը՝ յար... Ո՞ր մէկին Հանտիկ իրենց ուղարկողը չը- նա՞ն ինչ ուտեր, ստոթի զարց կ'ընթան: Ամա՛ն, անտա՛ն...

Ո՞րքո՞ւն տոտիկ, այդ միջոցին Հակիթան Հա- ցիկը միայն տուաւ:

Ի՞նչ չարները, տապալիկ կրակէն յիս ճաշից, ու խաւանդի դռնին կոտից:

— Համար... մէկն ու մէկը մար Զար, մեր փայտներուն նախադրող Հոյարը: Համար: Միջոցը թուալ էլած են: Ժնոքը դրժի չընթար:

Մրբալան մեծատանի չէմ գիտէ
Նա կանխած որորորութիւն էր Հայրուստ,
Ուստապառ, րամսալարի չէմ հար,
Քաղցից, ծառայից նա իրտա տանը Հար:

Մի կտոր Հայ էր միայն նա ինքուր
Եւ հանցանք նրա խոր ցաւ էր յայտնում.
Եւ մի ոմն զոնց քաղի կ'ը կտոր
Նրա երկարած ձեռքի մէջ անդորը:

Այսպէս ինդրիկ նմ քո սէրն եւ ես,
Թախիթով լիւր լալով աղէկէկ.
Դու պէտէ լալտդին իմ զգացմունքներ
Ուր յանդարտուէ լցրել պատրանքներ:

Թարգմ. Ա. ԿՐԱՍՆԻՆԿԱՆԱՆ ԼԵՐՄՈՒՏՈՂ

որուն լիւններն կը գաւաթիւթէին զէպի ծով, Կը տալանայիկ, կը ճնդէլենք ծովը... Միջին Հոտ, կ'ընէր Պէրպէրեան, կ'արիկ է Հեռուիկ: Ինչ որ ինք Հանապար, կ'աւանցի, սիկարթը արիկն մէջ ամուր սեղմած եւ րամս թերթին, ինչ որ ինք Հա- կար, այն է թէ՛ այդ յուրեքը եւս կը դառնան, զարմանալ կը բարձրանան իրենց անկերուն...

Այս խոսքերը ուղարկած էին ինձի, Հայերե- նով, միջին խնդ Մարտիկ, զրիւր ձեռքը, կ'ա- լուած կը մարք մեր յրեններն:

Պէրպէրեան դարձաւ անոր եւ Փրամատիկն:
— Միայն է, րամս մը կ'այդ որ ինչը Հանապար...
— Ինչո՞ւ, կը կարծէր թէ անպայման միայն է, պատասխանել Մարտիկ, ըլլալ րամսեր միթէ Հանապարի չէմ...

— Անո՞, րայց անոնց իմաստն է որ... Երե- ւալանայից, սիկարի բանաստեղծ, որ Հոն կ'ընէր թէ... եւ Պէրպէրեան իւրաքանչիւր Հայերէն րա- տնի Համապատեմութեան Փրամատիկն ըլլալը սկսաւ տալ: Անտը Մարտիկ լալտից զանտը իրաւուն ճով մը յայն երկար պատ մը...

Ենթա զաւանդով թարգմանիկն եւ ինձի.
— Ինչո՞ւ, կ'ընէր թէ անպայման է...
— Երեւալանայից, զոնց Պէրպէրեան, որ Հոն կ'ընէր թէ յուրեքը եւս կը դառնան, լիւններն ի վեր կը բարձրանան... Կարիկ՞ րամս է:

Կը յիշիմ Մ. Մարտիկն Ժախոր եւ այն մեծ, Ներքին ընտանիքը, որով արտասանեց Հեռուեակ րամսեր:

— Գիտունի մը Համար, թերեւ անկերպի, րայց Հրայալ՝ րամսանտներ մը Համար: Զեղեցի ինձի, ալիպու, Հակալա... միայն կը ըրեր եւ ցոյց կ'ուտալ թարգմանութիւն:

Յանդեր ար ցոյց տուաւ ինձի Հեռուեակը, զոր եւ տնեմներ նոյն տպուին մէջ տպուած. —

Annunciation au Jourdain,
Où gronde dans les hauts et profonds rochers
D'Ahermon et de Shanire,

Et oui tourbillone et se rue vers leurs bases torrides
Et s'échauffe sur elles et tranche la mer sous sa

chute,
Voici qu'il reflue vers sa source pour le Christ
d'Azor, պարզ, րամսանտեղեական նոյն անտն,

ինչպէս կը տեսնէք:

Կ. ՓՈՒՍՏԵԱՆ

ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ ՕՐՈՒՄՆ ԿԵՆՈՒԹԻՆ

ԱՆՏԵՐ ՄԵՆԵԼ

Գարնան անձրեւումն մի առատու էր:
Փարիզամբ, Հայրապետ Ա. արտասանում արինքի Վարդը տարօրեակն պէս, զորից զո- յոցը աւելի կ'ապառ, թեւերը մինչեւ արտա- լիներ տրիթմը՝ խաւանդն էր: Իր անկապալի ի- թուականն էր բացմաղաղ ընտանիքի կեր ու կե- րակողը պատարանի, ստորիս գիտնալորը կա- տարի, որով խաւանդը իր թաղարարութիւնն էր:

Բանի ձեռք ու սուրք բռնէր՝ իր ապաւ կամով իշխանութիւնը ուղիւն ինչիկուն մեղք չուէր: Փա՛նք Աստուծոյ, յիսանք երեւ- յոտն առաւան- ճած զաւակներ, հարսանիք, թուներն տէր լինե- լով՝ դեռ երիտասարդ էր, ուսով ու կայտան:

Պարտեւ չէր տեսած — ամուսնից դը- ժուի, զորժանալ, զաւակները րարի, հարսներն ասին՝ րացալորի աղիկները, որ բաժանուելու, տնին Հեռուանք խոսք էին արի: Հարազատ զո- րերն այդ մայրիկ էին ճով ճով, հաւա ու Համե- րալի: Թուներն ստուղ, շորհալի, զործերը յա- լը... Ինչո՞ւ ձերբաղը:

Տո՛ւմ... ինչպէս կ'ապառ, նոյնպէս տարօրե- ակներէն զայն՝ տուն՝ զուտը րայց զուտալա- ցու՛, աղապան-բարկամի՛, ծանոթանալովի առիւն: Թէկուր զործով, մի քանի վարկեանի

Բնոր զորիկի Հաստատական՝ դուրիկ լա- ռէ: Մի պէս լուսին: Տիկին Բնոր Հրապարակի միայն ընտանիքն տան տալ էր: Հանդիպուել կը վարձաւանդներն մէկն էր:

— Աստուած Հոգին լուստուր — իսկեւ վա- րը — պատուեց ինչից կ'ընէ

— Ապառանք, այն՝ աշուրը սրբիկով՝ պա- տասխանելով Փնարը, — քանի տարի է վարձաւան- քը: պատուեան կ'են էր: մէկու մը Ներքինին տաւած չուէր: մէկու մը հարցերին գէլ խոտն չու- լէր: Հնար ալ ու Հայ էրիկ իրերը՝ շատ ցան- ցալ, յիսարի: Ուրախ եմ որ, երկու, որ ստալ Հե- ւանդանք ճովը ցաղի: Իրած րամսերը տալայ:

(1)

ԵՆԼԵՆ ԻՌԻՋԱՆԻ

ՄԻՅՔ ԵՒ ԱՐՈՒԽՍ

ԼԵՅԼԻ

Անցեալ Սեպտեմբերին Երևանի մէջ մեծեր էրանտակողմունէի Լէյլի (Փառաձնծ Տէր Մկրտիչեան):

Այս յուրն ալ պատահմամբ կ'իմացայի, շնորհիւ Գ. Ա. Սոնդակարեանի, որ շորջացաւ մասնադ մը կարգապահի և Երևանի ուսուցիչն էին մուշեան օրաթերթին մէջ:

Գործընդու Միւռնիւսը այլ մասնադը հասարակի է, առանց քայքայութեւ թէ ժ՛վ է զատաւանդունէի և թարգմանունէի Փառաձնծը:

Այս առթիւն յօդուած մը հրատարակելով «Հայկերէն» մէջ, Գ. Ա. Սոնդակարեան գիտել կուտայ թէ «Սովետական Հայաստանը» զայցեղ է նոյնիսկ վերոյիշեալ երկդոգմանադործնով լուրը հաղորդածը կ'ըլլայ միայն ռուս կամ ուսուսգէտ հասարակութեան:

Հետեւեալ խորհրդածութիւնները կ'ամփոփեն որ աշխատակցին այդ յօդուածին:

... Կովկասահայ գրողները իր որոշ թիւ կորուցեց ճարտին ճարտարաւ հողից արտաստեալի եղանակ, հարկադրուեցաւ հաստատելու օտար երկրներում և ինք շարունակեց իր գրական գործունէութիւնը, այդ առաւ արդէն իր Սփիւռհայայ գրող: Միասինը մեծամասնութիւնը որ մնացին Կովկասում, զատապարտուեցան լուսինան ալ անալիս (կուսակցական) իշխանութեան հարկապահութիւն տակ: Վերջապէս, մի քանի հոգի էլ հիւստիոնիստներու իրենց անայցեղի և յօժարանքի լոյս զնոյնութեամբ գրականութիւնը ու լրճուիլ թաղաթիւն նորաստեղծներին հետ, զատուեց մանրէ իր նոր և տարբեր գրականութեան, որ իրենց գրանապէս ժամանակներում գրանապէս անուաններ՝ պոլիտիստական, ապիտակամ և յսփմ էլ կուտան է պարտական:

Լէյլին պատկանում էր երկրորդին, այսինքն լուսինան զատապարտուեցան իմքին: Գրական այդ սերունդը հասակ նսեցեց այն շրջանին, երբ Կովկասահայ մշակութային կեանքը ապրում էր իր վերելքը:

Ստալինի համալսարանային պատերազմին նախորդող տարիներին էին: Վերածնունդ — Դաշկովը, միևնույն ժամանակում իրենց ըմբռնած պետեանակ շահերից, տուել էր հնդկահայկական յարաբերական պատմութեան: Հայկ. մշակութեան մասնաւորապէս գրականութիւնը, որի համար — ինչպէս, սահմանաթա, իւրաքանչիւր գրականութեան համար — պատմութիւնը ոչ միայն զարգացման այլեւ զոյգութեան անհրաժեշտ պայմանն է, քան զայդ իր դուր եկի, պարզեց լայնորէ իր թուրդ առաջադրեց: Պարբերակաբար իր (օրաթերթը, յարթթերթը) կարգին լոյս էին տեսնում ռուսահայ մտաւոր կերպերները (Թիֆլիս, Պառլա, Մոսկու) մեկից անիւն հաստատող ամսագրերին: Գործած, շնորհ շնորհ, ճարտար, և մեծամասշտ մողովարդները գրական իր քաճիկներով: Եւ գրանք ապրումներն հին և մանաւանդ նորահաս գործունէի շնորհին: Խնտ յուսադրել էր

մտաւորապէս խոտմոմայեց քանտակողմներն ալ հայրը որոնց արքան էր վաճառ Տէրանքը: Լէյլին գտնականում էր այդ հողին:

Ապրտելով 1911 թուականին Յովնանան երկրորդական դպրոցը, Լէյլին նստուեց գրական ապարկը և կարճ ժամանակում գրակց իր տեղը երկտարադ գործիչին շնորհակալ, իրեն հաճաքեցաւ քանտակողմ: Այստանակցում էր ճարտարներ օրաթերթին և շնորհ շնորհը — Թիֆլիս — ու Գործած — Պառլա — ամսագրին: Առաջին երկու պարբերակներին դրական իմքաբեր էր այդ մասնակց և Սովետական, ոչ իմքաբեր այլ զնա զնա էր արդէն գրական ապարկը մասն երկտարադը և վստիւնու ապրանքի առաջնորդ և ամէն կեցող հողմանակում ու խաղաղում էր ճարտ: Յիշում եմ թէ ինչպէս նա մասնադ էր ապարկելու, երբ հիմնած ամսագրի վիճակը դէ՞թ այն շափով, որ կարելի լինի վարձատրել իր քանի աշխատակցներին: Եւ այդ քանիք մէջ առաջին տեղը նա զնում էր Լէյլին:

Գաղաքական դէպքերը (պատերազմ, կամաւորական շարժում), որ գուշակուցին այդ շրջանին, երբեք չէին պայտար զպատմութեան Լէյլինին: Նա համակուց, անշուշտ, կովկասահայկական մէջ ստեղծում նոր արամագրութիւններով սակայն, նրա քանտակողմութիւնները մէջ այդ արամագրութիւնները արտայայտուեցան իրաւ դուստ և արտահայտը երբեք չուտեց նրա արդգիւնը:

Լէյլին մնաց զբրտան դիրքերում նաեւ Հաստատու ճարտարականութեան շրջանում: Նա ապրում էր Թիֆլիսում, քաղց իշխում եմ որ մի քանի տնայն եկաւ Երևան: Այդ ժամանակ և միքնճաւ էր զարգացական գործունէութեան մէջ և Երևանում տեղի ունեցած մեր հանդիպումների մասին իմ ինչուսթիւնները շատ արտն էին: Դրան հետ մէկտեղ, գիտեմ սակայն, որ նա շարունակում էր գրել: Նոյնիսկ իր նոր օտանաւորներից մէջ երկուսը առիթ ունեցաւ կարդալու: Լէյլին ապաշխուրդ մնաց պատմելի միայ մինչեւ քուլիկներին դալու:

Հայաստանի և Վրաստանի խորհրդարանացու միջ յետոյ, իր դրէք ընկերները մեծ մասի հետ լոյցն նա, կամ անել էր ինքը, զատապարտուեցաւ լուսինան: Նրանց թուրդի հետը իսպապ կուտ, կարծես թէ այդպէս թուրդի իրենցին լայնատարած երկրի երեւոյց: Միայն անցեալ տարի ես իմացայ, որ Լէյլին քուլիկներին դալուց յետոյ, թողոյց է: Հայաստանն ու Կովկասն և իր ամուսնունք: Ե. Տէր Մկրտչանուհի հետ միասին հաստատուել է Ստեփանույմ քաղցի քանտակողմին Լէյլինի փոխակերպուել է քաղաքականութիւն Փառաձնծի Տէր Մկրտչանից, զարգելով իմունիտական կըքականութեան և դրանապէս ղեկարծունի թարգմանութեանը: Դրանով նա քաղց է տուել իր գրողութիւնը, մինչեւ 1951 տարւալ Սեպտեմբեր ամիսը, երբ տեղի է ունեցել նրա մահը:

Ա. ԽՈՒՆՎԱՆԵԱՆ

ՅԱՄԱՐԱԶ ԶԵՉԻ ՀԱՄԱՐ ՕՐՈՒՄԻ ՂԷԳԵՐԸ ՕՐԸ

ՕՐԻՆ ԿՄՄՓՈՓԷ ԴԷԶ ՄԸ ԹԵՐԹԵՐԻ:

ՊՈՒՏՄՄ ԾԻՆԱՂ

ԵՐԱՄԻԹ ԹԷ ՊՈՂՊԱՍ...

— Մերաթիվ, Վատաւանքին այտորան թիւին երկրորդ էլը արդէ անցել, տես թէ իմ դրամա տարաւն է:

— Երկրորդ էլը քան իկայ քու դրամէդ:

— Վա՛յ, երրորդ էլը նայ:

— Չարմատիքի քան, Թերթը երկու էլ է:

— Ի՜նչ է, իրարաւ փախած լրլլան էլերը:

— Հայկական ապարկին դոքո՞ք:

— Ձէ, սրիկիս, եղածը չեղածը երկու հատիկ էլ է... Աւ, դուսն ալ փորձ:

— Տղայ Արամ, դնա՛ տա Գեղամին Թերթը բեր ինձի, տեսնեմ քանի էլ է:

— ... Հա՛նքին, ան ալ երկու էլ է եղեր: Ան ալ մերթիւ կ'ուղէ եղեր:

— Կը տեսնե՞ս քախտա: Աղուր քան մը դրամ էի նոր սերունդի մասին: Բուրըց արիւր կարգաւին էին փրկութեան համարս պիտի քուլիք: Արեւի թիւանից դոքո՞ք է: Գաղտնի մաս կայ ասոր մէջ: Դաւարութիւն: Դուն ի՜նչ կ'ընես, Գեղամ:

— Ես ոչ զաւարտութեան և ոչ ալ դատարի՛ք մասին եմ մտածում: Թերթին մէջ տեղեկութեան կար, չկարգաթի՛ր:

— Հա՛: Բանը ինչո՞ւմն է:

— Տղաւորը մեքենային զնախտեցը քարճարացած ըլլալով, դործադուլ քրած է...

Իսկ չնայեալ զարաւոր Արամին ալ, որ վերընր արքան մը անցուցած էր, թիւին վէրքով էր մասնակցած է իր սրբական մեքենային:

— Անա ձեր յօդուածին դիտուն կեղամ:

— Վա՛յ, աղբարեւ: Տարաւանութիւն, եթէ քարկոյ մէջ օտար նորոգել մը չէք դրած՝ թող մօտի՛ հայ երկաթաուղիք մը դիմել, վայրենակին մէջ էլ նորոգել:

— Խնճ Եստանալու, ո՞վ դիտէ որքան իրար անցաւ:

— Գառը չուարող մարդը: Ան, տարին 13 ա՛միս ունի այս տեսակ խոլիքներում: Եթէ մեքենայի երկաթի կտորը, տուր յամաւտութիւնը պողպատի կը փոխուի մինչեւ, որ նոր սերունդը հաստարի ընկնէ...

Գ. ՉԵՏՈՒՇ

ՍՏԱՅԱՐՔ

CAHIERS DU SUD, երկամսեայ պարբերական գրականութիւն, 1952 տարւաին Ա. Թիւը, որ կը քաղցուի Գիլորը Նարեկեանի նուիրուած երկրորդ ռուսահայկական Թեմաթի մը և Նարեկի վանականին ճարտարական մշակութունով մը, մօտ 40 էջ, վասպուկանեանի հայ մեթոք քանտակողմին ծննդաւ հազարամասնին տաթիւ: Այս թերթին էր, որ անցեալ տարին ես թիւ մը նուիրեց էր հայ աւուգական քանտակողմութեան: Ծանօթեցի նա ճարտարականութիւնը, որ հնարցած կը պատմած Գիլորեանք ընտանաւորներ, որ յուսեց թէ... Հետաքրքրութեան պիտի մղէ մեր նոր սերունդը, եթէ անմատչելի կը դաճէ քանտակողմ:

Cahiers du Sud, 10, Cours du Vieux Port, Marseille. Դին 240 ֆրանք:

«ՅԱՄԱՐԱԶ» ԹԵՐԹԵՐԸ

Թիւ 6

ԼՐՏԵՍՆԵՐՈՒ ՊԱՅԳԱՐԸ

(ՎԷՊ ՎԵՐՁՅԻ ՊԱՅԳԱՐԱՐԷՆ)

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒՄ ԱՆԿՆԵՐՆԵՐ

— Ասիկա քան չեմ ուզեր, Փափա, կը հարցնեմ թէ ինչպէս պիտի կրնաքք հետեւի շորթի շարժումներուն:

— Աղա՛մ որ որ նախարարութիւնէն տեր...:

— Բայց ի՞նչ մտնուց որ նախարարութիւնը պտրիկ տեղ մը է: Հայարարու պաշտօնաններ կ'աշխատեն հոն: Յետոյ կ'ընայ ըլլալ որ մեզ ընդունել և փոխադարձ լծանդին մէջ աշխատակցելու յայեալքը՝ ուրիշ քաղաք եր դրկին:

— Այդ պարագային ինքնուրիշում էր յայտնեմ նախարարի:

Ծաղրը օրն իսկ, Փոնթին, Սթոլլան Նարու (Ապաշտօնութեան Տեղապահ) յայտնաբարտութեան պաշտօնի կոյտանք էր Գառնարանական նախարարութեան մէջ:

— Բայց, Գ. Փոնթին, ինձի այնպէս կը թուի թէ իր սխալը, ըսած իր նախարարը, լսելի վերը ճարտարակին պատմութիւնը: Ձեզ պիտի գիտեմեք շորթից աշխատած քամբին մէջ, սակայն դէտք է քան թէ այդ քամբին մէջ ան իր կրնար որեւէ տեղեկութիւն որ տալով փոխադարձութիւնը միջոցներու մասին: Հետեւաբար կը խորհեմ թէ սխալ

մը կը գործէք շորթից կակաւեղով:

— Ես Մուստֆին չեմ, հետեւաբար ալ անհիտական ալ չեմ: Սակայն շատ ջիւ իր պարտաւոր որ սխալին: Ամէն պարագայի մէջ կ'ուզեմ փորձել:

— Ետա լու, յարդուութիւն կը ամփոփեմ մեզի:

— Անուշտ իրենց դապիք պիտի դամ հոս: Այ որ պէտք է դիտայ թէ ով էմ: Հոս գտնուած միջոցն պիտի գործածեմ Պրիւճ անունը:

— Ետա լու, Գ. Պրիւճ: Գիտի կրնաքք գործի սխալի երկուսթիւնն առաւում:

Փոնթինի յարազակցը զո՛ւ էր երբ մեզի կը պատմով վերոյիշեալ տեսակցութիւնը, նախարարին հետ:

— Գիտի ծպտուութիւնը, Փափա, հարցուցի երբ աւարտելի իր պատմութիւնը:

Պա՛ւ մը մտայեց: Յետոյ:

— Ո՛վ, ինչո՞ւ, ծպտուած, հարցուց: Եթէ շորթը գերման լրտես մըն է, հաստարարը մեզ ճանչնա:

— Ձեմ կարծեմ. միայն մեմ լրտեսները դիւր կը ճանչնան, ով թէ տանք նման երկրորդներին:

Եթէ կակաւեղն ունի լու, խիտիս կը հաշիւում թէ իրաւով լրտես մըն է: Մամբուն չեմ ուզեր որ այս քանից պատահի, որովհետեւ շորթը ճերքալիւնով լու չիլի կը շահիլը: Ես կ'ուզեմ մեզ տեղեկութիւն ի վայրելու:

— Մակուն ես քան ունիլք թէ...:

— Դիտեմ թէ ինչ ունիլք: Կտիկ տաւ:

Չարկեմք որ պիտեմք ամբիւն: Գառնարանեան էր:

— Մերանքին շատ կը հարցադատար իր պիտեմով որոնք թուա ալ վայելուէլ չէին: Ամէնապիտք տի-

(Ետ...)

Այսօր տասնև 14 զինակից պետությունացի նախարարները որոշ համաձայնությունից հետո ինքեցին իրարից իր սրբանական երազայի պատկերները և թխան համար: Մտադրություն 50 զորացու ինքեր պատասխան պիտի ըլլայ անվերապա չորօրի ձեռնարկին: Երազայի մէջ, ինչպէս նաեւ տարբերէ: Այս բաժանին արիւր անդինքն 4000 զորանակ, ըրորը ու իրերեացացի: Երազայի մէջ, ինչպէս եւ նախկին զորաւորութիւնը: Յիշուած զորաւորութիւնըցի պիտի թողկանան քրիտանական, ճանապարհ, ձեռնբիւնան, նորբիւնան, խաչակրան եւ զինեւիւր զինուորներէն (Ղուխիւ, Հարանաւ, Լիւքսեմպուրգ): Քաղաքական զինուցի կրնի իր Գերմանիոյ մասնաշաղկիւնին ալ նախախառնութեւ զ:

Համաձայնության գոյացած է նաև միջոցառվա-
վարդության մը հաստատում համար: Լայն իրա-
ւաստություններ պիտի ստույն զօր: Այլընձհատուի,
որ պիտի վազէ դերացուն հրամանատարութիւնը
ըլլոր դաշնակիցներուն: Ուրիշ խօսքով, սինակից
պետութիւնները իրենց ազդային խելատութիւննե-
րէն քան մը աւելի պիտի տան գործայարն:

Այսպէս, ծրագրիներէն ղէպի զորոնակաւն իւրականացոմ կ'ըթեմն զանակիցնիւր, որոնք մասնազէտներու յանձնախումբ մըն ալ կազմած են: Տակաւին չէ նախատեսուած Յունաստանի եւ Թուրքիոյ բաժնիւր: Մասնազէտներ պիտի ճշտեն ալ այս պարագայը:

Կարգ մը միջոցներ ծրագրուած են, խնայողութիւններ կատարելու եւ պաշտպանութեան ցանցը զօրացնելու համար:

Կարգ մը շքանահանքերու մէջ յոռեմետութիւն չը տեղեւ այս որդուն մանկու մտաւին։ Անոնց կարծիքով, նախաժամուրդ 50 զորքաբաժիններէն զազն 29ը պարտաւորաւ պիտի ըլլան զօրակալին։

Վիճարանու վեհաժող ընկալացիին, զմեռ հոյու նաեւ Աւարտանանի կազմակերպութեան կերպով ինչոյրը, — Լոռոտնի քէ Գաղիզ։ Մեծաամանութիւնը նամանակ է Գաղիզը։

Տրուած որոշման համաձայն, վերջնական
ծրագիրը մը պիտի պատրաստուի, Ասլանտեան
կազմակերպութեան զինուորական ուժերը բազ -

Մ. Նահանդները խոստացած են նախապատ-
ւելություն տալ զինամթերքի առաքման, 1952ի հա-
մար հետխոսակցության ժամանակ զորարարությունները պայապող-
նելու համար:

Իրազմինը կը հաստատեն թէ երբեք Մենքըր աստոր (եղբայր) չ'էի գիտէ զինն Գերատմէ Ժամանորեկին խնդիրը, երբ ինքնաբար Ատաւան իմէր իմ ընդ ընդը: Զրպան պալանս զրամ է՝ ոչ զերմէն զօրավոր իննոր կայմոր թիւը ի յետմորը, ի մինչև ոչ իտեղբայրանմանը վերաբանն եղտպանն ըսմանի ծրարի: Բայց: Գերատմենը արդէն պատրաստութիւնն էր անանն, զիտոր հաշտարուն համար: Իրմաննն Գերատմէր հաշտարուն թիւնը իր յուսայ այս կերպով զործ հանրէ 40,000 մեծապատանդուն:

Խ. ԼՐԻՈՒԹԻՒՆՔ ԿՄԼԶԴԱՐԱՐՈՒՄ

Իրաւակէ, Կարմիր Բանակի տարերարժէն
 թիւ, որու զօրգլխարներն եւ թերթերը ազգա-
 րեցին թէ Խ. Մկուրեան ուսմբը սպառազին-
 ած են աճէն տնտեսարարական զենքերով, մէկն
 արով չհրէշական ուսմբը, եւ պարտաւոր են
 խախտել հարուած մը տալու համար նախաար-
 կին:

Սպարապետ Զատենեբո կը գրէ լրագրական լուսինքնի մը մէջ՝

— «Մեր ուժը մտանգ չսպառնար ոեւէ մէն թաղ, բայց նանցմէ՛ որորն կը խանգարեն մեր յղաղ աշխատանքը: Միջնադարէն ներկայ կա՝ ու թիւնք կը պահանջէ որ՝ Ու.Մ.Ի.Թ.Ե. կ'ամէն օր խնայն աստղադասմանն արտօնատու լինինք:»

Փրփրառետ, հուսալացիների պաշտոնաթերթեր, յնպէս կը բացատրէ թէ ձ. Միւնիթընը խաղա-
թիւն կ'ըլլէր, քայլ իր բանակը կընա շտա-
պու չարաւոր մը տալ թուրք անոնց որ, ճակա-
կէ պատմութեան դասերուն, կը համարձակն
էն յարձակիլ մը հայրենիքին վրայ»։

400hf 15 numbered snarfurn

Վարչապետը Լիզյոնային Փարիզ վերադարձա-
ն օգնանալով եւ ստիպողաբար նիստի հրաւիրեց
խաղաղական խորհուրդը, զննելու համար եր-
կ երկուսիան հազուաթիւնը:

Տեղական թերթերը կը գրեն թէ հետեւեալ նրա կէտ իրողութիւնները կան սեղանին վրայ. 1. Ելեմուտին բացը ահռելի գումարի մը

2. Վստահութիւնը իրաւամբ ըլլալով, Ֆրան-
կեղոզեան էջը կոչանցնէ իր արժէքը եւ օտար

Ընդարկից դաս տը

ՏԻՄԻՆ ՄԵՆ ՈՐ ԿՄԱՐԱՍԱՏԱՆՈՒՄ ԲԵ
ԹՈՒՂԱՌՈՐԱՆ Է 12 ՀՅՈՒ

Եւ, որ Փառաբերի երեւնապա տաները սկը-
տա գտակէ կին մը, Մառէ Պնտա, այն աւ-
րաստանութեամբ Քէ թիւաւարած է իր ամբողջ
ընտանիքը, տանեկեւ չողի: Արաստանաբեր
կ'ունէ թէ բոլոր ոճերները դործած է կատարել
պարզերիովն է գիտակտորեն:

Արաստանաբեր կեցողարութիւն մըն այ
գործած ըլլալով, երկու տարի քանտարկութեան
դատապարտուեցաւ յետաձգողով, նաեւ 12.000
Փրանք տուեցանք: Յետոյ սկսաւ 12 ոճերներու
դատարկութիւնը:

Նախագահ ժամաւ, ամբողջ շորս ժամ կը
պատկերացնէ Պնտաի կենեքը, ոճերները, 12
գիւղիկները եւայլն: Փաստաբանները կ'անցնեն հա-
կաբանական: Անոնք չեն փորձեր յայտ խորը
երթով, այլ կը գտնեն ցոյց տալ տկարութիւններ
կամ յափառանքութիւնները հարցազնիքէ դատա-
տորներուն է վաճառել:

Պնտա այս ցորդին անխղով ակնածաւս կ'ը-
լայ: Երեւոյցէն ժամուած հարցազնիքներէն մ
եւոք, զոր կը տանէ ոտքէ վրայ է ամանց ընկը-
կումն, է վերջոյ կը փոփոխ արանէն դուրս:

Կատակ իր դասին եւ իր պատկաններուն
վրայ, չափ ալ չի խախտը քանակէն: Կուլէ որ-
ընդունին տեղեկութեանց ամսագրեր, ինչ որ դիւր
կուլայ փաստաբաններուն: Սեփանք էր վրայ իր
զննի իրողութիւնը տուելու: Արքանիք:

Փաստաբանը կ'ըրթա իր պահանջն որ լսուին
զեկոմանքը Տիգրէ, Փառաբերի օտարկանութեան
ստիչը եւ երեք աղկիկներ:

Նախագահը կը յայտարարէ Պնտաի թէ 12
հողի Թուեւարած ըլլալու ամբաստանութեան
տակ կը գտնուի: Միւսին թէ երկու հարցեր կը
ներկայանան. մասնաւոր քանակութեամբ ար-
տեւիք գտնուած է դիւղիներուն մէջ, գնեմութիւնը
անհամար զուգուրներու կատարուած է: Իսն
մը ունի՞ր քանիք, կ'անկցնէ ժամաւ:

Փաստաբանները պիտի տանմանն եմ պաշտ-
պանութեան:

Նախագահը կը լինէ ամբաստանութիւն ուրա-
ցածները, կը յայտարարէ թէ քաղաքին ապա-
րացիւն չկան յայտարարութեան, բայց գոյու-
թեան ունին շարք մը կանխանք, որոնք անուը-
ղակ փասա մը կը կարմնէ: Գարով արտեւիքն,
այդ մասին զուգուրներու յիշող շարքի: Այսու-
հանդերձ, Տիգրէ Պորտի տեղեկութիւնը ցոյց կու-
տայ արտեւիքն գոյութիւնը 12 դիւղիներուն մէջ,
Նախ՝ զանազա, այսպէս սուր թուանարումն է,
18-60 միլիկրամ թուի, իւրացանչիւր մարմին մէջ:
Արեւստանաբեր: - Ամուսին սպաննով,
ամբողջ երջակութեան պիտի քանիք: Եսան եր-
ջանիք ինչ տնոր հետ: Երեւոյ, երկու՞ր կ'ուղի-
պանի զները: Ասէն տեղիկն չէի հիշողներ:

Նախագահը: - Այսուհանդերձ, ինչ մը նա-
խանց շորս տուած է: Անունը չեմ տար... Եւ յե-
տեւ, կարեւորութիւն չունի, տեղին փենթին: Երբ
զայն դասը մը ամուսնին հետ, որոշ դրբեր մ
մէջ, ինչ մասնեքն:

Պնտա: - Ես ամբողջ շորս տուած է: Անունը չեմ տար... Եւ յե-
տեւ, կարեւորութիւն չունի, տեղին փենթին: Երբ
զայն դասը մը ամուսնին հետ, որոշ դրբեր մ
մէջ, ինչ մասնեքն:

Պնտա: - Ես ամբողջ շորս տուած է: Անունը չեմ տար... Եւ յե-
տեւ, կարեւորութիւն չունի, տեղին փենթին: Երբ
զայն դասը մը ամուսնին հետ, որոշ դրբեր մ
մէջ, ինչ մասնեքն:

Պնտա: - Ես ամբողջ շորս տուած է: Անունը չեմ տար... Եւ յե-
տեւ, կարեւորութիւն չունի, տեղին փենթին: Երբ
զայն դասը մը ամուսնին հետ, որոշ դրբեր մ
մէջ, ինչ մասնեքն:

Պնտա: - Ես ամբողջ շորս տուած է: Անունը չեմ տար... Եւ յե-
տեւ, կարեւորութիւն չունի, տեղին փենթին: Երբ
զայն դասը մը ամուսնին հետ, որոշ դրբեր մ
մէջ, ինչ մասնեքն:

Պնտա: - Ես ամբողջ շորս տուած է: Անունը չեմ տար... Եւ յե-
տեւ, կարեւորութիւն չունի, տեղին փենթին: Երբ
զայն դասը մը ամուսնին հետ, որոշ դրբեր մ
մէջ, ինչ մասնեքն:

Պնտա: - Ես ամբողջ շորս տուած է: Անունը չեմ տար... Եւ յե-
տեւ, կարեւորութիւն չունի, տեղին փենթին: Երբ
զայն դասը մը ամուսնին հետ, որոշ դրբեր մ
մէջ, ինչ մասնեքն:

Արաստանաբեր: - Կարծիք թէ իր սիրուին
է: Ներքին: Նկարի անկեղծով տաղտկական վի-
ճակ, քան շորի երկուքին ալ:

Նախագահը: - Եւ շարտեկիցքը դայն օգտա-
նիք քարեկոմունէի մը համարել: Ինչու. համար
գիտակցութիւն:

Տիգրէ փնթիւրէ վարածած ասն վաճառուով
պատահաւ կ'ըլլայ երկու քարեկոմունէիներու դժո-
ւութեան: Այն տանն է որ, ամբաստանութիւն ա-
մուսնիքը Լէնս Պնտա կարգ է խառնարանի
Քիւնիւր կ'ունէ: Եւ կ'երեւոյր շարք: այս վերը-
նորն հիւստիւրթիւնը եւ մասը Միւսիտանիէի զը-
հակի հիւղիցումը, փենթիւր ասն կողպուտը:
եւայլն:

Տիգրէ Պնտա կը մեղադրուի թէ Տըմօյէ ա-
նուն մէկու մը համար հարցար տուած է այս խաղը
կամակերպելու համար: Արաստանաբեր կ'ունէ թէ
չի յիշեր: Եւ կը դաժնաբեր թէ շատեր ուղած են
իր տունը քանիք, բայց ինչ դիւղիւր անցանները
արած է:

Մառի Պնտա: - Երբեք մաս չեմ կայածած ա-
ւարակախութեմը մը: Միւսները ամեն ինչ ըրած
են: Ես ամբարացած, ընկնումս էի քանտարկու-
թեան, տեղի տուի: Աղբիւրութիւն քանցուցին
վրայ:

Երբոր յիստին, որ տեղի քանցաւ ուրբաթ,
վիճարանութիւնը դիտակալէ եր, բայց ահաւոր:
Հողին զուրս քերտած 12 դիւղիներ: ... Զուհերուն
աղիքներուն էլիւք, գործը, տոկոսները կ'ընդ
նախագահը կը հարցնէ թէ կարելի՞ է նոր
հնարքի գտնել գործերուն մարմիններուն վրայ:

Տիգրէ: Կիւլան: - Եսան գիտաւաւ: Ներքին
գործքանքը գոյութիւն չունին:

Գառապանը ինչ կ'ըրթա քանկութեան տեղի-
կութիւնները քանիք այս պատկաններուն մէջ:

Բոլոր զաղպուղներն ալ հորը դրուած էին, բացի
Լէնս Պնտաիկն:

Կիւտար փորձողէա Տիգրէ Պնտա կը բա-
ցաւորէ թէ ինչ կը ստանալ գործերուն մարմիններէն
դանաղան կտորներ, մասնաւոր չիշերու մէջ:

Փաստաբանը կ'ըրթա տարիտվայ կ'ընէ ա-
նոց տեղեկութիւնը, իր թուի խառնարանութիւնը,
թերութիւնները, անխիթութիւնները եւ կ'ըրթա
կացնէ: Բոլոր ամբաստաններուն, բոլոր ան-
մեղներուն համար, կը նախընտրէ նկատի տանել
ոճարողութիւնը մըն որ վարածը քան թէ փորա-
դէտ քերիչի մը աննշողութիւնը:

Փաստաբանը արտեւիքն դիտելու կուտայ թէ
չիշերուն Մաքսիմի ստաղարն էր վիճարարը ո՞չ
հարցազնիքի դատարանն էր ոչ ալ քերիչին հա-
կախութեան անցած են: Ու լուսաբանութիւն կը պա-
շտանէ:

Տիգրէ Պնտա չի կրնար քաղաքանի կերպով
հաստատել արտեւիքն գոյութիւնը, միայն վաճա-
րած է որ Լէնս Պնտաի մարմինն մէջ երեսուն
հանգած է:

Փաստաբանը վիճ չէր կ'երկարէ փորձադէ-
տին, որպէսզի չլքէ թէ սրինք մէջ մեղեղ կը
գտնուի: Տիգրէ Պնտա ընկնէ վերը, կը մասնա-
նէ երկու շիշերը, բոլորին մէջ ալ մարդիկ կար...
Ասոր վրայ, իրաւաւոր շախի քաղաքանի կ'ա-
ղաղակէ:

Դատի ենթարկուած էր, Տիգրէ Պնտա:
Անարին փոխ կը փրկի: Մառի Պնտա կը
փախի, իսկ նախագահը կը փակէ ինտար:

Պնտա: - Ես ամբողջ շորս տուած է: Անունը չեմ տար... Եւ յե-
տեւ, կարեւորութիւն չունի, տեղին փենթին: Երբ
զայն դասը մը ամուսնին հետ, որոշ դրբեր մ
մէջ, ինչ մասնեքն:

Պնտա: - Ես ամբողջ շորս տուած է: Անունը չեմ տար... Եւ յե-
տեւ, կարեւորութիւն չունի, տեղին փենթին: Երբ
զայն դասը մը ամուսնին հետ, որոշ դրբեր մ
մէջ, ինչ մասնեքն:

Պնտա: - Ես ամբողջ շորս տուած է: Անունը չեմ տար... Եւ յե-
տեւ, կարեւորութիւն չունի, տեղին փենթին: Երբ
զայն դասը մը ամուսնին հետ, որոշ դրբեր մ
մէջ, ինչ մասնեքն:

Պնտա: - Ես ամբողջ շորս տուած է: Անունը չեմ տար... Եւ յե-
տեւ, կարեւորութիւն չունի, տեղին փենթին: Երբ
զայն դասը մը ամուսնին հետ, որոշ դրբեր մ
մէջ, ինչ մասնեքն:

Պնտա: - Ես ամբողջ շորս տուած է: Անունը չեմ տար... Եւ յե-
տեւ, կարեւորութիւն չունի, տեղին փենթին: Երբ
զայն դասը մը ամուսնին հետ, որոշ դրբեր մ
մէջ, ինչ մասնեքն:

Պնտա: - Ես ամբողջ շորս տուած է: Անունը չեմ տար... Եւ յե-
տեւ, կարեւորութիւն չունի, տեղին փենթին: Երբ
զայն դասը մը ամուսնին հետ, որոշ դրբեր մ
մէջ, ինչ մասնեքն:

Պնտա: - Ես ամբողջ շորս տուած է: Անունը չեմ տար... Եւ յե-
տեւ, կարեւորութիւն չունի, տեղին փենթին: Երբ
զայն դասը մը ամուսնին հետ, որոշ դրբեր մ
մէջ, ինչ մասնեքն:

Պնտա: - Ես ամբողջ շորս տուած է: Անունը չեմ տար... Եւ յե-
տեւ, կարեւորութիւն չունի, տեղին փենթին: Երբ
զայն դասը մը ամուսնին հետ, որոշ դրբեր մ
մէջ, ինչ մասնեքն:

Պնտա: - Ես ամբողջ շորս տուած է: Անունը չեմ տար... Եւ յե-
տեւ, կարեւորութիւն չունի, տեղին փենթին: Երբ
զայն դասը մը ամուսնին հետ, որոշ դրբեր մ
մէջ, ինչ մասնեքն:

ԲԵՐԿԱՐԱՆ ԳՐՈՒԹԵԱՆ ԶԵՆՈՒՐԱԿՆԵՐԸ

Փետր. 14ի գիշերը Միւսիտանի հայտարանին մէջ
տեղի ունեցաւ Փարիքի Հայ Բժշկական Միութեան
հարց: Միւսիտանի տանն տնտեսացաւ Միութեան
պատուաւոր նախագահ Պրոֆ. Արամանեանը բժշկա-
կան դործունէութեան յիշումնայ տարեկարգը:

Հախառակ տեղացող ժինին է աննպաստ օ-
ղին, Փարիքի եւ արդարականներու հայ բժշկական
դասը, մեն թիւով, կ'իսկ իր տնտեսը: Ենթ դիտ-
ակալներն է բժշկապետին յիշումնայ:

Միութեան նախագահը, Պ. Արամ ժինեան
խօսք տանելով, պարզեց յարեւարին դիտակալ
վաստիքը: -

«Տեղիք. կարապետ Արամանեան ծնած է
Թիֆլիս, ուր իր երկրորդական ուսումը աննէջ
վերջ, 1898ին կը մտնէ Փէթերպուրկի բժշկական
համալսարան, որուն շրջանը կ'աւարտէ 1901ին:
Իրեն մասնագիտութիւնը շախիքն էր մասնին հի-
ստաբուժականի բնորոշը, իր աւարտանագը կը
ներկայացնէ 1904ին: Իր ուսումը շարունակուելու
համար Կիւրասիա կը մեկնէ: Իր մասնագիտութեան
ժինը կատարելագործելով, կ'աշխատէ գերմա-
նացի մասնի պրոֆեսորներու դասընթացին
մէջ: Պրոֆ. Եւգենիւսի աշխատանքին մէջ կ'ա-
ւարտէ իր մէկ կարեւոր ուսումնարանութիւնը,
զոր կը հրատարակէ Պրոֆ. Իրեւայիկան գիտա-
կան Աղբիւրները: -

Իրական վերադարձին թէ, Արամանեան վար-
չապիք բժշկական համալսարանին ուսուցիչ
կ'անտանալ:

1920ին Փարիքի կուտայ, ուր շարք մը ձմեռ-
ութեանն վերջ, բժշկական համալսարանին վի-
սակալ կը ստանայ եւ վերջնայեց Փարիքի կը հա-
տարարուի:

Պրոֆ. Արամանեան քաղաքիւ աշխատու-
թեան թիւներն ունի. ուսուցիչ, գերմաներէն եւ
Փրանսերէն: Երեւոյցներէն ըրտեք 50 տար-
ուան իր պրպագաններուն եւ անխնիվ աշխոյժնէն
նեղուտ արեւելեան եւ, իր մասնագիտութեան կալ-
ուածին մէջ: Ինչ դասակն է Մարիլա քահանայ
Արամանեանին որ կարեւոր զոր ունեցած է
Կիւրասիան ծննդական հիմնադրութեան մէջ: Ա-
մերիկայի մէջ ունի եղբայր մը, Նոյնայն քերիչ
կը քան զիստուսուած, Փարիքի մէջ ալ իր պատ-
կը՝ բժշկի յեղադր Արամանեան, որ հորը նման
կը սրէն հետեւի բժշկական նորութիւններուն եւ
ուրուստանալիք քանիքն:

Այս յիշումներն աւերիւ ուղեքն մը կուրացր
Պ. Կ. Հանքի: Ժամը մէկին ժամերական այս
հանգիստ վերջնայեց եւ հրաւիրակները մեկնեցան
զոհ եւ ուղարկ, իրենց հետ տանելով իրեղեցիկ յե-
շտաւս մը:

Մ. Փետր. 18ին, երեւոյցներէն երեւոյց տեղի
ունեցաւ Բժշկական Միութեան հերթական դա-
տախտաւորները: Դատախոսն էր Պ. Ժիլյար: Բա-
րեղեան, ինքն ունեցաւ « Les problèmes des sté-
roides surrénaux et ses incertitudes » Etude du syn-
drome d'adaptation »:

Պ. Բարեղեան, ուսումը Փարիքի բժշկական
համալսարանի վերջին կարգի, մասնի է իր ըն-
տախտը դատախոսութիւններով եւ իմ յայտարար-
ութեամբ խոստանալ իր քննարկ գիտական ինքի
մասին: Ներկայ թիւիները իրենց զանաատները
յայտնեցին: Լ:

« Ե Ա Ռ Ա Տ »

ԹԻՒՂ

ԼՐՏԵՆՆԵՐՈՒ ՊԱՅԲԱՐԸ

(ԸՆԴ Պ ԵՐԶԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԵՆ)

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒՄ ԱՆԴԻՆԵՐԵՆ

— Օ՜, աստիտ դիւրին է: Բոլորածրոյրներ կը
ներկայանան ինձ: Ես գարտարու եմ զննել զա-
նաւ: Ինձեմ տառը ուղեքնը ձմեռն է իրենց
խորհրդանշանները: արձանագրած են տնտի-
վրայ: Ես ալ եմ կարգիւ յարեցի վրայ կը գրեմ:
« Պ. Միթիւր արդարութեան յանձնարած: »

« Պ. Միթիւր օ՜ ինչ: -
— Զմի գիտեր: Բայց այդ տեսակ պատմա-
տանութիւն մէջ անուշայտ քաղաքիւ Պ. Միթիւր
կան: Միթիւր որ Բոլորածրոյրներ շարք Պ. Միթի-
նեան ձմեռը հասնի, եւ գործն աւարած եւ նա-
խարարութիւնն թաժանուած պիտի ըլլայ:

Յաւոր կը նախորդ իրկուած յախ ար-
տաւարարուած էր Փոթիքի: Ամիկիտայ զարեթ
թէ ամէն ինչ իր օւղանին պէս չէր ընթանար:

— Յոգնած եմ այսօր, ըսաւ, ստիպուեցայ
չափ աշխատել:

— Հապա մեկի ներկայացուած թղթածրոյր-
ները Պ. Միթիւրին կը դրէին:

— Այդ, կը զրիկի, սակայն այս տատաւ մեր
գրասենեակին պիտի զիս կանչեց: Պնտա Միթի-
ն կ'ընդ է յարը Բոլորածրոյրներ իրեն չիլուրէր են:

զան տեղեկութիւններ ստանալ ինձէ: Վարը դարձ-
ած միայնի պիտի ճանչնէ: Տնտեսը ինչ պիտի
պատահի:

Նոյն իրկուրը Փարիքի խոստանալ ինձի դալ,
միայն պիտի լուրն Թաթիլի բացարձակութիւն-
ները: Երեւոյցան երեք հասցեալած էինք սեղա-
նին շարքը:

— Է՛հ, ի՞նչ առ շորջօքն, հարցուց Մաքսիմ:
— Կար միւսները:

— Ա՜յ, մեղեք, ոչ շորջօքն մասին տեղեկու-
թեան շարք, ձերի ճաշ չկայ: Յայտին է թէ շատ
քան ունիք քանիք:

— Արեւի Մաքսիմ կը գնահատուծ եմ ջան-
քը, քանակին աշխատած էր շորջօքն կ'անեղէ
մասին տեղեկութիւնները տանաւոր համար:

— Այնչաւ, ըսաւ Մաքսիմ հարցար չիւղով մը
եւ իրենցախոս, կատարելագէտ տեղեկակ եմ իր
կենսեքն շարք չըլաններու:

— Այդ, սակայն մտադր է չէր ինձ լուս թէ
երկար տանէ Միթիւրիկա տալած է ան, ըսաւ Փո-
թիլի:

— Ըսց զիստեմ եմ թէ բնաւ Արեւիկա չէ պա-
ցած:

— Գագա՛ն է, պնդեց Փոթիլի:

— Իմ հարցադած տեղեկութիւններ ամբողջ
չլսան եւ, Պ. Փոթիլի, երբ ես ձմեռեման ձե-
նալիքն, աշխատ քան մը չի վերջոր:

— Ես ալ կ'ընտ թէ միթիւր է: շորջօքն ոչ
միայն արջեղած է Պնտիլիկա, այլ եւ հոս տալած
է երկուր տանն, Նոյնիկ կ'ընած քան թէ Միթի-
կայի է:

(Շար.)

գրամներու արժէքը միշտ կը բարձրանայ սեւ լուսինքնի մէջ :

3. Արտասովորները ամենէն ցած տասնիւնիսն ինչամ են 17 միլիոն է վեր, իսկ ներստումները աւելցան :

4. Արտասովորները պակաս է ծրարանքի բաժնիքը՝ եւրոպայի վճարումներու Միութեան մէջ (յոսնաւարքի թաղը՝ 31 միլիոն անկողն) :

5. Անշարժական 3,500,000,000 օսթիւնքն :

6. Կազմակերպութիւնը կառավարում տարբերէր, ինչ որ տարին չափեր միլիոն անկողնի վրաս մը կը պատճառէ երկրին :

Այս բոլոր պարագաները նկատի առնելով, նախարարական խորհուրդը դիւրեանք 190 միլիոն Ֆրանք ձգարելու համար :

Ազգային փողոցը այսօր, երեքշաբթի, պիտի զննէ կառավարութեան օրինադրին : Մինչեւ զննա երկուստեան յանձնաժողովը մեծած էր առաջարկել յաւելում : Եթէ իւր մը չզտուի, անկողնաւորները կը համարուի որ զոչիկն անկողն :

× Իր կառավարչական համադրանքին ետք ճառ մը խոսելով, զոր ար իւր յայտարարքն թէ ճարտասա զարմախնդրներ պէ՛տք ունի որ ոչ թէ տեքնոլոգիան առկա է իր սեփական քանակի ունեւն, այլապէս օր մը պիտի ենթարկուի խորհրդային դերութեան կամ անկողնի թեւակուրութեան :

Միլիոն Արեւելիւնդներ

Լաւատեղեկի աղբիւրը կը հաղորդեն թէ այս միլիոնը տեսակ մը իրարանցում կը տեղէ Միլիոն Արեւելիւ մէջ, երբեք հետեւանք նշխարտուի վերէն դէպքերուն :

Նմանապէս ուշադրութիւն է փաշիստները արտաքին նախարարին՝ Սըր Զաֆուրէի խառն զոր - ծուռեղանակ : Նախարարը Վաշինգտոն դիրքացնել անդլեւելիկապատեան վեճին լուծումը, միւս կողմէ մտադրելով կապեր փաշիստներն ու միւս խառն պետութեանց հետ : Կը թուի թէ իր նպատակն է բոլոր վեճերն ինքիներէն շաղկնել Միլիոն Արեւելիւ պատշաճութեան հարցին մէջ :

Թրքական զինուորը մը համամասն, երբ Զաֆուրէի խառն Անգարա կը գտնուի, այցելեց հետաքննողներուն Նախագահին ու վարչապետին : Յետոյ քննեց Պէրլիթի եւ տեսակցեցաւ իրանոսի նախագահին ու վարչապետին հետ :

× Իրաքի կառավարութեան եւ անդլեւելի ներկայացուցիչներուն միջեւ զոգոյնի քանակցութեանը տեղի կ'ունենան Պաշտօնատէր մէջ : 1930ի տեղեկութեանս զաշնագրին համաձայն, երկու երկրներուն պիտի գործադրեն, Միլիոն Արեւելիւ պաշտպանութեան համար :

× Պուլիսիական կառավարութիւնը ծառու - ցաղեր մը յանձնեց Սոփիայի Թուրք գիրքին ան - տարին : Մանուշագիրքը կ'ըսէ թէ Պուրիոյ ան - համակցութիւնը Ատաթուրքին դաշնակի կ'ըս - պատկան Պուլիսիոյ պաշտպանութեան ու թէ այդ զինակցութեան միանալով Թուրքիոյ իր երկրէն վերածած է յարձակման խախտի մը՝ ընդդէմ Պուրիոյն :

Մանուշագիրքը՝ դիտել կ'ըստայ թէ Մ. Նա - անդլեւելուն օգտութեան Թուրքիա զինուորական կարեւոր պատրաստութիւններ կ'ըստեն, թէ զարձած է աշխարհակալ պատերազմաց տեղեկան - տու կայան մը ու թէ իտալական դաշնակի ան - զապակցութեան վերջը, արդկարեւ, Թուրք յարա - բերուի ներքին կրնան ծանրանայ :

ԵՐԿՐՈՍԻ ՊԱՆՄԱՆՆԵՐԸ

Գահիրէի պաշտօնական չորհանգիստին հասած լուրերուն համաձայն, Մաւհէր փայտ արդէն իսկ ճ լուսն է իր պաշտօնները, անդլեւելիկապատեան վեճին կարգադրութեան համար : Դա՛նք մը օրէն, եղիպատիք վարչապետը ծանուցարմը մը պիտի յանձնէ Անգլիոյ, հետեւեալ պայմանովով .

1. — Մէկ տարուան ընթացքին, ամբողջական պարպում Մաւհէր շրանքին : 2. — Սուլթանի կը - ցարը եղիպատիք : Սուլթանիները ետեք տարին տախիմանար ձեռք պիտի առնեն երկրին դէպք : ՄԱՅԻ հակապէտ տակ : 3. — Երկրանային զոչիկը մը Արաբական Դաշնակցութեան ետեք աղաքանի - րուն եւ հարեան ազդերուն միջեւ, Միլիոն Արե - վելի պաշտպանութեան համար, հրամանատա - րութեանը եղիպատիք :

Հետագիր կ'ըսէ թէ այս երեք տախիմարները որդարեւ են երկուս վիճարանութիւններէ ետք, որոնց ժամանակը են եղիպատիք ու Սուլթանի զաղաքական հաստիքները ու միջազգային հարցե - րու մասնագէտները : Կը կարծուի թէ Մաւհէր փա - տա ոչ մէկ զինով պիտի ընէ :

« ՆԱԻ ՈՐ ՏԱՐԱՎ »

ՀԵՂԿԱՅԻՆԻ Հրամանատարութիւնը կը ծա - նուցան թէ ուրբաթ իրկողմէն սկսելով, Գրան - Երկրի իրանական ուժերը առիւթնաբար քաղա - քան Հաւ-Պինի դիրքէն : Բոլոր ամբողջական շարժուելան : Լիբանոն ուժերը շարժու. առաւ. մի - տայ կրակ տեղացին դաջող զորապատկարուն վայր, որոնց թիւը կը հաշուեն 22,000—42,000 :

ԵՐԵՎԱՆԻՑ — ԽՆՁՈՑԻ ՎԵՋԻ ՄԵՋ

Փետրուար 18ի առթիւ, նախանշանաբէժամբ Հ. Ե. Դ. Նոր Մերուշի, 1 Մարտ, շաբաթ Ժամը 20.30ին Հատու Օնանդամն աւանի մէջ : Կը հա - րիրուի բոլոր Հայրենակիցները :

ԹԱՄԵՐԱՎԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ ՄԱՐՍԻՍԻՍԻ ՄԵՋ

Նախանշանաբէժամբ Հ. Ե. Դ. Գուր. Ստառի վախճան մեղի, Ե. Հոգնատարութեամբ Մար - սիսի 2. 8. Դ. Երանայիկ Նովարի 2 ՄԱՐՏ կիրակի կետրեն վերջ ժամը 3ին, Պար թիւերնայի համբարանք քաղաքի մէջ, 230 Chemin de la Madrague :

Ղեկավարութեամբ ընկեր՝ Ն. Սարգիսեանի Կար - տանի Նոր Մերուշի մեծ պատրաստութեամբ պիտի ներկայացնէ

ՕՍՍ ԵՒ ՎԱՐԴԻԹԵՐ

ՕՐԻՆԱԼ ԱՍԻԳ

Գեթոնէ Գ. Եր. Տէր Ներսիսիան 120 անձե - ուղ (servicette) նուիրէ Երդրանքի վարչա - րանին ի դուռնակութիւն իր աշխատաւ պատ - րաստութեան : Խնայեալ է իր Բարիկ յաղակութիւն 100,000 Փրանքի նուիր. Եր Եւս ընել յաղակ յիւրու համար անկողնի ծանկոցներու զտուիմն :

Գործողութիւնը վարչապետին իր շնորհակալու - րութեանը յայտնելով յարգելի նուիրատուին, կը յուսայ թէ իր զինգիկն եւ աղաքահարկան օրինա - կի պիտի հետեւին Նաւ. ուրիք ծնողներ եւ աղ - ցայիներ : (ԱՊԻԷ)

ԲԱՐԵԿԵՆԻՆԻ ԶԱՆԻԴ (JOUR DU MARDI GRAS)

Կաթմանքարտան Փարիզի միջին Տիւնեմը Մի - ուրիս, Ուրիսը Օգնութեան Մարմին կ'ըստ : 26 փետրուար, կերեցարք օր, Ժամը 15—20, Ժամ կ'օգնուի արահի մէջ, 8 rue Jean Guion, Փա - րիզ (8) : Գառտնեկին եւ մանկական խաղեր եւ հանելի անակալներ : Չառանք մը քանակները մտապալ աղոց համար : Մուտք եւ թէ յաղանդ 500 Փր. : Տոմարուն համար զիմի անդամուհի տի - կիններու կամ հետամանիք Ric. 92-60 :

ԵՐԿՐՈՍԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ ՕՐԻՆԱԼ ՊԵՐՊԵՐՆԱՆ

30 Մարտ կիրակի, ժամը 2ին. Salle Gaveau, Հոգնատարութեամբ Յանձնադրանք մը օրուս պատուական նախագահ եւ ՋԱՐՆԸ ՊԵՐ ՆՈՒՊԱՐ Կը մասնակցի Concert Padeloup, բաղկացած 65 հոգի եւ Radioի երգչախումբ :

ԿԸ ՓՆՏՈՒՄ Հօրեղբայրս՝ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԲԵՏԵՆԻՆԻ օր 1914ին ի վեր կը գտնուի Ամերի - կա՝ Նախ Նիւ-Եորք, Սանթրոնիսիոյ, այժմ՝ Փա - րիզիսի : Իմացնել իր եղբորորդուն՝ Յակոբ ԲԵՏԵՆԻՆԻ, 58, Rue de Tons, Draguignan (Var) : Կը խնդրուի ամերիկահայ թերթերէն արտասուել :

ԳՏՈՒՈՒՄ 36 ՏԱՐԻ ՎԵՐՋ

Մարտի 19 Մաղկերթիկ Մարգար Կարա - պետում — 2Էլիսիկի Կայան զիւղացի, 36 տա - րէն ի վեր իր կորստանքն ըտլրը դատմէ Ե Արդ - ին Նաւանդին փառ ՍՊապ զաղաքին մէջ :

Մանօր դաշնակալարուի

ՕՐ. ԳՈՒՂԱՆԻՑ ՎԱՅԱՐՈՍՆԱՆԻ
Նուագահանդիսը (programme bien temperé)
22 Մարտի երեկոյան
Ecole Normale de Musiqueի մէջ

Հացի եւ Լոքիի համար

Վէպ օրուսն կ'անգէն. — գրեց՝ Մ. ԻՆՆԱԻ
Դիւնի «Յառաք» : Գին 500 Փր. Բըլառաարի
ձախցով՝ 550 :

ՊԱՐԻՆՈՒՄ ԵՒ ՎԱՐԼԵՐԻ

Ամէն տեսակ ինքնաշարժի եւ ֆախիօնէթի համար
Պարմուտի և Կարմիրի պէտք ունեցողները պիտի
գտնեն իրենց ուշաժը քաղաքականին զինով :
MAISON VELMO-AUTO
14, Rue Louis-Blanc — Paris (10°),
184, Quai de Jemmapes.

ՇՈՒՇԱՏԵՐՍ

ՓԱՐԻԶ. — Հ. Ե. Դ. Փարիզի եւ չրաններու
նկարաշարժչական ժողովի շարունակութիւն
այս շաբթարթի իրկուն (27 փետր.) Ժամը 8.30-
ին Cafe de la Mairie, Place St. Sulpice :

ՂԱՍԻ ՌԻՆԵՆԱԼ. — Յր. Կաղարչոյ Խաչի Փա - րիքի Մասնաճաղը կը տօնէ շաբաթաւ Նախի Օրը
Ապրիլ 14ին, Չառիկի երկշաբթի օրը :

ՂԱՍԻ ՌԻՆԵՆԱԼ. — Լիւնի Յր. Կաղարչոյ
Նախի տարիկան պարահանդէսը 15 Ժառա Berriet
Millierի (Place Bellcour) լեղող արահիւսուն մէջ :
Մահրամանութիւնները մաս օրէն :

ԱՐԵՆՄԱՌՏԻՍԻ ԼԱՍԱՐՆԻՆ Հերթական Հա -
ւարոյթը այս շաբթարթի երեկոյ Բաւտ սրճա -
րանին վերնաշարժը : Կը դատաստէ Փրաճ. ԽԱ -
ՅԻՆԵՆԱԼ, Ժամանաճ Ամերիկային :

Աղօրաժողով Գոտնի մէջ

Գոտնի Ս. Գրիգոր (Լուսաւորէ) եկեղեցին
մէջ, ամեն շաբթարթի կէս օրէ վերջը, Ժա -
մը 2.30ին աղօթաժողով, շաբթ եւ հիւանդներու հա -
մար մասնակցող աղօթք :

Կը հրահարուի բոլոր փափաղողները մաս -
նակցող այս աղօթքներուն :
Union Spirituelle des Dames, Eglise Arménienne
Allée des Puits, Beaumont, Marseille :

ՎԱՐԴԱՄԱՏԵԱՆ

(ՀԷԲԵԱՐՆԵՐ ԵՒ ՊԱՏՈՒՈՒՄԵՐՆԵՐ)

Գործ Ե. ՆԱՐԻՆԻՆԻ, զին 500 Փր. : Կաթ -
իւ զ ցունիլ —

ՄԱՐՍԻՍԻՍ. — Մայաքան, 3 Bld. Théodore Turner.
ՎԱՐՆԱՍ. — Զառէ Տէր Մարգարիս, 15 rue St.
Jacques :

ԼԻՐՆԱ. — Զաղար Զաղարեան, 56 rue Cuvier :
ԿՐԵՂԱՐՈՒ. — Մայաքան, 28bis, Cours Jean Jaurès :

ՆԻՍ. — Ե. Զօրեան, 3 rue Petit Parc :
ՏՐԱՄԻՆԵՆԱ. — Հալաղ Զօրեան, 6 rue de la Ré -
publique :

ՎԻՆԵ. — Կիւլպէն Մարգարեան, 144 rue Serpaise :
Ս. ՇԱՄՈՆ. — Ընդրիկեան, 8 rue Jean - Dugas :

Օ Հ Ա Ն Տ ՈՒ Ե Ն Ա Ն Ի

Նուագահանդէս
Մայիս 25ին 952

ՏԵՐ ԵՒ ՏԻՆԻՆ ԳԱՐԱԳԱՆ Միշտ կը խաղան ու
կ'ըսեն ամէն Ուրբաթ, Շաբաթ ու կիրակի
ՇՆՇԵՐԱՆ ԽԻՆ
24, Rue St. Lazare, Paris 9. Métro : N. D. de Lorette.

ԸՆԴՃ. ԺՈՂՈՎ

ԱՂԳ. ՏԱՆ ԲԱՎԵՆԵՐԻՆՈՒ

Փետր. 29ին Ուրբաթ օր Ժամը 18ին, 32, Rue
de Trévise, իր կերպին մէջ կը դաւադուի Աղ -
ճառ շաբթարթերու ժողովը, հետեւեալ օրակար -
գով. —

Ա. — Վարչութեան տեղեկագիր 1950 եւ 951ի
առաջըրմանը :

Բ. — Հաւանդներ Պ. Արման ԼըՓէլու տե -
ղեկագիրը Նոյն չրաններու ժամին :

Գ. — Վարչարարմ վարչութեան տեղեկա -
գիրներուն եւ հաշիւներուն :

Դ. — Նոր վարչութեան ընտրութեան .
Ե. — Հանապա հարցեր

ՀԱՆ ԱՅԴԱՅԻՆ ՏԱՆ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

21րդ յարտեման ցերեկոյ

Կարմախնայաւան Հայ Արեւմտեան Միութեան
Փարիզի շրամի Արեւմտեան ու Արեւմտեան լոգ -
մէ : 2 Մարտ, կիրակի կէսօրէ վերջ Ժամը 2.30ին,
Salle de la Chimie, 28bis, Rue St. Dominique (metro
Invalides) : Միտաւարան ներկայացուցին, Հայ -
կական պարեր եւ երգեր սկսուանքներն ու ար -
նայեցան խորէ :

Պիտ քաղաքագրին տեսարաններ Աւաղիյ
ճամբարէն, որուն ժամանակիցն Հայ Արեւելք
անկալ տառա :

ԲԱՆԵՐԱՎԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ Արեւելք եւ
Արեւմտեան զոչիկ ներկայացնեն մեծ պատրաս -
տութեամբ, ԵՆԵՐԳԻՐԻ ՎԵՆԵՏԻՆԻ ՎԱՅԱՐՈՍՆԱ -
ՆԸ (Հայրենի) :

Մուտք 300 եւ 200 ֆրանկ :

Le Gérant : A. NERCESSIAN

Imprimerie DER AGOPIAN, 17 rue Damesme, Paris (13)

Ամուխէն եւ պողպատէն վնդ նոյադարձութիւնը

Նոր ծաղիկը մը կ'արարծուի ներդպայի մէջ .
միայնիկ ներդպայի հողադարձական արտա-
գրութիւնները, միմիայնիկ նամար պարենա-
ւորման տաքանքը :

Ներդպայի պարենաւորումը արտար մէկ եր-
րորդով կախում ունի արտառամանէն, ու իր
բնականութիւնը անհնգնատ ամանն մէջ է : Նե-
րադրենք թէ՛ իւրաքանչիւր պետութիւն իրեն
ինքնա արտադրական բաժինը կարենայ իրազը-
ծել, այս տարի դարձեալ Հինգ միլիոն տոլարի
քան մը կը նստատեսուի, սնունդը ծախելու ար-
ար : Ներդպայի երկրադարձները կրնան պա-
սեցնել այս քանակը՝ աւելցնելով իրենց ար-
տադրութիւններէն, ընդհանրապէս, աւելի պա-
սեցնելու արտադրելու են : Բաւական է, որ կար-
ծ է չուխանել : Կրնա երեսն արմտիկի տեսակներ,
որպէսզի ծախանան բոլոր հնարաւորութիւնները
ընտելին : Ճարտարի մէջ, օրինակ համար, երկ-
րադարձական արտադրութիւններու սպառումը
միւսներն ծախարդականի վրայ կը մնայ :

Բարդատեսակ միջոցներ կան երկրադայի ար-
տադրողին վառագոյնին ներքնիւր : Համար կը
բաւէ դիւրեւ ճարտարագիտի տառաւորման դէմ,
երախտաւոր թէ՛ որեւէ յաւաքումական ար-
տադրութիւն պիտի վնասուի վնաս պատճառի
կրնել :

Ճարտարի նախին նախարար փոխէն ծրա-
ղի մը մը ծախան է որ կը յետո հետեւեալ սկը-
րունքներուն վրայ :

1. Արտադրական աղբիւրները միայնիկ իւրա-
քանչիւր հողադարձական շրջանի մէջ :

2. Արտադրական պարենաւորումը յարմարեցնել
ն արտադրութիւնը :

3. Իւրաքանչիւր տեսակի սպառելի համար
հատարակաւ շուկայ մը տանելով մասնակցող պե-
տութիւններու միջին :

Այս նպատակներուն իրադրութեան համար,
Ճարտար կ'արտադրի երկրադայի կազմակերպու-
թիւն մը տանելով, որ պիտի զործէ համաժամ
տնտիսի եւ պողպատի ծաղիկի եւ կոնսերւներուն
վնասուի : Երկրադարձական տնտեսութեան
բարդութիւնը տանելով Ճարտար, որ սկըրնեցն
շուկան քանակութիւնները սահմանափակ չորս
կիտարի չուաններուն մէջ . ցորեն, կարճ, խո-
րեւ եւ դիւրի :

Հայտնաւոր երկրադարձական նախարարը
ընդհանուր ծաղիկ մը կը ներկայանայ : Իր կար-
ծին, եթէ քան մը արտադրութիւնները միայն
նիտար տանել, աւելի արտադրական բոլոր պետու-
թիւնները չիկ'արար չափարկով հաստատը չարով :
Այն տան երկրադարձական համաժամութեան մը մի-
այն կրնան յաղկիլ :

Իր տաքանքին է ստեղծել երկրադարձութեան
եւ սնունդի յամաժամորդ մը, որ պատարիտու-
նաւոր պիտի ըլլայ երկրադայի աղբիւր խոր-

հողադարձական պատուիրակութեանը առէն :

Ճարտարի տիրէ ծաղիկը մը կը թխարդէ հա-
տադրակալի աղբիւրը արտադրութիւնը եւ ապա-
ռումը, ճշդէ հաստատման դիւրն ու սակը, ներդա-
շանի արտադրութեան եւ սահմանափակման քա-
ղաք-պատի թիւներ :

Մտնադէտները, կարծիքով, այս երեք ծրա-
ղիւններուն լուրջ համաժամութեան մը յաղկիլը
տնքան ալ դիտարար օրն մը պիտի ըլլայ :

Ճարտարի մէջ, բանիկ համար, եթէ չա-
հարկման սնունդաներու Այլ . Դաշնակցութեան
մէջ կան սեկտորներ, որոնք ընկերութիւններ
համաժամ են հողադարձութեանը միտնութեան
Միայն մեծ հողադարձի իմ քանակութիւն մը հա-
տակ է : Այս իմ քանի վերջերս զբոսի մը հրա-
տարակց . Վիեննայէն ձուլում, երրորդ-
ական կազմակերպութեանէն դէպի Փրանսական եր-
րադարձական կերտանումը, խնարարի մը որ
քաղաքութեան ին կարտիկ :

Հողադարձութեանը միտնութեան կազմակեր-
պութեան առաջին զործն է ճշդէ իրենց ընկիւրը :
Չէ՛ք է իրազեկել տնտեսական խոր կարգու-
նար մը : Չէ՛ք է կ'ըլլայ արտադրութեանը աշ-
խարհադարձական սահմանափակման, կամ թէ ընդ-
հանրապէս, առաւելագոյն չափով ներդպայական
ներդպայի երկրադարձական արտադրութեան ար-
հեստագիտական եւ տնտեսական պայմանները :

Հանրապետ միջազգային յանախաղէզ հանդի-
սակներուն, քաղաքական մասնաժողի բարեկրիւ
եւ բոլոր տնտեսական փառաբարկութեանը, ներք-
պայիցները մեծ գոյականութեամբ կ'ընդունեն
աղբիւրին շրջանակին դուրս իրենց չափով
պաշտպանութիւնը : Շատ մը երկրադարձական քա-
ղաքակաւորութիւններ, աւելի կամ պակաս չափով
ներքնուրած արտադրիչներու . Դաշնակցութիւննե-
րն, ներքին չուանները պաշտպանելու միակ ծր-
պարարի մը հետադիւրէն, տաքանք նկատել տանելու
որ ծաղիկը պիտի դաշի հողադարձական միւս շա-
ն քիւրիկ, ուն :

Ինչպէս կարելի է համադրութեանական իրա-
կան թաղաքակաւորութեան մը միայն խորհիլ, երբ
կառարակութիւնները երկու մասի բաժնուած են,
երկրադարձական քաղաքակաւորութեան մասին բնա-
թիւնները մը ընդուն : Համար :

Աղբիւրն, այն պետութիւնները որոնք տա-
քանք են յարկու պնակն ձուլումներն, այլա-
զան տնտեսական ձգտումներ ունին : Ունեց-
նաւին չեթիքի կ'ուզեն իրադարձիկ գիններու կա-
յունապարտ, ուրիշներ, արտադրութեան եւ գո-
յականութեանը պատուութիւն, չափազանցումով,
երեմտուրէի հաստատարկութիւն եւն :

Երկրադարձական տնտեսութիւնը ամուրի եւ
պողպատի ճարտարապետութիւնը տարբեր երե-
ւոյն կը ներկայանայ : Այսպէս չուանական հան-
հողային թիւք կորնելին, չուան ոչ անքան ա-
տաճական : Հողադարձութեանը աւանդապաշտ են,
իսկ չեթիքները իմաւ այլազան : Բայց այս բո-
լոր քաղիկը չեղան որ Ամերիկայի մէջ տակնուի
տնտեսական խոր կարգաւորում մը :

Աւելի լուրջ են դիտարութեանները բնակչու-
թեանը եւ արհեստագիտութեան տնտեսիկտով : Նե-
րադայի զանազան բաժնաւորները, լեզուներու

ԶԱՆՆԵՐ ԴԱՄԱԴԵՆ

ՇԱՆՔԻ ԵՒ ՌՈՒՐԻՆԵՆ ՅԻՇԱՍԱԿԻՆ

ՆԻՍ, 18 փետր . 2. Յ. Դ. Նիսի Բիշոր
Չալուշ խումըր եւս, ընկերներ Լեւոն Սկըրա-
նտի եւ Խուրի Տէր Միլանանի յիշատակի
նախկան չափանշանով կը կազմակերպուած էր,
Մարտիկի Հայոց եկեղեցին մէջ, 17 փետր . կը-
րակի : Հակառակ դիւցեցիկ օդին եւ Բարեկրիւնի
տնտեսաւորութեան, եկեղեցին լեզուած էր ա-
մէն կարգէ բազմութեամբ : Հողաքաճութիւնը
պատարտած էր մահաբնէ մը եկեղեցւոյ կերտ-
ղի զարգարած՝ ծաղիկներով, սեւ խաղով եւ մո-
մերով : 2. Յ. Դ. կազմը խորը ծաղկեպաշտ
մը զարգարած էր զայն Բողոքական երկու նախ-
եւս եւ արժանաւոր զաւակներուն կենդանադիւ-
նըր :

Նիսի նոր հոգեւոր հովիւր, Աստմ քանաչ,
քաղաքագէտ վերջ իմ քանաչ զղեցիկ քարոյ մը,
պատարտով թէ Շանիկ ու Խուրիկ միջին բա-
րի պատարտը, յաղթելուն եւ այժմ կը պաշան
փառաւ պակին : Վերադարձան տաւաւ կը կըր-
ծին աւելին : Ան իր արտին դուրս քաղաք մը մար-
դիկ պատարտը քաղին աճին տնտես հաստակ,
դիւցեցիկ եւ թարմ ծաղիկներ : Դուրս քաղաք . ու-
րիշներու արտեղիկ, ներս մտաւ, ծաղկեց քանաչը
եւ բոլորին տաւաւ աղբիւն չուան եւ ոգի : Շանիկը
մարմնով թափուեցաւ մեղմէ, քաղաք անոր անուր
զորած է սերունդներուն արտեղիկ մէջ եւ պիտի
արար յաւանան իրեն բանաստեղծ, զարգաւ,
վիպարի, քառաբարկ եւ մասնաւոր ճարտար-
կան : Այսօր Կիւրաղեք նաեւ կորտաւոր ուրիշ շա-
ն էր, մեծ յիշատակաւորի մը . Խուրիկ Տէր
Միլանանի, որ աւելի չաղ զնքն եւ պետական
կանաչի մարդ էր եւ վերջէն եղաւ նաեւ դէշ
դիտար :

Այս յամբարն կը զօղանքին եկեղեցւոյ զա-
ւակները : Յուրիկ է պարէն : Լուս Կարտաւորն
չաւորն : Թորո Տէր Միլանան, Վաշ Տէրիկ
ճանա, Հայրապետ Ապանան, Չորոս Ժամբիկ
ճանա, Տիգրան Հուրիկան եւ Հայկար որ զարգա-
րար գիտար Իրիկիկն էին, Կարտաւոր վեր-
ջին թի վերին յիշատակները : Այս Բարդէն Գա-
վիկան յաւան 2. Յ. Դ. Խումբին կարգաւ զե-
ղիկի ճաւ մը, Կարտաւորի երկու տարբեր մի-
ջապակիներ եւ տարբեր պայմաններուն տակ
միմիայն տնտեսական իր Կարտար ցորենը ար-
րողութեամբ : ՇԱՆՆԵՐ ՄԵՆԱՆ

Բարդաւորութիւնը ճնշումներ ի զործ կը դնեն
շաւ մը բնաւորական չափարկութեանը վրայ :

Միւս կողմէ, յետամոք երկրիկներ չաղ չէ
պատնաւորին մը պիտի ունենան Շանիկն յա-
տաղաճ երկրիկներուն : Արդիական արհեստագի-
տութեան զարգացումը դիտարը նպատակակար
պիտի ըլլայ զանազան ձուլումներին :

Ամէն պարագայի մէջ, ծրարիկը մէկուն զը-
ռումն է եւ կրնայ որոշ երկրադարձութեան մը յա-
նիլ, ուղիւնաւոր :

Թ. Ա. Թ.

« ԵՄԱՍՔԱՅԻ ԹԵՐՔՈՒՆ »

ԹԻՒ 8

ԼՐՏԵՍՆԵՐՈՒ ՊԱՏԻՐԱՐԸ

(ՎԵՊ ՎԵՐՔԻՆ ՊԱՏԵՐԱՐԱՐԵՆ)

ՐԱՄԴԱՄԱՆՈՒՄ ԱՆՎԵՐԵՆԵ

— Ամերիկի է, պատարտանք Մարշալ, ուշի
ուշով աճէ անոցիկ բոլոր արժանաւորութիւննե-
րը, Հորթ Լեւոնտիկ դուրս էլ յաւ :

— Մտիկ ընէ, տաւա, Կառմ Փոթիկի պա-
մեծ թէ ինչ պատնաւոր : Այսօր կէտերն միայն
Շանիկից դուրեւնայ : Մեր յատակցութեան նիւթի
օդը չուրէր է : Եւ թէ պիտի ուշի ք Բալիֆորնի
աղբիւր, որ օդը մէկու գինեղիկ էր : Հորթը հա-
տառն քանաւ եւ աւելցուք թէ իր ալ փափաքը
եղած է աղան մը Միւսիկ իրաւ :

— Այո, յարտակեցիք :

— Ինչպի՞ն է Շնէքը Ե Միւսիկ ու, Մարշալ :

— Ինչպէս ինչպէս գտե՞ք Շնէքը Ե Միւ-
սի է, ինչու հարցուցիք :

— Այո, աւանք Ամերիկայիկները Ե Մայիկն է
կ'ընեն եւ Հորթը այս աղբիւրն : Կրնայ ըլլաւ
որ շարժարարներու մէջ լաւ ըլլայ թէ Ամերի-
կայիկները արդէն կը շնին :

— Մպտեցէք, դու յարտանքի խոսքս : Երբ
կառարկեցայ թէ Հորթը կրնայ Ամերիկայի մը ը-
լլաւ, շարժարարիկ խոսի Ամերիկայի մասին : Սկը-

նայ պատնիկ թէ ինչպէս անգամ մը Շեթիկից
Լիթի Քորթ պաշած էի չուղիկաւորով : Այսպէս ըսի
թէ չէի իշին անուրծալ այն նաւանքն, որուն զը-
րար քաղաքն էր Լիթի Քորթ : Սակայն Հորթը
զիտէր : Ձեր ետեւը քարտէս մը կայ, Մարշալ, ԿԵ
հաճե՞ք կարդալ նաւանքին անուր :

— Մարշալ կարդաց . — Արքեպատ :

— Միւս է, սակայն Հորթը ճիշտ Ամերիկա-
ցիկներուն նման Ամերիկանքն ըսաւ :

— Ինչ յանախութիւնն ունին այս բոլորը :

— Այո բոլորը կը նշանակեն թէ ձեր արժա-
նաւորութիւնները կընեն են : Միւսն են ինչ Հորթը
չաւ յաւ . կառարար իր զըրը : Ամերիկայ իտեղա-
րուն Այլիկայիկ մը պէս, սակայն երբ Ամերիկայ
կ'ընայ իտեղաւ, ճիշտ Ամերիկայիկ մը նման չը-
նց անուանելու կը կրնին, Մարշալ, այս մարդը
լաւ կը ճանչնայ Ամերիկան :

— Ինչպէս կը կարծեն թէ իրաւունք ունի Գ.
Փոթիկին, Էսի :

— Այսպէս իրաւունք ունի, քանի որ բոլոր
կառարկաներ կ'իրակաւանան :

Սկաւ քանի սեկանդին մէջ : Գիտի՞ք թէ կը
մասնաւոր, ինքնիմիկ զնէր : Բանի մը վարկիկն
վերջ նաւաւ իր ստըն :

— Բայց դու ինչ համարումս, Փոթիկ, ըսաւ
Մարշալ, Հորթիկ թիլիմարը չափազանց կանո-
նաւոր է, ինչպէս Կրայն ար...

— Այո պարագային կը նշանակէ թէ այս
մարդը Հորթը չէ :

— Ինչ կ'ըսէք :

— Այնպէս, Մարշալ, դուք հիշումի՞ք ոտի-
կան մըն էք : Ինձի կը ներկայացնէք Թիլիմարը

(Շար.)

ԵՐԱ ԼԵՈՒՆ ԷՆԵՔ...

(ԹՈՒՌԻՆԻ ՅԵՇԱՍԱԿՆԵ)

— 1907ին, Մուսուրի կուրեն ե Գերգրի ճառատակութիւնն վերջ, իմ պահանջն վրայ, Բերս, Կորնել վերադարձուող երկրի, Հարցի կամ Գերգրի տեղը բռնակցւ։ Կորնելի գուր բարի էր։

Մենք միասնաբար թիկն կար Ռուբենի ե Կորնելին մէջն։ Գարտը թիկն պատահում, նշանակի մասին։ Շուտով կարծեմքն միացան։

Մական Մշոյ Կերդ, Կորնելին կր հակառակի երկուքն դարձ բանաձեւին։ Անոնք Կուրեն վառել Գարտը թիկն էտօշէր, կրկնի ե ԶՈՒՆ, ինքն ալ մէջէ Կերդ։ Կորնելի կր հակառակի համատարած շարժ խառնառնելով մերադը Բերսիկցութիւնն վերջ, կ'որոշուն անձամբ տանուով ներառացութեանն մէջ։ (Թուրքի)։

Կերկին նամակով, Գարմեն ու Գերգրի կը դրեն։ — Նկէջ Մշոյ մտաւոր կրտ տեսնելը, ծառիկ խնդրոյ մասին ներառացութեանն մը յանձնելը։ Այս հիման վրայ, ֆիտակցութիւնը միւրը ցրուելն իր Կերկըրը, ե խումբը բարձրացաւ լինելունը։ — Գերգրիին հետ միկ շարժի վերջ, մեկ կը դառնանք Բերկիկայոյ ցեղ քարի պարակիւնն մէջ։ (Թուրքի)։

Պատմելն բանառնելով Կորնելի ե Կորնելի կը մանկն իրարադրել, ե լուր կը դրկին Մշոյ լինելներուն, կ'որոշուն զիւրի լինակ լինելներուն վրայ, աւելաւի հնձանի մէջ իրար գտնել։

Մուրք հասնելուն, Կորնել ե Թուրքիին Ժառաղայալ կը հասնին, բայց ինչ տեսնելը։ — ուղիղ հնձանի լինելն վրայ, տնտեսական ցեղ մը, մարդն անդուցած փայաւ (կապար)։ Այս կը նշանակէր թէ տեղը մասնաւոր է։ Պէտք էր հեռաձայն, Թախարի մէջ չիլնալու համար։ Լուր տուած էին։

Հեռաձայն, ե հեռի հ հեռ կը հասնին ֆեմիլիայ, դարու վրայ, չունէր իր կ'անունն, խորհելով որ ապագայ վայր մը հասած էին։ Դրախառնաբար լուրէնքն էրած, թան լուրի մէջ ինկած էին։ Կը լսեն միւրու միւրին, աղաղակով մէջէն կը նշարան դադարներուն վրայով անդուցող դորը որ կ'առաջարկար զգլի ֆեմիլայ դիւրը։ Այլեւս շարժուելը ճար չկար։ Իր մասը պայտիկի հաւերուն նման կ'օդակոխ տեսնուէրու ե բաշխուր տակը։ Կամ հաստուց չունէրով նման պիտի բռնուէր ու ապուրին կայտնուր կամ կ'անցնէր ու կ'աղաղակու։

Իրենց գլխուն վրէժն արժանաւոր կան։ Զորքեր են որ բռնած են ամբողջ լինակ դադարէ։ Փեմիլայ դիւրի կ'որոշներ կը լսեն քանի որ Հրացանի լուրներ, լինող համապարկը, ապա դորքերը կ'ուղղուին դէպ զապալ։

Երբ արեւը մարը կը մտնէ, համայն կ'իյնան ե Կորնելի խումբի զով կը միասնա ընկերներուն։ Աւտուած նոյն համարով 12 Թուրք զինուորային կուրան (Իրենք 16 Կորնել)։ Որքը ինկած է մեր ձեռքը, բռնեցը դարձելը, կ'ըսեն տղաքը։ Նկուղ ներու հունէն կը պոսան։

Եւ իսկ, խան Բիւր՝ մը արժըն, զգէ վառակ արը կ'օգտը։ (Ո՞ր էք, մի փախել, մեկ պիտի սպաննէր)։

Զինուորները ահաբեկ մեծ մտով կը կենան, երկու հոգի կը փախելէ։ Կարին, Հապար ե Մուսուր իրենց դէմ ելելով կը բռնեն։ Չարն մը զինուորներին — շեղալը ինքն, նկէջ աղաղակութիւն է, կը դառան։ Զապալ — Հրացանները վար։ Զինուոր կը թափին ե անվախ կը մտնան աղոց ու կ'ըսեն։

— Երբայր երե, ինքիքէ ե, Մուսուրն էրձեւնաւուն կ'ըլլայ։

Բան մըն ալ չենք հասնելը, այս խումբերէն։ Մանուկ, Անու ե Մուսուրները դարձ զինուորն ու մարը։ Կը սպասուի զինուորներին երկուքին վարը ճեղքելու։ Արծիւի նման մէկ կ'իյնայ Կորնել, կը սաստի ընկերները — Զեքեք, հասկը նանք ինչ կ'ըսեն։ Եւ զինուորները կը պատմեն։

— Աստաղայրի մէջ ֆիտակցութիւն Մուսուրն Հապարի ըստը (չաւ) հասնելուն, ապառաժիւն է, հիւրիկէթ է։ Անու նամակները միւրքիւրարիքին (կապարիւրէ) ե քորքէ Հրամանատար Մալիկի փայաւն, կը տանիք Մուսուրի Հրամանատարին, որ պարուն Մուսուրն եր դառնան Մուր։

Նամակները Թուրքերին էին եւ աղոց մէջ Թուրքերին կարգադրող վար։ Իրենց կարգադրողներուն ալ կարելուցութիւնն չին տար։ Բան մը կ'այ, բայց չենք գիտեր։ Եւ կուստան զինուոր ե համար կը դնեն զինուորները։

Վար կ'իյնեն խումբով ընակելի վայրերը, այս հանդերձը համալիրա համար։ Բան մը չենք հասնելը ոչ Հաւատարմիկ լինակ լինելներին, ե ոչ ալ զիւրազանքներն։ Կ'անցնելը Բերսիկցի դիւր, ե Կորնելին աղաղակ ներսն զապալ կը դրկեն։ Միջինն անոր վերադարձուր քաղաքին երկուքին կը պատմեն թէ հիւրիկէթ է երեք, թէ բոլոր բանտարակները պիտի արձակուին, ինչ, եւս։

Միջն ալ, ներսն արկիւթան կը վերադառնայ միասին բերելով Գարմեն ե Կորնելի նամակները ուր կը դրեն։

— Աւտուածոյ լուրը բացուելու է, — այսօր Բաւաղարիկի աղիւնցի Աւաղարդին եւ ըստ։ — Գուրջ մէջ լինողութիւնն է երեք, ե Մուսուրն Համար խումբ անհամարութիւնն է շորհեք. բոլոր Խաղարակները, արտա դիւրի ձագին։ Գրեցէք Թուրքն փախաւ, թող հանդիսա ըստ։ Անոր ալ ներսն հրամանը չուտով պիտի դալ։

Սակայն, խումբին մէջ, Հապար ե Թախարուրիւնները մնան։ Ոմանք կ'ըսեն թէ Մուսուրն Համար մտած է, այն տանը յաղորդած է, եւ ներսն շորհած է։ Կուրէն որ նոր դուրսանելը չըլլալ։ Ուրիշներ կ'ըսեն թէ Մուսուրն Համար սպաննուած է մերսնց մեղադր։ Էնն աղլիկ Ռուրիկան Մուսուրպըն է, յաղորդած է Մուսուրն սպաննել։ Ինչ որ ալ ըլլայ անոր ըսածն է։ Եւ այսպէս անհաշիւ կարծիքներ։

Միջն այս, միջն այն, Մուսուրի Կուրէն երկու ձեռակորներ կը հասնին յառնելով թէ Դէրկի դիւրէ մէջ, Սօխուրցի Հապար հինգ ընկերներով կուրի բռնուած է 50հ աւելի ոստիկաններու հետ։ Սպանուածն եւ թօքալից Երկուսը զոյղ աղան, 2 ոստիկան, մէկ չափուր ե 3 մը։ Մնացածները կուրի ձեռնելով կը փախին։ Եւ Հապար Իր հինգ ընկերներով կը քալուի Անդալուսի վանքի աւերակներին։ Զարմանալիս այն ե որ, Արան դիւրի մէջ նշան զինուորներն որտեղ մտն են Անդալուսին, օգնութեան չեն գար ոստիկաններուն։ Միւրին զինուոր կը կը դրկեն մերոնց լուր տալու։ — Թող

հետեան, միջին որ իրենց ներսն ֆեմիլանը դալ։ Այս լուրը կրտ խառնել ամէն րան. ալ երկուքի Կորնելի կը կայան ե տղաքը բարձրացան քիւր Կորնելին մէջ Մշոյ ընկերները ե Թէ լուր։ Այդ միջոցին միւր Կորնելի Կորնելին ե Կորնելի Կորնելին չիլնալուց չիլնալուց Կորնելին միւր Կորնելին մը զինուորներին, կարծեմքն որ չարէն ժառանգի մը պիտի ընեն։ Եւ իրքը, աղոց Կորնել, նամակ չառնակ Կորնել վերադառնելն էր։ Սակայն, Կորնելի նամակն Կորնելին կուրալ։ — Ի մը Աւտուածոյ ծոռութիւն չիլնէ, Մանանալուրի թիկն է, Աւտուածին է։ Այսօր, [10] ասոր բանտարակներին զատապարտուած ֆիտակցութիւնը բանին ապա արձակուցան, Կանանուն Միւրիկէ, Արանայ Հալին ե Արամ, Խաղարիկ Տէր Բերդը, Յիսայա Մուրաւ, Աւալ։ Զորիւր, ե յանդեր։

Այս լուրն վրայ, խումբը կը բարձրանան։ Մասնակցալ տար, Թուրքն ե Կորնել կը միկնին Մուսուրն, զապալ կը մտն, տեղեկութիւն որ անունը։ Հիմանի մը մէջ կը հասնիլիկ կաթոլիկ ներսն Կորնելիկոյ Զնտուրանին, Սօխուրցի Կուրին ե Երուսաղէմ Միւրիկարին։

Մերսնի կոպիտագործ ուղարկութիւնն երկուստաղաղան, կը համարեն Թուրքերն ե Կորնելը ըսելով։ — Ապառաժիւն է, իրականացած են բոլորին երաշխիքը, արտա։ Եւ ցոյց կուտայ Պոլոյն Թերթերին Բիւզանդիանը, որ մեծ տառերով գրուած է Յերաղանութեան ե Բաւաղարիկին մասին, պարտադրելով հին փառաշուք։ Զաւակները, կ'անցնելը նախկինոյրը, Վստմուրք Սալիկ փայաւ ե մուրքաբարձր մեկ արկիւթան կ'ըսեն, կը պահանջեն որ ինչից զապալ ե անձաւառն ուր ըլլալ։ Թաղապարական ընդունելութեան պիտի արժանանան։ պիտի եղարկանան, ու Մանանալուր Կորնելին պաշտպանուին։

— Գերապայծառ Հալը, մեկը անձնատուր չենք ըլլար։ Գիտ թիկն երեկ, մեկ գլուխներ կը փախան։ մեկը ինչպէս հաւատարմ ալը անօրնակներն, անոնց կիկծ խումբերն։ Միջինն որ Մանանալուրիւնն հաստատողներն հեռագրով չառանալը, Սալիկ փայալի իսաղով ֆեմիլային չի խնայուր։

(Մուսուրի յաղորդով) ՄԱՐԿԱՐ ԲԱՐԵՆԻՆԸ

ԼՐԱՏՈՒ ԱՐՈՒՆԵՍԻ

ԲԵՄԱՐԻԻԶ ԷԼԻԱ ԳԱՂԱՆ (Նդիա Գաղանճան) Հայկուտի կարեւոր բնագործիչներն մէկն է։ Մնած է Պոլս 1909ին։ 1913ին մեկնած ընտանիքով Ամերիկա, ուր ստացած է իր համալսարանական կրթութիւնը։ Երկրամասն նեղուրիկները կրկնէ ե զանազան նշխարանները կատարելով վերջ կը յայտնի մտնէ թառաքալուրին որ մէկ, որ կը յաղորդէր զերստանի յատկութիւն։ Եւ մեծ յաղորդութիւններ կ'արձանագրէ։ Եարմարակար խումբը եւրոպայէ Զարմանալուց, Վրուշալին, Շուշալին, Գրեցիկը, Վրուշալի փողոցին մէջ, Շուշալանի զատուր։ 1947ին կ'արժանանայ Ռուսարի Ժողովարանին, իսկ 1951ին Եմանուիլիկն կուրող համալսարանին համար կ'ընտելուի մեծ քաղաքներ։ 1944ին Հայկուտի մէջ արժանացան երկու աստանձաղներուր։ մէկը Իրական կուտար կը յարարէ նշանած փառաշուքը ցուցարկել, իսկ միւրը՝ տարին մէկ փառաշուք դարձնել։

ՊԱՏԱԿԱՐԵՐ ՕՐՈՒՄԱՆ ԿԱՆԱՔԻՆ

ԱՆՏԵՐ ՍԵՆՈՒԸ

Միւսայի հանգանակութիւնն էլ պէտք եղած Կորնելին աւելի էր։ Մասնեցին համառոտ ծաղիկ պատկ մըն ալ զնկ վրան։ Հանգուցալ ծաղիկները շատ էր սերուն։ անեղ, Թաղաքներով ծաղիկ էր պահում։

Գուէ էին Տիկին Վարդն ու Գիւրըր, զո՞ւ էին նուիրակները։

Աւանց մահալը ամբողջ զիւրի խնայաւ յուրադարձութեանն օրն ու փամը։ Հակառակ զործի տաք յրկան լինելուն՝ դուրադարցի, հեռու-մօտիկ որոշած էին յուրաքարները լինել։

Ինչ օրդու զիւրիկը բերել տալը, եկելեցի դընելը, եկէ յուրաքարները չունենալ։ Համայնքի մեներն էր, պիտի կատարէին վերկին պարտականութիւնը։

Եուրադարձութիւնը լին միջօրեի փամը Գին էր։ Մեծ մասով տարքն սեւագուտան կիկեր, զորքն ապառ տարքն այրեր հաւաքուրին էին եկեղեցու դուրը։ Դիակաղաքը հասաւ. ճիշտ փամանալ կին։

Նկերկերն կիւղով լցուցաւ։ վառելին կանթիկ ու քաւ, վառելին փմբը։ Կամարու արեւադուրնը եր քալերիքը եկան կատարելու. Իրենց պարտքը։ Տնտեսողն ու աստիճանէրն, տարիներ զիկցեմբը դրաւեցին սպառներն աստիճան արժուները։

Անձանօթ մէկը երեքը պիտի չհասնաւոր, թէ նշնեցաւոր անտեր մեկն է։ Լուտ ու հանդիսաւոր կատարուած արարողութիւնը։ մի քանի Երուսաղէմը արցունք քանքն շառերի աշերկին։ Զէ՛ որ շառերի հարապատեմը լինեմուն, ձերմուն, առնապատեմուն անթը, տեղեկեմուն թիկն մնացած։ Թող այս արարողութիւնը, խոնկ ու մտք լինէր նաւն քանքն Կորնելին համար։

Վերջապա արարողութիւնը. զոդանկեցին Բաւաղարի վերկին զապալը։ Եուրադարձութիւնը Բաւաղար յամբալայ համայնք ըստին։

Վերի Թաղիկները ճանապարհին միացան Թաղիկը. զապալը թաղապարկներն ոտաւարացաւ։ Գիտւո էին լուտ, անհաս. ասեղք, ճանապարհիքը քան յունէին. որք՝ հաղցին խոսելին, որքն ճանապարհին։ մէկը յունէի հարապալ։ Համայնքի մեներն էր ու համայնքը արել էր իր լուսարժընք։

Որքան էլ նոր անտեր աւելցան Թաղիկին Սրբուկ մասան մնաց վերկերիկներ։ Եւ ար տառէրն աւելցաւ դէք. միւր վերկին շարքն եկաւ։ Բաւաղարի քալը հեռու։ Դրա պատճառն, անշուշտ, իր կուսացած Կորնելի անտեր պատեմը. համար, զապալանի օգնութեամբ քալին էր, թէ չէ պիտի ուղեւան տառէրին շարքեմուն լինէ, մօտիկը, մօտիկը ճեղքեցաւ։

Սրբուկ մասան անտեր յուրաքարները էր բոլոր մեներին, մեր լինէր թէ մտաւոր, ալը լինէր թէ կին, մեղադրող հարուտ լինէր թէ աղան, իրեն հեռուէն-մօտիկ մտնէր, համ ըրողովին անմտաբ։

Մենք, որքի խորքն արցունքը Թաղիկը սպառն էր, մասնաւոր, երբ Թաղիկները երկուս

Համալսարանները երեկ և այսօր

ԽՍՀՄ — Պէշկոպի Վարդապետը հետեւեալ տեսակցութիւնը ունեցած է Համալսարանին՝ քննիչ քառասուն հինգ մարդու հետ։

— Իմացաք թէ Համալսարանին կերպ — Վարդապետը սկսած է մշակել ներքին կարգական հոգ կանոնադրի մը։ Ի՞նչ փոփոխութիւններ կը նախատեսուին խափնի կանոնադրին մէջ։ Մշակուի թային մ'ը ձեռնարկներուն ուս փոփոխութիւնը, ապաւանարը։

— Համալսարանին կերպ, Վարդապետը յայտարարէ յանձնարարական է կարգադրել կանոնադրի որ քննուելու վրայ է եւ շուտով դորձադրուելու կը դրուի։ Կարգական նոր կանոնադրի շնորհակալ աստաւարներին հետքին է ծառայողը Համալսարանին։ Հայաստան բոլոր վարչերու մէջ մասնաձեւերի պիտի կարգուին (ուշ չկայ դեռ)։ Եւ լայն անդամադրութեան պիտի ձեռնարկուի։

— Մեր նպատակն է Համալսարանին Ընկերութեան դարձել իրական Համալսարան, որ մէջ առնուով Միւսերի Հայութեան դարգաւարական տարրերը, որոնք նախքան Հայ մշակույթի եւ ազգային ոգին պահպանող եւ դարգաւարտ թանգն է։ Միւսը թէ մէկ զարգացած երեւոյթ չենք ունենալ զոչն որ առնուի մշակույթին այս շնորհակալութեան մէջ։ Հետեւապէս մեր դռները լայնօրէն պիտի բացուին մեր փորձադրի առջեւ առանց դաւանանքի, սեռի եւ դասակարգի խտրութեան։ Մեր դռները արձապէս զոյն են սակայն այնպիսի մարդկան առջեւ, որոնք Համալսարանի մութ եւ թաքուն նպատակներով զանազան պիտակներու տակ կը ստորակրէին ազգային եւ մշակութային կարգաւ կերպով թիկններու մէջ։

— Ի՞նչն է ինչոյնեւրով կը մտածէք աւելի եւս սերտացնել Համալսարանին Ընկերութեան եւ Հանրութեան կապը։

— Նպատակն ենք դրած Համալսարանին Մշակութային քաղաքի ամբողջութեամբ եւ տարբեր ճանաչար դարձաւորութեան դնել, արտքն թիւին մէջ Հայ Գիտաբանութիւնը եւ Գիտականութեան նուիրուած տարրերը քայքայելու եւ մեր մշակույթը լայն շորքին սեփականութեանը դարձնել լայն մաստորակա եւ փորձադրական խաւերուն։

— Ի՞նչն պատկեր կը ներկայացնեն Համալսարանին մասնաձեւերը լրջօրէններուն մէջ։ Միայն զի եսնէ՞ք Հայաստան կեդրոններու մէջ, որոնք ինչ անչը նաւորի թաղերը, նոր մասնաձեւերի Հաստատութիւն։

— Ջեռութեան ենք արդէն Համալսարանին մասնաձեւերը կարողութեան Հայաստան բոլոր վայրերու մէջ, ինչպէս նաեւ անդամադրութեան արձանագրութիւններու մէջ։ Կարող ենք ընդարձակել Համալսարանը մեր կազմակերպութեան։

— Ի՞նչն էք, ինչու ինչոյններուն մասին քաղաքի ունիք, կը մտածէ՞ք որովհետեւ միայն մեր գաղութը։

— Զանգեզուրի ի գործ կը զննէր յայտնող ուսումնականութիւնը միջադարձերու մեր գիտաբանութիւններու բաժնի, ասոր Համալսարան յատուկ չենք

մը ինչութեան մասին կը խորհի Կերպ. Վարդապետը։

Հայաստան ենք նաեւ պարզէն մը ինչութեան խորհրդէ։ Այնտեղից կը նկատուի զուրկ թերեւ այս մեծութիւնը։ Լ. Տանթի Հանդիսատեսութեան որբը դարձանք որ աստի մանկանքի կը պահուին։ Ասոր մէջ մասը նախաճաշն է ներկայ ձեռնարկի չենք դնում եւ յարմարեցնում զարդոյթ համար։

Այս մեծութեան մէջ յայտնուի նաեւ Լիբանանի ունեւոր դասի օժանդակութեան վրայ։

— Կասկածի եղածն են Համալսարանին ընկերութեան, եթէ այս, Ի՞նչ կը ներկայացնեն անոնց իրական արժէքը ներկայիս։

— Կասկածի եղածն են եւս, անոնցմէ որոնք մասը դորձադրին է առկայ կառարկաներու մասին զիջել։

— Ի՞նչն կը մտածէք Հրատարակչական մէջ մասին։

— Հրատարակչական գործը մեր դիմաւոր ձեռնարկներին մէջ կը նկատուի։ Գիտէք արդէն թէ մինչեւ, այժմ բազմաթիւ օրակարգ Հրատարակչականութեան ենք ունենցում մանկապատանական, դպրական, պատմական, Հայ լեզուի եւ Թուրքաւորութեան ճիշդ Հատորներ։ Մանկապատանականութեան հրատարակչական գիրքները թիւը 118 կը հասնի օգտակար եւ հետաքրքիր պատմութեանը Հայոց Գաղութեան են չենք քննարկել։

Հրատարակչական ծառայող անշուշտ կարեւոր է իրականութեան միջոցներով։ Դրախտարար չենք յայտնել գիրքներու արագ եւ լայն սպասումները կարեւորութեան, որով կարեւոր է նոր երկրի Հրատարակչականութեանը։ Նոր յայտնարկները Լ. Արքայական դասախօսութիւններու փորձադրական են դեռ Հերթի կը սպասեն որքէն օգտակար եւ կարեւոր երկրորդ Հրատարակչականութեան։

— Կ'ընդունէ՞ք թէ անհրաժեշտութեան մէջ դարձած է այլեւս Համալսարանին համար չլրջութիւնը դրոյթի մը։

— Ներկայից դեռ Հերթական չենք համարել յատուկ գործի մը ունենալ։ Կերպ. Վարդապետը, որ ամբողջ կարգով եւ բովանդակ նուիրումով կը կատարէ նոր գործը։

— Մարդիկ ունի՞նք Համալսարանին մասնաձեւերու համալսարանը մեր Հրատարակչական, որ քրիստոնէական անունին ընդհանուր մասնաձեւութեան տարակալ խոցիւրները։

— Համալսարանին անդակուն պիտի հրատարակէ Համալսարանը լրջայն վերակազմութեան գործը։ Հիմապարտ այս տարի այնուհետ Հրատարակչական անունները։

Ի՞նչ Հաստատութիւն Համալսարանին տարածման եւ մշակութիւն մարդիկ մէջ կը տեսնենք որ անպարտութեան յայտնութեան՝ Կերպական վարդապետներ աստիճանաբար պիտի երազորեն իր առաջարկութեանը։

Ե Ր Ե Ա Ջ

Անհատը մը կը մտնէ ասփոխելու եւ խառնութիւն եւ կը պարտւի։

— Կ'ուրեւի, Հաստի՞ր Գեղորդի մէջ չորսէ Հայ. տունը կ'արտաք, կ'իջեւ այս մասամբն է։

Քառասուն միայն յանձնարողը, կ'էս անիւտը։

Կ'էս անիւտը Զորքին։

— Հիմա շատ ուշ է, վաղը կը դառնան եւ հոս կը բերեն զիջելու ըստ։

Մարդը աստու. Զորքին հետ կը մտնէինք Փոփիին սենեակը։

— Բարեկ լոյս, Փոփ, ըստ Զորք, որ մեծ Հանգը կը կարգ աշխատանքով Փոփիին չես։

— Ուրեւի, որ դարձայ դիւ յիշեք էք, Հանգը անկողնի, ո՞ր պիտի երթանք, եւ Ի՞նչ պիտի ընեն։

— Ստաթէնտի մտաբեր։ Կ'ուրեւի տունն է մտնել անպարտ սակայն Հեռքն ձգելու։ Կ'իս անիւտը այս գործը։

— Ի՞նչն համար ձեռն Համալսարանը զիջելու դիւտը։

— Բայց լոյս, Փոփ, ըստ Զորք, Հանգը, Հանգը։

— Անշուշտ, եւ ոչ մէկ նշան կը ձգեն, Հին բարեկամ Մարդը այս պիտի խալ մեղի չես։

— Այ, պատմական Փոփիին վիճական չեղումը մը։

— Մարդիկ կ'ըսեն իր արդէն երբ Հաստիքը Հորդի տունը։ Իր լայնակալութեան յայտնի երբ նաեւ անով որ Խորհրդի թիւերը մնացած էին զրաւ տակին համապատասխան մէջ։

— Երկու երկակարգութեան նշան ենք, ըստ Զորք։ Դուք համայն կամայ քաղաքի եւ երբ տունը, եւ Հանգը որ դուք քաղաքի են եւ ներս կ'ըսեն։

Իմպայն քանի մը վարչական լեռայ լեռները կը սուրբեն եւ մտաբերեն Զորք կեցած էր կիսաբաց դռան առջեւ։

— Տեսմը որ մեծ համալսարանը չար շուտ

ԳԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՐԱՐԿԻՐԻ ՀԱՅ ԿԻՐ. ՄԻՌՈՒԹԻՆԸ յայտնաբերած մը կատարած է Ուսման Զորքին մէջ (Մ. Նաւանդեան)։ 10000 աւելի Հայութիւն մը կ'ապրէ Հին Արարիկի մէջ, զորից զարդոյթ են ազգայնական կեցակարգի կ'ընդունին։ Երկրին Հաստիքն կ'ընկերան մասամբ գոհացում տալու համար, դիւտն են Գորդը Ազգ. Գաղութարարներ, որպէս Միւսեան ծախսերով, միայն թանձար մը զրկուի Արարիկի, Հայութեան Հոգեւոր եւ ազգային պէտքերը Հոգալու. համար։ Գաղութարար զաւրով Միւսեան Գորդները խոստացած է մտերմ իրականացնել անոնց բարձրանքները։ Հայ-էրկի միջոցին խոսողները քաղաքացի են Միւսեան նպատակները։ Օգնութեան Հայկեր են Գեղորդի, օգնութեան Հին Արարիկի կարտաւանդներ, որ արեւմտէ։ Տեղի-էրկը Մեղեան ըստ է. — Երկը պարտքն է օգնել անիւտիւտն սերունդին, որ մէն իրականացն ապագայ է, բայց ազգային եւ ազգային լեռնի եւ պատմութեան նախաճաշն է։ Այս մեծութեան զուտ Հաստիք մնացած է 500 տարի։

ՎԱՐԴԱՊԵՏԱՆԻ ԿԸ ՆՈՒՐՈՒՆԸ

Ա. — Հայ զորքին բարեկամ մը (Փարիզ) մէկ մէկ օրինակ Վարդապետանան է (կը նուիրէ)։

1. — Հ. Վահան Գորդանդեան (Հայկեր)։

2. — Յովհ. Մարտանդին (Գեղորդ)։

3. — Միւսեան Հայրերու վարդապետին (Աղբալար)։

4. — Միւսեան Հայրերու վարդապետին (Վեհեր)։

5. — Միւսեան Հայրերու վարդապետին (Փարիզ)։

Բ. — Մ. Տեսման Մ. Ընդունան մէկ մէկ օրինակ։

1. — Գ. Թովման (Անիւտ)։

2. — Գ. Մարտան (Մարդ)։

3. — Ա. Ջեղան (Լուսար)։

4. — Տեղին Լուսար Լուսան (Փարիզ) Տեղին Գորդանդեան (Ման Գորդանդ)։

5. — Լուսար Գ. Գորդանդեան մէկ օրինակ Վարդապետանան նուրկ տալուց ըլլալով Հայրերուց Գ. Մարդան, իր կարգին մէկ օրինակ կը նուիրէ Գ. Գորդին Թովմանին, Հայրերուց զիջելու որ երբ օրինակ նուիրէ իր բարեկամներուն, շարունակ կ'ընէ համար նուիրելու այս շրջան։ Եւ այս առթիւ՝ մեղի զիջելու եւ օրինակ եւ արժանի յուրեւ մը։

Կը վազէ օգնութեան։ Կը Հաստի կատարան խոսնակով, եւ կը դարձուի սերունդ մը։ Գորդին եւ Թովման աստիք, միտք կը լուսաւորուի, ու կը սեռի մեծանայ։

— Մո՛ւ, ո՞ր Կ'ընթաց, նախ իմ անունս Մարտան չէ, կարգաւոր այս չեն, տուն չունեն, եւ Գեղին չեն իրարեւոր։

ՏԵՆԵՐԸ — (Կ'ընթաց սակայն)։ Գորդի աստիք կը քաշ, Գորդի աստիք Հիւրերը։ ՏԵՆԵՐԸ — Կ'ընթաց որ վաճառէ։ ՏԵՆԵՐԸ — Վանդան Հարկ լիւս. դառնալի անցիկ եւ սեռն նուազել։

ՅԱՆՈՒՆԻ ԹԵՐԹՈՒՆԸ

ԹԻՒ 9

ԼՐՏԵՆՆԵՐՈՒ ՊԱՏԵՐԱՐԸ

(ՎԵՊ ՎԵՐԵՐԻ ՊԱՏԵՐԱՐԱՐԸ)

ԹԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԱՆՎԵՐԵՆԸ

— Ինչպէ՞ս։

— Ինչ է որ պիտի դառնէ այլ Հարցումին պատասխանը։

Փոփիին պահ մը մասնաձեւ, լեռն, լեռնային ձեւեր ձեւեր ձեւեր ձեւեր։

— Անտանդին Հոս կ'ընէր կը խորհնէ եւ կ'անտանդին ամենին պարզ բանը։ Ինչն է թէ կ'ընթացէ շուրջէ շուրջէ, անպարտ այս չեն օժանդակ որ իր անպարտ պարտ պիտի ըլլայ մինչեւ երկուշաբթի։

Փոփիին իրականութեան։

— Հիմա պէտք է գտնել որ նշանաւոր դորդ, ըստ։

Փոփիին Կ'ընթաց, ինչպէս կը սեռէր ըսել Փոփիին, կը խորհնէ Զորք Տեսման։ Նախաճաշն է որ դարձանք զոր մը, սակայն լեռնային ձեւեր եւ պատմական քաղաքային մը եւ կ'ընթաց դարձանք զոր մեծ ընկերութեան մը մէջ։ Անշուշտ որ յանձնարար կը կարծենք իր դարձանք կ'ընէր ըստին, Հաստաւորութեան կը կորցնէ Զորքը կը զիջէր, որպէս թանայ իրարեւորութեան անպարտ պիտի կոտորուի։ Ուսմանութեանն աւ 1 լայն

կ'ըսէ, ըստ նախկին գործը։

Ինչպէս, Զորքն անպարտ մըն եւ, յայտարար Փոփիին։ Զորքն պարզ պիտի կ'ընեն։

Անտանդին սերունդ, Փոփ։

Մեծ գործաւորութեան ներս մտանք, մեր ձեռքի լայնարները կը վալըին մութին մէջ։ Տեսման լեռնային Զորքն իրականութեան, երբեք ներսին են ընդարձակ Հիւրանդանդ-գործանակ մը, ուր մասնա Փոփիին եւ դարձուց իրականութեան կ'ընեն, վարչական մը վերջ ապա յուրեւ լուսնային խոսակցութեան։

— Լուսար մարդէն։

— Տեսման, զորից Փոփիին կ'ընենք դարձուց, Կ'ընթաց ըստ իր մտքին։

Կ'ընթաց, Զորքն իրականութեան անտանդին Կ'ընթաց, Զորքն իրականութեան անտանդին Կ'ընթաց, Զորքն իրականութեան անտանդին Կ'ընթաց։

— Տեսման Զորքն, Զորքն, Զորքն Զորքն իրականութեան, Զորքն, Զորքն Զորքն իրականութեան, Զորքն, Զորքն Զորքն իրականութեան։

— Տեսման Զորքն, Զորքն, Զորքն Զորքն իրականութեան, Զորքն, Զորքն Զորքն իրականութեան, Զորքն, Զորքն Զորքն իրականութեան։

ԱՅՈ ԱՆ ՄԵՐ ՉՈՐԱԿՈՐԸ

Որեւէ երեսաստղական շարժում դառնալու
տուած է արտաբնական, եթէ անոր վարչիները եւ
գործիչները չունենան հիմնական դասանման
մը։

Այդպիսի դասանման մը ատլանի յորտամբ
պիտի ըլլար։

Սերունդի փրկութիւնը սխիւ տունէն։ Նախ
իրենց դիրքերը փրկել։

Այո, կողմիկ տեսակ մը փրկութեան թմուկ։
Ոչ թէ չողանալ արդիւնք կարգաւոր, այլ դըր-
ծան, չհիստար աշխատանքի մը լծուելու համար։
Երբ կ'ըսենք թէ նորը նորովի մը փրկուե՛ր, ա-
մէ քանի առաջ կ'ըսէինք ունենալ այս աշխատանքը։
Եւ թող չախտադրութեան համարժեք, երբ
տեսակ մը ցորակիցի կը հրաշքերն երեսաստ-
ղութիւնը։ Ամենին առաջ շնորհ, նոր Սերունդը,
իր պաշտօնիւնով եւ ուղիկներով։

Սիւ խորեւէ բառէն, կառուելով անոր աստա-
կան իմաստը։

Զօրակո՛ղ՝ կը նշանակէ շարժման մէջ դնել
բոլոր տրամադրիչ ուժերը։ Կարողե՛ր ինտելե ա-
նունք որ արդէն ճիշդագոյն լրջնալը բողոքած են
Պապարտեան ժամանակներն ալ իրենց հա-
կատարներն եւ դիրքերը ունեն։ Վա՛յ անոնք որ ան-
տէր կը ձգեն դառնել, եւ կամ կը գոհանան իր-
կատար կողմնակիցութեամբ։

Նորերը ինչպէս կրնան ծառայել Հայրենիքին
եւ Ժողովրդին, Հայկական Դատին եւ Մշակո՛ր-
թին, ի՞նչ խոստացնին իրենց շարքերը։

Իրականութեան չէ, որ երկրաստորութեան մե-
ծագործ մասը վարակուած է կեդրոնախորտ արա-
մալորութեամբով։

Այդ արմատները հնոցեւեռ անձնաւորի կը
պատկանէ, կրթութեամբով եւ հայկական եւ մարդ-
կային գիմարժիք։

Այլեւ իսկ բարեկեցի մը կարծեմք է, մտքով,
խառնակով, կրթութեամբ եւ ձգտումով։
Կայտնաբերում շատ տակի կրթողիչ հանգա-
ման մը պիտի ստանայ քանի ի մտքներ, ի՞նչ
լեզուական միջոցներ ձեռք չունենին։

Այդ միջոցներն մէկէն ի՞նչ կայտնաբերուած
երեսաստղութեան գորակող լինեցադրութեան
թիւն։

Երեկուան ֆետայիները եւ կամաւորները ինչ-
նարեւարք կրակը չեղանալ ասուն, իրենց իրենց
փրկութեան համար չէն որ կը ձգտեն։
Ասոր ֆետային չէ որ կը փնտռուէ։ Ոչ ալ
կամաւորներ։

Կը փնտռուէ երեսաստղութեան շարքերի
ծնած յանձնապահներ։ Եւ կը պատկանէ որ տե-
րաբար կարգաւորներ իրենց սրտովն իրենց
թիւն։ Ինքնապաշտպանութեան պայքար։

Դաշնակցական երեսաստղութեան համար
ոչ ծրարելի կը պահեն, ոչ ալ զործնական դի-
տեսիք, այս աշխատանքը կատարելու համար։

Սաւառնաթիւ. հայրենիքին ալ չենք պայանք։
Պարզապէս եռանդուն աշխատանք, աշխարհ բաց
եւ ուղեք իրականութեան դռները կ'ըլլայ։

Կայտնաբերուած կամ գիտակից ամեն երբ-
եւ անապառ ի՞նչ կը ընտանալու, անմիջապէս լրջա-
պատուիր տարեկները շարժի ընդէ, հարեւա-
տարեւր կը փրկուի, վազանք համար։

Միտք մեր գողցուի երեսաստղութեան
չէ որ զօրակո՛ղ մը կը կարօտի։

Հարեւան զարգացման մէջ ալ եթէ էկան
կարգաւորութիւններ, իսկ ռեստորաններ խոս-
քով, որոնք է իմանիլ եւ իմաստար շարժում ստեղ-
ծելու միջոց կ'ընտան իսկ այդ կը ինչպիսիք։ Մա-
նաւանդ եթէ Միլիոն Իրանիէն կ'ընան են։

Գիտէ՞ք որ երեսաստղութեան իմաստ
ալ ձախցողը այս կոչին։ Կամ լրացողը դրե՛ր, եր
տեսակներով։

Ժամանակներուն հետ, զործելու կրաններն
ալ փոխուած են։ Նոյն իսկ կ'ընկերէ մէջ։

Այս իրողութիւնն ալ կը պահանջէ աշտօրտան
զօրք վաղաւոր ձգել։

Բազմաթիւ պատմութիւններ կ'ընտան
տարեկներն ընթացքով։ Անկեղ պիտի կործանեն,
տարեկներն Բազմաթիւ հետ։

Միջոցառող կամ անոնք, որ նշանակէ ան-
դարձանիկ տեղերն զործել գիտակցարար։

Վահան արք. Կոստանեան, որ անցեալ տարի
մայիսին Աթինքում գտցած էր սրբէջ պատուե-
րակ մը չնայ, եր շարժանիկ նկարագրի կը
պատկանէր ինքնամեծ համառոտ պատշաճութե-
րէն մէջ։

Չեմ դիտեր, կը ինչէ՞ր առակի նկարագրու-
եան մէջ, անցեալիկի հերցոցի կը կոտորալը
ստան մը, — ինքե՛ր թէ Հայաստանի կառավարու-
թիւնը փաստաւոր պատան մը չենած է Երեսանի
մէջ, Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին համար։

Այս աւետիքը տարածելը էին շատաշխու-
հանք թերթերն ու թերթանները, նոյն իսկ նկար-
դրելով պատկանի զանգեւոր եւ սեռականները...

Արեւիկայոց տարա տարի կը քաջատար
թէ արտասանման մէջ լաւ չին համարք պիտու-
եան եւ կենցաղայ յարաբերութիւնները։

— Արտասանմանը չեն կարողանալ ըն-
դունել, որ պիտուե՛րին ոչ մի գէղարած, ոչ մի
նիւսիական օգնութիւն չէ կարող ցոյց տալ և-
կիւնցունել. նման օգնութիւն տալը, ինքե՛ր,
Սոցիալական Կոմունիստական (Սոսիալական)
կողմից խախտում կը լինէր։ Սոցիալա-
կան կառավարութիւնը ոչ օրինում է, ոչ միջա-
մասով կենցաղային զարգեցում։ (Ելնմանով,
1951 Յուլի-Օգոստոս, էջ 22)։

Իրանի վարչապետ արքայազնապարս Երբ
չալուեմիսին մը կ'ընէ այս անգամ. «Էմիլիանի
Սեպա. Հոկտեմբերի թիւին մէջ, որ դեռ նոր հա-
սան է Փարիզ»։

— Հանաքիւն Աթինքում, մենք սկսեցինք
պատրաստութիւն տեսնել վերադարձի համար։
Համոզ ծառայում. անպատկան մը հեռագրի
իմաստներ որ հանդուրեղալ Պապարտեան Արքեպի-
սկոստը կ'ընէ է Հոսով եւ ցանկանում է մեծ, ար-
դիւն Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի ներկայացու-
ցիչներ, արժանաւային ընդունելութիւն ցոյց
տալը։ (Ելնմանով, էջ 18)։

Մնացեալը շարժանիկ է Քաջ աշխարհ կը
բաւէ այստեղան համար։

Երբեք տրամադրութիւն չունիլ խողովուր-
դականայ արքայազնութեան հանդիմար։

Վերի հաստատ կը կարծաւորով պարզապէս
պատմութեան համար։

Այս թերթը լուս ծագ, իսկ ուրիշներ, Պա-
պարտեան ու գրեթէ թէ Պարտուող արք. Հոսով
հրաւիրում կը ինքնակրի պատմութեան թիւն
կողմէ, թէ այդ առթիւ տեղեկագրի մը կ'ընէ
Հոսով ֆրանսական գիտնական, թէ արտաքին թա-
րաբարութիւն... եւ այլն։

Արք. ըստ Վահան արք.ի վարչութեան, Ար-
տաւար արք. ոչ թէ հրաւիրում, այլ ինքն իր
գիտնել Հոսով գտցած է, հանապատկել հեռագրի
մը ուղիղով։

Հարցում մը, այս առթիւ. —

Անոնք որ Փարիսի կենցաղին կը կառավարեն
եւ ծածկ են այս համարողութեան շարքաւորի
հեռագրիներուն, լուր ունենիլ հանապատկել հե-
ռագրիներ։

ՊԱՆԷ

«ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ» ՍՏԱՄՊՈՒՆԸ Երեմիա Չէլ-
պի Բէճմեքեանի երեսփոխութիւնը Թուրքիոյ
Թուրքիոյ է Գ. Հրաւիր Տէր Արքեպիսկոսի՝ դա-
ւաւարանի իմաստարկութեան համալսարանին մէջ։ Թա-
ւաւարանին մէջ մանրակրթիկ ռեստորաններու
— Թիւն որ նուիրած է Երեմիա Չէլպիի կիսերին
ու գործին մասին, ծածկապահան եւ քառաս-
քանակ տեսակներով։ Գիրքի կը ներկայացնէ
նաեւ Հայ մատակարարութիւնը եւ երկրի մա-
տուցած ծառայութիւնը։

ԱՐԵՆՄՏԵԱՆ ԳԵՐՄԱՆԻՆԸ տեղեկեան լրագ-
րարի կը վերջին տեղեկարարով կը յայտնէ թէ աշ-
խարհականութեան հիմնարկները պիտուե՛ր
թիւններ, եւ նոյն իսկ քանի թէ նախարար —
նոր. «Եթէ այսպէս շարունակուի, հետեւեալը
պիտի լրջալ թղտանան ապէս մը։ Տեղեկարար
կը հետեւի թէ հնոցեւեռ ձեռն ու մարմին կ'ընան
նոր ներկայանքութեան։

ԶՈՐ. ԱՅՏԵՆԱՐԱՐ Երեմիա Չէլպիի մը համար
Ինչի՞նչ կ'ընէ Անգլիոյ Պիտի Կոլլէ՛ջի նաեւ Արքեպի-
սկոստ։

Ծանօթագրութիւն
Դանիսիոս Խանար
ՎԱՐՉԱԳԵՐՔ ԿԵՐՆ. — ԱՄԵՐԻ ԳԻՇԵՐ ԱՆ-
ԿՈՐԻՆ ԿԵ ՄԵՆԵԱՆ ԱՅՏՈՒՆԵԱՐԻՄ ԶԱՐԲԵՆԻՍԿԻ
ԹԵ ԶԱՅՈՐԻՐ ՕՐԸ ԽՆՉԿԱՅ ԳՈՐԻ ՎԱՍԻՆԻԿ ՎԵ-
ՐԱՆԵՐԱՆ ԶԱՌԵՐԵՆՈՅՆԵՐԸ. — ՎՍԱՏԱՌՈՒ-
ԹԵԱՆ ԻՆԴԻՆԻ ԳՐԱՆ ԱՆԿԱՐ. — ԱՄԵՐԻ ՕՐ ՄԵ՛Կ
ՄԻՆԻԱՆ ԶԻՐԱԿ ԿԵ ԳՈՐԻՍԻՆՈՒ.

Արք. Ժողովուր կը շարունակէ նիստ դառնալու
գիշեր-գիշեր, ընկնելու համար կառավարութեան
կրթական ծրարիկները, որոնք երկու ամիս ու-
շացած են արդէն։ Վարչապետը միւս կը լինեցնէ
թէ երկրորդ մանր կայտնութեան մը մասնաւոր է,
թէ ինք ամէն օր տարաբալ ժամանում է, եւ
մը զանաեւ եւ վերադիմանալ ծախքերը պահա-
վելու համար, թէ գիշերը թուս չունի են։

Զարեգաթի մը լին անգամ փոստանութեան
խնդիր յարցոյ, եւ դեռ տասնորորդ անգամ ալ
պիտի յարցանալ քաղաքիկ տալու համար նոյն
թան ծրարիկներ։

Ընդամենը 31 հիմնական խնդիրներ կան օրա-
կարգին միայն, եւ կառավարութիւնը արտունայն
որ մարշալտոր փաստական խնդիր յարցանալ
մէջ մէկուն համար։ Այդ շարքերին օրեւէ մէկուն
մեքսիկոն կը կրան տապալի կառավարութեան։

Զարեգաթի օրուան ինքեւն մէջ, Գ. Ծոռ
պարզապէս։

— Քեզի պատանդութեան ճիգը ոչ տառնելու-
գործն է, ոչ ալ քաւարար։ Մեր պատանդ մար-
կանով կ'ընէ պարտալի մէջ պիտի տալանք մեզ
կրթական գիտնականի արարողութիւնը։

Այս առթիւ քաջատար թէ միայն 30 միլիա-
ֆանք մնացած է պիտուե՛րին անմեծին մէջ եւ թէ
կենսական անհրաժեշտութիւն մըն է քաղաքիկ
կրթական եւ շարժանի օրեւնեցիքը մայր Լէն
առաջ։

Այն խնդիրներն որոնք համար փաստական
թուս պատանդը վարչապետը, շրջաբերով թէ օր-
հիւս անգամ ին որոնք հետեւեալով իմաստ ու-
խորդ կառավարութիւնը։ (Վերալսարանութեան եր-
կաթողիկոսները վարչութեան։ Բարեկեցական ըն-
կերպին պատանդութեան։ Հարկերին մէջ յաւե-
նում Լեզիկային Ապարտիկոսան անդամութեան
(կարծաւոր)։ Ծաւունք տարեկան (15%), Կո-
խաւակ (10%)։ Միւս խնդիրներն ալ լաւ կ'ընէ
վարչապետը կը յայտարարութեանց մէջ լեւ-
տեղ։

— ՄԵ՛ԿԻ Հարցոյն թէ փաստ՞ է նոր միւ-
րեւ պիտի ըլլայ այս քաղաքիկ հերք։ Ոչ. վեր-
ինքն պիտի ըլլայ։ Նոյն իսկ ամբողջ լինէ կրնա
տարակալ միւսն անգամ զարալ պիտի չունենան։
Արքեպիսկոստը դժուարեւ զարալ մը։ Եւ թէ մէջ
չաւոր կան որ չեն ուրիշ ռուկարիկ մը արքեպի-
սկոստ։ Ինչո՞ք արգէն ռուկարիկ մը այդ տարեկներ,
քանի որ ռուկարիկ մը ծածկուի։ Դուք այս
տարեկներ ռուկարիկներ կ'ընէ, ռուկարիկներ այս-
օր, եւ պիտի ռուկարիկ մը վարչ։ Բիշ ասով ծա-
վեցէ համապատկանութեան քանակներ որ կը պա-
հանէր Բիշի իրականութեան ծախքեր։ Մերթիւ
մէր աստիճանը կրթական ծրարիկները կը
նշանակէ ընդունիլ այդ քանակներ, այսինքն Բիշի
գիտնական մը ծախքեր։ Այս է մեր ռուկարը։

Կիսարեւոյթեան ընթացիկը, քանական ու-
առարկայներ կ'ընէ, — խնդիրներին կառա-
ւար, վերալինան տուրք մը հաստատել եւ ուրիշ
միջոցներ քանել, փոխանակ տուրքեր ակնցնե-
լու։ Այս առթիւ Հայկական պատմութեան ծախ-
քերն ալ տեղի տան քանակաւորութեան։ Նմա-
նաց ցոյցի խախտարար պատմականութեան թէ խախտա-
լը կարգաւոր էր 176,000 իրանցիկ համար, լաւ
այսթ հոն կը գտնուի 202,000 իրանցիկներ։ Այսթ
100 միլիա Փրանք ակնի կը պահանջուի Հնդկա-
լինի պատմութեան համար (500 միլիա 1952ին)։

Ծաւքերու յաւեւման առթիւ, դիտել արուե-
ցա թէ ռուկարները հայկական օրեւնիկ
քաղաքիկներն է։ Վարչապետը պատմականութեան թէ
հարկային քաղաքիկները երկու ժամանակ կը
կարգաւոր, եւ արդեւ մը չէ կենդալ կրեւնուր
հաստատարկուելու։ (Կառավարութիւնը կը յա-
տալ 184 միլիա Փրանք հարկ 15% յաւեւմում)։

ՍՈՒՆԻ ՓԻՐԱՆԻ ԲԱՐՁՐԱՅԱՆ

Զարեգաթի օր օսկին եւ օտար դրամներ
նուրէն քաղաքային Փարիսի ճարտարակին միայն,
միւս այն մասնախորութեան թէ Փրանքը պիտի
արդեւորուի։

Զոյլ օսկին կ'աղծէր 633,000 Փրանք (նախա-
կա 627,000), հայրենիքը 4,920 (4830), ղուե՛ր,
նուրէն 4690 (4600), անթիւրի 5830 (5720)։ Թ-
քաղաքիկ տարալ 483 (477), անթիւրի 1110
(1085), ղուե՛ր, Փրանք 110 (109.75)։ Մասան —
գէտներ գիտել կ'ընտան թէ այսպէս քաղաքային
տեղի ունեցած էր 1949ին ի վեր, երբ անթիւրի
արդեւորուեցաւ։

— Ծրարարի կրթարարի կ'ընէ դրամը 3620
միլիա Փրանքի կ'ընտար մը կը ներկայացնէ ապա-
օր միւս, 3370 միլիա կը հաւելուի անցեալ ղուե-
տեւերին։ Իսկ ամբողջ դեռ կը մնայ 1951ին հա-
լինման միայն, այսինքն 2660 միլիա Փրանք։

(Կաթիլու շարժանակները կարգով Դ. էջ)

ԵՐԱ ԼԵՈՒՆ ԵՒՆԳ...

(ՌՈՒՆԻՔԻՆ ԵՐԵՎԱՆԻՆ)

(Բ. Ե. ՎԵՐԵՅԻՆ ՄԱՍ)

Կը զոգնէր Մոսկովեան ու կ'անցնէր Մանիկի գիւղը ընկերներէն միտակալ: Եղևութեան ծածոթ թափալով, կ'ուրախանէր ընկերները որ յանձնուելու կամէր տառած չենէ:

Մակար, իբրտու ետեւէ նամակներ եւ սուրճ չանդակներ կը հասնէր, Առաջնորդարանէն՝ վարդապետ Գաբրիէլէն ու Փիլարմէն, շատ մը մտերմ ծանօթներէ: Ելալուն ալ մեր քաղաք ինքնն ու յանձնուելու կը պահանջէր: Այլ մի կառնուորթին:

Միշտ ըստ ստան իր աստանդը նամակներ կուտային, միեւնորդաբար, Մակի գիւղացին, բոլոր ալ թուրքերէն, բայց Թուրքերէն կարգաւոր չկալ: Երկու որ վերէ, չնուարձանէ կարգաւոր ընելու եւ Մոյլ մեր կոմիտէի ընկերներէ շամադապ կուտան եւ կը ներգալացնեն չնուարձը մէ, միտ միեւնորդաբար, ուրիշ մը ալ Մակի գիւղացին: Երկուսն ալ դիտորդութիւն կ'ընեն թէ: — Ճեպատուան շամար մարտիկը ֆետակները չափառած եւ Մամանդորութիւնէն վեր կը պատահար եղած է Դերըզ գիւղէ կուր: Ռուրէ չնուարձը մը ալ կարգաւորութիւն միջնուա զըրկուսն է ճեպանդուութեան կոմիտէ Ռուրէի փաշային, որով փակուան Մամանդորութիւնը, եւ յոր ալ յայտնեն թէ ստոր արարարածն պիտի դործանի կը ուսը:

Ալ ճարը չմայց: Ռուրէն կ'որոշէ յանձնուել: Ինքնուորդ ծեղուան կ'ըստն եւ Յուսանայ Գալայը Մանուկի, որոնց ֆետակութիւնը Արարիչ օրերէն կուտայ, լալին զիմէ անձնուել կ'աղերսեն:

— Չարան Ռուրէն, պիտու է ջնջել կեանքը, Թուրքի ֆորդուտը շատ լինէ տեսնը, արի դու ծեղի լա՛ն, մի չապտար լալան զու ջանուող ծեղութիւն զրան պիտի կարգուի:

Աղկին Յօսոն ու Մանուկը յուզուած կը պտուտն:

— Գրտուտան արիւն է, ֆետակն ըլլալով չէ եղած, մենք ուստ ունինք զիմուր մեանքու: Ի՞նչ խոցով Մանուկն զիմը կուտան:

Երբ Կարնիկ չեա կը ջնանք ընկերներուն չափապիկն թէ զիմով միջուկ յանձնուելու կերթին, փոփոխելու կը կըրթին:

— Լաւ, բայց թէ կ'երթան չուստաթին չաւ միտին դուրուտ... Այլ փայլած միջուկ: Զայրու չուստաթ չլինի, շայտը զորք չլինի, ֆետակն Մանուկու խօսքին չլսուի չափապ: Թող իրենց չորքը իրենց դուրիք ուստ: մեղի պիտը չէ: Բայց մեղ չափապ ձեռնու:

Ռուրէն տեսնելով ընկերներու դժգոհութիւնը եւ յարուած զիմար, կը կանչէ կրտսն եւ կ'ըստ:

— Դուք ճեպարիտութեան արժանա եւ, ու փորձառու: Մանուկը շարելով քարձապիք Խառնուել ու շարժանակը պիտի զու կուտակցակին քաղաքալոր: Իսկ Գալայն կը Դուրսալի թարմով թող դուտայ Գալայի զիմարը, շարժանակն չեպիտիտակալ աշխատանքը ստանձնալ նման, եւ մեր տարած աշխատանքին տեղակի պահել քաղաքի

ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ ՕՐՈՒՄԱՆ ԿԵԱՆԻՔԻՆ

ԱՆՏԵՐ ՄԵՈՒՆԸ

Իր չարագանքներ՝ մայր, հայր, զորք, եղբայր, անուտային, ապրիկան, քարեկոմ մտնել, կուրել, անկեանցել կեն չափական Մեծ Աղկերին, մանցել ինչ լուսնորում, զորքում, անապատներում, կուր էին զնայել Երթալու արեւելքին: Բաժնեկներն, քանիտներն մեռած կամ մահած մեծ թողել, անցել էր ասանց զիմարին տուտ, ասանց մի շայր մերք անելու, ասանց երիւղ խաշ հանելու: Թողել, անցել էր, փախել էր մահէն, որ կեանքէն յետ մնալ, որ արտը՝ ապրիլ, ու արեւելքէ: Դէ՛ որ զաղթիլ եկաւ երեք մանկեւոր, երեք զոգնը մանկեւոր: Մեծ ար մի մամանկ հաշիւ Զայ արտիկին: Երեւորքը չնոյ արտիկին, երեւորքը զիմար: Ինչպէ՛ս արտիկ, ինչպէ՛ս արտիկ, ինչպէ՛ս արտիկ զաւակները, պատմելու քանն է, չափապատ քանն է: Կամ Առաջնու զամբն էր, կամ չար մօր շուրջը, որ չիմալ անաչափայի էր դարձել, ընդիտիկ, իրեն շամար: Զիմա էր կարող անապարքը գերեզմանաց ժուշն, որեւէ գերեզմանի անցնել անապարքը անցնել: Երբ իր չարագանքներն էին, բոլորը կը գերեզմանները: Փարտը ունէր կարծես, բոլորէ հանգիշ, փոխ արտիկը, պիտի չուր տար:

Սրբոյկ միտակ արտաբանուան չափապատած ասանքին ընտանիքներէն էր, ուրեմն՝ ծանօթ բա-

կեղը. Կոմիտէն: Կորնիս ալ, մի խումբ փորձառու շարժող թող մանկ քաղաք, ոչ թէ անմահ տուր լալուտ, այլ օրտան անդուաբար ուսում: Նապիտներ: Իսկ եւ կը ներկայանալ կառավարութեան: Վասն իմ որ մեր ընկերները ինձի զիմարանք: Իսկ երբ կառավարութիւնը չեն թանցել եւ կախապաշ հանց, թող Կորնիս իր քաղաքով դալ ինձ ապառաչու, կամ մեռնելու: Իմ ջանդուրին փայ: Երբ ինձ չափապն ու տուած չափապներէն ճիշդ կուտ, այն ասան կը խորհիլը անկիւր մարի:

Մեղի Սօլիքը Յարուն տալիսորդութեամբ խումբը կը մանկ քաղաք: Երբ ընկերներով կը գտնուէ: Իսկ Ռուրէն Յարուն տալիսորդութեամբ, լուսաբացին կը մանկ Առաջնորդարան: Վարդապետ Գաբրիէլէն պիտը եղած մարտառանքիներէն անկիւր, կ'առանձնանայ զնալուտ: Ռուրէն չաղաք ինչու լուրը տարածուած է: Արդող քաղաքը կը ցնցուի: Մարդկային ալիք եր թուած է ճարապարակ: Ճանիքներ, պատուհաններ, պատուր, եւ ծառերու վրայ յանգողը: Երկու հակառակ ճոտանքներ կ'ընթան. — արախաթեան ու փայի:

Հոս խօսքը Ռուրէնէն է.

— Երտուն կ'արթնանալ մօրը մը կալ զուր, զէրկ պատուան կ'առանջանալ, ալըր կարելու չափ արտիկարը զորքը շամբու երկու կողմէն: Մարդկային ալիք եր թուած է ճարապարակ, տանիքներ: Անշաղկ դուրսիկ կուտան եւ պատուանանքներ: Փայիկարը փորդուրի մէջ ինչ կամ ինչ կարգ ու կանոն վերանայտանուել:

Յետակարծ զուրը կը քաղաքն եւ Գեղան, ստիկիւրի մը չեա ետու կուտայ: Մայր ու մօրտեղ կարիկ կը զենն: (Այլ ասան է որ կը զնիւր ֆետակալու տարապա. զիմարի բորտա պալան, փառապալու չալմար, արտաքի փախար, որոնցմէ զորսին կը հոտը): Մօրէ մեղի կը դուտան: Սոփ յօշոտով մարմնա կը չիմա ու կ'ըստ: — Չիմա բարձր հիւրերու կարգ կ'անցնի, թող չառան որ չալ ֆետակներու ինչ Ռուրէն փառան քաղաքը կը հոտ: Լաքերն կը փոխէ (ճեպարիկներէ), նոր կարտան շալմար, նոր խօշիկ ու փողկալ, եւ կ'անցնը ընդունարան: Ինձ տեղ կուտան ֆետակալարան: Եւ մեծ իմամի միջուր: Մեծամեծ պալատներուն, զարդարանալ չառանցներով ու պալատն արտիկով: Առաջին ասթիւ: Մայիկ փաշալուտ մը կը դիտուի եւ Կարգան զարգապետ ինձ կը ծանօթանցնէ: Ու ալ չալիկ կաղզով կուտան ինձ քալառա ժալիկներ: Այս արարարութեան լուսնային խոտայ, Մայիկ փաշայ ինձի կ'առանջանցնէ: Ակար փաշայ փառանքներն չեն արել չի: Ինչիւն ասթիւ մեծ քանակութեան կալ, ինչիւն ջեղ, մեր ներկայութեամբ պատուեց օրտան տանապարտութիւնը եւ մտփոփուց քան մըն ալ զուր խօսուել: Այլ Բուրեղէն չէ զիմար, Գեղան ճեպարիկ ճեպարիկ:

Մայիկ փաշայն կը չափապատով առաջ կ'անցնէ: Ռուրէն կը մնալ ֆետակ ու Գաբրիէլ մէջ: Երբ, որոնց կը հետեւեն դալ Առաջնորդները եւ մէկ իմամ: Երկու կողմէն ճարալ կեցող զորքերը զիմար կը կենան, ու անորալ մեծ շալարմ կը պոտան ու ժաղկալին ալիքներ ջիւղով կը հանան մայիկներն արել: Թուրք քանակները իբրտու կը յայրըրեն, միեւնոյն յանկները արտառանկով:

Սիկիւրներ, կը չգիտեն իր ով լինիլը, հապաղուելու շամար տառն ինձ. ՇԵՐԵՔ մանկերով մարդը: Երեք մանիկ... Մեծը արգէն 17-18 տարեկան: Մեծ կին էր, աշխատանալ: մառա գործարան, անցաւ գործարանէ դործարան, ուր կալուր էր անկի զամբ փառանկի, զորքի թիկները, զիմարի չիմարեց լալու լալու զարգապետը որ լալու զիմարը: Գաճից, զարգոցներ զեղ, արեւտանքի արքարեց, ինքնապա զաղքեր: Ինչ որ ունէր, տուց զաւակներին: Իրեն քան չաղանց, կերտ արեւան, որ ալիք, աշխատակարարանալ շամար. չաղաւ քանքան, որ մեղ ու ուղքորին, արգապատիկ չերեւա: Զաւակներ: Գալակներ. Եր. քանքան էր իր ինչուողութիւնը, զարմարուել. ինչու՞ փախար ծեղութիւնէ: Եւ երեք զործունակ զաւակ ունէր. Զրանց արեւի տուր, Զրանց տուր մէկ պատուա ճաղով գիտի ալիք: Ինչուր, բոլորը զաւակներին, որ քանի կարտ լմանայ, որ քան արքիւն, որ կ'անցըր զիմարը ալիքին:

Ինչ երանանքի կը արտառանջանց մեծ զաւակը քանակները կը արշալ կ'առ, եւ արտալ զիմար թուրիկ կ'առ: ալիքի թուրիկ. ալիքի թուրիկ արեւան ունէր: Պիտ ունանային մեռնելն է, մէկը միտակ լուսնայ, պիտի ունանար Թուրք, մանչ, ալիքի, պիտի կարծի մեծ ընտանիք, արեւելք ինչպէս էր իր չոր ընտանիքը, իր արտառանք ընտանիքը: Պիտ չեր թախտարար տառ: Այլ, թախտարար՝ անդուտով արեւելքի խոտայ: Մէկ էր թախտ արեւը չուա եկաւ, լեց իրեն:

Մեծ մանչը, որ երեք զաւակէ հայր էր եղել,

— Չեա կիմ իմ պոլիւր կիմ տըր: (Այսօր ամենանիւն օրն է):

Կը շարժանիկն արախալիկ Սուլթան շամբ: ար փարշածու եւ կ'ընդարձակեն:

— Նալարմ իրիկիւր, նալար, մառալվալ: Կարցը Թուրքի փաշայն է: Անպիտի կը քարձալուտ իր թաղական ֆեղանի չեա:

— Ճեպարմ մեղ քարձալուտը ինք: Դարեր շարժանակ չալ փորդուրը: Իրեն չուա չափապ խաղալ տարչալու ամանակն կարտուրեն ծեղութիւն: Հայ Փորդուրը կ'առանջանցնէ իրեն տակ: Զայ Փորդուրը ու կարող ունէր, արտալ, տառա իր լալուտին ու կարող ունէր, արտալ, զանալին շախարարութիւն եւ արտալ զործող շախարար խորհրդարանները: Երկու ու անցնը շամ Ե Սուլթանը, շայրերու մառաքալակն արտալ, արտալ շամբ չար չարուցին: Իսկ Դուսկան թուականներուն երբ Սուլթան շամբ զաւակալուել, չալ փորդուրը մառաքալակ թուր տալու լուսնային ու տուականով խոց մը զալալ կը արտալ էր: Եւ որ տալով մը զմահանցնէ արտալ լուսնային, միջնուրը կը փոխուի, քաղաքիկը կ'ընթան: շամբ մի մամանակ չոյն շայրեր տառանձնուրներն ու քանդուրգոններ խոտառալով:

— Այլ քալի երաղներու փոխարէն, զործարդը իր ուսրային Թառուն ծրարուցի: Երեք ջիւղ ջիւղ թիկեր, ալաներ եւ մօրտանը չէր իր. անցնէ մէջ ներարկել կ'ընտանայ Թուրք, արտալ ջիւղ ջիւղ զիմար եւ անոյ զմ փառալ կ'ըսա շայրեր: Քիւրտ ջիւղին տառա քաղաքանակ արտալ լուսնային շայրերը եւ կ'ընդարձակուի անոր քարալոր շարժանիկներ, արտալներու ու խորհրդներու անոր շարն եւ ալիքի խորհրդով զարկին մնացած անոր ճող ու ջուրին: Այլ զնալ էր, կարծիք զրաւանք զուրիք (շամբէն արալ), զինց զանոց պիտակալ զիմարով եւ զալապալ տառուելութիւններով:

— Ընկը, ինչուր, շամբիկիլի զուգորքը ինչ զալ թերին օտանանէ կ'առանջանցնէ: Որ ճախալով վրայ կ'ուտենայ օմ: Կայրուրին իրտան ճողիքը պալատալուտ շամբ: Գրապալ տալապալութեանց պալատ, իրենց լուսնային, շայրեր ջալիկով ու կ'ընդարձակուի: Եւ զալ կ'ըրար անոր շամբ ար, կառավարութիւնը երկու խալ, երկու կիւր: Երբ դործուրը կը չափապ չալուրիկի է: Մէկ կողմը կը շայր, կը ծառաւար, միտ ուղմ՝ Կուրեւ կը յորմարու...:

— Հայր տալուր թուր տեսակի գրանդները իր մօրթին վրայ ընդունելը արող ու խոյաղող թուր տեսակի շարժանիկներ: Տոյրց եր կը տալանուր կը ընտանիքն: Ինչ եր կը խորհրդը կը քարալոր շարժանիկներ ջող թերեք կը ջիւղին իր տալանք ու ղեկարարներ: Բայց երեք չիղուտ կ'ալալ տանէ չոն կըր զուրիկը դուտան ձեռքը բարձրացաւ կը ընտանիքն ուրդութիւնէն ներս:

— Անա այս դուրծներն էին որ մեղ քարձալուտին լուսնային: Մեր չափապն էր փոխիլ Սուլթան շայրին ունիլ: Եւ անոր տեղ չիմարու անանկ արարար փարշած մը, թող Փորդուրը շարժանակ շամբ ք: (Ճախին) — Ճեպարմ ինչիւն վարձաւալար, Էրմիկ վարձարիկները:

Մայիկ փաշայն մէկ ճեպար տառն կը Թուրէնին, միտը Գաբրիէլ: Ինչեց կը հետեւեն զիմար:

Ընտանիքն ասաւ, եկաւ, շարապալ Սմեղիկալ զնայ: Խոտապալ մայրն ու եղբայրներն էլ տանէ կըր զործող շայր: Անցան տարիներ, շամակ կ'առնէին կուտային: Գառնուրէն մէկ-երկու տարի տալով, փոխանակ կը մայրն ու երբայրները թուր տանելու, կ'ըն ծնողները տառա: Նամակները կարճեցուց, եւ որ էլ թուրովին կ'ընդ: Եկաւ ալալարի փորձած խօսքը — Ալէքէ չեաւ, արտէ չեաւ:

Հազգէն փոխել է, միջերն շամակները, որ պատուելու ուղքներ, ճեպար չեաւ, յետ եկան: Զաւակ ունի, ու չունի:

Երեւորքը կապուց մոխարի ձգած, երկու զաւակով, ինձ տարելով ինձ օտար մի կ'ընդ չեա: Երեք անգամ: Մայրը լացաւ, արտալ, յանդիպելու որ ձգէ այլ կիւր, որ իրեն զաւակներ տուց անուրիկն ջող կ'ըն իրեն կին չի լինէ, որ ամուսնանալ յարմար չալ արշալայ չեա: Չեղաւ: արտան թն արեւ, տեւն չեաւ: Մէկ-երկու տարի կ'ըն չեա: Երեք մօրը Կուրիւք ինչ: Մի որ էլ անպալկ կ'ըն չեալուտ ու անալապալա: Գառնուրէն մէկ էր: Հիմա ուր է, չգիտէ:

Երբեքը պատահարին զիմար տարան: Այնքան զիմարին փառք Առաջնուր, պատահարան ուր զայ կ'առ, թայց նա էլ տուե յարմար: Արեւիկա օտար մի կիւր տառ, տուե չեալ եկաւ, մայրը մոտապա: Հիմա մեռնալ է, մեռալ:

Վերջին աշխատանք անըր քիտիկիկ զործարանն էր, որ միջնու պատահարի վերը մնաց:

Անկողոր իրարանցում

ՅՈՒՆԱՆԱՅ ՓԱՂԱՌԹԻՆ ՄԵՔ

Վերջերս լուր տարածուած էր թէ Յունաստանի Հայերը Բանաստ պիտի փոխադրուին Միլեթի տարած իրարանցում ընտրով գաղթի. քառանկաներու (ԱՊՐ) փակումը, անտեղի դէպքեր պատճառ էին:

Այս իրարանցումին արձագանքները մինչև ԱնձԱՅՐ գրասենյակը հասած ըլլալով, այդ Հաստատութեան նախագահը, Գ. ձորք Մարտիրոսն Հետևեալ նամակը ուղղած է Աթէնքի Աղաստ Օրթին (8 փետր):

Թոյլ տուէ՛ք Ձեր պատուական թերթի մէջուցով Հետևեալը յայտելի Յունաստանի Հայ դատութի մտքերու հանդարտութեան համար: Զանազան կողմերէ կեանք անհատական նամակներէ եւ յայտերով մամուլով մէջ երևցած գրութիւններէ արդէն կը տեսնենք, որ մեծ իրարանցում մը, յուրով մեղայ յունահայ դատութի մէջ՝ օր առօր կարծիքներ Գիտաստ կամ Հայաս. Ամերիկեան երկրներէ, եւ իբր թէ այս արգելադրու հոգի կանխած են եւ ու ԱնձԱ կարգաւորուցում թերթ: Այս ամիսին (օրացն կը վերաբերի Նոյնի) գրողներուն եւ վիճակագիր իրարանցումն առկան անտեղի համար կը դնու այս քանի որ անոնք եւ նաեւ գրողներուն մեր աղաղակները ամէն տեղ նման ստիպելի դրոշմներէ, որոնք կրկնուելով կրկնուելով շարակելի, փաստացի իրողութեանց երկուսի կը տեսնուի:

Տասն ամիս առաջ, կը ձեր մէջն էի, հրատարակող յայտարարեցի, եւ արձանագրուեցաւ Աղաստ Օրթի մէջ որ եւ դեմ էի յունահայ գաղթին համարաւորում ու ցրակումը, ինչպէս եւ այն բոլոր այս գաղթութիւններ որոնք արդէն անտեղած են Հայկական միջոցները որ ու կը պահեն անապարտ իրենց Հայկական դիմակներն ու նկարագրերը: Տակաւին կը մնամ աշդ տեսակետին վրայ:

Երբ գործակները: Ամիսներին առկն Սալիէ փաշան կաշի տաւ, եւ յայտարարեց:

— Ահա Ֆետաիսները եւ անոնց ընչին (նա ինքեան) Խորանի փաշան: Մեր աշխարհ կարողանալ են կոյր, զիսկայ կորուսի իր իրենցին առին ենք ուղղորդ Միջոցը մերը է՛ն, չին ուժիմին են: Կեցէ՛ք Ամանապարտութիւնը, կեցե՛ք անոր համար աշխատող յայտարարութիւնները:

Ամիսներին մտադրել վրայ կը ծածանար թրգալիս իրողը որոշը: Սալիէ փաշան ծառայեց, եւ համարեց: Խորանի համարներն փոխարինել աղատուել համար, զինուորական քարերէ կեցաւ զորջին դէմ, մէկ մարտիկն, եւ երկու ջալլ եւս երկուսով ձեռք լուր տաւ: (Խորաւրդ):

Այսօր լուր Խորանը, բայց կայ անոր թողած կեղանակի դրոշմը: Սոր թողած Եմարէ շնորհ պատմութիւնը թող ինքնաբան զանաչ օտար ամբար: Վրայ մեծցող նոր սերունդին:

Երբայրները կը խոսեցան թէ զու. անցուցած բոլոր փոխորդներուն տալեն, Խորանի համար:

ՄԱՐԳԱՐ ԲԱՆԻՍԱՆ

Այն ժամանակ եւ արձանագրութիւն ցոյց տուի աշխուհելու: Եւ Հայերուն որոնք երկար փորձերէ ետք չէին յաջողած արժանա րանել եւ համեստ աղտուել օր ծաղիւն միջոցներ տակընէ իրենց անձամբ Յունաստանին մէջ, եւ որոնք մտադիր աղաղակներ ունէին Հնուարը երկրներէ, ու անոնց մօտ երկուսով դիտել կարեւորինք համեմատաբար լաւ ապրուստ մը ձայնի: Այս նպատակով միջնորդեցին Միլեթը: Տարագրեցինը: Կարգաւորութեան (ԽՊՐ) մօտ որ հոգալ ճանապարհանապարհայն Յունաստանին արդէն պիտի կրեային 1951 դէկտ. 31էն ստալ անգլագիր ստանալ Գիտաստ կամ Հարաւային Ամերիկա երկրէ: Ըստ մեր տառացած տեղեկութեանց՝ կարգ մը աղաղակներ օգտուած են այս կարգադրութիւնէն:

Սակայն գրողները տակաւին յամտօրէն կը շարունակուին թէ՛ Յունաստանին ամբողջ Հայութիւնը պիտի զաղթի Գիտաստ կամ Հարաւ. Ամերիկա, եւ թէ մենք յայտարարած ենք Հոգալ անձամբ ճանապարհանապարհ: Այս անգամն ու վիճակը զարգացնելու միջանակ ընդմիջով վերջ մը դնելու համար կը յայտարարեմք որ մնամ յոստատու առ ամի տուած եմ անէ տեղ, որ միայն եւս ճանապարհաբար պատմաւորով որ չեմ ուզած եւ չեմ ուզեր որ Յունաստանին մեր պատմական դրոշմը Հոգալմար ցրուի Արեւմտեան Կարաշինի վրայ Գիտաստ մէջ մինչև Չիլի, որ մեր աղաղակները իբրեւ Հայեր պիտի կորուցան մէկ կամ երկու սերունդ մը, այլ եւ այս քառանգումը: Երկ ամպարային գաղաղակներով-օրինակած եւ վնաս խաղաղական դիտարարութիւնով: Դժուտ պայմաններուն ներքեւ քայլ առք երեք պիտի չփորձուէինք արգելի մանր յանձնառութիւններ ընել եւ չենք ուզած:

× Աթէնքի Աղ. Կեդր. Կարգութիւնը պաշտօնական յայտարարութեան մը հաստատեց թէ 1. ԽՊՐ զարգացնելուց եւ կը զորոշուէինք 2. ԽՊՐ տալենէ ուրիշ մարմին մը գործի պիտի ձեռնորդէ Յունաստանին մէջ, զաղթի շարքերով գրողներ. համար, 3. Յիւլիան մարմին գործի ձեռնարկելու վերջ միայն կարելի պիտի ըլլայ ստուգել թէ ի՞նչ կերպով եւ ի՞նչ պայմաններով այս մարմինը պիտի ընդունուի զաղթականներու փոխադրութեան մայրենի կատարուած դիմումներուն: Կեդր. Կարգութիւնը, այս պայմաններ. ստուգուելով վերջ, ամիսներէս պիտի հաղորդէ Հնուարութեան, եւ կը խոսեց որ մտադրուողը չմատուցի իրականում:

× Յունաստանի Աղ. Կեդր. Կարգութիւնը Հետևեալ պայտօնական փոխըլլող եւս հաստատուեցաւ:

Աղ. Կեդր. Կարգութիւնն ուրախութեամբ կուզայ հոգալ իրականաց զաղթութիւն, թէ կը կողմէ պիտակել շրջանաւորում. մօտ կատարուած դիմումներուն եւ ինքնաշինքն Հետևեալով, այժմ կը կողմնէ եւ Հելլենիստիստիկութեան յալի ուղղող Հայկականութիւններ ինքնաշինքն տալեն. զուրկութեան ունեցած վարչական աղբիւրը: Ներքեւ զորոշող խաղաղարար արդէն հարանգանք եւ պատկան աղաղակութեանց, զարգելի ընթացք տան դիմումներուն բոլոր այն Հայերուն որոնք խաղաղակ ինքնաշինքն ներկայացուցած են եւ նաեւ անոնց, որոնք ինքնաշինքն կը ներկայացնեն Հելլենիստիստիկութեան համար:

Կոմիտասեան համերգը

Սորգոյնի ընդարձակ արարէ անահայ երեւոյթ մը տառացած էր կիւրախ օր, արարաւորութեամբ մը որ երկայն քր զոյններու յիշատակը եւս Վարդապետին, տաճարի երեւոյթ ու լրտեսները մէջէն:

Մեծ ե յաջողեցող Հայ փողովորդին հանգիւյ կը անգին եւ զորին: Գեղեցիկ է այդ դրօշը, ճոխ եւ քաղեցեղան, բայց զիսար կերպրելի այս օտար ամերեան վրայ: Զայլի էր այդ տառալին պահէն իսկ, երբ ըստանաւ Նոյնընց երգչախումբին ձայնը ամբողջ կը մարդ լցնելու: Անպիտար Սորգոյնի քաղաղակը ամբողջութեամբ...

Հոգեւոր երաժշտութեան երեք զօրանքներ, — Անյոր մային հայրանքներ, ՎՄՂ զարմանալիք եւ Վիտալուայի յայտարարը երբեքսեան իրցմէն տեսեալմարմնաւորանքներ, երեք հոգեւորներ ալ Հնուար ենք ունեցելներին վրայ այն ապաւորութիւնը թողելէ, ինչ որ յաջողած էին ընել Փարիսի Մ. Յովնանուհի-Մարիանէ կիկեղեցիով կատարներուն առաջ Փարիսիւսայ դատութեան անկի ստուար երգչախումբը եւ կ'անկարգութիւն:

Ռաբախին է, սակայն, որ համարանք այս պիտար ճանապարհադրուած էր երկուսն. երգչախումբին դիւրաւան ձեռնուրթեամբ: Յիւրաք, երկրորդ. աշխարհամարտը այն նոր սերունդը, որ դեռ քանի որ տարի տալ չիտեալմար կը վարաւել ըն ընթարթ թանախ, չիտալ չիտու ունենալով Հայ կեանքին հետ, սակայն կը խորորուի եւ կը վերադառնէ իր ցեղային դիմագրծը:

Փետուր էր թաց վանել արտէն Կոմիտաս ինչ չունելու եւ ոչ ոքով թրտուած Վարդապետ, ՎՄՄՂ քալ Եմարը, Եմար մայն արիւն, շերտու ինքը, Եմարուն առն ենք: Բոլոր այն երգերուն մէջ, կուրիլի, լեւիշիլի, արալու, Գիտաս, զանաղարար եւ մանաւանդ արձանագրելի երանգաւորումները պահուցան Հարաւայ Հայաստանի մը: Ժողովրդային խաղաղական ծաղիւններ վրայ կը ինչունցան կնամ Միլայ ծաղիւններ եւ Սոմա ծաղիլ:

Կոմիտասեան այս Հայկական ամբողջութիւնը ճանապարհան էր կ'ընկնէր ետառուներէ մը վրայ, որուն չիտանքը կը կարգէին: Հոգեւոր կերպը: Կանոն շարքերը եւ Միլանայ ծաղիլը: Բայց թէ՛ Կապուրապարտիկն Կարաշինի արիւրորդ յալուղեցաւ կը մայրը թամբն տալ, անկի խորան ասորին հայտարարելու փոթորիկն րտունդներ: Միջոցը որուն մէջ կ'էր պիտու է գցել (Կոմիտաս) հոգին լուսաւորել Սիւնիքին: Կիցապա մայն է, որ աղաղը լուս ալ փոստ չէին իրենց վրայ, մէկէն իրենց ունեցան արալու, Կիցապարտ, իրենց զուրկ կը կորուցանցին եւ զանաղութեան շողալով արտերուն մէջ...

Օր. Տիրուհի Զաւարանայ Տգլիւր մեկնուեալ մը որ պիտուրեց կուրիլի Կոմիտասի պարգեւը ներքեւ շերտներին, ՎՄՄՂութիւն, շերտներին, եւս: Կաղեմի զաղեցիկը: Գ. Խալիկ Նախեան փառանքին աշխատանքը մը տարած էր հարաւորութեան մէջ մեկնելու համար նկարագրելու Եմար տառաւորել, ՎՄՄՂութեան եւ ՎՄՄՂութեան անպիլ աշին: Զայիք ձեռն, Յաւալալուր, դժբախտաբար տեղ տեղ կը կրէր կեկեղեցիական երաժշտութեան աղբիւրները: Օր. Իրկա Գիւլիսիկներին ընթարթ երգերու շարքը անպիլ զալլայլ մը եւ, որ Հնուար չէր ունեցելները: Երեւեք շոյ Նաղալներէ, ՎՄՂ կարալիլը, մանաւանդ Անկայ մէջ սերեցը, որ նորութիւն մը եւ մեկ համար: Գորաւաչ կերպի: Գ. Անդալիկի խաղաղութեան, որ ընդհարանցան նուրկութեան եւ կեկեղեցական երաժշտութեան, զորաբարտար լցեցաւ լիովին արդեւոր, կը վերաւորար մարդ Սորգոյնի մէջ: Յարգաւորար կերպը ՎՄՄՂ Միլեթին, Կիցապարտ եւ ՎՄՄՂին ծառայը (Կրկնուած): Եթէ լընթին աշխատ, ապապալ կը խոստանայ: Օր. Զաւարանայ Սորգոյնի կը կուրաւոր մէջն էր, ու ինչպէս ինչու, ծարիր էր խաղաղական կուրիլի, թե՛ ընդհարանութեան դժուար, Զաւարանային Կիցապարտը, Կիցապարտը եւ ընդհարան զուրկ ըլլալ: Ներկայ Զաւարանութիւնը ուղեւորան, խաղաղական ծաղիլը թե՛ կարեւոր լցեցաւ, զոն անպալ մըն ալ յալու Հնուար կը զմէջ արձգէր: Երեսաւորար լուծակաւոր խաղաղութեան ծաղիլ:

Հանգիւյնի սիլերը Գ. Տեկիւր Յովնէ, փրախաղաղակ ընթալմարան Սիւնիքին, շաւկան ուսումնասիրութիւն կը կարգալ Կոմիտասի վրայ: Գաւառով Նախապալ Կի օր լընթաւ, ինչու խաղաղականութեան երեսաւորան, ինչն ալ ինք արմալ ծաղալու վերջաւորութեան ներքոյն Կիւրալու: Հնուար Կոմիտասի հանգարան: Անկայ Զաւարան երաժշտութեան տեղեկութիւնը ինչպէս, Գարեկեան, որ արժեքաւոր մէկ տար կեանք էր Կիցապարտ Նախեանի եւ ի կ'ընթայ կանոն տառալ երգչախումբի անդամներուն վրայ, որոնց կատարած զահողութիւնը մինչև անձնագրութեան կ'երթար ներկայ դատած օրերուն:

ԱՐԱՄ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

« ԵՄԻՆԱՆ » ԹԵՐԹՈՐՆ

Թիւ 10

Երկիրայինան վերջ զգրուց բացուած էր արդէն: Հրամանէք Փաղ, ըստ ձորք յայտարար լեւտով:

Գործող Թուրքիի կը պարունակէր իրարաւորար: Զորքը համարին վերջ սկսեց արէն անցնել զանոնք:

— Հոս ալ թան որ վրայ, Փաղա, ըսի, շատ Հին Թուրքիին եւ Դիւնասիլի թիւն որ լուսին: Անահայիկ նաւորը պատեղաբար լընթան մայալած գրութիւնները:

— Ինչհայտարար, շատ թան կայ հոս, պատառախանց Փոթիլիկ կաղաղարան: Անահայիկ Թուրքիին որոնք ցոյց կուտան թէ Հորքը ծխախոր էր խոստըր ծխալած է 1934թ. կը կնքը մաշէն վերջ: Եւ անահայիկ Հորքիկ վերջին Հնուարներ: Եթէ ուղաղութեանը ընթեր, պիտի Հաստատուէ թէ երկու զիւրեր նման անմեկ կողմէ գրուած չեն: Չնուազանքուր. մասնաղաղ եւ լեւ, սակայն անմեկն էր թէ Փոթիլիկ իրաւացի էր: Իր աշինքը տառաց էին չիտա իրենց սովորական փալը: Զիսկը ծածկ էր Կիցապարտ վրայ, քարակի մը նման որ որդի Հոս տառած է:

— Հիմա կը սկսիմ Հնուարի, ըստ, թէն այս ստորագրութիւնները իրարու նման կը թուէր, սակայն այդ է՛ն իրականութիւն:

— Հապա ի՞նչ է, մեր կարծեմը: — Այս մարդը Հորքը չէ: Հնուար պիտի տաւ ինք չին եւ նոր Հնուարներ, մասնաղաղաներ. ընեն ինչ տալու: Հնուար զանեք: Այո, տղա, այս դիւնասիկ անցնելու թիւն արժեք:

(Շար.)

ԼՐՏԵՍՆԵՐՈՒ ՊԱՅԲԱՐԸ

(ՎԵՊ ՎԵՐՆԻՍ ՊԱՅՏԵՐԱՄԵՆ)

ԹԱՐԿԱՄԱՆՈՒՄ ԱՆՎՆԵՐԵՆ

Յեռոյ պատ. շարունակէր կը ընտելութիւնները: Կարող ձեռք կ'առնէր իրաւաւորութիւնը Թուրքի եւ մանաւանդ կը ընէր զայն:

Այս կերպով աշն անցող ըլլալը զարգացներ ընտելութեան կատարելութիւնը: Թուրքի քր ղանդու: Առանկա զարգանք մէջ պարագա Թուրքի կային, երկրորդ լցեցան կը մեղան լընթալ, զիւրենքով ընտելութեան, ուրիշ զգրոյն մը մէջ տեղաւորուած էին օղակին կապի, կեկեղաղականութեան եւայն ստացաղութիւնները:

Անկէկ վարի զգրողը կը կուտած էր: Մեր մէջ յոյն է արիւն, ըստ Փոթիլիկ, որուն տրամադրութիւնը ինչ լընթ կը ապաղլուին փաստաւորին պատճառով:

— Զորք կ'անցնէ: Կարիկի զորք ներս մտաւ. մարտով: — Ինքի նոր զորք մը դուռը: — Այո, ըստ ա զգրողը, տառաց օրենէ Հնուար ձեւուր:

— Ծառալ: Յեռոյ ծուղիկ կ'էաւ. եւ քրպանին մետաղեայ թիւր հանելով, մէկէն հոս մը դուռը: Ա. Թասալ

